

JABATAN PERANGKAAAN MALAYSIA
NEGERI KELANTAN

LAPORAN INTERIM NEGERI

BANCi 2024
PERTANIAN
KUNCI KEMAJUAN PERTANIAN

KELANTAN

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA

LAPORAN INTERIM BANCI PERTANIAN 2024

NEGERI KELANTAN

Pemakluman

Kepengerusian ASEAN-Malaysia 2025: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) akan mempengerusikan Jawatankuasa Sistem Statistik Komuniti ASEAN Ke-15 (ACSS15) yang bertujuan untuk memperkukuh kerjasama statistik ke arah pembangunan serantau yang mampan.

Malaysia buat julung kalinya telah menduduki tangga pertama (1) di peringkat global dalam laporan dwi-tahunan *Open Data Inventory* (ODIN) 2024/25 yang dikeluarkan oleh *Open Data Watch* (ODW), mengatasi 198 negara lain. Pencapaian ini merupakan lonjakan ketara daripada kedudukan ke-67 dalam penilaian ODIN 2022/23.

Kerajaan Malaysia telah mengisytiharkan 20 Oktober sebagai Hari Statistik Negara (MyStats Day), dengan tema 'Statistik Nadi Kehidupan'. Sementara itu, Hari Statistik Dunia Keempat akan disambut pada 20 Oktober 2025 dengan tema '*Driving Change with Quality Statistics and Data for Everyone*'.

OpenDOSM NextGen adalah medium yang menyediakan katalog data dan visualisasi bagi memudahkan pengguna menganalisis pelbagai data dan boleh diakses melalui portal <https://open.dosm.gov.my>.

Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

Disediakan oleh:

Jabatan Perangkaan Malaysia

Blok C6 & C7, Kompleks C,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62514 Putrajaya,

MALAYSIA

Tel.	:	03-8885 7000
Faks	:	03-8888 9248
Portal	:	https://www.dosm.gov.my
Facebook / X / Instagram / YouTube	:	StatsMalaysia
E-mel / <i>E-mail</i>	:	info@dosm.gov.my (pertanyaan umum) data@dosm.gov.my (pertanyaan & permintaan data)
Harga	:	RM 100.00

Diterbitkan pada Ogos 2025

Hakcipta terpelihara

Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukar dalam apa-apa bentuk atau alat apa jua pun kecuali setelah mendapat kebenaran daripada Jabatan Perangkaan Malaysia. Pengguna yang mengeluarkan sebarang maklumat dari terbitan ini sama ada yang asal atau diolah semula hendaklah meletakkan kenyataan berikut:

“Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia”

ISBN 978-967-253-941-4

Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

Laporan Interim Banci Pertanian 2024: Negeri Kelantan membentangkan parameter pertanian di Kelantan bagi tahun rujukan 2023. Penerbitan ini mengandungi maklumat profil pegangan pertanian meliputi individu dan pertubuhan serta penemuan parameter banci bagi sektor pertanian Negeri Kelantan.

Penyusunan parameter ini merujuk kepada manual *World Programme for the Census of Agriculture* (WCA) 2020 bagi tempoh 2016 hingga 2025 yang menyarankan negara supaya melaksanakan Banci Pertanian sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh sepuluh tahun. Malaysia merupakan antara negara yang melaksanakan Banci Pertanian pada tahun 2024 bagi tahun rujukan 2023.

Dalam menghasilkan profil dan parameter pertanian melalui pelaksanaan Banci Pertanian 2024, kerjasama strategik antara Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) dengan pemegang taruh iaitu Kementerian Pertanian & Keterjaminan Makanan, Kementerian Perlindungan & Komoditi, Kementerian Sumber Asli & Kelestarian Alam dan Kerajaan Negeri telah terjalin erat bagi menjamin integriti data.

Penerbitan ini memaparkan ringkasan penemuan keseluruhan pengeluaran pertanian dan jadual parameter terperinci merangkumi keluasan bertanam, keluasan berhasil, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan & nilai jualan bagi Negeri Kelantan. Manakala, nota teknikal menerangkan konsep & definisi dan kata singkatan bagi memudahkan pengguna memahami parameter yang diterbitkan.

Semoga parameter dalam penerbitan ini dapat dimanfaatkan oleh agensi kerajaan untuk tujuan perancangan dan penggubalan dasar, pemantauan serta penilaian keberkesanan program pembangunan pertanian negara. Sementara itu, ahli ekonomi, ahli akademik dan individu boleh menggunakan parameter ini dalam analisis serta penyelidikan sosial dan ekonomi.

DOSM merakamkan setinggi-tinggi penghargaan di atas kerjasama yang diberikan oleh semua pihak yang telah menyumbang secara langsung atau tidak langsung dalam merealisasikan penerbitan ini. Setiap maklum balas dan cadangan untuk penambahbaikan penerbitan ini pada masa akan datang amatlah dihargai.

DATO' SRI DR. MOHD UZIR MAHIDIN

Ketua Perangkawan Malaysia

merangkap Pesuruhjaya Banci Pertanian 2024

Ogos 2025

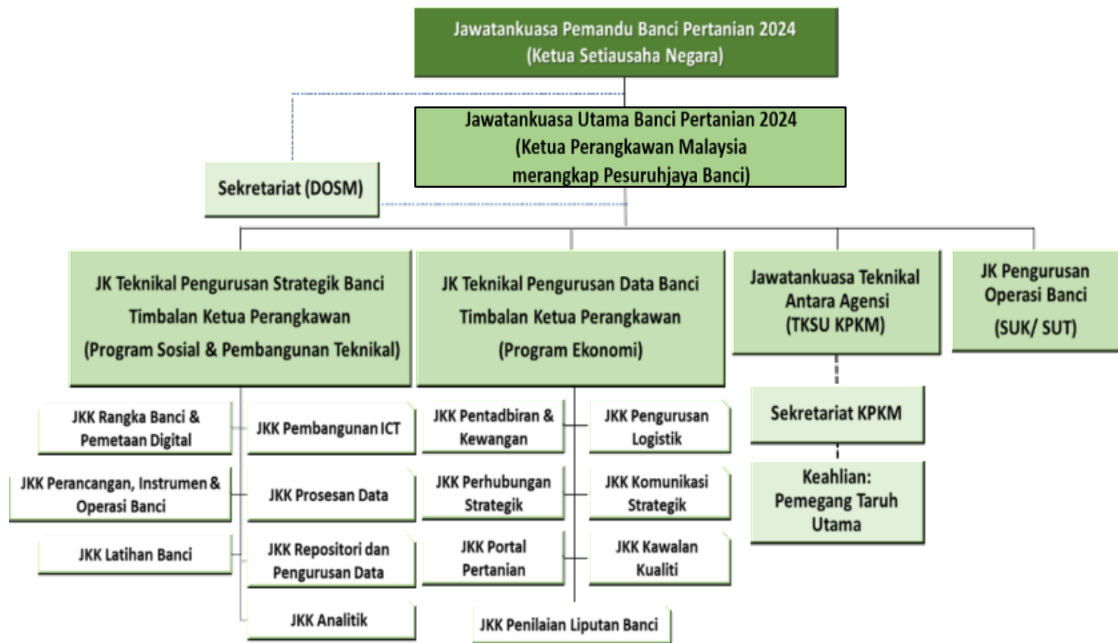
Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

BANCI PERTANIAN 2024

Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

Banci Pertanian 2024 merupakan banci keempat dilaksanakan sejak penubuhan Malaysia pada tahun 1963. Pelaksanaan banci ini adalah sejajar dengan manual *World Programme for the Census of Agriculture* (WCA) 2020 yang menyarankan setiap negara ahli melaksanakan Banci Pertanian sekurang-kurangnya sekali bagi tempoh 2016 hingga 2025. Mesyuarat Jemaah Menteri pada 24 November 2023 telah bersetuju supaya Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) di bawah Kementerian Ekonomi melaksanakan Banci Pertanian 2024. Tadbir urus Banci Pertanian 2024 terdiri daripada Jawatankuasa Pemandu Banci yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara dan Jawatankuasa Utama Banci yang dipengerusikan oleh Ketua Perangkawan Malaysia selaku Pesuruhjaya Banci serta melibatkan pelbagai agensi pelaksana di peringkat persekutuan dan negeri iaitu Timbalan Pesuruhjaya, Penolong Pesuruhjaya dan Penguasa Daerah. Selain itu hampir tujuh ribu orang terdiri daripada Penyelia dan Pembanci telah dilantik bagi sepanjang tempoh pelaksanaan banci.

Ahli Jawatankuasa Pemandu Banci

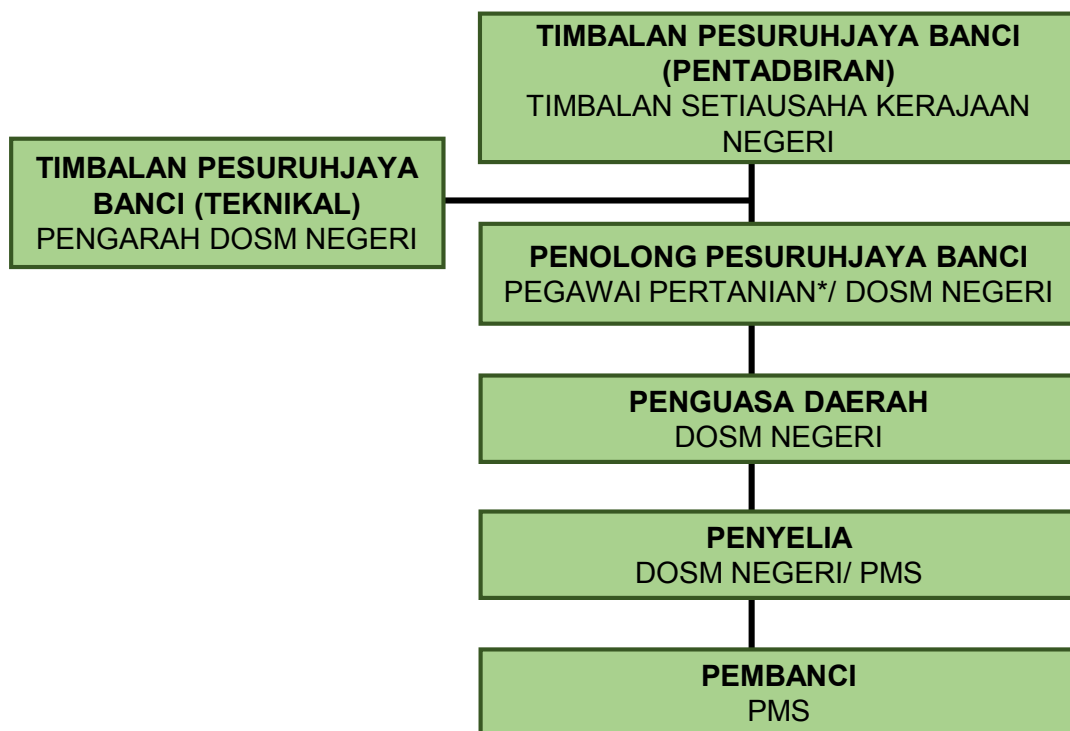
Pengerusi : Ketua Setiausaha Negara

Pengerusi Ganti : Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam
Jabatan Perkhidmatan Awam

Ahli:

- Ketua Setiausaha Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan
- Ketua Setiausaha Perbendaharaan Kementerian Kewangan
- Ketua Setiausaha Kementerian Perlindungan dan Komoditi
- Ketua Setiausaha Kementerian Ekonomi
- Ketua Setiausaha Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
- Timbalan Ketua Setiausaha Kanan Jabatan Perdana Menteri
- Ketua Setiausaha Kementerian Sumber Asli dan Kelestarian Alam
- Ketua Setiausaha Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah
- Ketua Pengarah Jabatan Wilayah Persekutuan
- Ketua Perangkawan Malaysia
- Setiausaha Kerajaan Negeri

TADBIR URUS JAWATANKUASA PELAKSANAAN OPERASI BANCI (JKPOB) KELANTAN

**Pertanian merangkumi Jabatan Pertanian, Jabatan Perkhidmatan Veterinar, Jabatan Perikanan dan Agensi Pertanian Lain*

JAWATANKUASA PENGURUSAN OPERASI BANCI	
Pengerusi: Timbalan Setiausaha Kerajaan Negeri (Pembangunan)	
Ahli	
1.	Pengarah Jabatan Pertanian Negeri (DOA)
2.	Pengarah Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri (DVS)
3.	Pengarah Jabatan Perikanan Negeri (DOF)
4.	Pengarah Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia
5.	Pengarah Jabatan Kebajikan Orang Asli (JAKOA)
6.	Pengarah Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) Negeri
7.	Timbalan / Penolong Pengarah / Penolong Pegawai Perangkaan / Pembantu Perangkaan DOSM Negeri
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Kelantan (Urus Setia)	

Operasi Banci Pertanian 2024 telah bermula pada 7 Julai 2024 dan tamat pada 31 Oktober 2024. Banci ini telah melalui proses transformasi dengan penggunaan ICT yang terkini bagi aktiviti pembancian melalui sistem MyAgriCensus.

Outcome Banci Pertanian 2024 akan memberi tumpuan kepada agenda nasional dan menjadi penanda aras baharu bagi sektor pertanian negara. Maklumat yang berintegriti dan *reliable* digunakan sebagai input dalam membuat keputusan berasaskan bukti untuk perancangan, pelaksanaan, pemantauan dan penilaian *blueprint* pembangunan negara. Satu platform khas iaitu Sistem Integrasi Digital Pangkalan Data Pertanian Bersepadu, TaniStats telah dibangunkan untuk menyediakan data di hujung jari yang dapat memenuhi keperluan pemegang taruh dalam perancangan pembangunan sosio ekonomi. Secara tidak langsung, ia dapat merapatkan jurang digital dalam capaian sumber data yang pelbagai dan kompleks. TaniStats akan mengintegrasikan data pertanian daripada pelbagai sumber dan platform ini menyokong pembangunan dasar yang berasaskan data (*data-driven policy*), mempercepat proses analisis trend dan impak. Ia juga membolehkan perancangan yang lebih bersasar dan responsif terhadap isu semasa. Secara keseluruhan, platform ini menyumbang ke arah tadbir urus sektor pertanian yang lebih strategik, telus dan berimpak tinggi. Platform ini menyebarkan maklumat berkaitan penemuan utama Banci Pertanian 2024, serta pelbagai informasi sokongan lain yang relevan. Halaman utama portal TaniStats ini merangkumi:

- a) Penerangan ringkas mengenai maksud dan fungsi utama TaniStats sebagai sistem bersepadu untuk statistik sektor pertanian;
- b) Rasional dan keperluan pembangunan sistem ini dalam menyokong perancangan dan pemantauan sektor pertanian negara;
- c) Kepentingan sistem ini dalam menyediakan data yang tepat, pantas dan bersepadu untuk pelbagai pihak; dan
- d) Peranan TaniStats dalam memperkukuh dasar, memacu pertumbuhan sektor agromakanan, serta menyokong pembangunan mampan negara.

TaniStats juga mengandungi MyAgroPrice iaitu satu platform interaktif yang memaparkan maklumat terkini harga produk pertanian terpilih dengan liputan siri masa secara bulanan dari tahun 2020 hingga 2024. Papan pemuka ini memaparkan perubahan harga di peringkat rantaian edaran produk pertanian iaitu harga Ladang, Borong dan Runcit mengikut negeri. MyAgroPrice merupakan inovasi yang memberikan maklumat paras dan perubahan harga produk pertanian terpilih yang boleh dimanfaatkan oleh pengguna bagi keputusan kepenggunaan.

Keberhasilan utama banci ini juga adalah berkaitan pengukuhan statistik pertanian. Banci Pertanian kini akan dilaksanakan setiap 10 tahun secara berkala bagi memastikan ketersediaan data baseline yang kemaskini, selari dengan keperluan semasa dan cabaran masa hadapan. Bagi memperkukuhkan ketersediaan data pertanian, survei pertanian jangka pendek akan dilaksanakan secara berkala mulai 2026.

Selain itu, penerbitan Indikator Keterjaminan Makanan secara tahunan, Indeks Pengeluaran Pertanian secara suku tahunan dan Indeks Keterjaminan Makanan akan diterbitkan bagi sumber rujukan dalam merangka hala tuju sektor pertanian negara.

Kandungan	Muka Surat
Kata Pengantar	iii
Banci Pertanian 2024	iv
Senarai Jadual	ix
Ringkasan Penemuan	1
Jadual	97
Nota Teknikal	326
Penghargaan	341
Lampiran	344

Jadual		Muka Surat
1.0	Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023	98
1.1	Pegangan Pertanian mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	99
2.0	Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023	100
2.1	Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kelantan, 2023	101
2.2	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	102
2.3	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Jantina, Kelantan, 2023	103
2.4	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	104
2.5	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	105
2.6	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	106
2.7	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	107
3.0	Pegangan Pertanian bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	111
3.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	112
3.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	113
3.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	114
3.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	115

Jadual		Muka Surat
3.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	116
3.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	117
4.0	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	120
4.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	121
4.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	122
4.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	123
4.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	124
4.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	125
4.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	126
5.0	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	129
5.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	130
5.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	131

Jadual		Muka Surat
5.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	132
5.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	133
5.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	134
5.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	135
6.0	Pegangan Pertanian bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	138
6.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	139
6.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	140
6.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	141
6.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	142
6.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	143
6.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	144

Jadual		Muka Surat
7.0	Pegangan Pertanian bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	147
7.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	148
7.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	149
7.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	150
7.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	151
7.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	152
7.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	153
8.0	Pegangan Pertanian bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	156
8.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	157
8.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	158
8.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	159
8.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	160

Jadual	Muka Surat
8.5 Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	161
8.6 Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	162
9.0 Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Negeri, Malaysia, 2023	165
9.1 Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	166
9.1.1 Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	167
9.1.2 Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	168
9.1.3 Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	169
9.1.4 Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	170
9.1.5 Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	171
9.1.6 Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	172
10.0 Pegangan Pertanian bagi Tanaman Getah mengikut Negeri, Malaysia, 2023	175
10.1 Pegangan Pertanian bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	176
10.1.1 Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	177
10.1.2 Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	178

Jadual		Muka Surat
10.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	179
10.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	180
10.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	181
10.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	182
11.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Padi mengikut Negeri, Malaysia, 2023	185
11.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	186
11.1.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	187
11.1.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	188
11.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	189
11.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	190
11.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	191
11.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	192
12.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Nanas mengikut Negeri, Malaysia, 2023	195
12.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan,	196
12.1.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	197
12.1.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	198

Jadual		Muka Surat
12.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	199
12.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	200
12.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	201
12.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	202
13.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kenaf mengikut Negeri, Malaysia, 2023	205
13.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	206
13.1.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	207
13.1.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	208
13.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	209
13.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	210
13.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	211
13.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	212
14.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lada mengikut Negeri, Malaysia, 2023	215
14.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	216
14.1.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	217
14.1.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	218

Jadual		Muka Surat
14.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	219
14.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	220
14.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	221
14.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	222
15.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Koko mengikut Negeri, Malaysia, 2023	225
15.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	226
15.1.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	227
15.1.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	228
15.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	229
15.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	230
15.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	231
15.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	232
16.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Negeri, Malaysia, 2023	235
16.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	236
16.1.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	237

Jadual		Muka Surat
16.1.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	238
16.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	239
16.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	240
16.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	241
16.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	242
17.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Negeri, Malaysia, 2023	245
17.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	246
17.1.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	247
17.1.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	248
17.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	249
17.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	250
17.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	251
17.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	252

Jadual		Muka Surat
18.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lain mengikut Negeri, Malaysia, 2023	255
18.1.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023	256
18.1.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023	257
18.1.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023	258
18.1.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023	259
18.1.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023	260
18.1.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023	261
19.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023	263
19.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023	267
19.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Malaysia, 2023	269
19.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Malaysia, 2023	270
20.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023	272
20.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kelantan, 2023	274
20.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kelantan, 2023	276
20.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kelantan, 2023	278
21.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Bachok, 2023	280

Jadual		Muka Surat
21.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Bachok, 2023	282
21.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Bachok, 2023	283
22.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Bharu, 2023	284
22.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kota Bharu, 2023	286
22.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Bharu, 2023	287
23.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Machang, 2023	289
23.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Machang, 2023	290
23.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Machang, 2023	291
24.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Pasir Mas, 2023	292
24.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Pasir Mas, 2023	293
24.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Pasir Mas, 2023	294
25.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Pasir Puteh, 2023	295
25.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Pasir Puteh, 2023	297
25.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Pasir Puteh, 2023	299
26.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tanah Merah, 2023	300
26.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tanah Merah, 2023	302
26.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tanah Merah, 2023	303

Jadual		Muka Surat
27.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tumpat, 2023	304
27.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tumpat, 2023	306
27.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tumpat, 2023	308
28.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Gua Musang, 2023	309
28.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Gua Musang, 2023	311
28.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Gua Musang, 2023	312
29.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kuala Krai, 2023	314
29.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kuala Krai, 2023	316
29.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kuala Krai, 2023	317
30.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Jeli, 2023	319
30.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Jeli, 2023	320
30.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Jeli, 2023	321
31.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, daerah Kecil Lojing, 2023	322
31.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, daerah Kecil Lojing, 2023	323
31.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, daerah Kecil Lojing, 2023	324

Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

RINGKASAN PENEMUAN

Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

BANCI PERTANIAN 2024

PROFIL PEGANGAN PERTANIAN, MALAYSIA, 2023

Pegangan Pertanian

Jumlah
1,030,020

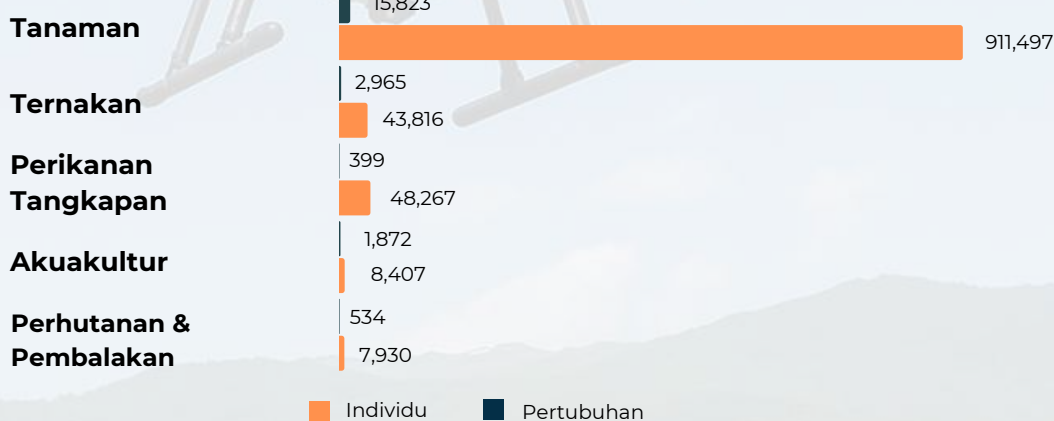
Individu
1,008,829
(97.9%)

Pertubuhan
21,191
(2.1%)

Pegangan Pertanian mengikut Subsektor

Pegangan Pertanian mengikut Negeri

Johor
102,460
3,578

Kedah
123,194
1,237

Kelantan
87,203
442

Melaka
13,022
802

N. Sembilan
44,082
1,347

Pahang
87,482
2,543

Pulau Pinang
15,491
1,154

Perak
104,878
2,596

Perlis
18,839
131

Selangor
35,474
1,643

Terengganu
72,367
684

Sabah
156,635
2,624

Sarawak
145,378
2,036

W.P. Kuala Lumpur
1,426
330

W.P. Labuan
732
34

W.P. Putrajaya
166
10

Individu

Pertubuhan

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAAN MALAYSIA

Profil Pegangan Pertanian Individu

Kewarganegaraan

Warganegara
1,000,458

Bukan Warganegara
8,371

Jantina

Lelaki
753,139

Perempuan
255,690

Sijil Tertinggi Diperoleh

Tertiari

60,425

Menengah

381,638

Rendah

256,063

Tiada Sijil

271,413

Tiada Maklumat : 39,290

Kumpulan Umur

15 - 30 tahun

33,195

31 - 45 tahun

190,952

46 - 59 tahun

326,287

60 tahun dan ke atas

458,263

Tiada Maklumat : 132

Kumpulan Etnik

Bumiputera

Bumiputera :

884,194

Cina

Cina :

97,745

India

India :

10,577

Lain-Lain

Lain-lain :

7,942

Taraf Perkahwinan

Tidak pernah
berkahwin

102,554

Berkahwin

741,823

Balu/
Duda

113,384

Bercera/
Berpisah

11,778

Tiada Maklumat : 39,290

Guna Tenaga Sektor Pertanian

Jumlah
1,784,640

Individu
1,360,168
(76.2%)

Pertubuhan
424,472
(23.8%)

PARAMETER UTAMA PERTANIAN, MALAYSIA, 2023

Jumlah RM161.69 bilion

Individu

RM43.80 bilion
(27.1%)

Pertubuhan

RM117.89 bilion
(72.9%)

Nilai Jualan Mengikut Subsektor

Tanaman

RM117.88 bilion
72.9%

Ternakan

RM24.81 bilion
15.3%

**Perikanan
Tangkapan**

RM10.78 bilion
6.7%

Akuakultur

RM4.39 bilion
2.7%

**Perhutanan &
Pembalakan**

RM3.83 bilion
2.4%

Nilai Jualan Mengikut Negeri

Johor
RM27.3 bilion
16.9%

Kedah
RM7.9 bilion
4.9%

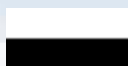
Kelantan
RM17.1 bilion
4.4%

Melaka
RM3.6 bilion
2.2%

N. Sembilan
RM7.9 bilion
4.9%

Pahang
RM25.1 bilion
15.5%

Pulau Pinang
RM3.5 bilion
2.2%

Perak
RM16.0 bilion
9.9%

Perlis
RM584.8 juta
0.36%

Selangor
RM8.4 bilion
5.2%

Terengganu
RM5.4 bilion
3.3%

Sabah
RM25.1 bilion
15.5%

Sarawak
RM23.6 bilion
14.6%

W.P. Kuala Lumpur
RM29.2 juta
0.02%

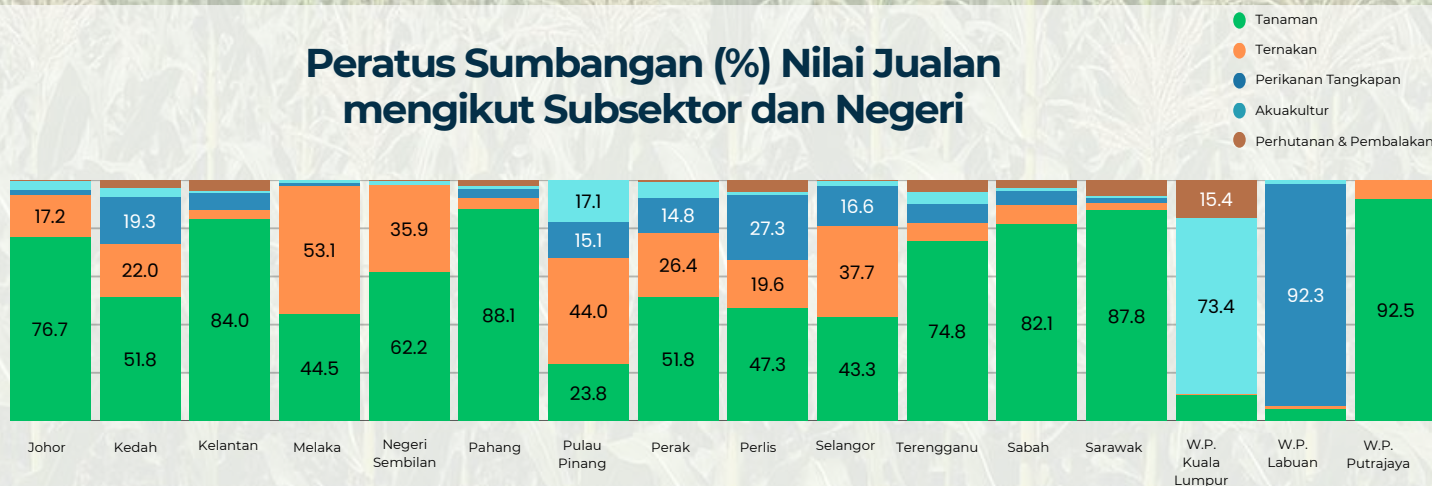

W.P. Labuan
RM288.8 juta
0.2%

W.P. Putrajaya
RM1.4 juta
0.0009%

Peratus Sumbangan (%) Nilai Jualan mengikut Subsektor dan Negeri

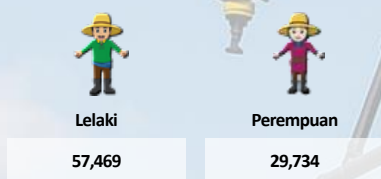

Profil Pegangan Pertanian Individu Negeri Kelantan

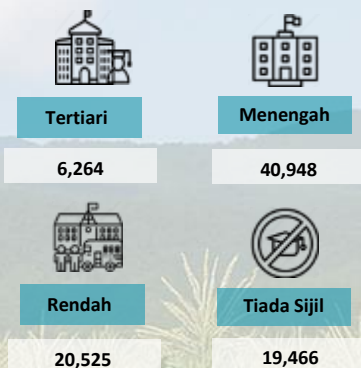
Kewarganegaraan

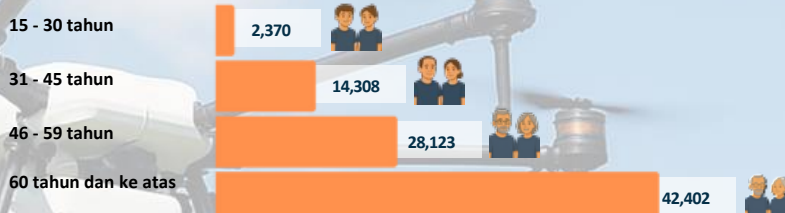
Jantina

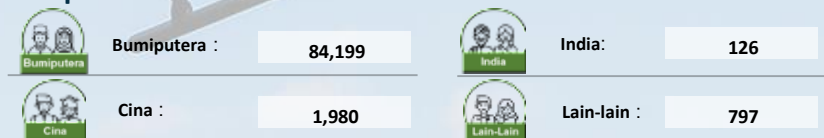
Sijil Tertinggi Diperoleh

Kumpulan Umur

Kumpulan Etnik

Taraf Perkahwinan

Guna Tenaga Sektor Pertanian

Jumlah
115,607

Individu
100,752
(87.2%)

Pertubuhan
14,855
(12.8%)

PARAMETER UTAMA PERTANIAN 2023

KELANTAN

PEGANGAN PERTANIAN MENGIKUT SUBSEKTOR

TANAMAN	77,057 orang	TERNAKAN	9,038 orang	PERIKANAN	1,379 orang	AKUAKULTUR	707 orang	PERHUTANAN & PEMBALAKAN	202 orang
	321 pertubuhan		58 pertubuhan		10 pertubuhan		53 pertubuhan		16 pertubuhan

Nota: Pegangan Pertanian Mengikut Subsektor merujuk kepada individu dan pertubuhan yang menjalankan lebih daripada satu jenis aktiviti pertanian.

Individu
Pertubuhan

PARAMETER UTAMA MENGIKUT SUBSEKTOR

PARAMETER UTAMA PERTANIAN 2023 MENGIKUT SUBSEKTOR

	TANAMAN	TERNAKAN	PERIKANAN	AKUAKULTUR	PERHUTANAN & PEMBALAKAN ¹
KELUASAN BERTANAM ('000 HA)	361.9				
KELUASAN BERTUAI ('000 HA)	316.1				
KUANTITI PENGELUARAN ('000 KG)		16.1			71.6
KUANTITI PENGELUARAN ('000 MT)	3,471.6		40.0	7.0	
KUANTITI PENGELUARAN ('000 BIJI)		2,300.7			
KUANTITI PENGELUARAN ('000 EKOR)		13,559.4		14,346.5	
KUANTITI PENGELUARAN ('000 LITER)		615.4			
KUANTITI PENGELUARAN (M ³)					679.1
NILAI JUALAN (RM JUTA)	5,987.03	278.41	502.09	64.79	301.14

Tidak berkenaan

PARAMETER UTAMA MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

PARAMETER UTAMA PERTANIAN 2023 MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

	PEGANGAN PERTANIAN (INDIVIDU)	PEGANGAN PERTANIAN (PERTUBUHAN)	PEGANGAN PERTANIAN (KESELURUHAN)	NILAI JUALAN (RM '000)
BACHOK	9,935	12	9,947	645,955.13
KOTA BHARU	7,686	76	7,762	339,955.14
MACHANG	7,391	23	7,414	234,925.37
PASIR MAS	16,108	14	16,122	222,556.41
PASIR PUTEH	5,793	33	5,826	363,435.69
TANAH MERAH	10,887	29	10,916	359,093.43
TUMPAT	3,909	18	3,927	298,439.83
GUA MUSANG	7,448	147	7,595	2,299,385.03
KUALA KRAI	11,421	59	11,480	967,225.55
JELI	5,406	21	5,427	689,991.83
LOJING	1,219	10	1,229	712,506.57

Nota¹

I. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

II. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau / jaras / arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.

III. Aktiviti perhutanan dan pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan / atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunapakai oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

PENDUDUK DAN INDIKATOR DEMOGRAFI

Negeri	Penduduk (juta)										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ^P
Malaysia	30.7	31.2	31.6	32.0	32.4	32.5	32.4	32.6	32.7	33.4	34.1
Johor	3.6	3.6	3.7	3.7	3.7	3.8	4.0	4.0	4.0	4.1	4.2
Kedah	2.1	2.1	2.1	2.1	2.2	2.2	2.1	2.2	2.2	2.2	2.2
Kelantan	1.7	1.8	1.8	1.8	1.9	1.9	1.8	1.8	1.8	1.9	1.9
Melaka	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Negeri Sembilan	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2
Pahang	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7	1.7	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7
Perak	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5	2.6
Perlis	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
Pulau Pinang	1.7	1.7	1.7	1.7	1.8	1.8	1.7	1.7	1.7	1.8	1.8
Sabah	3.7	3.7	3.8	3.9	3.9	3.9	3.4	3.4	3.4	3.6	3.7
Sarawak	2.7	2.7	2.7	2.8	2.8	2.8	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
Selangor	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.5	7.0	7.1	7.0	7.2	7.4
Terengganu	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2
W.P. Kuala Lumpur	1.7	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	2.0	2.0	2.0	2.0	2.1
W.P. Labuan	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
W.P. Putrajaya	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1

Negeri	Nisbah Jantina										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ^P	2024 ^e
Malaysia	107	108	108	108	108	108	110	109	109	110	111
Johor	113	113	113	113	113	112	115	114	113	114	116
Kedah	103	103	103	103	103	103	104	104	104	104	104
Kelantan	101	101	101	101	101	101	101	101	101	101	101
Melaka	104	105	105	106	106	107	111	111	110	111	113
Negeri Sembilan	109	109	109	109	109	109	108	108	107	108	108
Pahang	114	114	114	114	114	113	113	112	112	113	114
Perak	104	104	104	104	104	104	109	108	108	109	110
Perlis	98	98	99	99	99	99	100	100	100	100	99
Pulau Pinang	103	103	104	104	105	105	105	105	105	105	105
Sabah	110	110	110	110	110	110	109	109	109	109	109
Sarawak	108	109	109	109	109	109	107	107	107	107	107
Selangor	109	109	109	108	108	108	113	112	112	113	115
Terengganu	104	104	104	103	104	103	105	105	105	105	106
W.P. Kuala Lumpur	107	108	109	109	110	110	115	114	113	115	117
W.P. Labuan	105	105	105	105	105	105	106	105	105	105	105
W.P. Putrajaya	91	92	93	93	94	94	96	97	97	97	98

Negeri	Struktur Umur											
	2021			2022			2023			2024 ^e		
	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun
Malaysia	7,684.8	22,601.3	2,290.2	7,579.7	22,754.7	2,363.7	7,569.2	23,347.4	2,485.2	7,554.2	23,894.3	2,610.2
Johor	949.3	2,812.1	258.6	930.9	2,827.4	270.0	914.2	2,904.3	288.8	911.0	2,965.8	309.4
Kedah	536.5	1,436.0	179.1	533.5	1,444.6	185.0	535.0	1,461.5	192.8	534.0	1,482.1	201.4
Kelantan	538.9	1,153.6	119.8	539.0	1,168.9	122.7	536.6	1,195.5	127.7	534.3	1,221.3	132.9
Melaka	234.1	705.3	65.1	234.9	706.7	66.9	234.8	724.4	69.1	233.7	742.5	70.9
Negeri Sembilan	300.9	817.3	86.0	299.4	820.2	88.3	296.5	836.7	91.7	294.8	850.4	94.9
Pahang	418.3	1,079.2	104.0	411.4	1,096.0	106.9	405.8	1,127.3	110.1	398.6	1,156.5	113.1
Perak	573.9	1,707.7	234.2	564.8	1,710.0	239.7	554.1	1,740.0	247.2	545.2	1,769.9	254.5
Perlis	57.3	207.3	23.0	57.6	208.8	23.4	57.3	211.9	23.9	58.0	214.4	24.4
Pulau Pinang	342.9	1,274.5	122.6	336.7	1,275.8	128.5	337.4	1,299.2	136.1	336.7	1,319.7	144.0
Sabah	882.8	2,334.1	195.7	855.9	2,357.6	201.5	878.0	2,502.0	216.8	889.5	2,621.5	231.3
Sarawak	532.5	1,740.0	193.1	521.3	1,753.7	198.5	513.6	1,780.3	208.4	507.2	1,793.1	217.8
Selangor	1,531.6	4,978.7	504.5	1,516.7	5,008.8	524.9	1,532.2	5,119.9	557.6	1,540.8	5,229.0	593.5
Terengganu	333.7	770.0	67.0	336.8	781.1	68.7	340.2	798.1	71.8	343.5	813.8	74.8
W.P. Kuala Lumpur	382.9	1,449.7	131.4	371.6	1,457.0	132.6	364.6	1,504.5	136.6	359.1	1,568.7	139.7
W.P. Labuan	26.0	65.8	4.3	26.0	66.3	4.6	26.2	68.0	4.9	26.2	69.5	5.2
W.P. Putrajaya	43.3	70.3	1.7	43.4	71.8	1.9	42.9	73.9	2.1	41.8	76.2	2.3

Nota:
Statistik penduduk bagi tahun 2020-2024 telah disemak semula berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020 (Banci 2020) manakala statistik bagi tahun 2012-2019 adalah berasaskan Banci 2010 dan akan disemak semula

PENDUDUK DAN INDIKATOR DEMOGRAFI

Negeri	Kadar Kelahiran Kasar (bagi setiap 1,000 penduduk)										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Malaysia	17.8	16.7	17.2	16.7	16.1	15.9	15.5	15.1	14.5	13.5	12.9
Johor	17.5	16.5	17.0	16.8	16.3	16.5	16.3	16.0	14.2	12.4	12.0
Kedah	18.2	17.2	17.7	17.5	17.0	17.1	16.5	15.9	15.9	15.4	14.2
Kelantan	22.4	21.6	22.8	22.2	21.4	21.4	20.6	19.6	20.2	19.2	18.5
Melaka	16.9	16.0	16.7	16.4	16.0	15.8	15.6	15.2	13.9	13.1	13.0
Negeri Sembilan	16.9	16.3	17.3	16.9	16.4	16.2	16.2	15.5	14.3	13.9	13.2
Pahang	17.7	17.2	18.1	17.5	17.0	16.7	16.2	15.5	15.9	15.3	14.6
Perak	15.5	14.5	14.9	14.7	14.4	14.0	13.5	13.2	12.7	12.2	11.7
Perlis	17.3	16.7	18.4	17.4	17.5	17.6	17.2	16.0	14.4	14.2	12.9
Pulau Pinang	14.7	12.9	13.6	13.1	12.7	12.3	11.7	11.4	11.3	10.7	10.2
Sabah	16.9	15.7	15.6	14.7	13.7	13.6	13.6	13.6	14.5	12.2	12.8
Sarawak	16.8	15.3	15.4	14.7	13.9	13.6	13.1	13.1	14.4	12.7	12.5
Selangor	18.9	17.5	18.0	17.5	16.6	16.3	15.8	15.2	13.4	12.8	11.9
Terengganu	23.5	22.9	23.7	23.8	23.3	23.1	23.0	21.8	23.6	22.5	21.3
W.P. Kuala Lumpur	15.9	14.7	15.6	14.5	14.4	13.8	13.5	13.4	11.7	10.7	10.1
W.P. Labuan	19.6	19.1	19.9	20.5	18.1	17.3	17.1	16.9	18.0	15.9	14.2
W.P. Putrajaya	40.2	37.3	37.9	34.6	30.4	28.8	24.7	22.3	19.6	18.3	15.7

Negeri	Kadar Kematian Kasar (bagi setiap 1,000 penduduk)										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Malaysia	4.7	4.7	4.9	5.0	5.1	5.3	5.3	5.4	5.1	6.9	6.3
Johor	5.0	5.1	5.0	5.2	5.5	5.6	5.6	5.8	5.1	6.7	6.3
Kedah	6.1	6.1	6.3	6.5	6.5	6.7	6.7	6.6	6.4	8.6	8.1
Kelantan	6.0	6.0	6.1	6.1	6.0	6.1	6.1	6.1	6.1	7.7	7.3
Melaka	5.4	5.5	5.4	5.6	5.8	6.0	5.9	6.0	5.5	7.1	6.6
Negeri Sembilan	5.6	5.8	5.9	6.1	6.2	6.4	6.5	6.4	5.8	7.6	7.1
Pahang	5.0	5.2	5.2	5.3	5.5	5.6	5.6	5.5	5.5	6.5	6.8
Perak	6.8	6.7	6.9	7.0	7.2	7.2	7.4	7.5	7.2	8.5	8.9
Perlis	6.9	7.2	6.8	7.1	7.5	8.0	8.1	7.9	6.8	7.8	8.4
Pulau Pinang	5.6	5.7	5.8	6.0	6.2	6.2	6.4	6.2	6.1	8.0	7.4
Sabah	2.3	2.3	3.3	3.4	3.4	3.6	3.6	3.8	4.3	5.5	5.1
Sarawak	4.4	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	5.0	5.0	5.8	7.1	6.7
Selangor	3.7	3.7	3.7	3.9	4.1	4.2	4.2	4.3	3.6	6.0	4.7
Terengganu	5.6	5.8	5.7	5.8	5.8	5.8	5.8	5.9	5.9	7.2	7.3
W.P. Kuala Lumpur	4.1	4.2	4.4	4.3	4.5	4.6	4.7	5.0	4.2	6.8	5.1
W.P. Labuan	2.7	2.7	2.9	2.6	2.9	2.5	2.9	3.0	3.4	5.4	4.0
W.P. Putrajaya	1.8	2.1	2.4	2.3	1.9	2.6	2.2	2.0	1.9	2.3	2.2

Negeri	Jangkaan Hayat Ketika Lahir (Lelaki & Perempuan)										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ^p	2024 ^e
Malaysia	74.5	74.6	74.4	74.4	74.6	74.8	74.7	74.0	73.8	74.0	75.2
Johor	74.3	74.3	74.2	74.1	74.3	74.4	74.3	73.6	73.5	73.8	74.9
Kedah	73.1	73.1	72.9	73.0	73.1	73.4	73.1	72.2	71.7	71.7	73.0
Kelantan	71.9	72.0	72.0	72.2	72.4	72.6	72.2	71.6	71.4	71.8	73.2
Melaka	74.5	74.6	74.5	74.5	74.7	74.9	74.0	73.1	73.0	73.2	74.3
Negeri Sembilan	73.5	73.6	73.4	73.4	73.5	73.8	73.3	73.1	72.9	73.1	74.0
Pahang	73.1	73.2	73.3	73.4	73.6	73.9	72.9	72.6	72.4	72.3	73.1
Perak	74.0	74.0	74.0	73.9	74.0	74.2	73.7	73.3	73.0	72.9	73.8
Perlis	73.0	73.0	72.4	72.0	72.0	72.0	72.8	72.4	72.3	72.4	73.5
Pulau Pinang	74.8	74.8	74.8	74.9	75.2	75.5	74.2	73.7	73.5	73.7	74.7
Sabah	73.5	73.8	74.2	74.2	74.2	74.2	74.3	73.4	73.1	73.8	75.1
Sarawak	76.3	76.3	76.3	76.2	76.4	76.3	75.1	74.5	74.3	74.5	75.2
Selangor	75.1	75.1	75.1	75.1	75.4	75.7	77.4	76.4	76.2	76.5	78.0
Terengganu	71.3	71.4	71.6	71.8	72.1	72.2	71.7	71.3	71.0	71.1	72.2
W.P. Kuala Lumpur	76.1	76.2	76.6	76.5	76.7	76.9	76.4	75.1	75.1	75.3	76.2
W.P. Labuan	76.1	76.3	77.4	77.3	77.6	77.6	75.4	74.5	74.4	76.2	77.8
W.P. Putrajaya	71.7	72.1	72.3	72.2	73.3	73.8	74.5	74.6	74.2	74.0	74.5

Nota:

- i. - Tiada kes
- ii. Statistik penduduk bagi tahun 2020-2024 telah disemak semula berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020 (Banci 2020) manakala statistik bagi tahun 2012-2019 adalah berasaskan Banci 2010 dan akan disemak semula

1.0 PENGENALAN

Laporan ini membentangkan parameter utama sektor pertanian hasil dapatan Banci Pertanian 2024 bagi tahun rujukan 2023. Parameter yang dipaparkan dalam laporan interim ini meliputi bilangan pegangan pertanian yang terdiri daripada pegangan pertanian individu dan pertubuhan yang menjalankan aktiviti pertanian untuk tujuan jualan. Lokasi pegangan pertanian bagi aktiviti pertanian merujuk kepada lokasi tempat tinggal bagi pegangan pertanian individu, manakala bagi pegangan pertanian pertubuhan merujuk kepada alamat pertubuhan berada. Selain itu, laporan ini turut mengandungi maklumat keluasan bertanam, keluasan bertuai, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan dan nilai jualan mengikut negeri dan daerah. Maklumat bagi keluasan bertanam, keluasan bertuai, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan dan nilai jualan adalah merujuk kepada lokasi di mana aktiviti pertanian dijalankan.

Banci Pertanian 2024 yang telah dilaksanakan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) merupakan aktiviti pengumpulan data yang dijalankan ke atas semua pertubuhan dan isi rumah yang menjalankan aktiviti pertanian meliputi tanaman, ternakan, perikanan dan perhutanan & pembalakan. Banci Pertanian 2024 adalah banci yang keempat dilaksanakan semenjak penubuhan Malaysia pada tahun 1963. Pelaksanaan Banci Pertanian 2024 adalah di bawah peruntukan yang terkandung dalam Akta Banci 1960 (disemak 1969). Tempoh pembancian bermula dari Julai sehingga Oktober 2024.

Banci Pertanian ini penting bagi tujuan perancangan dan pembangunan negara. Ianya juga digunakan sebagai penanda aras baharu dalam penyediaan indikator pertanian bagi tujuan perancangan industri pertanian di Malaysia. Penemuan banci ini dapat menilai kedudukan sektor pertanian dan bagaimana ia dapat menyokong Agenda Pembangunan Mampan 2030. Dengan adanya data yang lengkap dan terkini, kerajaan serta pihak berkepentingan dapat membuat keputusan yang lebih tepat dalam merangka pelan dasar dan strategi pembangunan sektor pertanian dengan lebih berkesan.

Secara umum, sektor pertanian di Malaysia merangkumi pelbagai aktiviti di bawah subsektor tanaman makanan & komoditi, perikanan & akuakultur, penternakan dan perhutanan & pembalakan. Sektor pertanian juga menjadi sumber pendapatan utama bagi kebanyakan penduduk luar bandar dan menyediakan peluang pekerjaan serta pembangunan komuniti.

Selain itu, subsektor tanaman makanan seperti padi, sayur-sayuran dan buah-buahan turut memainkan peranan penting dalam memenuhi keperluan domestik. Dalam subsektor perikanan, industri akuakultur semakin berkembang bagi menampung permintaan yang meningkat terhadap sumber protein. Penternakan pula memberi sumbangan besar dalam pengeluaran daging, telur, susu dan produk ternakan lain.

Kerajaan telah memperkenalkan pelbagai dasar dan inisiatif bagi menyokong pertumbuhan sektor pertanian, antaranya Dasar Agromakanan Negara 2.0 bagi tempoh 2021-2030 dan pelbagai program transformasi pertanian. Langkah-langkah ini bertujuan untuk meningkatkan daya saing sektor pertanian, memperkenalkan teknologi moden serta menggalakkan amalan pertanian lestari yang mampu menjamin kelangsungan sumber semula jadi.

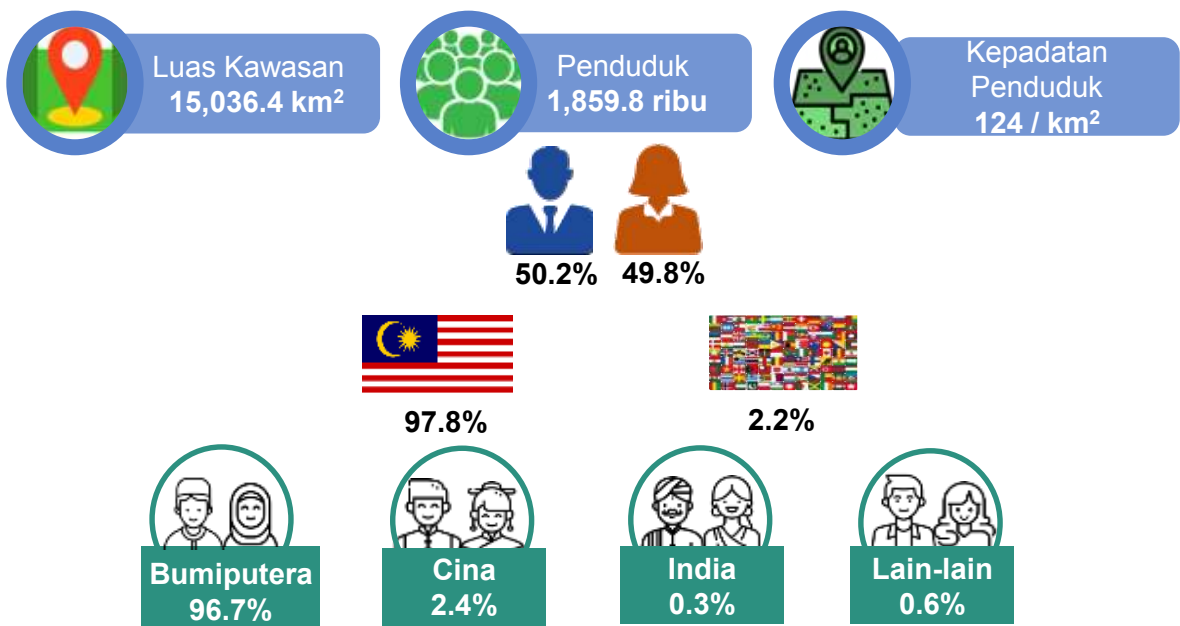
Sektor pertanian memainkan peranan penting dalam ekonomi Malaysia dengan menyumbang kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK), menyediakan peluang pekerjaan dan menggalakkan eksport produk pertanian. Kepentingan sektor ini bukan sahaja terletak pada pengeluaran makanan, tetapi juga dalam memastikan keterjaminan sumber makanan negara, keseimbangan sosial serta pembangunan luar bandar yang lebih inklusif. Oleh itu, pemantauan dan penilaian melalui Banci Pertanian adalah penting bagi memastikan sektor ini terus berkembang dan memberi manfaat kepada rakyat serta negara secara keseluruhan.

Bagi menjayakan hasrat ini, Jabatan Perangkaan Malaysia selaku penyedia perkhidmatan statistik utama negara telah melaksanakan Banci Pertanian 2024 bermula 7 Julai hingga 31 Oktober 2024 yang melibatkan hampir 1.3 juta Tempat Kediaman (TK) di seluruh negara. Di negeri Kelantan, Banci Pertanian 2024 telah melibatkan sejumlah 87,203 Tempat Kediaman dan 442 pertubuhan berdaftar.

2.0 LATAR BELAKANG

Negeri Kelantan terletak di timur laut Semenanjung Malaysia, serta berhadapan dengan Laut China Selatan dan bersempadan dengan wilayah Narathiwat, Thailand. Berkeluasan 15,036 kilometer persegi dengan kepadatan penduduk 124 orang per kilometer persegi. Kelantan mempunyai sebelas daerah iaitu Bachok, Kota Bharu, Machang, Pasir Mas, Pasir Puteh, Tanah Merah, Tumpat, Gua Musang, Kuala Krai, Jeli dan Kecil Lojing. Jumlah penduduk Kelantan pada tahun 2023 mencecah bilangan 1,859.8 ribu orang dimana penduduk lelaki berjumlah 943 ribu orang berbanding 925.8 ribu orang penduduk perempuan. Kadar pertumbuhan tahunan direkodkan pada nilai 1.6 peratus.

Paparan 1: Maklumat Asas Terpilih Negeri Kelantan, 2023

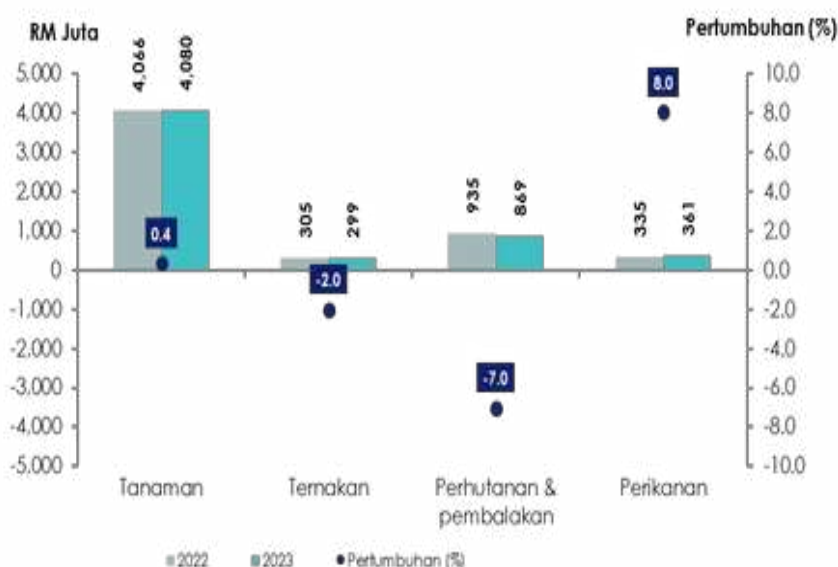
Pada tahun 2023, tenaga buruh di Kelantan meningkat sebanyak 4.1 peratus berbanding tahun sebelumnya (2022: 2.1%). Sejumlah 685.3 ribu orang tenaga buruh direkodkan pada tahun 2023 berbanding 658.0 ribu orang pada tahun 2022. Dalam tempoh yang sama, bilangan penduduk bekerja meningkat kepada 661.1 ribu orang pada tahun 2023 daripada 634.4 ribu orang pada tahun 2022.

3.0 SOSIOEKONOMI NEGERI KELANTAN

Kelantan mencatatkan peningkatan nilai KDNK 2.6 peratus (2022: 4.5%), menjana RM27.6 bilion, berbanding RM26.9 bilion pada 2022. Peningkatan ini dipengaruhi oleh sektor Perkhidmatan yang bertumbuh 3.8 peratus, dipacu oleh subsektor perdagangan borong & runcit, penginapan dan makanan & minuman dan perkhidmatan kerajaan. Berdasarkan Laporan Sosioekonomi Negeri Kelantan 2023, sektor Pertanian menguncup 0.5 peratus disebabkan kemerosotan dalam subsektor perhutanan & pembalakan. Sektor Pembuatan juga menyusut 2.6 peratus (2022:3.1%), disebabkan oleh kemerosotan dalam produk elektrik, elektronik & optikal serta produk kayu, perabot, keluaran kertas dan percetakan. Manakala sektor Pembinaan berkembang 6.7 peratus (2022: 19.7%), sebahagian besarnya disokong oleh aktiviti pembinaan pertukangan khas.

Sektor Pertanian memainkan peranan penting dalam memacu pertumbuhan ekonomi sesebuah negeri melalui eksport dan menyokong pembangunan luar bandar. Selain itu, ia menjamin sekuriti makanan negara dengan memastikan bekalan makanan yang stabil di peringkat tempatan serta mengurangkan kebergantungan negara kepada import pertanian. Pada tahun 2023, sektor Pertanian di Kelantan mencatatkan nilai ditambah berjumlah RM5.61 bilion berbanding RM5.64 bilion pada tahun sebelumnya. Sektor ini merupakan penyumbang kedua tertinggi kepada KDNK Kelantan selepas sektor Perkhidmatan, menyumbang 20.3 peratus pada tahun 2023. Subsektor Tanaman merupakan penyumbang utama sektor Pertanian di Kelantan dengan sumbangan 72.7 peratus, diikuti subsektor perhutanan & pembalakan (15.5%), perikanan (6.4%) dan ternakan (5.3%).

Carta 1 : Prestasi sektor Pertanian, Kelantan, 2021-2023

Walaupun sektor ini menunjukkan penyusutan marginal 0.5 peratus, namun prestasinya lebih baik berbanding negatif 3.9 peratus yang dicatatkan pada tahun sebelumnya. Prestasi ini disebabkan oleh pertumbuhan dalam subsektor perikanan dan juga tanaman. Subsektor tanaman yang merupakan penyumbang terbesar sektor Pertanian Kelantan iaitu 72.7 peratus mencatatkan pertumbuhan marginal 0.4 peratus berbanding penyusutan 5.4 peratus pada tahun sebelumnya. Prestasi lebih baik ini disokong oleh pertumbuhan dua digit dalam aktiviti pengeluaran tanaman sayur-sayuran. Pengeluaran buah kelapa sawit yang merupakan antara aktiviti tanaman utama di Kelantan turut menunjukkan peningkatan. Berdasarkan data 2023 yang dikeluarkan oleh MPOB (Jadual 1), pengeluaran buah tandan segar yang diterima oleh kilang mencatatkan pertumbuhan marginal 0.4 peratus berbanding 6.5 peratus pada tahun sebelumnya.

Jadual 1: Statistik industri kelapa sawit, Kelantan, 2022-

Kelantan	Nilai		Pertumbuhan (%)	
	2022	2023	2022	2023
Buah tandan segar ('000 tan) Minyak	1,625	1,632	6.5	0.4
sawit mentah ('000 tan) Isirong sawit	336	337	6.9	0.2
('000 tan) Keluasan belum matang	83	85	10.3	1.8
(hektar)	22,485	17,319	-17.7	-23.0
Keluasan matang (hektar)	139,367	141,322	1.8	1.4

Sumber: MPOB

Sementara itu, subsektor perhutanan & pembalakan yang merupakan aktiviti kedua terbesar dalam sektor Pertanian Kelantan menyusut 7.0 peratus berbanding pertumbuhan 2.6 peratus pada tahun 2022. Manakala subsektor perikanan pula mencatatkan pertumbuhan memberangsangkan iaitu 8.0 peratus (2022: -5.0%) disokong oleh peningkatan dalam aktiviti pendaratan ikan laut. Subsektor ternakan terus mencatatkan penyusutan iaitu 2.0 peratus berbanding negatif 0.6 peratus yang dicatatkan pada tahun sebelumnya dipengaruhi oleh pengurangan dalam aktiviti ternakan ayam & itik serta pengeluaran telur ayam.

Kelantan juga terkenal dalam pengeluaran buah-buahan tempatan dan sayur-sayuran segar. Buah-buahan seperti durian, rambutan, dokong, dan mangga sering menjadi tarikan utama ketika musim buah, bukan sahaja untuk pasaran tempatan tetapi juga untuk pelancong dari luar. Kawasan seperti Tanah Merah dan Rantau Panjang aktif dalam pengeluaran hasil-hasil hortikultur ini. Selain itu, sayur-sayuran seperti timun, cili, kangkung dan bayam juga ditanam secara komersial dan menjadi sumber pendapatan tambahan bagi penduduk.

Selain itu, penanaman padi, tanaman komoditi, buah-buahan, sayur-sayuran, serta penternakan dan perikanan darat juga dilihat semakin berkembang. Penanaman padi merupakan aktiviti pertanian utama di beberapa daerah seperti Pasir Mas, Bachok dan Tumpat. Kawasan ini mendapat manfaat daripada sistem pengairan yang dibangunkan oleh Lembaga Kemajuan Pertanian Kemubu (KADA) yang memainkan peranan penting dalam meningkatkan hasil dan produktiviti petani. Padi bukan sahaja menjadi makanan ruji, tetapi juga sumber pendapatan penting bagi ramai petani di negeri ini.

4.0 EKSPORT DAN IMPORT PRODUK PERTANIAN

Jumlah perdagangan Kelantan pada tahun 2023 bernilai RM6.5 bilion. Nilai eksport Kelantan berjumlah RM4.1 bilion pada tahun 2023, meningkat sebanyak 9.4 peratus berbanding RM3.7 bilion pada tahun sebelumnya. Komoditi eksport utama pertanian bagi Kelantan adalah getah asli dengan nilai RM581.2 juta, diikuti kayu gergaji yang bernilai RM123.5 juta serta hasil keluaran kelapa sawit yang lain sebanyak RM5.4 juta. Sementara itu, nilai import Kelantan juga meningkat 11.7 peratus kepada RM2.4 bilion berbanding RM2.1 bilion pada tahun 2022. Ikan segar, didinginkan atau disejukbekukan adalah komoditi import utama pertanian bagi Kelantan yang bernilai RM31.2 juta, diikuti sayur-sayuran bernilai RM30.8 juta dan krustasea & moluska segar, didinginkan, disejukbekukan atau dikeringkan sebanyak RM5.1 juta.

5.0 PARAMETER SEKTOR PERTANIAN KELANTAN

5.1 PROFIL PEGANGAN PERTANIAN

Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa sebanyak 87,645 pegangan pertanian direkodkan pada tahun 2023 di Kelantan. Daripada jumlah ini, 87,203 (99.5%) merupakan pegangan pertanian individu, manakala baki 442 (0.5%) merupakan pegangan pertanian pertubuhan.

Paparan 2: Pegangan Pertanian, Kelantan, 2023

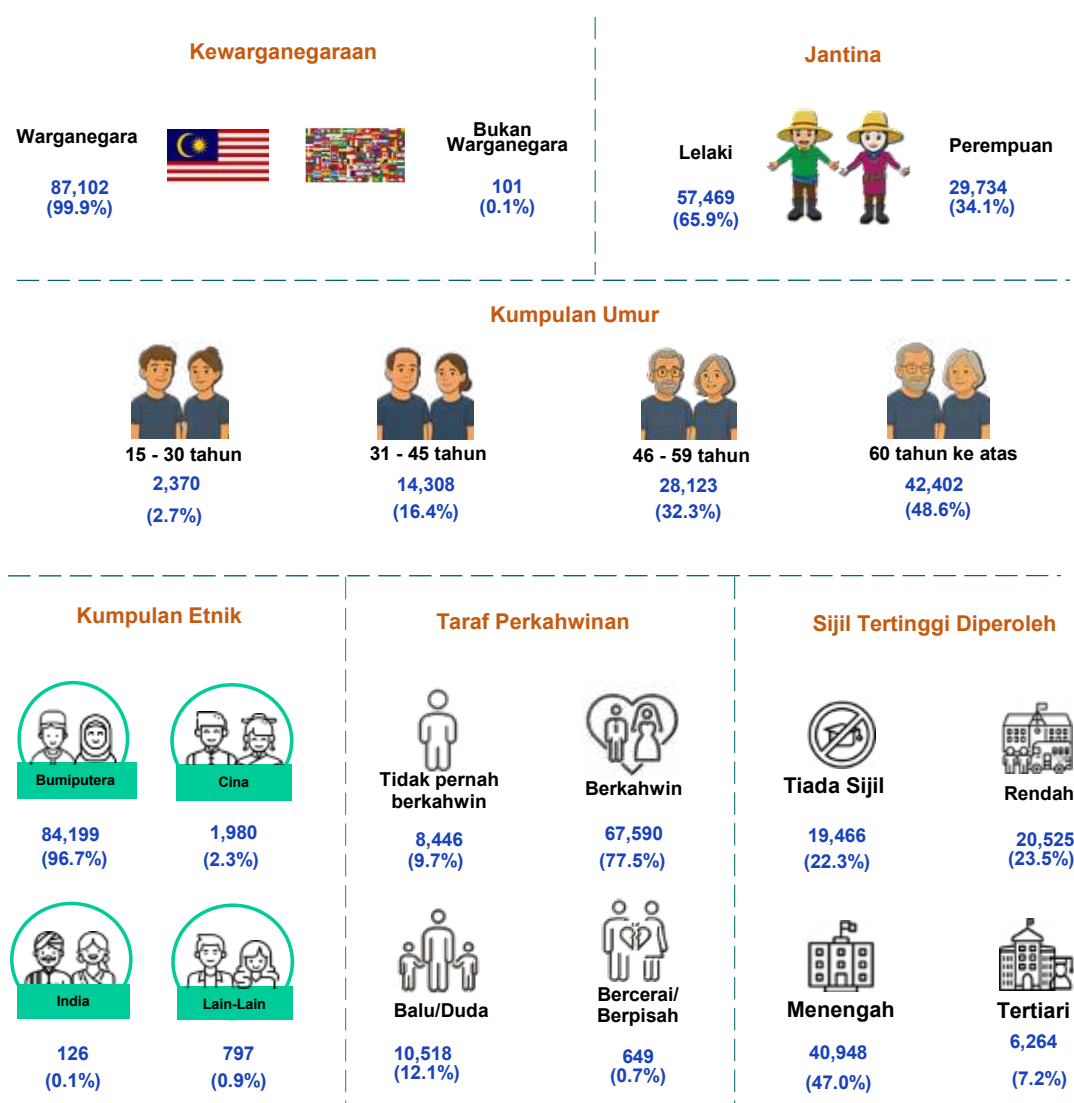

		Pegangan Pertanian (Individu)	Pegangan Pertanian (Pertubuhan)	Pegangan Pertanian (Keseluruhan)
	Bachok	9,935	12	9,947
	Kota Bharu	7,686	76	7,762
	Machang	7,391	23	7,414
	Pasir Mas	16,108	14	16,122
	Pasir Puteh	5,793	33	5,826
	Tanah Merah	10,887	29	10,916
	Tumpat	3,909	18	3,927
	Gua Musang	7,448	147	7,595
	Kuala Krai	11,421	59	11,480
	Jeli	5,406	21	5,427
	Kecil Lojing	1,219	10	1,229

5.1.1 PEGANGAN PERTANIAN INDIVIDU

Daripada 79,841 pegangan pertanian individu di Kelantan, 99.9 peratus adalah terdiri daripada warganegara. Lelaki mendominasi penglibatan dalam subsektor tanaman sebanyak 65.9 peratus. Sementara itu, pegangan pertanian individu yang berumur 60 tahun dan ke atas serta 46 hingga 59 tahun merupakan kumpulan umur yang terbesar pertanian, iaitu masing-masing sebanyak 48.6 peratus dan 32.3 peratus. Dari segi kumpulan etnik pula, Bumiputera mencatatkan sumbangan sebanyak 96.7 peratus. Manakala 47.0 peratus pegangan pertanian individu di Kelantan mempunyai sijil tertinggi peringkat menengah.

Paparan 3: Profil Pegangan Pertanian Individu, Kelantan, 2023

5.2 KELUASAN BERTANAM

Jumlah keluasan bertanam di Kelantan pada tahun 2023 adalah seluas 361.9 ribu hektar. Daripada jumlah tersebut, 180.7 ribu hektar adalah diusahakan oleh pegangan pertanian individu manakala 181.3 ribu hektar oleh pegangan pertanian pertubuhan.

Paparan 4: Keluasan Bertanam mengikut Pegangan Pertanian, Kelantan, 2023

Keluasan Bertanam ('000 Ha)
361.9

Individu

180.7

Pertubuhan

181.3

Paparan 5: Keluasan Bertuai mengikut Pegangan Pertanian, Kelantan, 2023

Keluasan Bertuai ('000 Ha)
316.1

Individu

159.3

Pertubuhan

156.8

5.3 KELUASAN BERTUAI

Keluasan bertuai merekodkan 316.1 ribu hektar, di mana keluasan terbesar adalah daripada pegangan pertanian individu dengan jumlah 159.3 ribu hektar, manakala baki berjumlah 156.8 ribu hektar adalah daripada pegangan pertanian pertubuhan.

5.4 KUANTITI PENGELUARAN

Kuantiti pengeluaran bagi sektor pertanian di Kelantan bagi tahun 2023 dalam unit tan metrik adalah sebanyak 3,518.7 ribu tan metrik. Sebanyak 2,728.4 ribu tan metrik adalah daripada pegangan pertanian pertubuhan manakala 790.3 ribu tan metrik adalah daripada pegangan pertanian individu. Unit ukuran tan metrik digunakan bagi kuantiti pengeluaran subsektor tanaman (3,471.6 ribu tan metrik), perikanan (40.0 ribu tan metrik) dan akuakultur bagi aktiviti ternakan air payau dan air tawar (7.0 ribu tan metrik). Sejumlah 13,559.4 ribu ekor adalah daripada subsektor ternakan dan 14,346.5 ribu ekor adalah daripada subsektor akuakultur. Kuantiti pengeluaran bagi hasil ternakan menghasilkan sebanyak 2,300.7 ribu biji telur, 615.4 ribu liter susu segar dan 16.1 ribu kilogram meliputi sarang burung walet, madu dan hasil lain. Hasil tanaman lada dan koko menghasilkan sebanyak 7.5 ribu kilogram. Manakala sebanyak 71.6 ribu kilogram dihasilkan oleh hasil hutan bukan kayu bagi subsektor perhutanan dan pembalakan. Kuantiti pengeluaran bagi pembalakan di Kelantan adalah 679.1 ribu meter padu. Pecahan pegangan pertanian pertubuhan adalah sebanyak 677.9 ribu meter padu dan baki 1.2 ribu meter padu adalah pegangan pertanian individu.

**Paparan 6: Kuantiti Pengeluaran Mengikut Pegangan
Pertanian, Kelantan, 2023**

 Kuantiti Pengeluaran (‘000)	 Pegangan Pertanian	 Individu	 Pertubuhan
i. Tan Metrik	3,518.7	790.3	2,728.4
ii. Ekor	27,905.9	8,892.8	19,013.1
iii. Biji	2,300.7	2,089.8	21082
iv. Liter	615.4	510.1	105.3
v. Meter Padu	679.1	1.2	677.9
vi. Kilogram	95.2	91.4	3.8

5.5 KUANTITI DAN NILAI JUALAN

Kuantiti jualan dalam unit tan metrik adalah sebanyak 3,448.6 ribu tan metrik yang meliputi kesemua sektor pertanian di Kelantan bagi tahun 2023. Manakala, kuantiti jualan bagi unit ekor adalah sebanyak 26,386.6 ribu ekor meliputi subsektor akuakultur dan ternakan. Sejumlah 1,891.9 ribu biji telur ayam/itik dijual pada tahun 2023. Selain itu, kuantiti jualan daripada hasil ternakan dalam unit liter adalah sebanyak 549.1 ribu liter dimana sebanyak 444.2 ribu liter daripada pegangan pertanian individu dan 104.9 ribu liter daripada pegangan pertanian pertubuhan. Kuantiti jualan bagi unit kilogram melibatkan hasil ternakan sebanyak 14.4 ribu kilogram, hasil hutan bukan kayu adalah sebanyak 71.1 ribu kilogram dan tanaman lada dan koko sebanyak 7.0 ribu kilogram. Kuantiti jualan bagi aktiviti pembalakan di Kelantan adalah 679.1 ribu meter padu yang mencatatkan 677.9 ribu meter padu (99.8%) bagi pegangan pertubuhan dan 1.2 ribu meter padu (0.2%) bagi pegangan pertanian individu.

Paparan 7: Kuantiti dan Nilai Jualan Mengikut Pegangan Pertanian, Kelantan, 2023

 Kuantiti Jualan ('000)	 Pegangan Pertanian	 Individu	 Pertubuhan
i. Tan Metrik	3,448.6	724.9	2,723.7
ii. Ekor	26,386.6	8,568.9	17,817.6
iii. Biji	1,891.9	1,696.9	195.0
iv. Liter	549.1	444.2	104.9
v. Meter Padu	679.1	1.2	677.9
vi. Kilogram	92.6	88.9	3.7
 Nilai Jualan (RM juta)	7,133.47	3,019.34	4,114.13

Secara keseluruhannya, nilai jualan sektor pertanian di Kelantan merekodkan RM7,133.47 juta, dimana 57.7 peratus daripadanya disumbangkan oleh pegangan pertanian pertubuhan (RM4,114.13 juta). Manakala pegangan pertanian individu pula menyumbang sebanyak 42.3 peratus kepada jumlah nilai jualan pertanian di Kelantan iaitu RM3,019.34 juta.

5.6 PRESTASI SEKTOR PERTANIAN DI KELANTAN

Komposisi utama pertanian di Kelantan didominasi oleh subsektor tanaman yang menyumbang nilai jualan sebanyak RM 5,987.03 juta yang menyumbang sebanyak 83.9 peratus daripada jumlah nilai jualan sektor pertanian di Kelantan. Aktiviti tanaman kelapa sawit, buah-buahan dan sayur-sayuran merupakan antara penyumbang utama nilai jualan masing-masing RM2,542.9 juta, RM1,433.9 juta dan RM1,174.4 juta. Jumlah nilai jualan tiga aktiviti ini merangkumi 86.0 peratus daripada nilai jualan dalam subsektor tanaman dan menyumbang 72.2 peratus daripada nilai jualan sektor pertanian di Kelantan. Kelantan menjadi pengeluar utama bagi buah tembikai di Malaysia dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 58.0 ribu tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM412.83 juta. Selain itu, Kelantan juga merupakan antara pengeluar utama buah durian, pisang, manggis dan rambutan di Malaysia. Bagi sayur-sayuran, Kelantan merupakan pengeluar utama bagi

tomato, timun, terung dan cili di Malaysia. Kuantiti pengeluaran tomato di Kelantan merupakan yang kedua tertinggi di Malaysia selepas Pahang dengan nilai 84.5 ribu tan metrik, menyumbang sebanyak 33.3 peratus kepada jumlah keseluruhan kuantiti pengeluaran tomato di Malaysia. Manakala nilai jualan yang dihasilkan adalah RM552.77 juta (35.4%) juga merupakan kedua tertinggi di Malaysia. Sementara itu, kuantiti pengeluaran tanaman terung di Kelantan merupakan yang tertinggi di Malaysia dan tanaman timun merupakan yang kedua tertinggi di Malaysia. Subsektor kedua yang terbesar menyumbang kepada nilai jualan di negeri Kelantan adalah subsektor perikanan tangkapan yang menyumbang sebanyak RM502.09 juta (7.0%) yang dimonopoli oleh aktiviti perikanan tangkapan laut.

Paparan 8: Parameter Utama Sektor Pertanian Mengikut Subsektor Kelantan, 2023

					
	TANAMAN	TERNAKAN	PERIKANAN TANGKAPAN	AKUAKULTUR	PERHUTANAN & PEMBALAKAN
PEGANGAN PERTANIAN	77,378	9,066	1,389	760	218
KELUASAN BERTANAM ('000 HA)	361.9	-	-	-	-
KELUASAN BERTUAI ('000 HA)	316.1	-	-	-	-
KUANTITI PENGELUARAN:					
- TAN METRIK ('000 MT)	3,471.6	0.02	40.1	7.0	0.1
- BIJI ('000)	-	2,300.7	-	-	-
- EKOR ('000)	-	13,559.4	-	14,346.5	-
- LITER ('000)	-	615.4	-	-	-
- METER PADU ('000 M³)	-	-	-	-	679.1
NILAI JUALAN (RM JUTA)	5,987.03	278.41	502.09	64.79	301.14

5.6 PARAMETER UTAMA PEGANGAN PERTANIAN MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

Gua Musang yang merupakan daerah terbesar di Negeri Kelantan dengan keluasan 6,365 kilometer persegi mencatatkan kawasan luas bertanam paling tinggi iaitu 142.1 ribu hektar dengan keluasan bertuai 122.9 ribu hektar. Keluasan bertanam dan keluasan bertuai kedua terbesar adalah di daerah Kuala Krai masing-masing seluas 48.9 ribu hektar dan 45.2 ribu hektar. Daerah Kecil Lojing mempunyai kawasan bertanam dan bertuai paling kecil iaitu 3.4 ribu hektar dan 3.3 ribu hektar. Namun begitu, nilai jualan yang dihasilkan oleh daerah ini adalah yang ketiga tertinggi di Kelantan dengan nilai sebanyak RM712.51 juta. Nilai jualan tertinggi dicatatkan di Gua Musang dengan nilai RM2,299.39 juta diikuti Kuala Krai sebanyak RM967.23 juta. Ketiga-tiga daerah teratas bagi nilai jualan ini telah meliputi sebanyak 32.2 peratus daripada jumlah nilai jualan pertanian di Kelantan. Penyumbang utama nilai jualan di Gua Musang adalah didorong oleh tanaman kelapa sawit, buah-buahan dan subsektor perhutanan dan pembalakan. Manakala nilai jualan tertinggi di Kuala Krai adalah daripada tanaman kelapa sawit, buah-buahan, pembalakan dan tanaman getah. Daerah Kecil Lojing yang merupakan kawasan tanah sejuk menyokong aktiviti tanaman sayur-sayuran.

Paparan 9 : Parameter Utama Sektor Pertanian mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

				
		Keluasan Bertanam ('000 hektar)	Keluasan Bertuai ('000 hektar)	Nilai Jualan (RM juta)
	Bachok	22.2	19.8	645.96
	Kota Bharu	19.3	16.2	339.96
	Machang	13.8	11.9	234.93
	Pasir Mas	27.6	24.0	222.56
	Pasir Puteh	20.0	16.7	363.44
	Tanah Merah	30.8	27.2	359.09
	Tumpat	12.6	10.3	298.44
	Gua Musang	142.1	122.9	2,299.39
	Kuala Krai	49.0	45.2	967.23
	Jeli	21.4	18.6	689.99
	Kecil Lojing	3.4	3.3	712.51

SUBSEKTOR TANAMAN

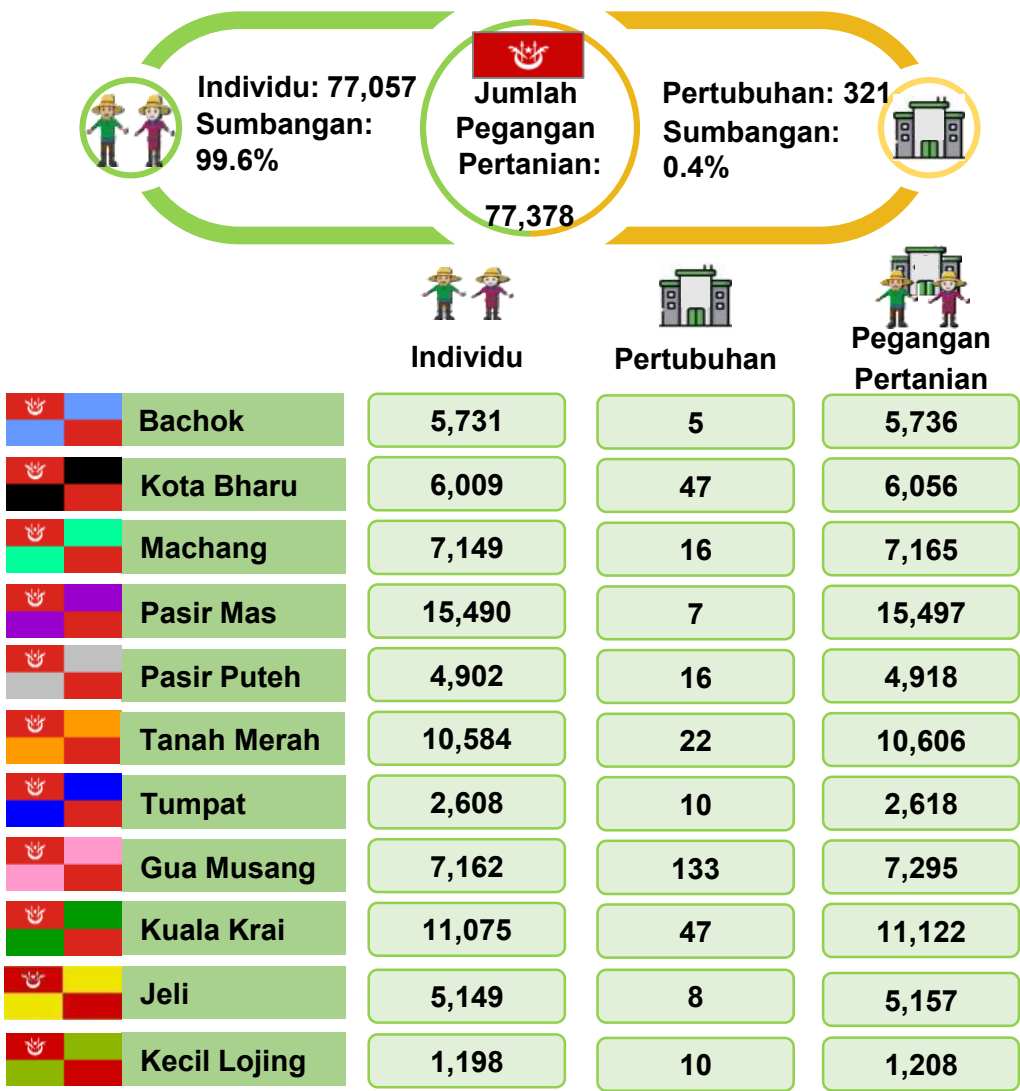
Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

6.0 SUBSEKTOR TANAMAN

6.1 PROFIL PEGANGAN PERTANIAN SUBSEKTOR TANAMAN

Susbsektor tanaman merupakan subsektor utama dalam kegiatan pertanian di Kelantan yang menyumbang nilai jualan sebanyak RM5,987.03 juta (83.9%) daripada keseluruhan nilai jualan pertanian di Kelantan. Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa sebanyak 77,378 pegangan pertanian subsektor tanaman direkodkan pada tahun 2023 di Kelantan. Daripada jumlah ini, 77,057 (99.6%) merupakan pegangan pertanian individu, manakala baki 321 (0.4%) merupakan pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Pasir Mas mempunyai bilangan pegangan pertanian subsektor tanaman tertinggi iaitu 15,497 (20.0%), diikuti Kuala Krai (11,122; 14.4%) dan Tanah Merah (10,606; 13.7%).

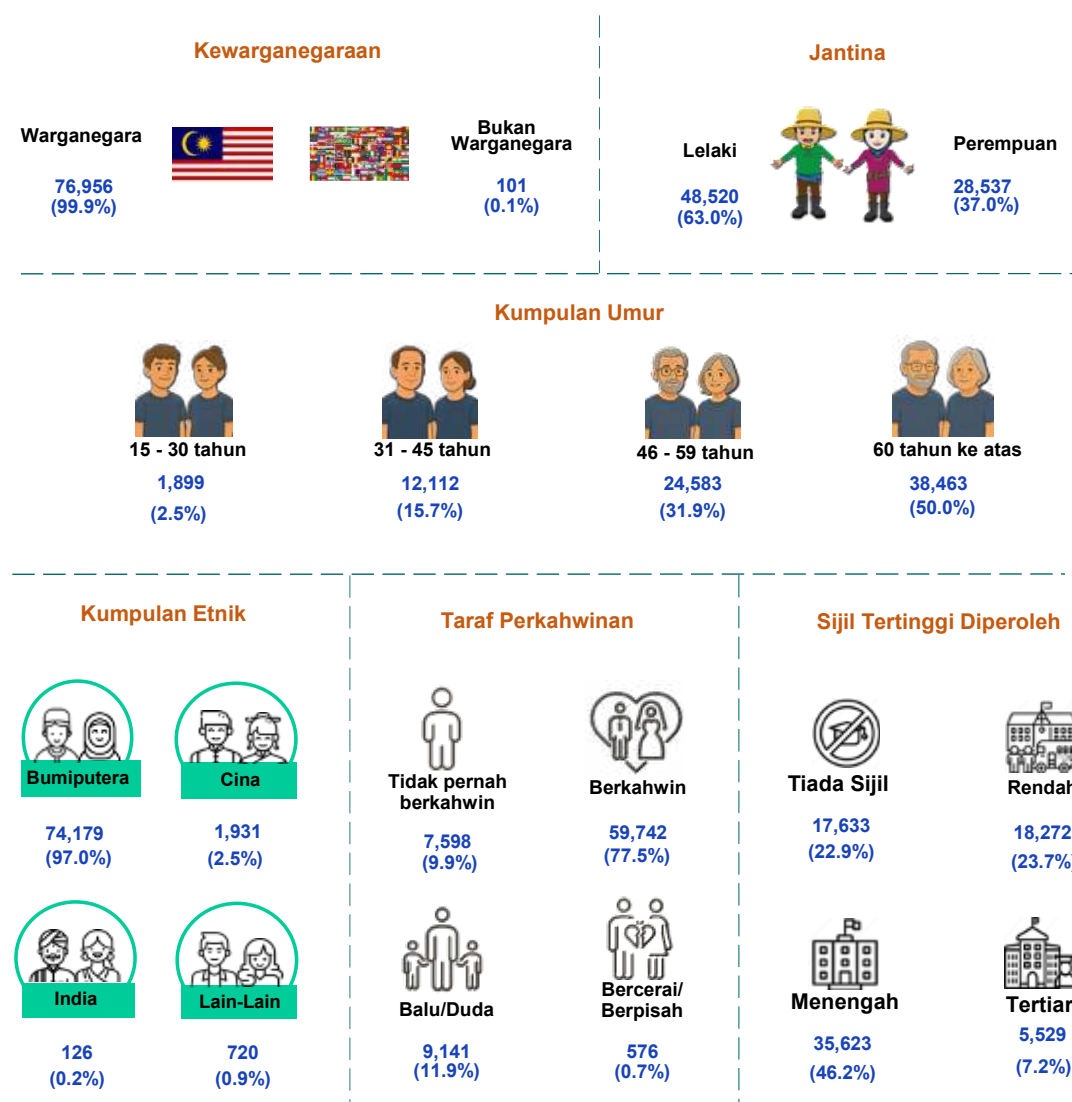
Paparan 10: Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan 2023

6.1.1 PEGANGAN PERTANIAN INDIVIDU SUBSEKTOR TANAMAN

Daripada 77,057 pegangan pertanian individu dalam subsektor tanaman di Kelantan, 99.9 peratus adalah terdiri daripada warganegara. Lelaki mendominasi penglibatan dalam subsektor tanaman sebanyak 63.0 peratus. Sementara itu, pegangan pertanian individu yang berumur 60 tahun dan ke atas serta 46 hingga 59 tahun merupakan kumpulan umur yang terbesar dalam aktiviti tanaman, iaitu masing-masing sebanyak 50.0 peratus dan 31.9 peratus. Dari segi kumpulan etnik pula, Bumiputera mencatatkan sumbangan sebanyak 96.3 peratus. Manakala 45.9 peratus pegangan pertanian individu di Kelantan mempunyai sijil tertinggi peringkat menengah.

Paparan 11: Profil Pegangan Pertanian Individu Subsektor Tanaman, Kelantan, 2023

6.2 KELUASAN, KUANTITI PENGELUARAN, KUANTITI DAN NILAI JUALAN

Jumlah keluasan bertanam di Kelantan pada tahun 2023 adalah seluas 361.9 ribu hektar. Daripada jumlah tersebut, 180.7 ribu hektar adalah diusahakan oleh pegangan pertanian individu manakala 181.3 ribu hektar oleh pegangan pertanian pertubuhan. Sementara itu, keluasan bertuai merekodkan 316.1 ribu hektar, di mana keluasan terbesar adalah daripada pegangan pertanian individu dengan jumlah 159.3 ribu hektar.

Kuantiti pengeluaran subsektor tanaman di Kelantan mencatatkan 3,471.6 ribu tan metrik dengan kuantiti pengeluaran tertinggi adalah kelapa sawit iaitu 2,656.1 ribu tan metrik. Pengeluaran kedua dan ketiga tertinggi adalah padi dan buah-buahan dengan masing-masing menghasilkan 259.6 ribu dan 199.8 ribu tan metrik. Kuantiti jualan pula mencatatkan 3,402.8 ribu tan metrik. Kuantiti jualan tertinggi adalah kelapa sawit iaitu 2,656.1 ribu tan metrik. Seterusnya, pengeluaran kedua dan ketiga tertinggi adalah padi dan buah-buahan dengan masing-masing mengeluarkan 232.9 ribu dan 165.1 ribu tan metrik. Subsektor tanaman mencatatkan nilai jualan sebanyak RM5,987.03 juta.

Paparan 12: Parameter Utama Subsektor Tanaman, Kelantan, 2023

 Subsektor Tanaman			
	 Pegangan Pertanian	 Individu	 Pertubuhan
 Keluasan Bertanam ('000 Hektar)	361.9	180.7	181.2
 Keluasan Bertuai ('000 Hektar)	316.1	159.3	156.8
 Kuantiti Pengeluaran ('000 Tan Metrik)	3,471.6	748.0	2,723.6
 Kuantiti Jualan ('000 Tan Metrik)	3,402.8	683.4	2,719.4
 Nilai Jualan (RM juta)	5,987.03	2,386.60	3,600.43

6.3 PARAMETER UTAMA PEGANGAN PERTANIAN SUBSEKTOR TANAMAN MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

Secara keseluruhannya pada tahun 2023, Negeri Kelantan merekodkan jumlah keluasan bertanam seluas 361.9 ribu hektar dengan keluasan bertuai 316.1 ribu hektar. Gua Musang yang merupakan daerah terbesar di Negeri Kelantan dengan keluasan 6,365 kilometer persegi turut mencatatkan kawasan luas bertanam paling tinggi iaitu 142.1 ribu hektar dengan keluasan bertuai 122.9 ribu hektar. Keluasan bertanam dan keluasan bertuai kedua terbesar adalah di Kuala Krai masing-masing seluas 48.9 ribu hektar dan 45.2 ribu hektar. Kuantiti pengeluaran bagi subsektor tanaman Kelantan sebanyak 3,518 ribu tan metrik disumbangkan oleh daerah Gua Musang bernilai 2,026.9 ribu tan metrik diikuti kuantiti jualan sebanyak 2,023 ribu tan metrik. Machang pula menunjukkan kuantiti pengeluaran dan kuantiti jualan yang paling rendah berbanding 11 daerah yang lain masing-masing dengan nilai 67.5 ribu hektar dan 62.7 ribu hektar. Sebanyak 36.4 peratus nilai jualan bagi subsektor tanaman disumbangkan oleh daerah Gua Musang dengan nilai RM2,179.4 juta, diikuti Kecil Lojing (RM712.13 juta), Kuala Krai (RM693.09 juta) dan Jeli (RM645.78 juta).

Paparan 13: Parameter Utama Subsektor Tanaman Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

						
		Keluasan Bertanam	Keluasan Bertuai	Kuantiti Pengeluaran	Kuantiti Jualan	Nilai Jualan
Daerah Pentadbiran		('000 hektar)	('000 hektar)	('000 tan metrik)	('000 tan metrik)	(RM juta)
	Bachok	22.2	19.8	164.9	152.8	437.64
	Kota Bharu	19.3	16.2	79.5	74.9	193.78
	Machang	13.8	11.9	67.7	62.5	210.33
	Pasir Mas	27.6	24.0	80.4	74.8	211.88
	Pasir Puteh	20.0	16.7	94.3	88.7	200.04
	Tanah Merah	30.8	27.2	262.0	259.7	343.56
	Tumpat	12.6	10.3	77.9	61.4	159.42
	Gua Musang	142.1	122.9	2,026.9	2,022.9	2,179.40
	Kuala Krai	49.0	45.2	340.9	334.0	693.09
	Jeli	21.4	18.6	174.0	167.7	645.78
	Kecil Lojing	3.4	3.3	105.9	103.6	712.13

SUBSEKTOR TERNAKAN

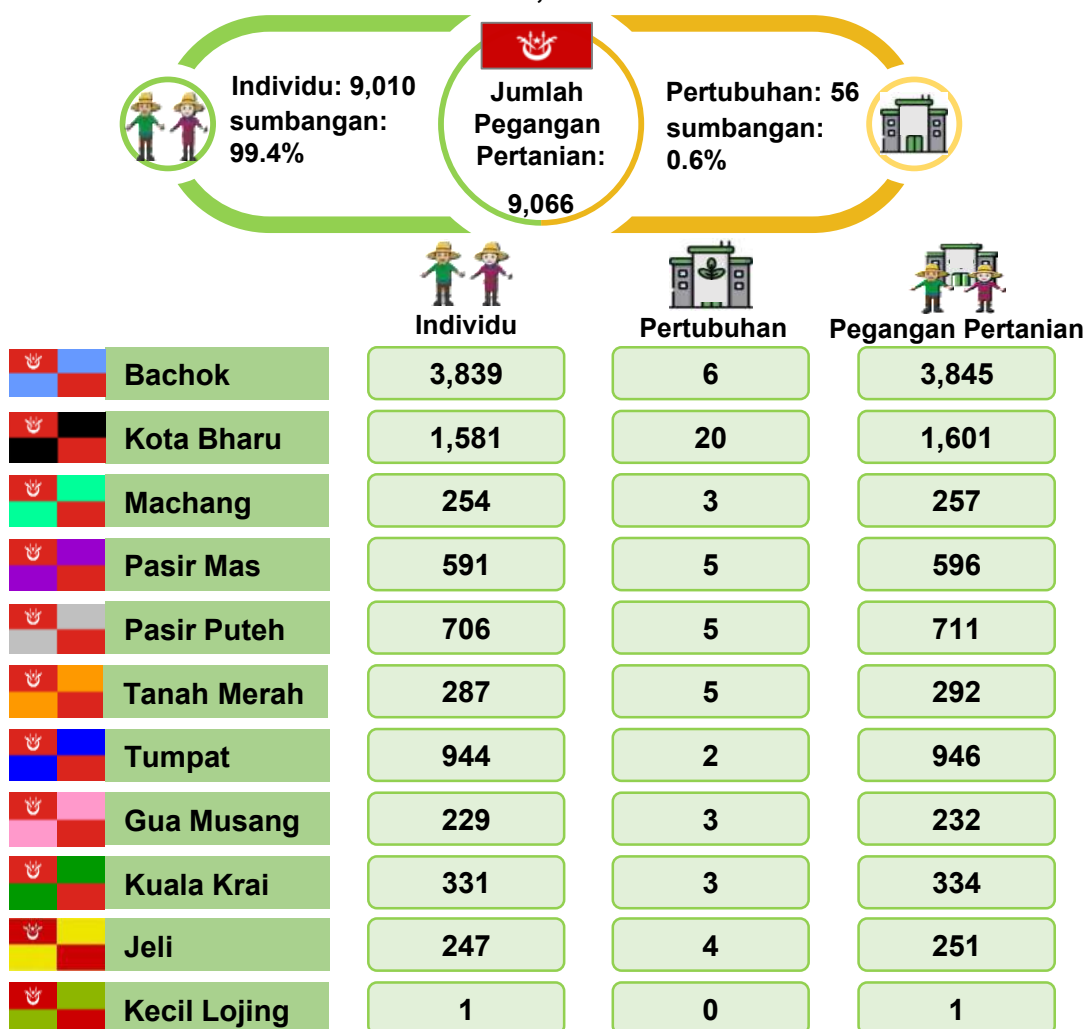
Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

7.0 SUBSEKTOR TERNAKAN

7.1 PROFIL PEGANGAN PERTANIAN SUBSEKTOR TERNAKAN

Subsektor ternakan di Kelantan merekodkan 9,066 pegangan pertanian yang terdiri daripada 9,010 pegangan pertanian individu (99.4%) dan 56 pegangan pertanian pertubuhan (0.6%). Jumlah pegangan pertanian ternakan di negeri ini menyumbang sebanyak 19.4 peratus daripada keseluruhan 46,781 pegangan pertanian ternakan di Malaysia dan merupakan negeri kedua tertinggi pegangan pertanian ternakan di Malaysia selepas negeri Terengganu (12,018). daerah Bachok mempunyai bilangan pegangan pertanian subsektor ternakan tertinggi dengan merekodkan 3,845 (42.4%) diikuti Kota Bharu, (1,601; 17.7%) dan Tumpat (946, 10.4%). Tiga negeri yang merekodkan pegangan pertanian bagi aktiviti ternakan lembu/kerbau teratas adalah Terengganu dengan 6,981 pegangan pertanian, diikuti Kelantan (4,840 pegangan pertanian) dan Pahang (3,438 pegangan pertanian).

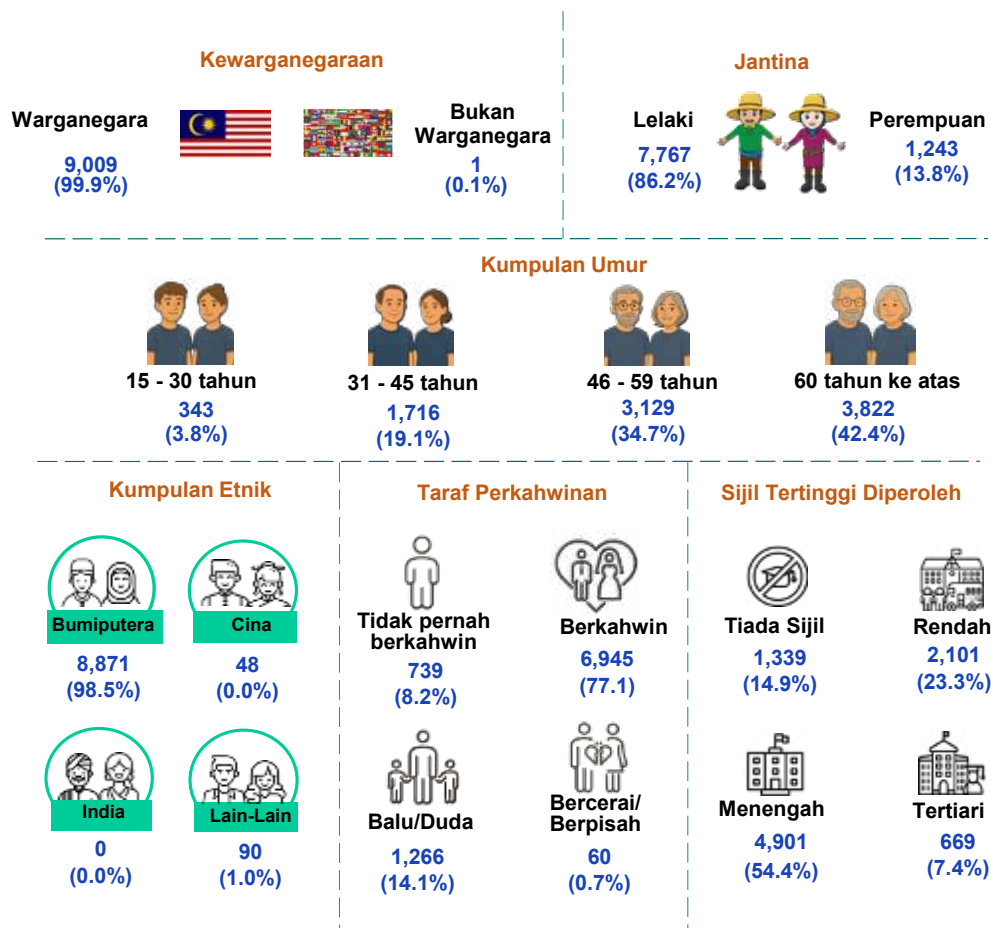
Paparan 14: Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan 2023

7.1.1 PEGANGAN PERTANIAN INDIVIDU SUBSEKTOR TERNAKAN

Majoriti pegangan pertanian individu bagi subsektor ternakan di Kelantan merupakan warganegara Malaysia didominasi oleh lelaki iaitu 7,767 orang (86.2%) berbanding 1,243 perempuan (13.8%). Semua daerah merekodkan bilangan pegangan pertanian individu lelaki yang lebih tinggi berbanding perempuan. Seramai 3,822 orang (42.4 %) daripada pegangan pertanian individu adalah berumur 60 tahun & ke atas, diikuti oleh individu yang berumur 46 hingga 59 tahun (3,129 orang; 34.7%), 31 hingga 45 tahun (1,716 orang; 19.1%) dan 15 hingga 30 tahun (343 orang; 3.8%). Ini menunjukkan subsektor ternakan majoriti diusahakan oleh golongan individu yang telah berusia. Etnik Bumiputera dengan bilangan seramai 8,871 orang (98.5%) menguasai subsektor ini. Kebanyakan mereka yang terlibat dalam subsektor ini adalah mereka yang berkahwin iaitu seramai 6,945 orang (77.1%). Seramai 4,901 orang atau 54.4 peratus pegangan pertanian individu mempunyai sijil pendidikan menengah, diikuti oleh pegangan pertanian yang mempunyai sijil pendidikan rendah (2,101 orang; 23.3%) dan pegangan pertanian yang tidak mempunyai sijil (1,339 orang; 14.9%). Pegangan pertanian individu yang mempunyai sijil peringkat tertiar pula berjumlah 669 orang (7.4 %).

Paparan 15: Profil Pegangan Pertanian Individu Subsektor Ternakan, Kelantan, 2023

7.2 KUANTITI PENGELUARAN, KUANTITI DAN NILAI JUALAN SUBSEKTOR TERNAKAN

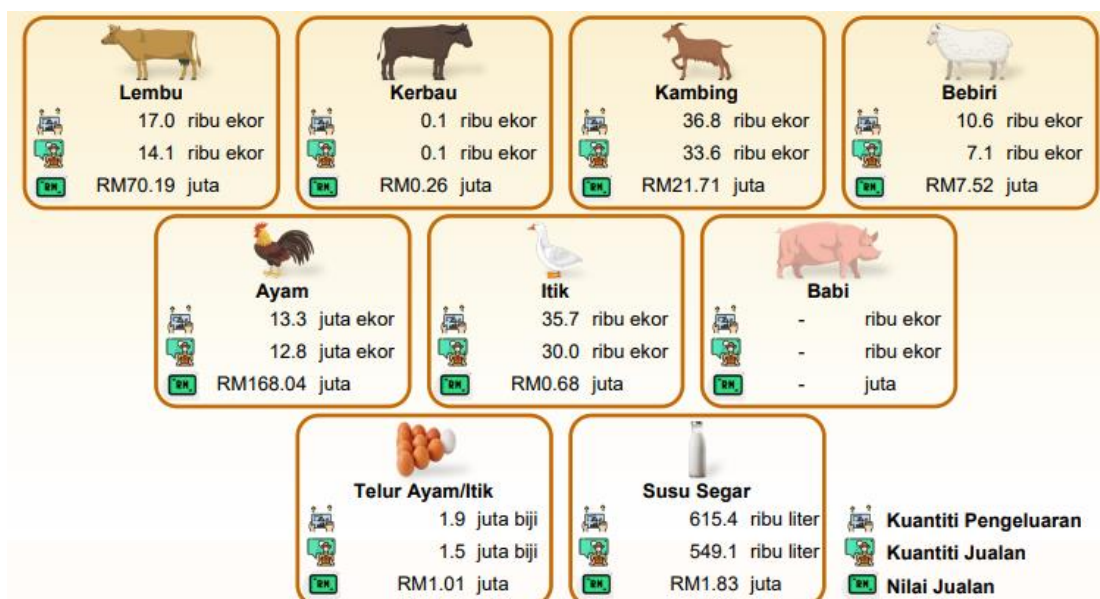
Kuantiti pengeluaran bagi subsektor ternakan di Kelantan adalah sebanyak 13,559.4 ribu ekor bagi haiwan hidup. Daripada kuantiti pengeluaran ternakan ini, 13,014.7 ribu ekor dijual pada tahun 2023. Manakala, kuantiti pengeluaran bagi hasilan ternakan pula direkodkan dengan 2,300.7 ribu biji telur ayam/itik, 615.4 ribu liter susu segar dan 16.1 ribu kilogram yang meliputi sarang burung walet, telur puyuh, madu dan hasilan lain. Kuantiti jualan bagi hasilan ternakan mencatatkan 1,891.8 ribu biji telur, 549.1 ribu liter susu segar dan 14.4 ribu kilogram hasilan ternakan lain. Subsektor ternakan mencatatkan nilai jualan sebanyak RM278.41 juta.

Paparan 16: Parameter Utama Subsektor Ternakan, Kelantan, 2023

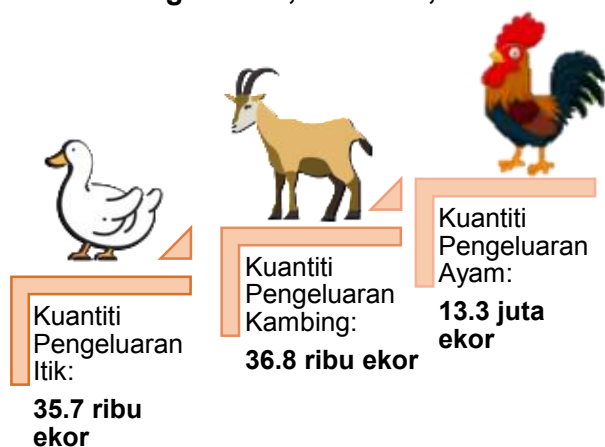
 Subsektor Ternakan				
	 Pegangan Pertanian	 Individu	 Pertubuhan	
 Kuantiti Pengeluaran ('000)				
i. Kilogram	16.1	12.3	3.8	
ii. Biji	2,300.7	2,089.8	210.8	
iii. Ekor	13,559.4	2,178.3	11,381.1	
iv. Liter	615.4	510.1	105.3	
 Kuantiti Jualan ('000)				
i. Kilogram	14.4	10.8	3.7	
ii. Biji	1,891.8	1,696.8	195.0	
iii. Ekor	13,014.7	1,926.4	11,088.4	
iv. Liter	549.1	444.2	104.9	
 Nilai Jualan (RM juta)	278.41	129.07	149.34	

Berdasarkan kuantiti pengeluaran, aktiviti utama yang dijalankan di bawah subsektor ternakan Kelantan adalah ternakan ayam yang menghasilkan 13.3 juta ekor ayam, ternakan kambing (36.8 ribu ekor) dan ternakan itik (35.7 ribu ekor). Nilai jualan ayam juga merupakan nilai jualan tertinggi bagi ternakan di Kelantan iaitu sebanyak RM168.04 juta selari dengan pengeluaran tertinggi yang dihasilkan. Manakala nilai jualan lembu menduduki tempat kedua sebanyak RM70.19 juta dan diikuti jualan kambing sebanyak RM21.71 juta.

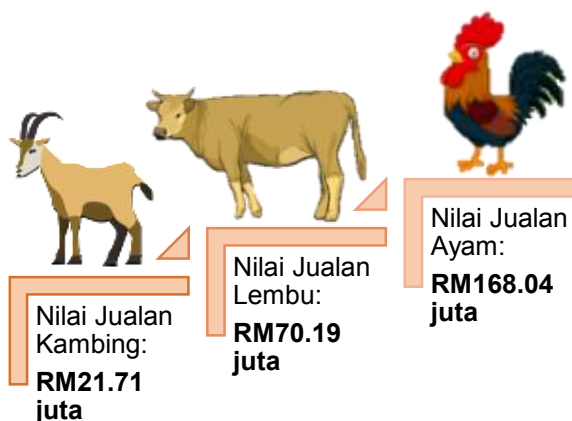
Paparan 17: Pengeluaran dan Jualan Bagi ternakan Utama, Kelantan, 2023

Paparan 18: Aktiviti Utama Subsektor Ternakan Berdasarkan Kuantiti Pengeluaran, Kelantan, 2023

Paparan 19: Aktiviti Utama Subsektor Ternakan Berdasarkan Nilai Jualan, Kelantan, 2023

7.3 PARAMETER SUBSEKTOR TERNAKAN MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

7.3.1 KUANTITI PENGELUARAN SUBSEKTOR TERNAKAN MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

Kuantiti pengeluaran bagi subsektor ternakan diukur melalui empat jenis unit iaitu ekor bagi haiwan ternakan hidup, biji bagi telur ayam/itik, liter bagi susu segar dan kilogram bagi hasil ternakan lain. Kuala Krai mencatatkan bilangan haiwan ternakan hidup yang dihasilkan tertinggi di Kelantan sebanyak 4,507.6 ribu ekor (33.2%), diikuti Jeli (2,444.7 ribu ekor; 18.0%) dan Gua Musang (2,280.5 ribu ekor; 16.8%). Manakala pengeluaran bagi hasil ternakan seperti telur ayam/itik disumbangkan oleh daerah Pasir Mas (638.3 ribu biji), diikuti Kuala Krai (458.4 ribu biji) dan Kota Bharu (406.7 ribu biji). Ibu negeri Kelantan, Kota Bharu menguasai penghasilan susu segar dari ternakan berjumlah 376.0 liter (61.1%). Hasil ternakan lain seperti sarang burung walet, telur puyuh dan madu dikeluarkan oleh Kota Bharu sebanyak 4.2 kilogram (26.1%), Tanah Merah sebanyak 3.5 kilogram (21.7%), dan Pasir Puteh sebanyak 2.1 kilogram (13.0%).

Paparan 20: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Kuantiti Pengeluaran

Daerah Pentadbiran	Ternakan hidup ('000 ekor)	Telur ayam/itik ('000 biji)	Susu segar ('000 liter)	Hasil ternakan lain ('000 kilogram)
 Bachok	1,142.2	317.5	1.1	1.2
 Kota Bharu	1,142.8	406.7	376.0	4.2
 Machang	1,686.7	6.1	3.8	0.9
 Pasir Mas	33.3	638.3	55.8	1.1
 Pasir Puteh	109.4	245.5	153.0	2.1
 Tanah Merah	98.7	59.5	0.001	3.5
 Tumpat	113.4	113.1	9.6	0.2
 Gua Musang	2,280.5	33.2	15.9	1.0
 Kuala Krai	4,507.6	458.4	-	0.5
 Jeli	2,444.7	22.5	-	1.3
 Kecil Lojing	0.2	-	--	

7.3.2 KUANTITI JUALAN SUBSEKTOR TERNAKAN MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

Kuala Krai menunjukkan kuantiti jualan tertinggi bagi haiwan ternakan hidup berbanding daerah lain di Kelantan selari dengan bilangan ternakan hidup tertinggi yang dihasilkan. Keadaan ini disumbangkan oleh pegangan pertanian pertubuhan di Kuala Krai yang telah menjual sebanyak 4,267,136 ekor (99.6%) ternakan hidup berbanding 15,759 ekor (0.4%) berjaya dijual oleh pegangan pertanian individu dalam subsektor ternakan. Situasi yang sama juga berlaku bagi daerah Jeli dan Gua Musang yang masing-masing dapat menghasilkan kuantiti jualan sebanyak 2,306,806 ekor dan 2,274,757 ekor. Kuantiti jualan bagi telur yang tertinggi adalah di Pasir Mas, Kuala Krai dan Kota Bharu sama seperti daerah bagi kuantiti pengeluaran. Kuantiti jualan bagi susu segar dan hasil ternakan lain juga menunjukkan trend daerah yang sama seperti kuantiti pengeluaran yang dihasilkan.

Paparan 21: Kuantiti Jualan Subsektor Ternakan Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Kuantiti Jualan

Daerah Pentadbiran	Ternakan hidup ('000 ekor)	Telur ayam/itik ('000 biji)	Susu segar ('000 liter)	Hasil ternakan lain ('000 kilogram)
 Bachok	1,117.6	254.2	1.0	1.1
 Kota Bharu	1,110.1	338.1	357.6	3.1
 Machang	1,623.8	5.6	3.8	0.7
 Pasir Mas	31.8	535.3	27.5	1.1
 Pasir Puteh	102.7	178.8	133.6	2.0
 Tanah Merah	61.4	51.5	0.001	3.4
 Tumpat	102.7	102.7	9.6	0.2
 Gua Musang	2,274.8	18.9	15.9	1.0
 Kuala Krai	4,282.9	384.7	-	0.5
 Jeli	2,306.8	22.0	-	1.2
 Kecil Lojing	0.2	-	-	-

7.3.3 NILAI JUALAN SUBSEKTOR TERNAKAN MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

Subsektor ternakan di Kelantan merekodkan RM278.41 juta nilai jualan pada tahun 2023 menyumbang 1.1% daripada nilai jualan ternakan di Malaysia. Daerah Kuala Krai mencatatkan nilai jualan tertinggi sebanyak RM57.99 juta bagi subsektor ternakan di Kelantan, diikuti Bachok (RM45.95 juta) dan Jeli (RM39.78 juta).

Paparan 22: Nilai Jualan Subsektor Ternakan Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Nilai Jualan

Daerah Pentadbiran		(RM juta)
	Bachok	45.95
	Kota Bharu	32.96
	Machang	22.79
	Pasir Mas	6.49
	Pasir Puteh	8.13
	Tanah Merah	6.66
	Tumpat	24.27
	Gua Musang	33.25
	Kuala Krai	57.99
	Jeli	39.78
	Kecil Lojing	0.15

Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

SUBSEKTOR PERIKANAN

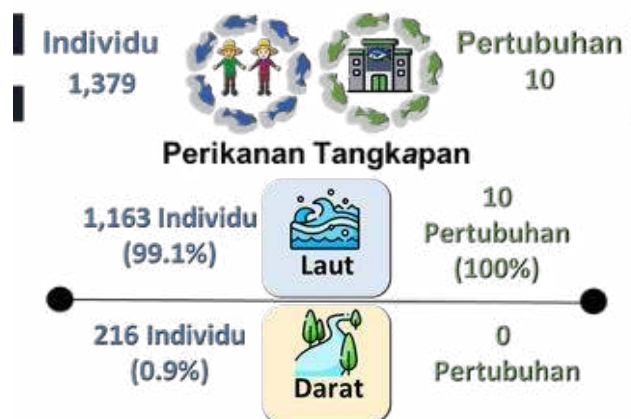
Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

8.0 SUBSEKTOR PERIKANAN TANGKAPAN

8.1 PROFIL PEGANGAN PERTANIAN SUBSEKTOR PERIKANAN TANGKAPAN

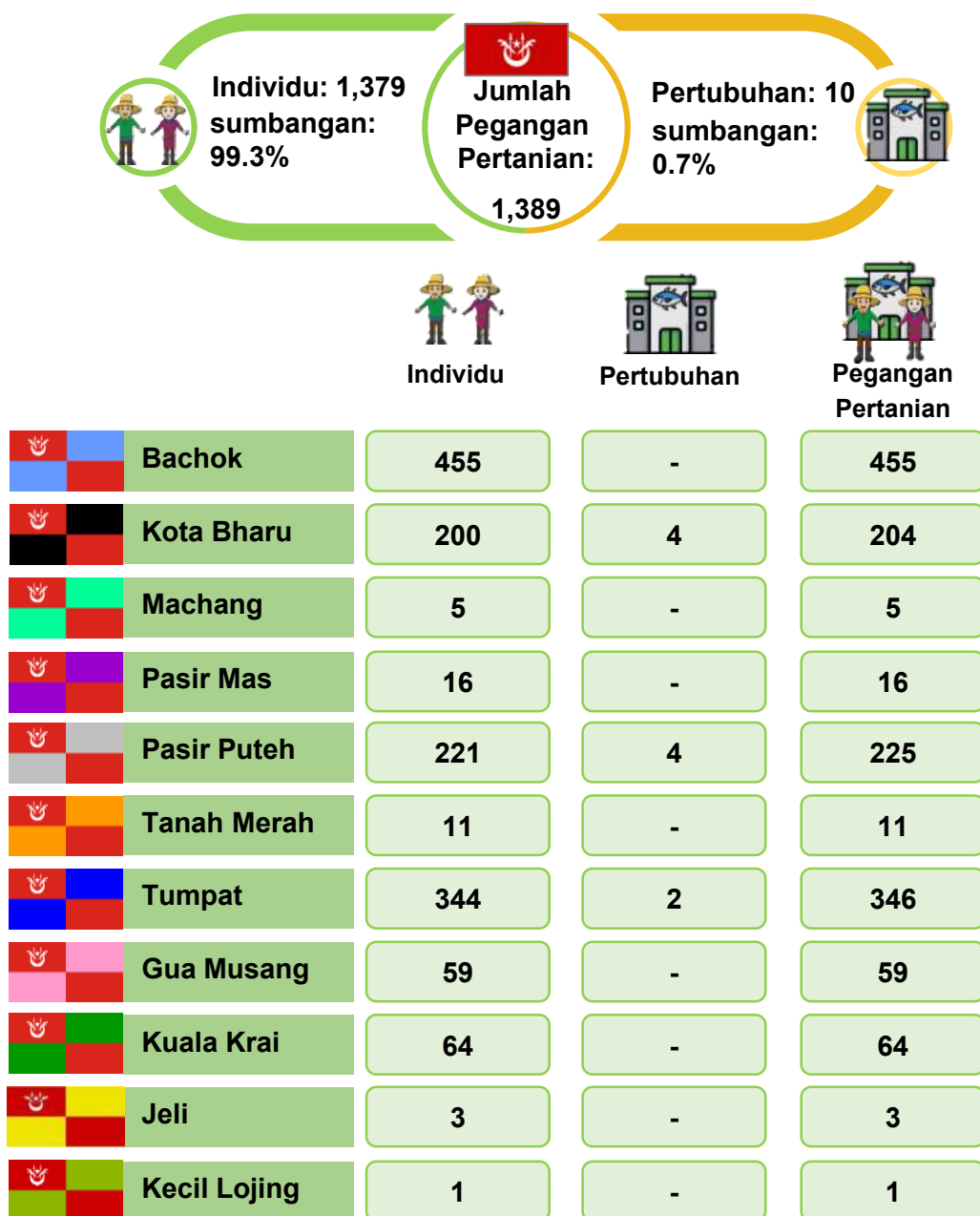
Perikanan tangkapan merujuk kepada pemungutan dan pengumpulan organisma kehidupan akuatik liar seperti ikan, moluska dan krustasia, termasuk tumbuhan yang terdapat di perairan air tawar atau air masin bagi tujuan komersial. Sejumlah 1,389 pegangan pertanian perikanan tangkapan dicatatkan pada tahun 2023 di Kelantan. Pegangan pertanian ini didominasi oleh individu iaitu 1,379 orang (99.3%) manakala pertubuhan memberi sumbangan sebanyak 0.7 peratus dengan jumlah 10 pertubuhan. Majoriti daripadanya terlibat dalam aktiviti Perikanan tangkapan laut seramai 1,163 orang (99.1 %), manakala baki 216 orang (0.9%) mengusahakan perikanan tangkapan darat. Analisis mengikut zon laut menunjukkan pegangan pertanian tertumpu kepada Perikanan tangkapan laut pantai iaitu seramai 1,113 orang (95.7%), manakala bagi aktiviti Perikanan tangkapan laut dalam seramai 50 orang (4.3%). Bagi kategori pegangan pertanian pertubuhan pula, keseluruhan 10 pertubuhan terlibat dalam aktiviti perikanan tangkapan laut. Kesemua pertubuhan iaitu sebanyak 10 pertubuhan terlibat dalam aktiviti Perikanan tangkapan di zon laut. Aktiviti Perikanan tangkapan di zon laut tertumpu kepada Perikanan laut dalam dengan merekodkan tujuh pertubuhan (70.0%) berbanding tiga pertubuhan (30.0%) yang mengusahakan aktiviti di kawasan laut pantai. Hampir keseluruhan pertubuhan lebih cenderung menjalankan aktiviti Perikanan tangkapan di zon laut berbanding kawasan laut pantai.

Paparan 23: Jumlah Pegangan Pertanian Perikanan Tangkapan, Kelantan, 2023

Tiga daerah mempunyai kawasan laut menjadi pendorong kepada kegiatan perikanan tangkapan di Kelantan iaitu Bachok (455 pegangan pertanian), Tumpat (346 pegangan pertanian) dan Pasir Puteh (225 pegangan pertanian). Dari segi pengagihan mengikut daerah pentadbiran, Bachok merekodkan bilangan pegangan pertanian teratas bagi zon laut dengan 448 orang (38.5%), manakala Kuala Krai bagi zon darat, dengan 62 orang, menyumbang 28.7 peratus daripada jumlah keseluruhan zon tersebut.

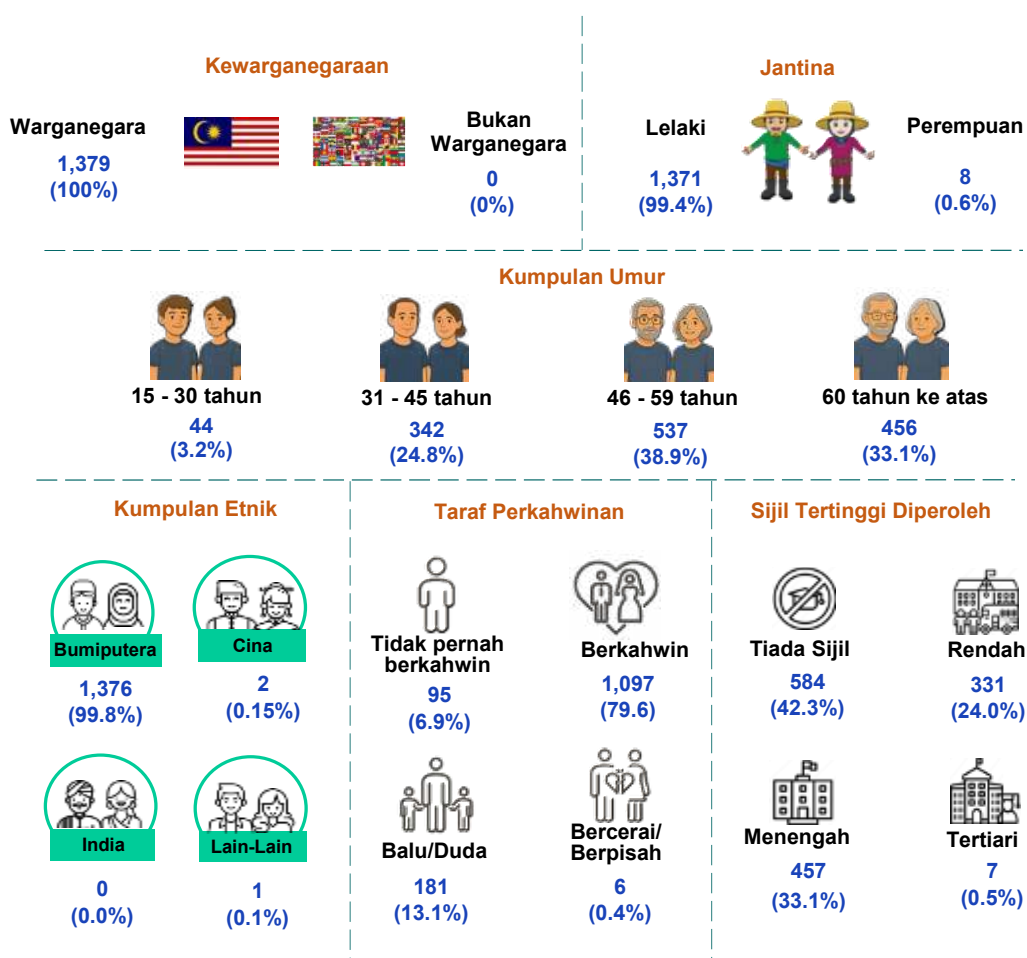
Paparan 24: Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan 2023

8.1.1 PEGANGAN PERTANIAN INDIVIDU SUBSEKTOR PERIKANAN TANGKAPAN

Majoriti pegangan pertanian perikanan tangkapan adalah lelaki seramai 1,371 (99.4%). Pegangan pertanian individu Kelantan dalam aktiviti ini jelas dimonopoli oleh warganegara Malaysia, khususnya oleh Bumiputera. Analisis mengikut kumpulan umur menunjukkan bahawa aktiviti perikanan tangkapan didominasi oleh golongan berusia, khususnya mereka dalam lingkungan umur 46 hingga 59 tahun yang merekodkan 537 orang (38.9%). Kumpulan umur antara 60 tahun dan ke atas merekodkan 456 orang (33.1%), manakala mereka yang berumur 31 hingga 45 pula menyumbang seramai 342 orang (24.8%). Komposisi tahap pendidikan dalam kalangan pegangan pertanian individu menunjukkan majoriti merupakan mereka yang tidak memiliki sebarang sijil kelulusan, iaitu seramai 584 orang (42.3%), 457 orang (33.1%) memiliki sijil taraf menengah dan seramai 331 orang (24.0%) memiliki sijil taraf rendah dan hanya tujuh orang (0.5%) mempunyai kelulusan pada peringkat tertiar. Corak ini mencerminkan kebergantungan aktiviti ini terhadap tenaga kerja berkemahiran sederhana dan rendah.

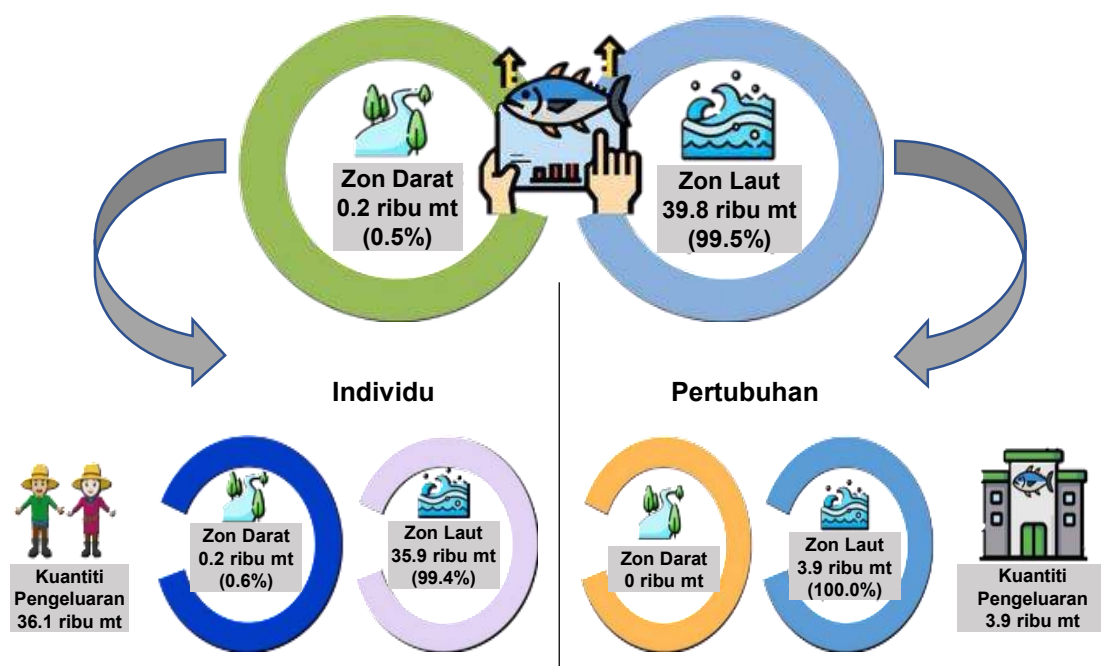
Paparan 25: Profil Pegangan Pertanian Individu Subsektor Perikanan Tangkapan, Kelantan, 2023

8.2 KUANTITI PENGELUARAN, KUANTITI DAN NILAI JUALAN SUBSEKTOR PERIKANAN TANGKAPAN

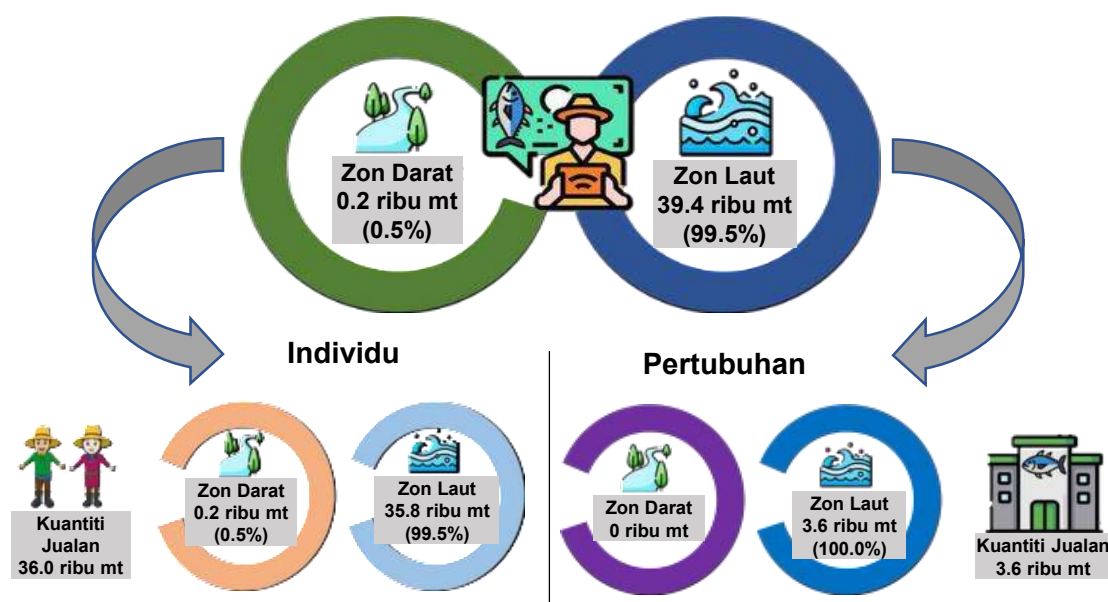
Secara keseluruhan, aktiviti perikanan tangkapan di Kelantan mencatatkan jumlah pengeluaran sebanyak 40.0 ribu tan metrik. Sebahagian besar pengeluaran ini disumbangkan oleh pegangan pertanian individu sebanyak 36.1 ribu tan metrik, bersamaan 90.2 peratus, diikuti oleh pegangan pertanian pertubuhan dengan 3.9 ribu tan metrik (9.8%). Angka ini jelas memperlihatkan kepentingan kedua-dua kategori pegangan pertanian dalam menjana hasil perikanan, khususnya sumbangan besar daripada pengoperasian berskala individu. Aktiviti perikanan tangkapan laut mendominasi dengan jumlah kuantiti pengeluaran mencecah 39.8 ribu tan metrik, bersamaan 99.5 peratus daripada keseluruhan pengeluaran. Sebaliknya, aktiviti perikanan darat mencatat jumlah yang jauh lebih kecil, iaitu 0.2 ribu tan metrik atau hanya 0.5 peratus dan dioperasikan oleh semua pegangan pertanian individu. Kategori pegangan pertanian pertubuhan mencatatkan kuantiti pengeluaran keseluruhan sebanyak 3.9 ribu tan metrik daripada aktiviti perikanan tangkapan laut. Ringkasnya, pengeluaran perikanan tangkapan pegangan pertanian individu dan pertubuhan hampir keseluruhannya bergantung kepada sumber laut.

Paparan 26: Kuantiti Pengeluaran mengikut Zon Perikanan, Kelantan, 2023

Kuantiti jualan aktiviti perikanan tangkapan di Kelantan merekodkan sebanyak 39.6 ribu tan metrik. Daripada jumlah ini, pegangan pertanian individu menyumbang 36.0 ribu tan metrik (90.9%), manakala pegangan pertanian pertubuhan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 3.6 ribu tan metrik (9.1%). Perikanan tangkapan laut merekodkan kuantiti jualan sebanyak 39.4 ribu tan metrik (99.5%), manakala perikanan tangkapan darat hanya menyumbang 0.2 ribu tan metrik (0.5%).

Paparan 27: Kuantiti Jualan mengikut Zon Perikanan Kelantan, 2023

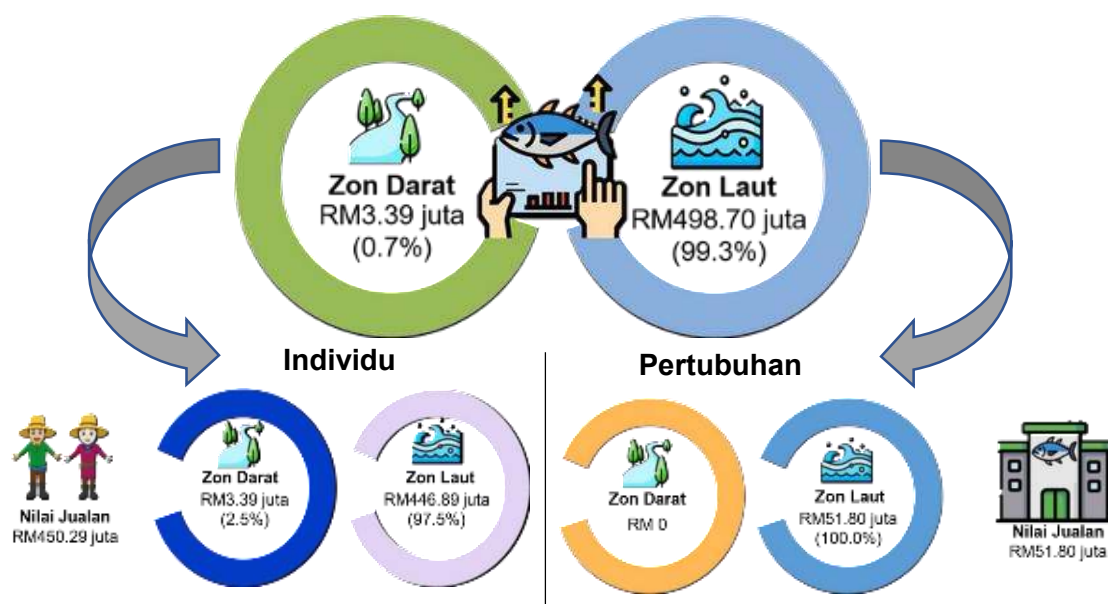

Paparan 28: Parameter Utama Subsektor Perikanan Tangkapan, Kelantan, 2023

Subsektor Perikanan Tangkapan			
	Pegangan Pertanian	Individu	Pertubuhan
Kuantiti Pengeluaran ('000 Tan Metrik)	40.0	36.1	3.9
Kuantiti Jualan ('000 Tan Metrik)	39.6	36.0	3.6
Nilai Jualan (RM juta)	502.09	450.29	51.80

Subsektor perikanan tangkapan di Kelantan merekodkan nilai jualan kedua tertinggi di Kelantan dengan nilai sebanyak RM502.09 juta. Nilai jualan terbesar disumbangkan oleh pegangan pertanian individu, iaitu sebanyak RM450.29 juta (89.7%) daripada jumlah keseluruhan. Ini menunjukkan pegangan pertanian individu terus mendominasi pasaran perikanan tangkapan negeri. Analisis nilai jualan mengikut zon perikanan menunjukkan perikanan tangkapan laut mencatatkan sebanyak RM498.70 juta atau 99.3 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan. Sementara itu, nilai jualan daripada perikanan tangkapan darat adalah sebanyak RM3.39 juta, bersamaan dengan 0.7 peratus. Analisis ini menunjukkan nilai jualan aktiviti perikanan tangkapan didominasi oleh hasil tangkapan laut.

Paparan 29: Nilai Jualan Pegangan Pertanian Individu mengikut Zon Perikanan, Kelantan, 2023

8.3 PARAMETER UTAMA PEGANGAN PERTANIAN SUBSEKTOR PERIKANAN TANGKAPAN MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

Subsektor tangkapan perikanan Kelantan didominasi oleh 3 daerah yang mempunyai laut iaitu Bachok, Pasir Puteh dan Tumpat. Kuantiti pengeluaran mengikut tiga daerah pentadbiran teratas direkodkan ialah Bachok dengan jumlah pengeluaran 12.1 ribu tan metrik (30.3%), diikuti oleh Pasir Puteh (10.6 ribu tan metrik, 26.5%) dan Tumpat (10.0 ribu tan metrik, 25.0%). Analisis terhadap kuantiti jualan di peringkat daerah pentadbiran mendapati bahawa tiga daerah pentadbiran ini turut mencatatkan kuantiti jualan teratas

iaitu Bachok dengan nilai sebanyak 12.1 ribu tan metrik (30.5%), diikuti oleh Pasir Puteh (10.6 ribu tan metrik, 26.5%) dan Tumpat (9.7 ribu tan metrik, 25.2%). Nilai jualan mengikut tiga daerah pentadbiran teratas direkodkan oleh Bachok dengan nilai jualan sebanyak RM156.14 juta (31.1%), diikuti Pasir Puteh sebanyak RM139.44 juta (27.8%) dan Tumpat RM107.03 juta (21.3%). Secara keseluruhannya, gabungan ketiga-tiga daerah pentadbiran ini menyumbang melebihi 80 peratus daripada jumlah keseluruhan kuantiti pengeluaran, kuantiti dan nilai jualan perikanan tangkapan Kelantan.

Paparan 30: Parameter Utama Subsektor Perikanan Tangkapan Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

				
		Kuantiti Pengeluaran	Kuantiti Jualan	Nilai Jualan
Daerah Pentadbiran		('000 tan metrik)	('000 tan metrik)	(RM juta)
	Bachok	12.1	12.1	156.14
	Kota Bharu	7.0	7.0	94.69
	Machang	0.01	0.01	0.09
	Pasir Mas	0.01	0.01	0.19
	Pasir Puteh	10.6	10.6	139.44
	Tanah Merah	0.02	0.02	0.42
	Tumpat	10.0	9.7	107.03
	Gua Musang	0.2	0.2	2.5
	Kuala Krai	0.1	0.1	1.46
	Jeli	0.07	0.07	0.08
	Kecil Lojing	0.01	0.01	0.02

Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

SUBSEKTOR AKUAKULTUR

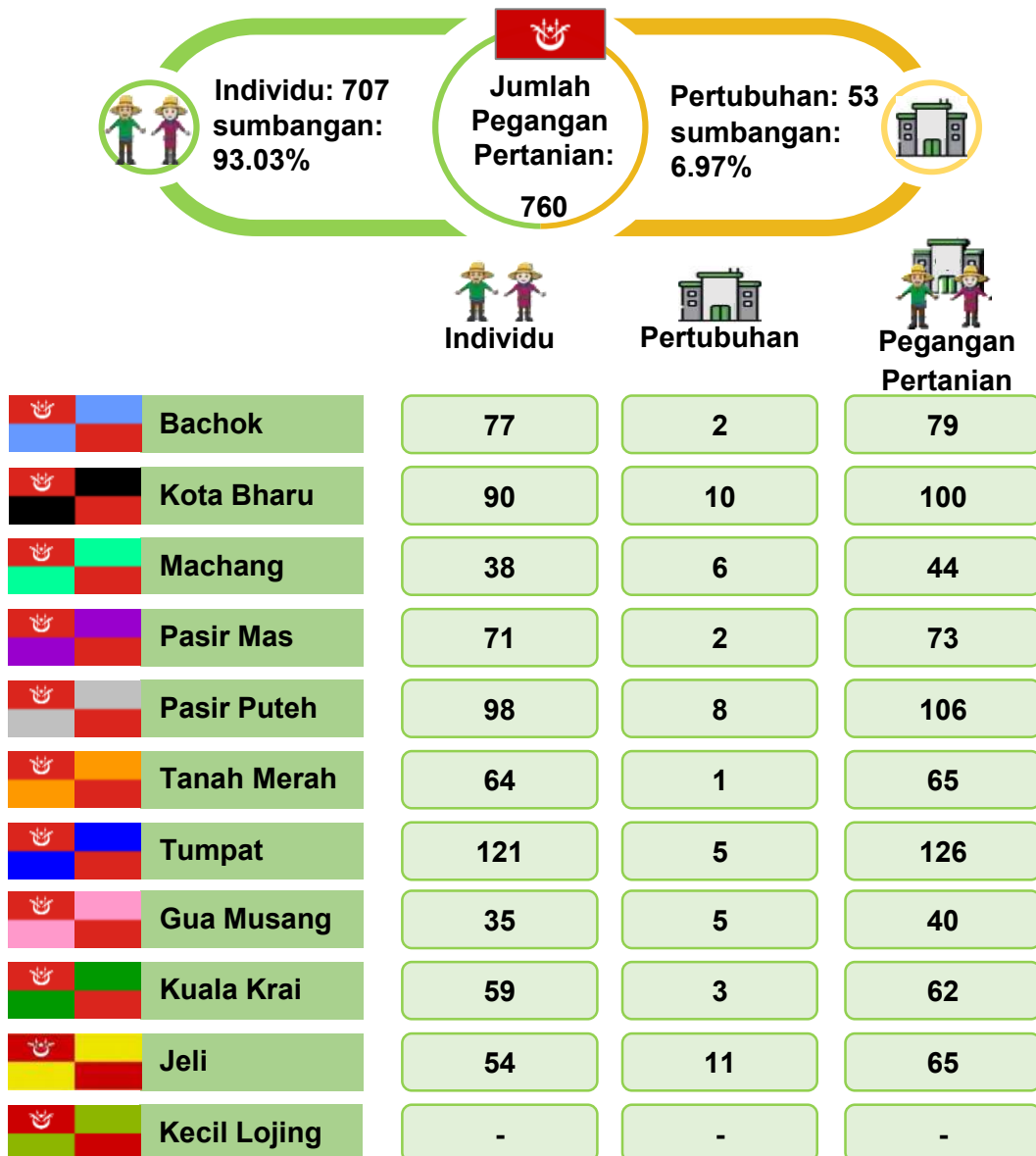
Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

9.0 SUBSEKTOR AKUAKULTUR

9.1 PROFIL PEGANGAN PERTANIAN

Akuakultur terdiri daripada empat jenis aktiviti iaitu akuakultur air payau, air tawar, ikan hiasan dan baka dan benih. Akuakultur di negeri Kelantan pada tahun 2023 merekodkan 760 pegangan pertanian. Pegangan pertanian individu merupakan sumbangan terbesar sebanyak 93.0 peratus dengan bilangan seramai 707 orang direkodkan berbanding pertubuhan sebanyak 53 pertubuhan (7.0%). Tumpat mempunyai bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan merekodkan 126 pegangan (16.6%), diikuti Pasir Puteh merekodkan 106 pegangan (13.9%) dan Kota Bharu (100 ; 13.2%).

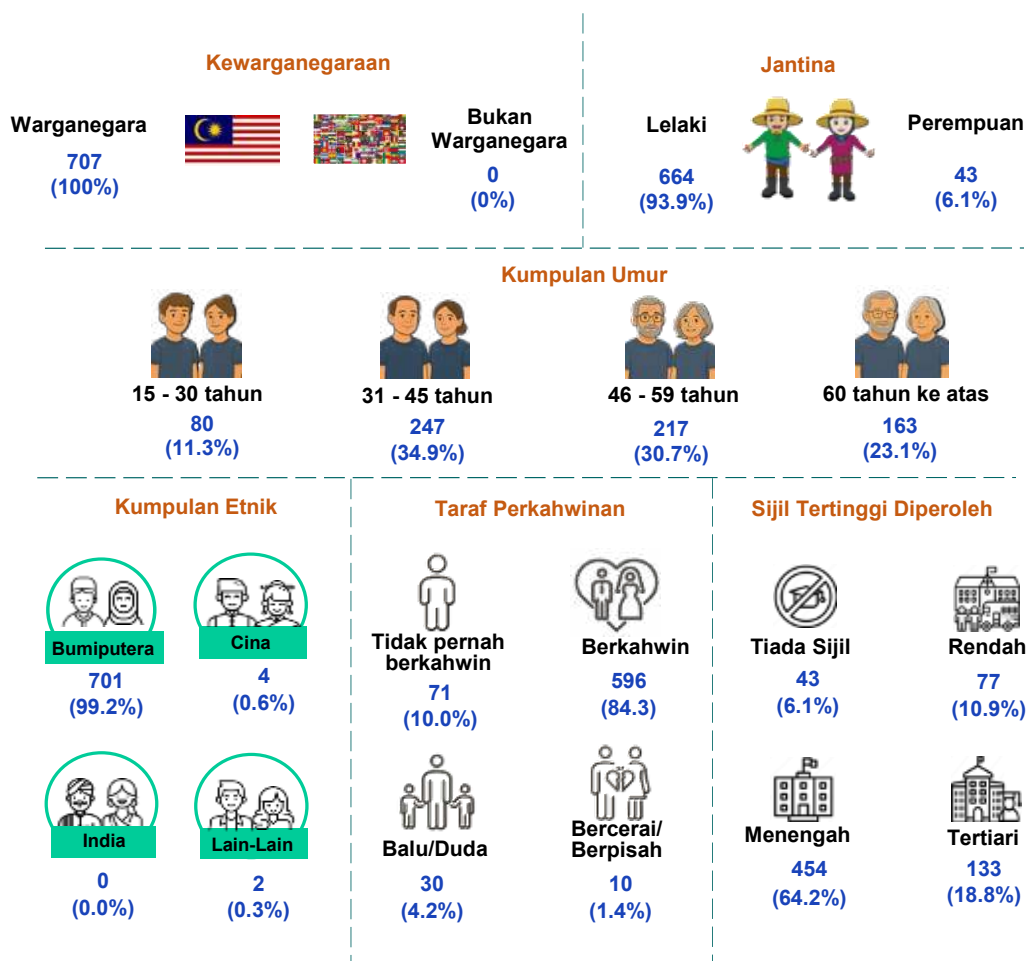
Paparan 31: Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan 2023

9.1.1 PEGANGAN PERTANIAN INDIVIDU SUBSEKTOR AKUAKULTUR

Semua 707 pegangan pertanian individu bagi subsektor akuakultur di Kelantan merupakan warganegara Malaysia. Pegangan pertanian individu di Kelantan didominasi oleh lelaki iaitu seramai 664 orang (93.9%) berbanding 43 perempuan (6.1%). Golongan umur pertengahan berumur 31 hingga 59 tahun seramai 464 orang (62.6%) menguasai aktiviti akuakultur di Kelantan. Majoriti pegangan pertanian individu adalah daripada etnik Bumiputera dengan bilangan seramai 701 orang (99.2%) dan golongan yang telah berkahwin (596 orang; 84.3%). Seramai 454 orang atau 64.2 peratus pegangan pertanian individu mempunyai sijil pendidikan peringkat menengah, diikuti oleh peringkat tertiar seramai (133 orang; 18.8%) dan peringkat rendah (77 orang; 10.9%). Pegangan pertanian individu yang tiada sijil pula berjumlah 43 orang (6.1%).

Paparan 32: Profil Pegangan Pertanian Individu Subsektor Akuakultur, Kelantan, 2023

9.2 KUANTITI PENGELUARAN, KUANTITI DAN NILAI JUALAN SUBSEKTOR AKUAKULTUR

Keluasan ternakan akuakultur merujuk kepada kawasan fizikal yang digunakan untuk aktiviti penternakan hidupan akuatik seperti ikan, udang, kerang-kerangan dan spesies lain bagi tujuan komersial atau pemuliharaan meliputi kolam, sangkar, kawasan laut, tasik dan sistem tertutup yang diwartakan atau didaftarkan bagi pengeluaran akuakultur. Keluasan ternakan akuakultur bagi Kelantan adalah seluas 184.4 hektar. Kuantiti pengeluaran dan jualan menggunakan unit ukuran tan metrik bagi kategori akuakultur air payau dan air tawar, manakala bagi kategori akuakultur baka & benih dan ikan hiasan unit ukuran yang digunakan ialah ekor. Ini selaras dengan amalan pelaporan standard Jabatan Perikanan Malaysia dan *Food and Agriculture Organization (FAO)*. Subsektor akuakultur di Kelantan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 7.0 ribu tan metrik meliputi ternakan air tawar dan air payau. Berdasarkan kuantiti pengeluaran, ikan keli, patin dan talapia merah banyak ditenak di Kelantan (Rajah 1). Kuantiti jualan pula merekodkan sebanyak 6.2 ribu tan metrik. Manakala, bagi baka & benih dan ikan hiasan, kuantiti pengeluaran yang dicatatkan adalah 14,346.5 ribu ekor dan 13,371.8 ribu ekor adalah untuk tujuan jualan. Subsektor akuakultur mencatatkan nilai jualan sebanyak RM64.79 juta.

Paparan 33: Parameter Utama Subsektor Akuakultur, Kelantan, 2023

Subsektor Akuakultur			
	Pegangan Pertanian	Individu	Pertubuhan
 Kuantiti Pengeluaran ('000)			
i. Tan Metrik	7.0	6.2	0.8
ii. Ekor	14,346.5	6,714.5	7632.0
 Kuantiti Jualan ('000)			
i. Tan Metrik	6.2	5.5	0.7
ii. Ekor	13,371.8	6,642.5	6,729.3
 Nilai Jualan (RM juta)	64.79	52.10	12.69

Rajah 1: Ternakan Utama Berdasarkan Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur, Kelantan, 2023

Keli	Patin	Tilapia Merah
		
3,614.3 tan metrik	2,002.2 tan metrik	679.6 tan metrik

9.3 PARAMETER UTAMA PEGANGAN PERTANIAN SUBSEKTOR AKUAKULTUR MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

Pasir Puteh mempunyai keluasan ternakan akuakultur terbesar di Kelantan iaitu seluas 46.4 hektar, diikuti daerah Kuala Krai seluas 30.2 hektar dan Gua Musang berkeluasan 20.9 hektar. Bagi pengeluaran ikan air payau dan tawar dalam unit tan metrik, Pasir Puteh menghasilkan sebanyak 1.2 ribu tan metrik, diikuti Kota Bharu menghasilkan sebanyak 1.1 ribu tan metrik dan Bachok (1.0 ribu tan metrik). Trend yang sama ditunjukkan oleh kuantiti jualan bagi hasil ternakan ikan air payau dan tawar. Manakala bagi ternakan baka dan benih dan ikan hiasan, Kuala Krai menghasilkan sebanyak 5,916.1 ribu ekor dan sebanyak 5,312.2 ribu ekor dijual daripada hasil tersebut. Ini diikuti oleh kauntiti pengeluaran oleh Tanah Merah sebanyak 2,550.4 ribu ekor dan Tumpat sebanyak 2,407.1 ribu ekor. Nilai jualan subsektor akuakultur yang tertinggi dicatatkan oleh daerah Pasir Puteh sebanyak RM15.65 juta dengan sumbangan sebanyak 24.2% daripada jumlah nilai jualan negeri. Ini bersesuaian dengan penghasilan ternakan air payau dan tawar tertinggi dihasilkan berbanding daerah lain.

Paparan 34 : Parameter Utama Subsektor Akuakultur Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

		 Keluasan ternakan	 Kuantiti Pengeluaran		 Kuantiti Jualan		 Nilai Jualan
Daerah Pentadbiran		(hektar)	('000 tan metrik)	('000 ekor)	('000 tan metrik)	('000 ekor)	(RM juta)
 Bachok		14.5	1.0	249.8	0.8	201.1	6.15
 Kota Bharu		20.2	1.1	1,201.8	1.0	1,201.8	8.82
 Machang		10.9	0.3	263.9	0.2	3.5	1.71
 Pasir Mas		9.4	0.6	0.4	0.5	0.4	4.00
 Pasir Puteh		46.4	1.2	276.6	1.2	276.6	15.65
 Tanah Merah		11.7	0.5	2,550.4	0.4	2,537.9	5.76
 Tumpat		8.8	0.9	2,407.1	0.7	2,406.6	7.70
 Gua Musang		11.4	0.2	426.5	0.2	416.3	4.49
 Kuala Krai		30.2	0.6	5,916.1	0.6	5,312.2	6.21
 Jeli		20.9	0.5	1,053.9	0.4	1,015.5	4.29
 Kecil Lojing		-	-	-	-	-	-

The image shows a dense pile of cut logs, likely from a forest, arranged in a somewhat orderly fashion. The logs are of various lengths and diameters, with some showing bark and others being more weathered. The background is a lush green forest with trees and foliage. The image is framed by large, overlapping geometric shapes in yellow and green, creating a modern, graphic look. The text is overlaid on a yellow triangular shape in the lower-left corner.

SUBSEKTOR PERHUTANAN DAN PEMBALAKAN

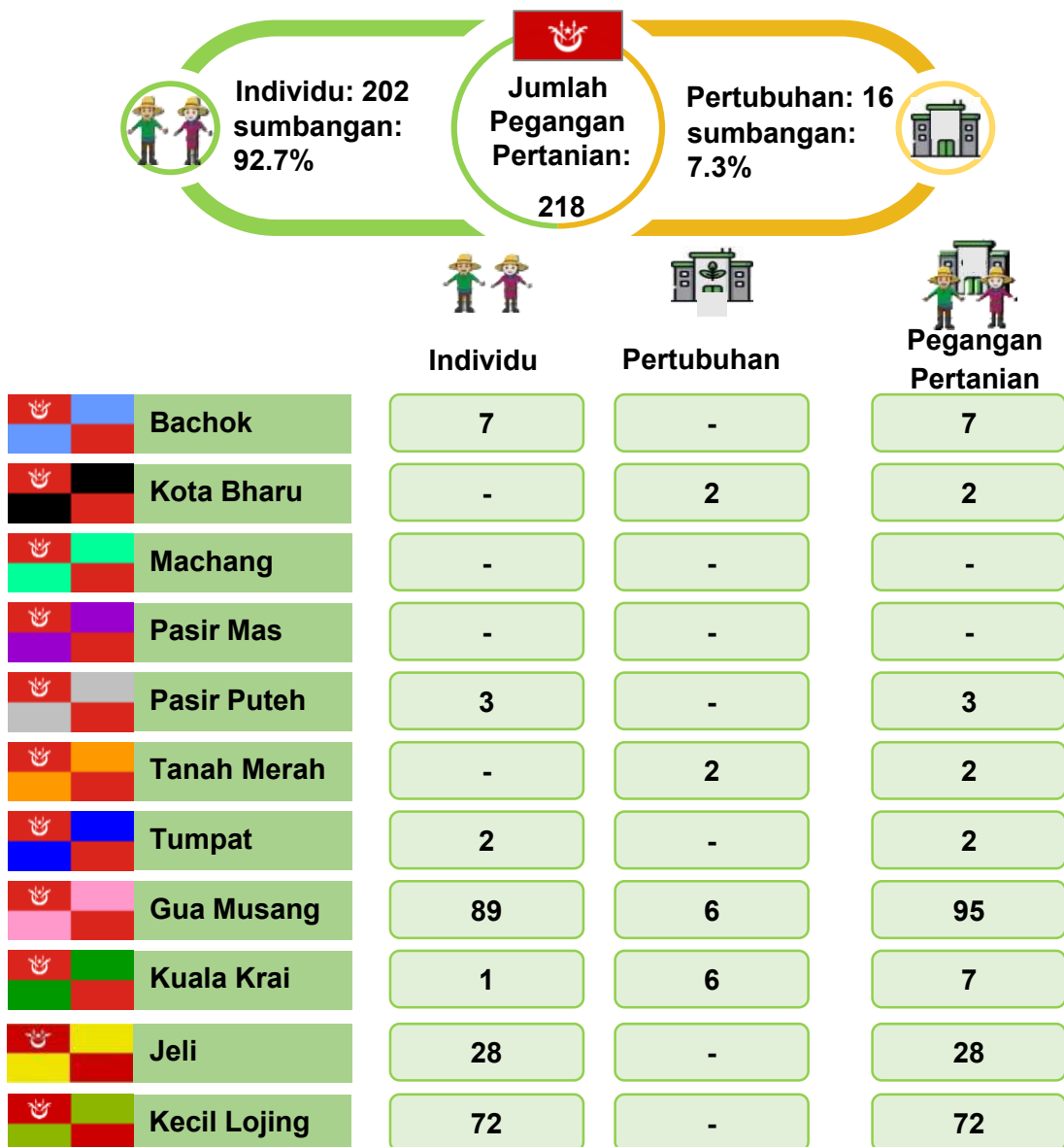
Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

10.0 SUBSEKTOR PERHUTANAN DAN PEMBALAKKAN

10.1 PROFIL PEGANGAN PERTANIAN

Subsektor Perhutanan dan Pembalakan di negeri Kelantan turut menjadi penyumbang kepada ekonomi setempat dari aspek pengeluaran, kuantiti jualan, nilai jualan, pendapatan dan pekerjaan. Secara keseluruhan, sebanyak 218 pegangan pertanian telah direkodkan di seluruh negeri pada tahun 2023, merangkumi 202 pegangan pertanian individu (92.7%) dan 16 pegangan pertanian pertubuhan (7.3%)

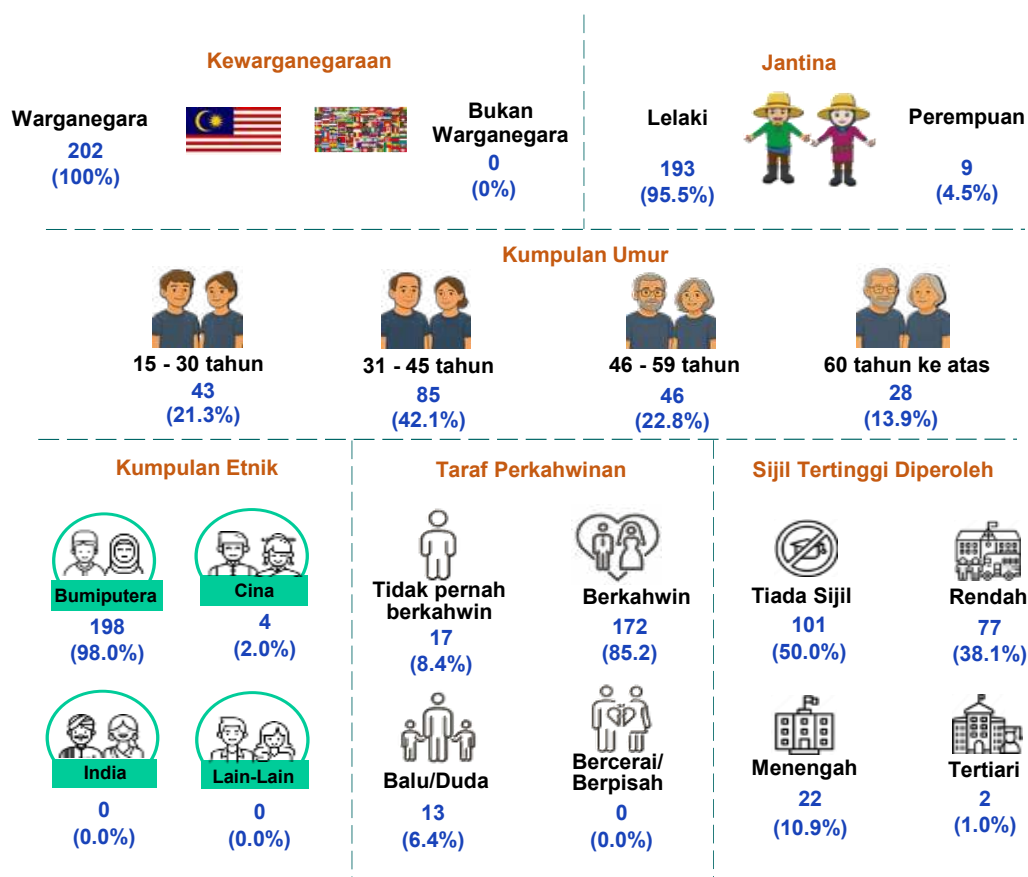
Paparan 35: Pegangan Pertanian Subsektor Perhutanan dan Pembalakkan Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan 2023

10.1.1 PEGANGAN PERTANIAN INDIVIDU SUBSEKTOR PERHUTANAN DAN PEMBALAKAN

Pegangan pertanian individu di Kelantan didominasi oleh lelaki iaitu 193 orang (95.5%) berbanding 9 perempuan (4.5%). Semua daerah merekodkan bilangan pegangan pertanian individu lelaki yang lebih tinggi berbanding perempuan. Semua pegangan pertanian individu adalah berstatus warganegara, dan seramai 198 orang (98.0%) adalah bumiputera dan baki 4 orang lagi berbangsa Cina (2.0%). Subsektor perhutanan dan pembalakan diceburi lebih ramai oleh golongan umur pertengahan antara 31 hingga 45 tahun yang menyumbang kepada 42.1 peratus, diikuti golongan berumur 46 hingga 59 tahun (22.8%), golongan belia berumur 15 hingga 30 tahun (21.3%) dan golongan warga emas berumur 60 tahun ke atas (13.9%). Situasi ini jelas menunjukkan bahawa subsektor ini memerlukan kudrat tenaga golongan muda dan dewasa untuk mengusahakannya. Majoriti pegangan pertanian individu adalah yang telah berkahwin (172 orang; 85.2%). Sejumlah 50.0 peratus (101 orang) yang terlibat dalam subsektor ini tidak mempunyai sijil, berpendidikan rendah seramai 77 orang (38.1%), berpendidikan menengah seramai 22 orang (10.9%) dan berpendidikan tahap tertiar hanya dua orang (1.0%).

Paparan 36: Profil Pegangan Pertanian Individu Subsektor Akuakultur, Kelantan, 2023

10.2 KUANTITI PENGELUARAN, KUANTITI DAN NILAI JUALAN SUBSEKTOR PERHUTANAN DAN PEMBALAKAN

Kuantiti pengeluaran bagi aktiviti pembalakan di Kelantan adalah 679.1 ribu meter padu, manakala kuantiti jualan adalah 679.1 ribu meter padu. Ini dimonopoli oleh pegangan pertanian pertubuhan sebanyak 677.9 ribu meter padu (99.8%) dan pegangan pertubuhan individu hanya menyumbang sebanyak 1.2 ribu meter padu (0.2%). Aktiviti pembalakan yang dilaporkan dalam Banci Pertanian 2024 adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Perhutanan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja. Sementara itu, kuantiti pengeluaran bagi hasil hutan bukan kayu pula direkodkan sebanyak 71.6 ribu kilogram dan 71.1 ribu kilogram adalah untuk tujuan jualan. Semua pengeluaran hasil hutan bukan kayu adalah melibatkan pegangan pertanian individu yang kebanyakannya melibatkan masyarakat Orang Asli di kawasan pedalaman Gua Musang, Lojing, Kuala Krai, Jeli dan lain-lain. Antara hasil hutan yang dikeluarkan adalah rotan, buluh, gaharu, madu, akar kayu & herba dan lain-lain. Subsektor perhutanan & pembalakan mencatatkan nilai jualan sebanyak RM301.14 juta. Sumbangan terbesar adalah daripada pegangan pertanian pertubuhan yang terlibat dalam aktiviti pembalakan sebanyak 99.6 peratus.

Paparan 37: Parameter Utama Subsektor Perhutanan dan Pembalakan, Kelantan, 2023

Subsektor Perhutanan dan Pembalakan			
	Pegangan Pertanian	Individu	Pertubuhan
 Kuantiti Pengeluaran ('000)			
i. Kilogram	71.6	71.6	-
ii. Meter Padu	679.1	1.2	677.9
 Kuantiti Jualan ('000)			
i. Kilogram	71.1	71.1	-
ii. Meter Padu	679.1	1.2	677.9
 Nilai Jualan (RM juta)	301.14	1.27	299.87

- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.

10.3 PARAMETER UTAMA PEGANGAN PERTANIAN SUBSEKTOR PERHUTANAN DAN PEMBALAKAN MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

Kuala Krai mencatatkan nilai jualan tertinggi berbanding daerah lain di Kelantan bagi subsektor perhutanan dan pembalakan iaitu bernilai RM208.47 juta (69.2%). Aktiviti pembalakan merupakan penyumbang tertinggi di Kuala Krai bagi kuantiti pengeluaran dan jualan sebanyak 527.2 ribu meter padu. Seterusnya daerah Gua Musang merupakan daerah kedua tertinggi nilai jualan iaitu RM79.72 dan merupakan daerah kedua tertinggi bagi aktiviti pembalakan. Dua daerah di Kelantan tidak mempunyai subsektor perhutanan dan pembalakan iaitu daerah Machang dan Pasir Mas. Manakala daerah Bachok, Tumpat, Jeli dan Kecil Lojing hanya mempunyai aktiviti kutipan hasil hutan bukan kayu. Daerah Kota Bharu dan Tanah Merah pula hanya mempunyai aktiviti pembalakan dan mencatatkan nilai jualan ketiga dan keempat tertinggi masing-masing RM9.71 juta dan RM2.71 juta.

Paparan 38: Parameter Utama Subsektor Perhutanan dan Pembalakan Mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

		 Kuantiti Pengeluaran		 Kuantiti Jualan		 Nilai Jualan
Daerah Pentadbiran		('000 kilogram)	('000 meter padu)	('000 kilogram)	('000 meter padu)	(RM juta)
 Bachok		8.7	-	8.7	-	0.08
 Kota Bharu		-	22.2	-	22.2	9.71
 Machang		-	-	-	-	-
 Pasir Mas		-	-	-	-	-
 Pasir Puteh		12.6	1.2	12.6	1.2	0.17
 Tanah Merah		-	7.6	-	7.6	2.71
 Tumpat		2.8	-	2.8	-	0.02
 Gua Musang		21.2	120.9	21.0	120.9	79.72
 Kuala Krai		0.3	527.2	0.3	527.2	208.47
 Jeli		6.8	-	6.5	-	0.07
 Kecil Lojing		19.3	-	19.3	-	0.21

AKTIVITI UTAMA MENGIKUT DAERAH

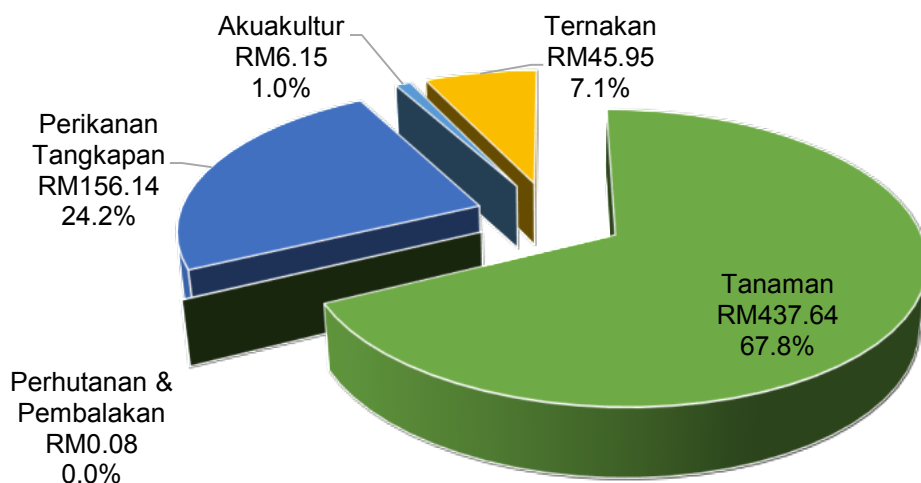
Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

11.0 PARAMETER UTAMA PERTANIAN MENGIKUT DAERAH

11.1 BACHOK

Sektor pertanian memainkan peranan utama dalam meningkatkan ekonomi daerah Bachok. Pegangan pertanian di Bachok adalah 9,947 (11.3%) meliputi seramai 9,935 pegangan pertanian individu dan 12 pertubuhan. Majoriti pegangan pertanian terlibat dalam subsektor tanaman sejumlah 5,736 (57.7%). Selain itu, pegangan pertanian bagi subsektor ternakan dan perikanan tangkapan di Bachok merupakan yang tertinggi berbanding daerah lain di Kelantan dengan masing-masing berjumlah 3,845 dan 455. Keluasan bertanam bagi daerah ini adalah 22.2 hektar dan luas bertuai adalah 19.8 hektar. Nilai jualan sektor pertanian bagi Bachok merupakan yang kelima tertinggi di Kelantan dengan nilai sebanyak RM645.96 juta (9.1%) pada tahun 2023. Subsektor tanaman mendominasi aktiviti pertanian di Bachok yang menyumbang 67.8 peratus daripada keseluruhan nilai jualan pertanian di Bachok. Subsektor tanaman merekodkan nilai jualan tertinggi sejumlah RM437.64 juta, diikuti oleh subsektor perikanan tangkapan berjumlah RM156.14 juta (24.2%), subsektor ternakan RM45.95 juta (7.1%), subsektor akuakultur RM6.15 juta (1.0%) dan perhutanan dan pembalakan RM0.08 juta (0.0%) di Bachok.

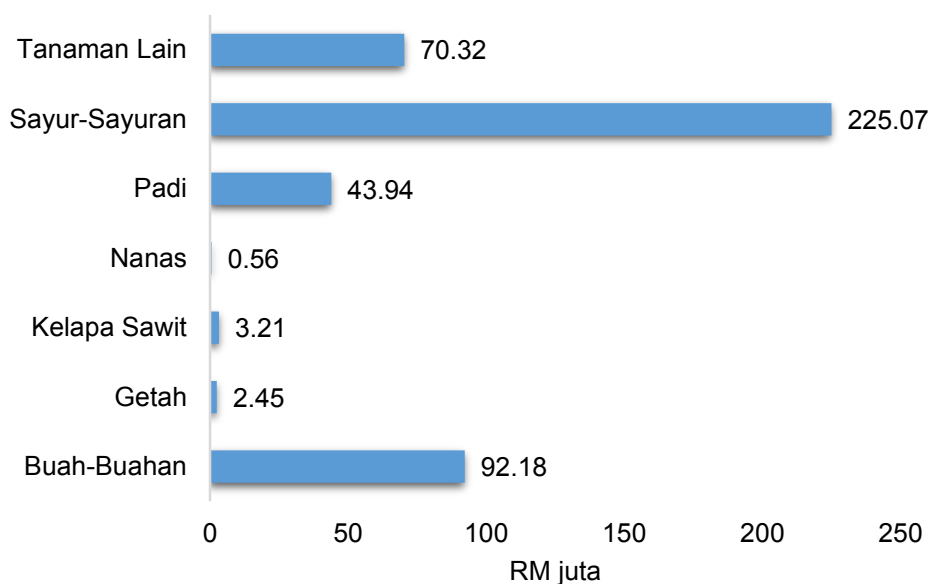
Carta 2: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Bachok, Kelantan, 2023 (RM juta)

11.1.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

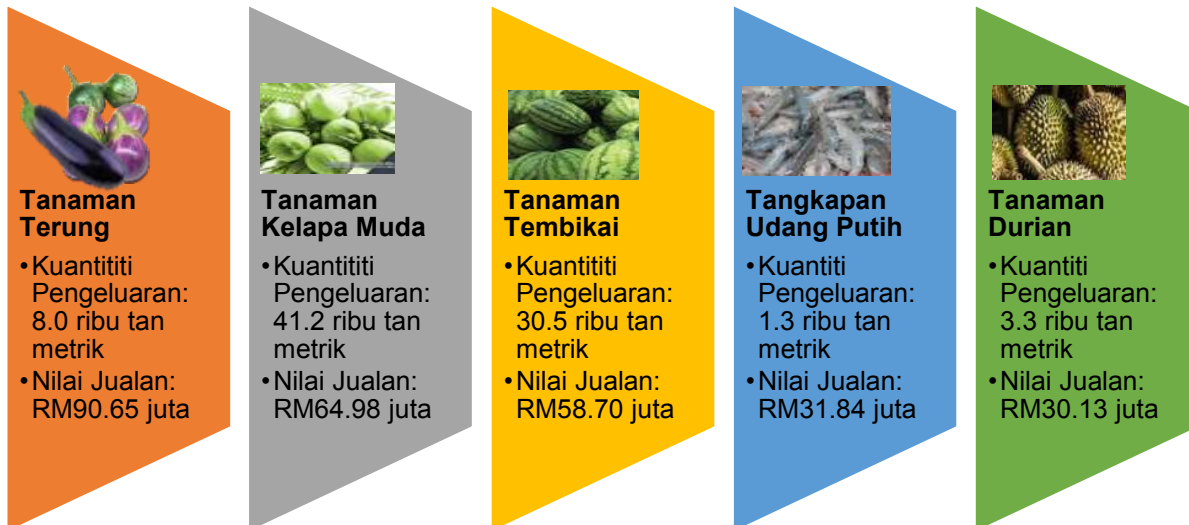
Subsektor tanaman melibatkan aktiviti tanaman sayur-sayuran, buah-buahan, tanaman lain dan padi merupakan hasil utama bagi Bachok. Tanaman sayur-sayuran merupakan penyumbang utama nilai jualan bagi subsektor tanaman daerah ini. Terung, timun, cili dan labu air/manis merupakan sayur-sayuran utama yang dikeluarkan di daerah ini. Bachok juga merupakan pengeluar utama tembikai di Malaysia yang berjumlah 30.5 ribu tan metrik dengan kuantiti jualan sebanyak 29.3 ribu tan metrik bernilai RM58.86 juta. Selain itu, buah-buahan seperti durian dan pisang serta tanaman lain seperti kelapa muda dan jagung manis juga menjadi tanaman utama di daerah ini.

Carta 3: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Bachok, Kelantan, 2023 (RM juta)

Subsektor perikanan tangkapan juga menunjukkan nilai jualan yang memberangsangkan berikutan kawasan Bachok mempunyai kawasan laut dalam dan pantai yang menyokong aktiviti perikanan tangkapan laut. Hasil tangkapan laut yang utama adalah kerisi, kembong, udang putih dan bawal putih. Manakala subsektor akuakultur di Bachok lebih tertumpu kepada aktiviti ternakan ikan air payau dan tawar seperti keli dan patin kerana ia menghasilkan nilai jualan yang lebih tinggi berbanding aktiviti ternakan benih baka dan ikan hiasan. Ternakan ayam, itik, lembu, kambing dan bebiri merupakan antara pengeluaran yang tinggi di daerah ini. Hasil ternakan telur ayam/itik juga menyumbang kepada ekonomi setempat. Kawasan lapang dan padang rumput di sekitar Bachok mendorong aktiviti ternakan haiwan hidup. Bagi subsektor perhutanan dan pembalakan, hanya aktiviti kutipan hasil hutan bukan kayu seperti buluh, gelama (kayu putih), getah sekerap dan sarang burung yang diusahakan oleh beberapa penduduk daerah ini. Ini berikutan Bachok tidak mempunyai kawasan hutan yang tebal.

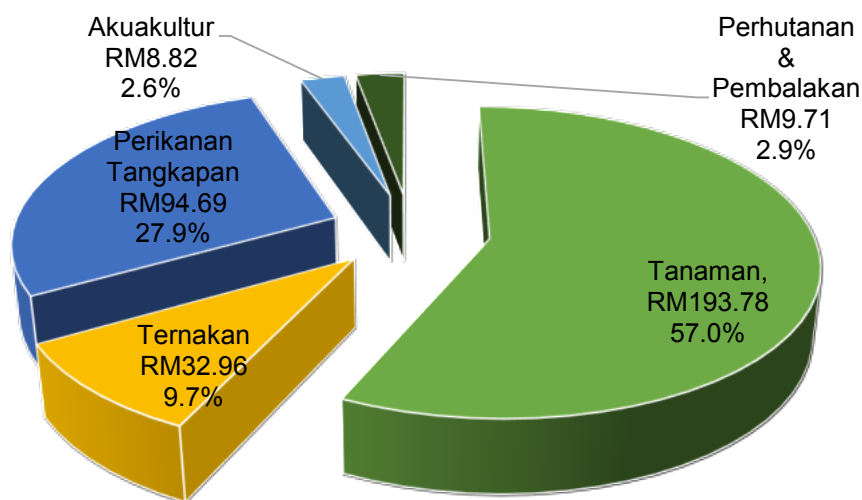
Paparan 4: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Bachok, Kelantan, 2023

11.2 KOTA BHARU

Kota Bharu merupakan ibu negeri dan daerah yang paling padat di negeri Kelantan serta merupakan pusat pentadbiran dan ekonomi utama negeri. Namun begitu, sektor pertanian masih memainkan peranan penting terutamanya di kawasan pinggir bandar dan luar bandar daerah ini. Pegangan pertanian di Kota Bharu adalah berjumlah 7,762 yang mana seramai 7,686 adalah pegangan pertanian individu dan 76 pegangan pertubuhan. Pegangan pertanian pertubuhan di Kota Bharu merupakan yang kedua tertinggi berbanding daerah lain di Kelantan yang menyumbang sebanyak 17.2 peratus daripada keseluruhan pegangan pertanian pertubuhan di Kelantan. Keluasan bertanam dan bertuai di Kota Bharu adalah 19.3 ribu hektar dan 16.2 ribu hektar. Nilai jualan sektor pertanian mencecah nilai RM339.96 juta pada tahun 2023. Subsektor tanaman merupakan penyumbang utama nilai jualan dengan nilai RM193.78 juta (57.0%) diikuti subsektor perikanan tangkapan berjumlah RM94.69 juta (27.9%), subsektor ternakan (RM32.96 juta; 9.7%), subsektor akuakultur (RM8.82 juta; 2.6%), subsektor perhutanan dan pembalakan (RM9.71 juta; 2.9%).

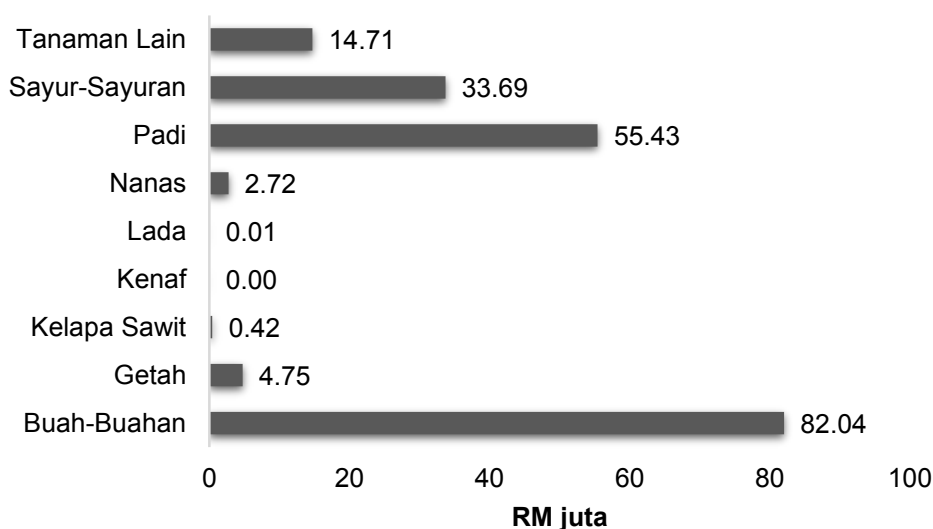
Carta 4: Nilai Jualan Mengikut Subsektor Pertanian, Kota Bharu, Kelantan, 2023
(RM juta)

11.2.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

Kota Bharu merupakan antara penyumbang utama kepada aktiviti penanaman padi di bawah kawasan pengairan seliaan Lembaga Kemajuan Pertanian Kemubu (KADA) yang mana KADA memainkan peranan penting dalam pembangunan dan pemodenan industri padi di kawasan Kota Bharu, terutama di kawasan yang berada dalam Lembangan Kemubu yang meliputi sebahagian besar kawasan jelapang padi di Kelantan. Ini disokong hasil dapatan Banci Pertanian 2024 yang menunjukkan Kota Bharu merupakan daerah yang paling banyak menghasilkan tanaman padi sebanyak 58.88 ribu tan metrik. Ia juga merupakan nilai jualan yang kedua tertinggi bagi subsektor tanaman di Kota Bharu bernilai RM55.43 juta. Aktiviti tanaman buah-buahan memberikan sumbangan nilai jualan tertinggi bagi subsektor tanaman sebanyak RM82.04 juta. Tanaman utama adalah durian, tembikai, rambutan, pisang dan manggis. Manakala sayur-sayuran utama adalah timun dan cili serta tanaman lain yang utama adalah kelapa muda, jagung manis dan tebu. Kedudukan Kota Bharu bersebelahan dengan Bachok yang mempunyai kawasan laut turut menyokong penglibatan penduduk dalam aktiviti perikanan tangkapan laut dan menghasilkan tangkapan utama seperti sotong, kerisi, aya hitam dan bawal putih. Manakala ternakan utama akuakultur daerah ini adalah keli, patin, kerapu dan siakap. Subsektor ternakan pula dikuasai oleh ternakan ayam dan bebiri. Aktiviti pembalakan yang melibatkan kayu getah, kayu malaysia dan meranti diusahakan di bawah subsektor perhutanan dan pembalakan.

Carta 5: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Kota Bharu, Kelantan, 2023 (RM juta)

Paparan 40: Aktiviti Utama Pertanian Mengikut Nilai Jualan, Kota Bharu, Kelantan, 2023

Tanaman Durian

- Kuantititi Pengeluaran: 5.0 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM64.48 juta

Tanaman Padi

- Kuantititi Pengeluaran: 45.4 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM55.43 juta

Tangkapan Sotong

- Kuantititi Pengeluaran: 1.2 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM18.09 juta

Tangkapan ikan Aya Hitam

- Kuantiti Pengeluaran: 1.1 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM17.47 juta

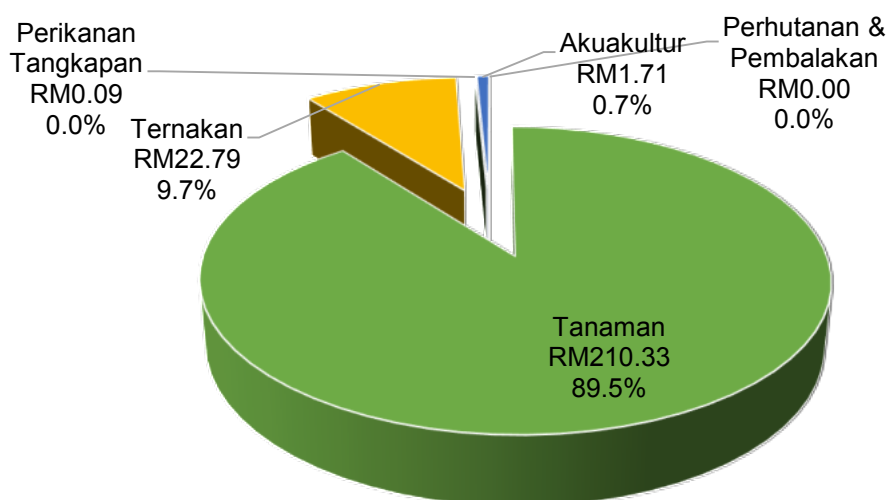
Ternakan Ayam

- Kuantiti Pengeluaran: 975.5 ribu ekor
- Nilai Jualan: RM12.74 juta

11.3 MACHANG

Daerah Machang bersempadan dengan daerah Kuala Krai, Tanah Merah, Kota Bharu dan Pasir Puteh. Bilangan pegangan pertanian di Machang adalah berjumlah 7,414 yang dimonopoli oleh pegangan pertanian individu seramai 7391 (99.6%). Subsektor tanaman memiliki pegangan pertanian tertinggi dengan pengusaha individu seramai 7,149 orang (99.7%) dan pertubuhan pertanian sebanyak 16 pertubuhan (0.2%). Keluasan bertanam dan keluasan bertuai bagi daerah ini adalah yang ketiga berbanding daerah lain di Kelantan. Nilai jualan sektor pertanian bagi Machang sebanyak RM234.93 juta merupakan kedua terendah selepas daerah Pasir Mas yang bernilai RM222.56 juta. Subsektor tanaman menjadi penyumbang utama kepada sektor pertanian di daerah Machang yang merekodkan nilai jualan sebanyak RM210.33 juta (89.53%). Namun begitu kuantiti pengeluaran dan kuantiti jualan bagi subsektor tanaman adalah yang terendah berbanding daerah-daerah lain iaitu 67.7 ribu tan metrik dan 62.9 ribu tan metrik. Subsektor ternakan menyumbang nilai jualan sebanyak RM22.79 juta (9.7%), diikuti akuakultur RM1.71 (0.7%) dan perikanan RM0.09 juta (0.0%). Tiada aktiviti berkaitan subsektor perhutanan dan pembalakan direkodkan di Machang pada tahun 2023.

Carta 6: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Machang, Kelantan, 2023 (RM juta)

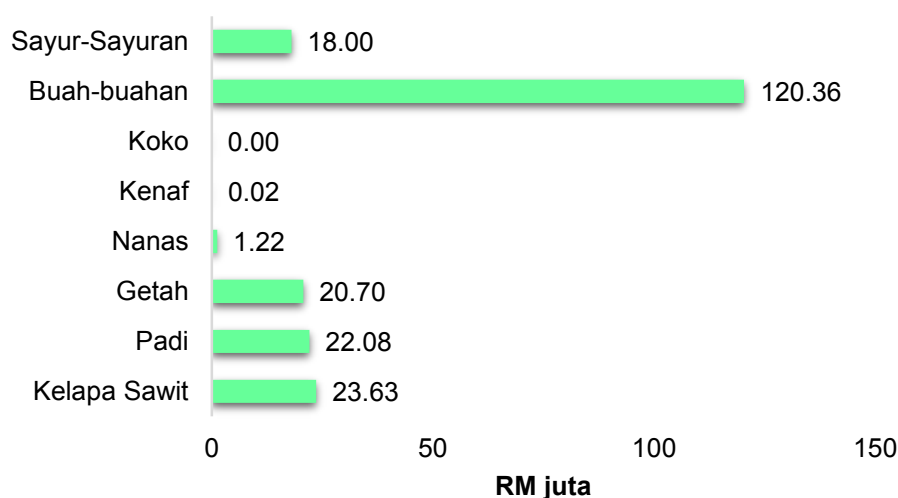

11.3.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

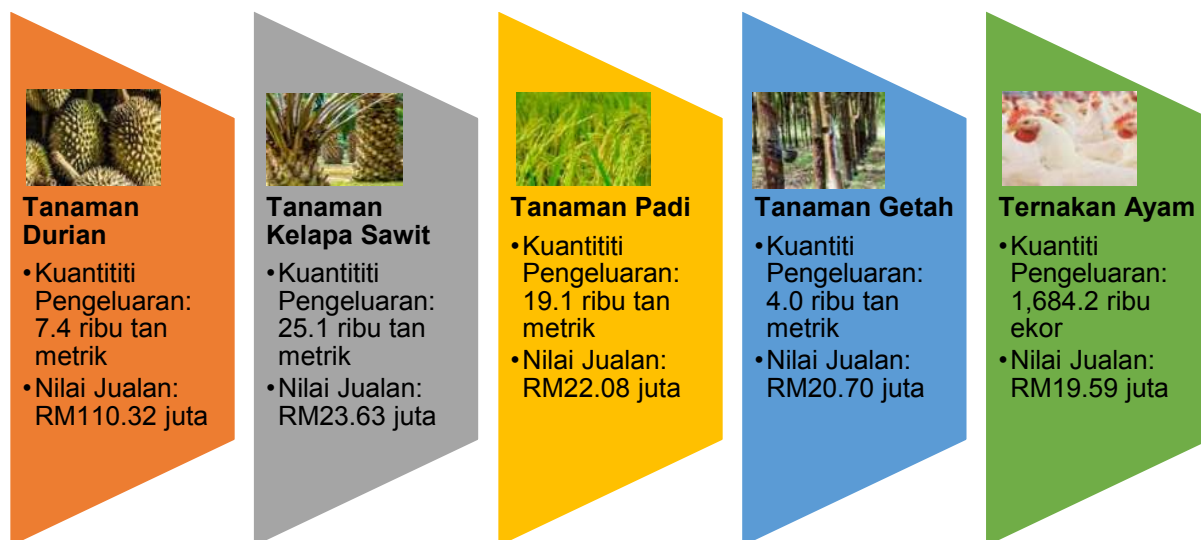
Tanaman buah-buahan menyumbang nilai jualan paling besar sebanyak RM120.34 juta (57.2%) bagi subsektor tanaman. Durian merupakan tanaman buah utama di daerah ini dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 7.4 ribu tan metrik dan nilai jualan sebanyak RM110.32 juta. Tanaman pisang, tembikai dan manggis juga banyak dihasilkan di Machang. Kuantiti pengeluaran bagi tanaman kelapa sawit adalah yang tertinggi dalam

subsektor tanaman menyumbang nilai jualan sebanyak RM23.63 juta. Selain itu, tanaman padi dan getah juga menyumbang nilai jualan yang besar sebanyak RM22.08 juta dan RM20.70 juta. Sebanyak 1.68 juta ekor ayam dihasilkan di Machang pada tahun 2023 menyumbang nilai jualan tertinggi dalam subsektor ternakan. Selain itu, ternakan kambing dan lembu juga aktif dijalankan di daerah ini. Manakala ternakan akuakultur melibatkan ikan keli, patin dan tilapia merah.

Carta 7: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Machang, Kelantan, 2023 (RM juta)

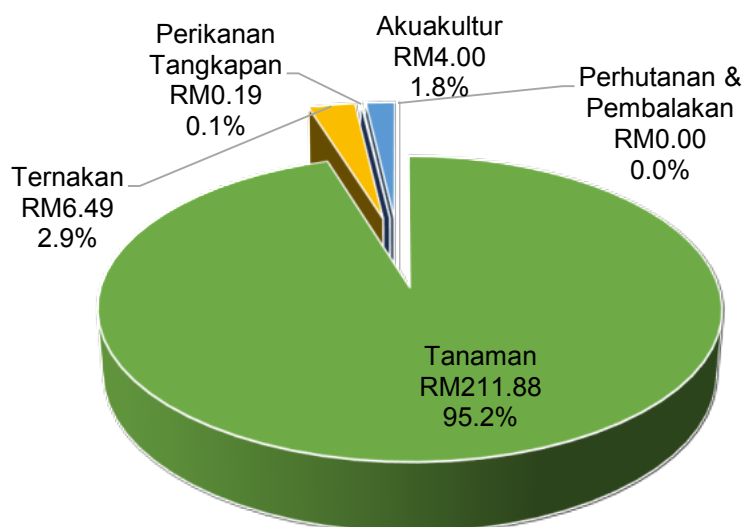
Paparan 41: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Machang, Kelantan, 2023

11.4 PASIR MAS

Pegangan pertanian di Pasir Mas berjumlah 16,122 (18.4%) merupakan yang tertinggi di Kelantan dengan seramai 16,108 orang adalah pengusaha individu dan 23 pertubuhan. Mereka ini mendominasi subsektor tanaman seramai 15,497 (19.4%) dan merupakan daerah yang tertinggi di Kelantan bagi pegangan pertanian dalam subsektor tanaman. Namun begitu, nilai jualan bagi sektor pertanian di Kelantan merupakan yang terendah berbanding sebelas daerah lain iaitu RM222.56 (3.1%). Komposisi nilai jualan ini menunjukkan subsektor tanaman menjadi penyumbang utama sebanyak RM211.88 juta (95.2%), diikuti oleh subsektor ternakan RM6.49 juta (2.9%), akuakultur RM4.00 juta (1.8%) dan seterusnya perikanan tangkapan RM0.19 juta (0.1%).

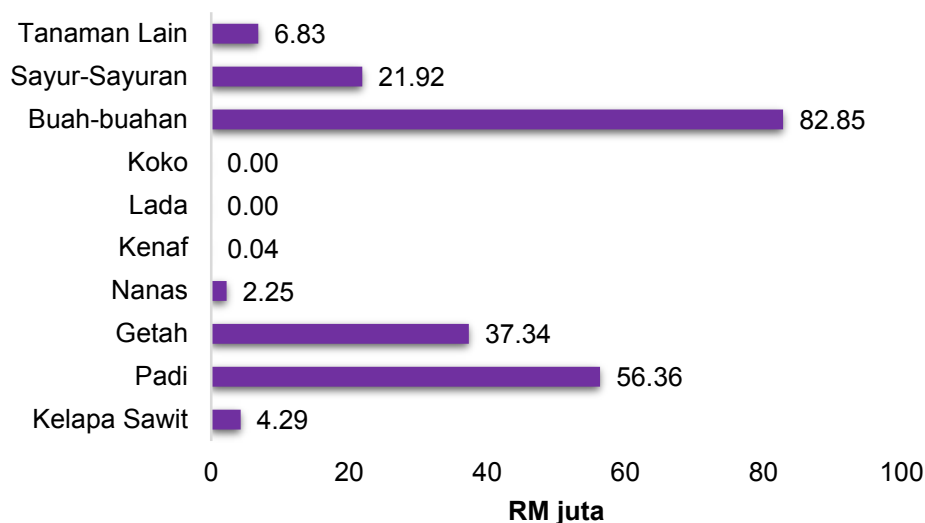
Carta 8: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Pasir Mas, Kelantan, 2023 (RM juta)

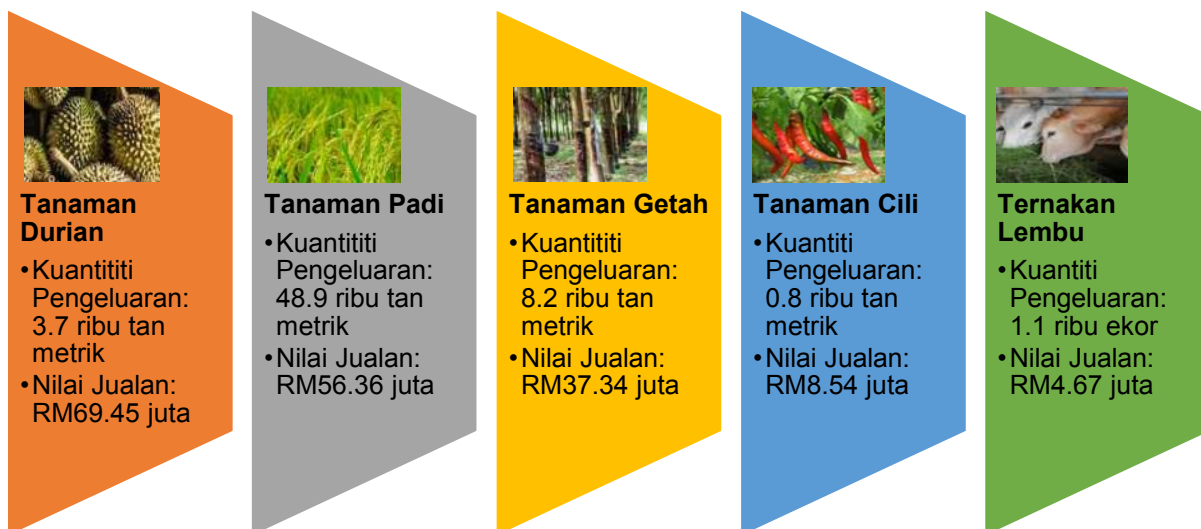
11.4.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

Pasir Mas dengan keluasan 569.5 kilometer persegi merekodkan seluas 27.6 ribu hektar keluasan bertanam dan 24.0 ribu hektar keluasan bertuai. Berdasarkan nilai jualan, tanaman buah-buahan menjana nilai tertinggi iaitu RM82.85 juta, diikuti tanaman padi (RM56.36 juta) dan getah (RM37.34 juta). Tanaman utama buah-buahan di daerah ini adalah durian, pisang, tembikai dan manggis. Namun begitu, dari segi kuantiti pengeluaran, tanaman padi merupakan yang utama sebanyak 48.9 ribu tan metrik diikuti buah-buahan (11.1 ribu tan metrik) dan getah (8.2 ribu tan metrik). Pegangan pertanian individu bagi tanaman getah di daerah ini merupakan yang tertinggi berbanding daerah lain di Malaysia. Manakala subsektor ternakan utama adalah ternakan lembu dan kambing serta hasil ternakan seperti telur ayam/itik dan susu segar. Ternakan akuakultur di daerah ini banyak menternak ikan keli, patin dan tilapia merah berbanding spesies yang lain.

Carta 9: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Pasir Mas, Kelantan, 2023 (RM juta)

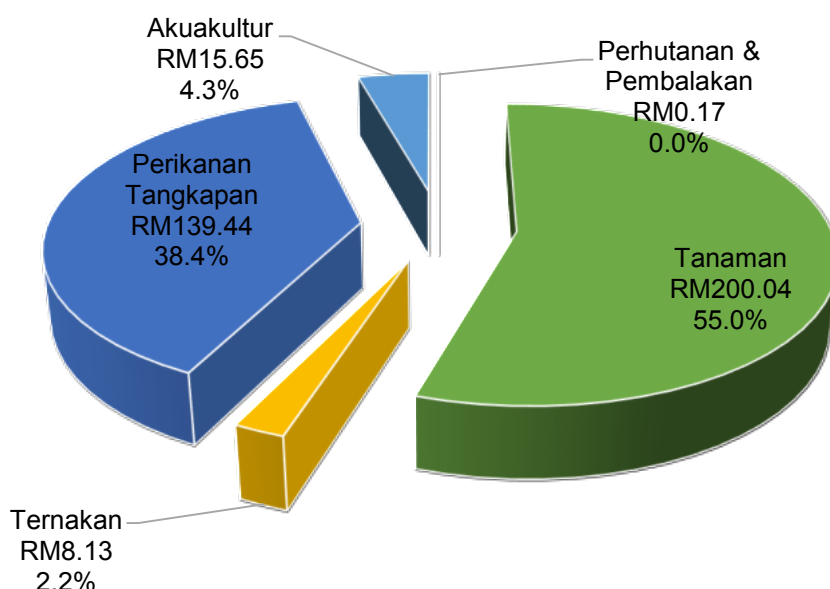
Paparan 42: Aktiviti Utama Pertanian Mengikut Nilai Jualan, Pasir Mas, Kelantan, 2023

11.5 PASIR PUTEH

Pasir Puteh merupakan salah satu daerah yang mempunyai kepelbagaian aktiviti pertanian. Walaupun hanya mempunyai seramai 5,826 pegangan pertanian yang menyumbang sebanyak 6.6 peratus daripada jumlah keseluruhan pegangan pertanian di Kelantan, nilai jualan sektor pertanian yang direkodkan adalah sebanyak RM363.44 juta merupakan yang ke-enam tertinggi berbanding daerah-daerah lain di Kelantan. Seperti daerah lain di Kelantan, subsektor tanaman juga merupakan subsektor teratas yang menyumbang kepada ekonomi setempat dengan nilai jualan sebanyak RM200.04 juta (55.0%). Manakala nilai jualan bagi subsektor perikanan tangkapan adalah sebanyak RM139.44 juta (38.4%), diikuti akuakultur sebanyak RM15.65 juta (4.3%), ternakan sebanyak RM8.13 juta (2.2%) dan subsektor perhutanan dan pembalakan sebanyak RM0.17 juta (0.0%). Pasir Puteh mencatatkan bilangan pegangan pertanian bagi subsektor perikanan tangkapan yang ketiga tertinggi di Kelantan sebanyak 225 pegangan yang menyumbang sebanyak 16.2 peratus daripada jumlah keseluruhan pegangan pertanian dalam subsektor perikanan tangkapan. Bentuk muka bumi daerah yang mempunyai laut mendorong rakyat sekitar untuk terlibat dalam aktiviti perikanan tangkapan. Manakala, subsektor akuakultur mencatatkan bilangan pegangan pertanian kedua tertinggi seramai 106 pegangan (16.6%) berbanding daerah lain di Kelantan.

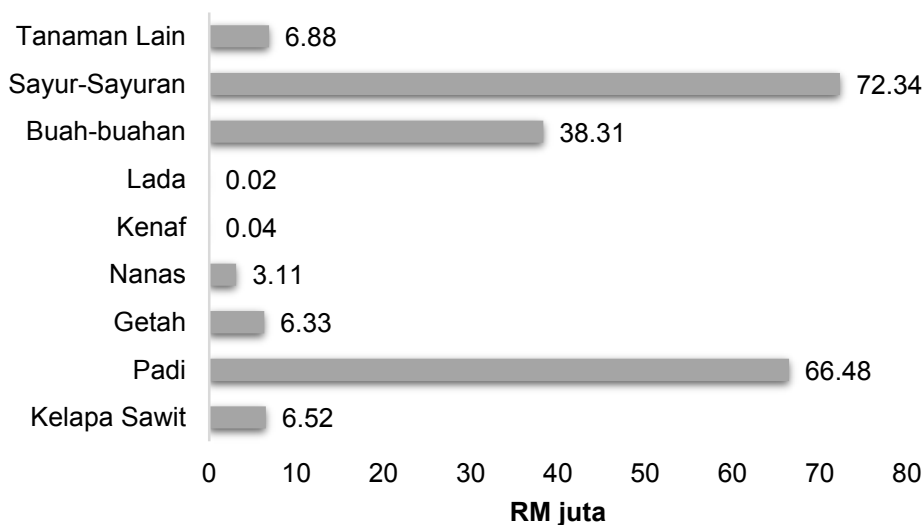
Carta 10: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Pasir Puteh, Kelantan, 2023 (RM juta)

11.5.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

Subsektor tanaman di Pasir Puteh pada tahun 2023 mencatatkan keluasan bertanam berjumlah 20.0 ribu hektar dengan keluasan bertuai seluas 16.7 ribu hektar. Tanaman padi mendominasi keluasan bertanam yang tertinggi seluas 15.7 ribu hektar (78.5%) dengan keluasan bertuai seluas 12.6 ribu hektar (75.4%). Kuantiti pengeluaran bagi tanaman padi juga merupakan yang tertinggi bagi daerah ini dengan nilai 58.2 ribu tan metrik. Ia juga merupakan pengeluaran kedua tertinggi selepas Kota Bharu. Namun begitu, dari segi nilai jualan bagi subsektor tanaman, tanaman sayur-sayuran menjadi penyumbang utama sebanyak RM72.34 juta (36.2%), diikuti tanaman padi sebanyak RM66.48 juta (33.2%) dan tanaman buah-buahan sebanyak RM38.31 juta (19.2%). Sayur-sayuran utama yang ditanam di daerah ini adalah cili, terung dan timun. Manakala buah-buahan utama adalah tembikai, durian dan manggis. Selain itu, sumbangan tangkapan perikanan tangkapan laut juga memberangsangkan disokong oleh kawasan laut di Pasir Puteh yang bersempadan dengan Terengganu memberikan pulangan hasil laut yang lumayan seperti udang putih, kembong dan kerisi. Bagi subsektor akuakultur aktiviti ternakan ikan air payau dan tawar menjadi pilihan menghasilkan ikan keli, tilapia merah, patin, siakap dan udang. Ternakan utama di daerah ini adalah ayam dan lembu. Selain itu, daerah ini merupakan daerah kedua tertinggi selepas Kota Bharu dalam penghasilan susu segar sebanyak 153.0 ribu liter dengan nilai jualan sebanyak RM0.54 juta. Kayu getah dan petai pula merupakan hasil daripada subsektor perhutanan dan pembalakan.

Carta 11: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Pasir Puteh, Kelantan, 2023 (RM juta)

Paparan 43: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Pasir Puteh, Kelantan, 2023

Tanaman Padi

- Kuantititi Pengeluaran: 56.2 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM66.49 juta

Tangkapan Udang Putih

- Kuantititi Pengeluaran: 2.1 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM51.92 juta

Tanaman Cili

- Kuantititi Pengeluaran: 2.4 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM26.74 juta

Tanaman Terung

- Kuantiti Pengeluaran: 26.1 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM22.26 juta

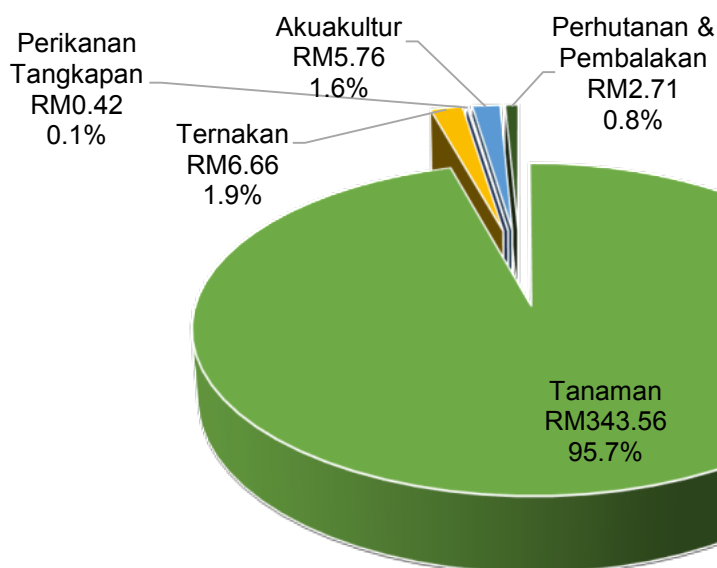
Tangkapan Kembong

- Kuantiti Pengeluaran: 2.0 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM19.58 juta

11.6 TANAH MERAH

Tanah Merah terletak di bahagian tengah negeri Kelantan, bersempadan dengan daerah Pasir Mas, Machang, Kuala Krai, Jeli dan negara Thailand. Keluasan daerah Tanah Merah adalah 878.9 kilometer persegi yang memuatkan seramai 156.1 ribu orang penduduk. Keluasan bertanam pertanian di daerah ini adalah 30,764.3 hektar yang melibatkan 10,916 pegangan pertanian. Aktiviti pertanian di daerah ini dipengaruhi oleh Sungai Kelantan yang lebar yang dapat mengairi kawasan pertanian seperti ladang getah, kelapa sawit dan tanaman lain. Keadaan ini menyebabkan subsektor tanaman menjadi pilihan utamabagi penduduk Tanah Merah sebagai salah satu punca pendapatan. Ini disokong berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024 yang menunjukkan 97.2 peratus pegangan pertanian di Tanah Merah adalah terlibat dalam subsektor tanaman, diikuti subsektor ternakan 2.7 peratus, akuakultur 0.6 peratus, perikanan 0.1 peratus dan hanya dua pegangan pertanian pertubuhan bagi subsektor perhutanan dan pembalakan. Selari dengan bilangan pegangan pertanian dalam subsektor tanaman yang paling besar, nilai jualan bagi subsektor ini juga turut memberi sumbangan terbesar iaitu RM343.56 juta (95.7%), diikuti oleh subsektor ternakan RM6.66 juta (1.9%), subsektor akuakultur RM5.76 juta (1.6%), subsektor perhutanan dan pembalakan RM2.71 juta (0.8 %) dan subsektor perikanan tangkapan RM0.42 juta (0.1%).

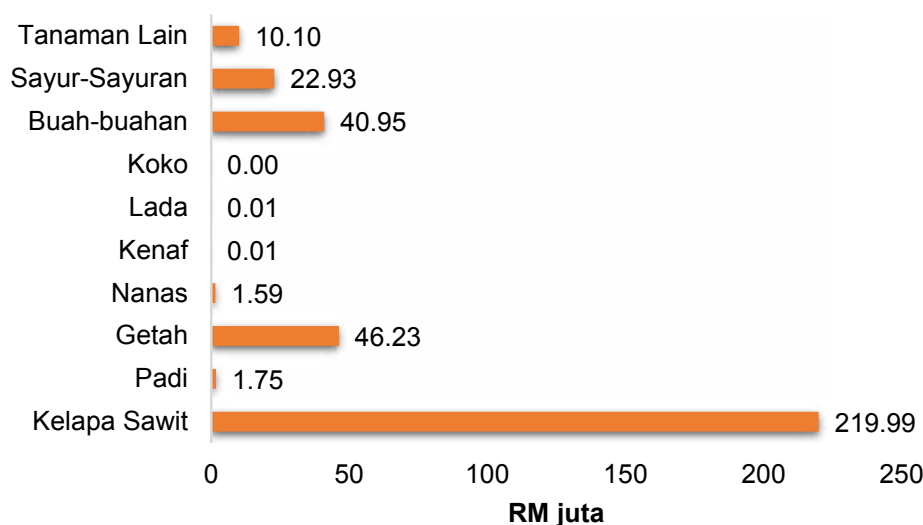
Carta 12: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Tanah Merah, Kelantan, 2023 (RM juta)

11.6.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

Kegiatan aktiviti pertanian bagi daerah Tanah Merah adalah dalam kategori pertengahan berbanding daerah-daerah lain di Kelantan. Tanaman kelapa sawit merupakan penyumbang utama subsektor tanaman di daerah ini dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 232.1 ribu tan metrik dan nilai jualan RM219.99 juta yang menyumbang sebanyak 61.3 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan daerah. Pengeluaran hasil sawit daerah banyak diterajui oleh gugusan Felda Kemahang yang menguruskan Komuniti Rancangan Sawit di negeri ini. Terdapat 3 Felda Kemahang iaitu Felda Kemahang 1, 2 dan 3. Sebanyak 91.2 peratus nilai jualan yang dihasilkan adalah daripada 13 pegangan pertanian pertubuhan di daerah ini dengan nilai RM200.66 juta. Selain itu, tanaman getah juga giat dijalankan di daerah ini yang menyumbang kepada kuantiti pengeluaran sebanyak 11.3 ribu tan metrik dengan nilai jualan kedua terbesar iaitu RM46.23 juta. Tanaman getah dikuasai oleh pegangan pertanian individu yang menyumbang sebanyak 75.0 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan tanaman getah. Jelas di sini menunjukkan tanaman komoditi memonopoli daerah ini. Manakala bagi tanaman buah-buahan, tanaman durian mendahului dengan nilai jualan sebanyak RM28.05 juta melalui pengeluaran sebanyak 1.5 ribu tan metrik. Selain itu, tanaman pisang, tembikai dan manggis serta tanaman lain seperti kelapa muda juga banyak diusahakan dan memberikan hasil bagi daerah ini. Manakala bagi kategori sayur-sayuran, tanaman timun merupakan tanaman sayuran yang utama yang menyumbang kepada nilai jualan sebanyak RM7.13 juta, diikuti tanaman terung (RM6.03 juta) dan cili (RM5.82 juta).

Carta 13: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Tanah Merah, Kelantan, 2023 (RM juta)

Ternakan lembu dan ayam merupakan ternakan haiwan hidup yang utama bagi daerah ini. Sementara itu, bagi hasil ternakan, pengeluaran telur ayam/itik dan telur puyuh turut diusahakan. Manakala ternakan akuakultur yang popular adalah ikan keli dan benihnya. Subsektor perhutanan dan pembalakan di Tanah Merah hanya melibatkan pegangan pertanian pertubuhan yang melibatkan aktiviti pembalakan kayu bakau, kelat, nyatoh dan lain-lain. Bagi subsektor perikanan tangkapan, hanya sedikit perikanan tangkapan darat yang diusahakan berikutan tiada kawasan laut di daerah atau berhampiran daerah ini.

Paparan 44: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Tanah Merah, Kelantan, 2023

Tanaman Kelapa Sawit

- Kuantititi Pengeluaran: 232.1 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM219.99 juta

Tanaman Getah

- Kuantititi Pengeluaran: 8.6 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM46.23 juta

Tanaman Durian

- Kuantititi Pengeluaran: 1.5 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM28.05 juta

Tanaman Timun

- Kuantiti Pengeluaran: 2.1 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM7.13 juta

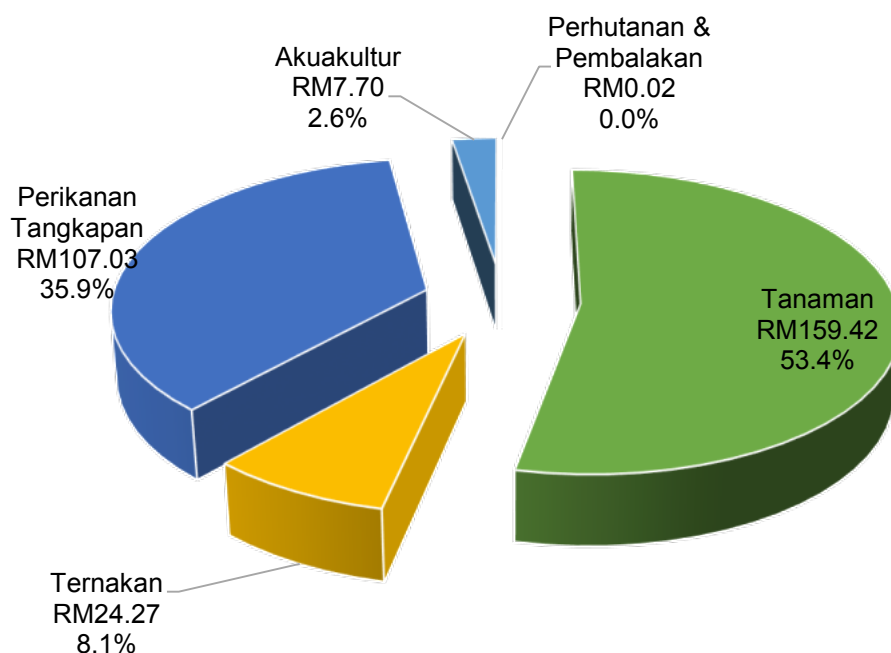
Tanaman Pisang

- Kuantiti Pengeluaran: 3.3 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM6.69 juta

11.7 TUMPAT

Daerah Tumpat berkeluasan 190.2 kilometer persegi dengan kepadatan penduduk 1,034 orang per kilometer persegi. Jumlah pegangan pertanian di Tumpat adalah yang kedua terendah selepas daerah Kecil Lojing iaitu 3,927 pegangan. Begitu juga bagi pegangan pertanian bagi subsektor tanaman dengan bilangan 2,618 pegangan. Bagi subsektor ternakan, ia merupakan pegangan pertanian ketiga terbesar berbanding daerah lain dengan jumlah 946 pegangan (10.4%). Tumpat merupakan salah satu daerah selain Bachok dan Pasir Puteh yang mempunyai laut. Justeru itu, bilangan pegangan pertanian bagi subsektor perikanan tangkapan merupakan yang kedua tertinggi selepas Bachok iaitu 346 pegangan (24.9%). Bagi subsektor akuakultur, Tumpat merekodkan bilangan pegangan tertinggi sebanyak 126 pegangan (16.6%). Pada tahun 2023, nilai jualan subsektor tanaman menyumbang sejumlah RM159.42 juta (53.4%) diikuti subsektor perikanan tangkapan RM107.03 juta (35.9%), ternakan RM24.27 juta (8.1%), akuakultur RM7.70 juta (2.6%) dan perhutanan dan pembalakan RM0.02 (0.0%). Nilai jualan pertanian di Tumpat merupakan yang terendah berbanding daerah lain walaupun subsektor tanaman merupakan penyumbang utama kegiatan pertanian daerah ini. Luas bertanam dan luas bertuai yang direkodkan masing-masing adalah seluas 12.6 ribu hektar dan 10.3 ribu hektar juga merupakan yang kedua terendah.

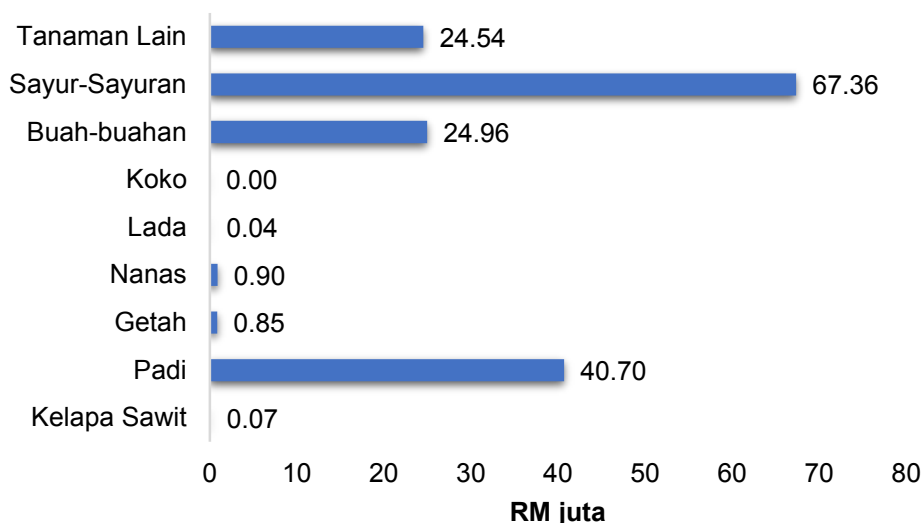
Carta 14: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Tumpat, Kelantan, 2023 (RM juta)

11.7.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

Nilai jualan keseluruhan subsektor tanaman ialah RM159.42 juta dengan nilai tertinggi dicatatkan oleh tanaman sayur-sayuran bernilai RM67.36 juta, diikuti tanaman padi (RM40.70 juta), tanaman buah-buahan (RM24.96 juta) dan tanaman lain (RM24.54 juta). Tanaman utama sayur-sayuran adalah kekacang dengan nilai jualan sebanyak RM28.45 juta, diikuti tanaman terung (RM10.71 juta) dan timun (RM6.54 juta). Jumlah nilai jualan ketiga-tiga jenis sayuran ini telah merangkumi sebanyak 67.9 peratus daripada jumlah nilai jualan tanaman sayur-sayuran. Pegangan pertanian bagi tanaman kekacang di Tumpat merupakan yang ke-empat tertinggi berbanding daerah lain di Malaysia dengan bilangan 171 (3.3%). Jenis tanaman kedua tertinggi nilai jualan adalah tanaman buah-buahan. Tanaman buah durian merupakan tanaman utama yang menyumbang nilai jualan sebanyak RM18.00 juta dan kuantiti pengeluaran 2.1 ribu tan metrik. Selain itu, pisang, manggis, rambutan dan tembikai juga merupakan tanaman popular di daerah ini. Tanaman lain yang utama adalah tanaman kelapa muda dengan nilai jualan sebanyak RM22.15 juta. Subsektor perikanan tangkapan juga menyumbang hasil yang lumayan bagi pegangan pertanian di Tumpat terutamanya aktiviti perikanan tangkapan laut dalam dan pantai seperti tangkapan udang putih, sotong dan kerisi. Manakala ternakan yang menyumbang kepada nilai jualan pertanian daerah ini adalah kambing, lembu dan ayam. Ternakan akuakultur yang popular adalah keli dan siakap serta aktiviti ternakan pembiakan baka dan benih keli dan ikan hiasan. Subsektor perhutanan dan pembalakan di daerah ini hanya melibatkan aktiviti mencari hasil hutan bukan kayu seperti bunga nipah, daun nipah dan pucuk paku pakis.

Carta 15: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Tumpat, Kelantan, 2023 (RM juta)

Paparan 45: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Tumpat, Kelantan, 2023

Tanaman Padi

- Kuantititi
Pengeluaran:
35.5 ribu tan
metrik
- Nilai Jualan:
RM40.70 juta

Tangkapan Udang Putih

- Kuantititi
Pengeluaran:
1.4 ribu tan
metrik
- Nilai Jualan:
RM30.51 juta

Tanaman Kekacang

- Kuantititi
Pengeluaran:
3.0 ribu tan
metrik
- Nilai Jualan:
RM28.45 juta

Tanaman Kelapa Muda

- Kuantiti
Pengeluaran:
14.0 ribu tan
metrik
- Nilai Jualan:
RM22.15 juta

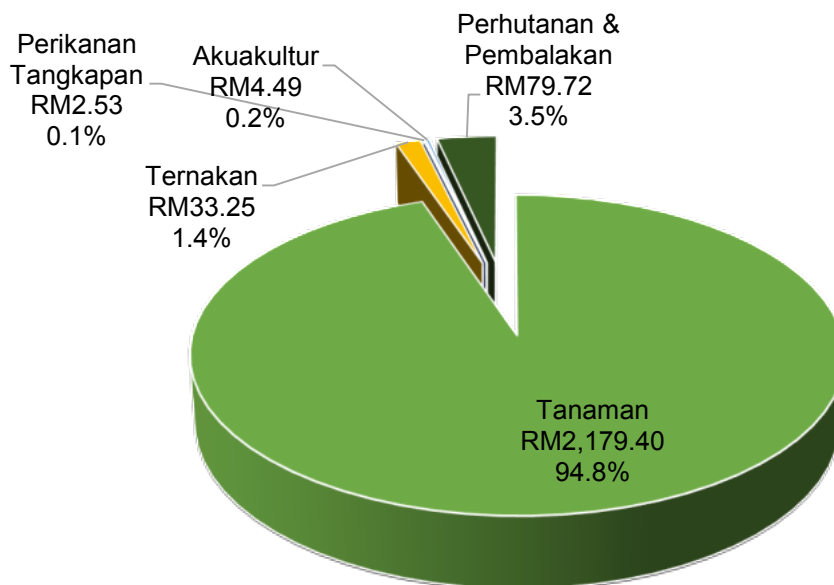
Tangkapan Sotong

- Kuantiti
Pengeluaran:
1.5 ribu tan
metrik
- Nilai Jualan:
RM20.30 juta

11.8 GUA MUSANG

Daerah Gua Musang yang berkeluasan 6,365 kilometer persegi merupakan daerah terbesar di negeri Kelantan dengan kepadatan penduduk 17 orang per kilometer persegi. Bilangan pegangan pertanian di daerah ini adalah seramai 7,595 meliputi pegangan pertanian individu seramai 7,448 (98.1%) dan pertubuhan 147 (1.9%). Walaupun sumbangan pegangan pertanian pertubuhan hanya 1.9 peratus berbanding individu, pegangan pertanian pertubuhan di daerah ini merupakan yang tertinggi berbanding daerah lain di Kelantan dengan sumbangan sebanyak 33.3 peratus. Subsektor tanaman di daerah Gua Musang mencatatkan pegangan pertanian seramai 7,295 pegangan. Tanaman getah mempunyai jumlah pegangan pertanian paling tinggi iaitu seramai 5,757 pegangan (78.9%), diikuti kelapa sawit seramai 1,277 pegangan (17.5%) dan tanaman buah-buahan melibatkan seramai 137 pegangan (1.9%). Seramai 232 pegangan pertanian terlibat dalam aktiviti penternakan pada tahun 2023. Manakala bilangan pegangan pertanian bagi subsektor perikanan tangkapan adalah seramai 59 pegangan dan seramai 40 pegangan terlibat dalam subsektor akuakultur. Pegangan pertanian bagi subsektor perhutanan dan pembalakan di daerah ini berjumlah seramai 95 pegangan (43.6%) merupakan yang tertinggi berbanding daerah lain. Bentuk muka bumi daerah yang masih banyak kawasan hutan mendorong penglibatan penduduk dalam aktiviti ini. Jumlah nilai jualan pertanian daerah ini merupakan yang tertinggi di Kelantan yang menyumbang sebanyak 32.3 peratus dengan nilai sebanyak RM2,299.39 juta. Sama seperti daerah lain di Kelantan, Gua Musang juga didominasi oleh subsektor tanaman dengan nilai jualan sebanyak RM2,197.40 juta (94.8%), diikuti subsektor perhutanan dan pembalakan RM79.72 juta (3.5%), subsektor ternakan RM33.25 juta (1.4%), subsektor perikanan tangkapan RM2.53 juta (0.1%) dan subsektor akuakultur RM4.49 juta (0.2%). Luas bertanam bagi daerah Gua Musang adalah 142.1 ribu hektar, manakala luas bertuai adalah 122.9 ribu hektar. Keluasan bertanam dan bertuai ini didominasi oleh tanaman kelapa sawit dan getah. Keluasan bertanam dan bertuai bagi tanaman kelapa sawit adalah seluas 121.8 ribu hektar (85.7%) dan 106.0 ribu hektar (86.2%). Manakala bagi tanaman getah, keluasan bertanam adalah seluas 18.2 ribu hektar dan keluasan bertuai adalah seluas 15.0 ribu hektar. Pembangunan tanah rancangan FELDA di daerah ini amat menyokong dalam perkembangan aktiviti tanaman komoditi ini.

**Carta 16: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor,
Gua Musang, Kelantan, 2023 (RM juta)**

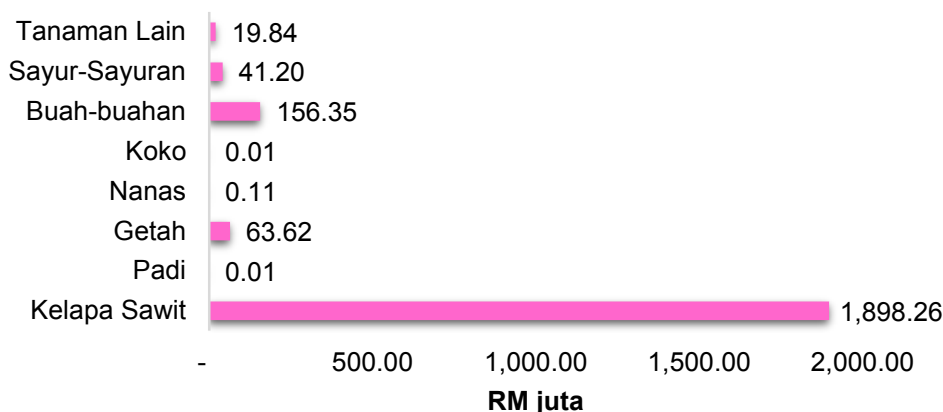

11.8.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

Nilai jualan subsektor tanaman yang tertinggi disumbangkan oleh tanaman kelapa sawit yang merekodkan nilai jualan sebanyak RM1,898.26 juta (87.1%). Pegangan pertanian pertubuhan menguasai tanaman kelapa sawit di daerah ini dengan hasil nilai jualan sebanyak RM1,853.40 juta, menyumbang 97.6 peratus daripada nilai jualan tanaman kelapa sawit. Tanaman buah-buahan merupakan penyumbang kedua tertinggi kepada nilai jualan daerah sebanyak RM156.35 juta (7.2%), diikuti tanaman getah RM63.62 juta (2.9%). Tanaman buah-buahan yang utama adalah durian dengan nilai jualan sebanyak RM126.69 juta, menyumbang sebanyak 81.0 peratus daripada jumlah nilai jualan tanaman buah-buahan. Selain itu, pisang, tembikai dan buah naga juga antara buah-buahan utama yang ditanam di Gua Musang. Tanaman sayur-sayuran utama di daerah ini adalah timun, sawi, cili dan terung. Manakala tanaman lain yang utama ditanam adalah tanaman buluh, kekwa, tebu dan bunga-bunga. Aktiviti tanaman buah-buahan, sayur-sayuran dan tanaman lain ini banyak dikendalikan oleh pertubuhan yang mempunyai kebun besar dan menghasilkan nilai jualan yang lebih lumayan berbanding diusahakan secara individu. Subsektor perhutanan dan pembalakan merupakan subsektor kedua yang terbesar selepas tanaman. Nilai jualan subsektor ini merupakan yang tertinggi berbanding daerah lain. Aktiviti pembalakan yang dijalankan oleh pegangan pertanian pertubuhan menyumbang sebanyak RM78.98 juta (99.1%) melibatkan kayu sempilor, kayu Malaysia, podo dan hardwood. Manakala hasil hutan yang terlibat adalah rotan, akar kayu dan tanaman herba dan kemuning hitam.

Kuantiti pengeluaran ternakan hidup yang dicatatkan adalah sebanyak 2.28 juta ekor dengan kuantiti jualan sebanyak 2.27 juta ekor. Nilai jualan bagi keseluruhan subsektor ternakan adalah sebanyak RM33.2 juta. Ternakan utama adalah ayam dengan nilai jualan sebanyak RM27.37 juta. Selain itu, jualan ternakan lembu juga merekodkan nilai jualan yang tinggi sebanyak RM2.89 juta. Aktiviti ternakan akuakultur daerah ini lebih tertumpu kepada aktiviti ternakan ikan air payau dan tawar kelah, patin dan tilapia merah. Terdapat juga aktiviti pembiakan benih keli, udang kara dan puyu dijalankan. Bagi aktiviti dalam subsektor perikanan tangkapan diusahakan secara kecil-kecilan di sungai melibatkan aktiviti perikanan tangkapan darat seperti ikan baung, terubok dan ikan lampam.

Carta 17: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Gua Musang, Kelantan, 2023 (RM juta)

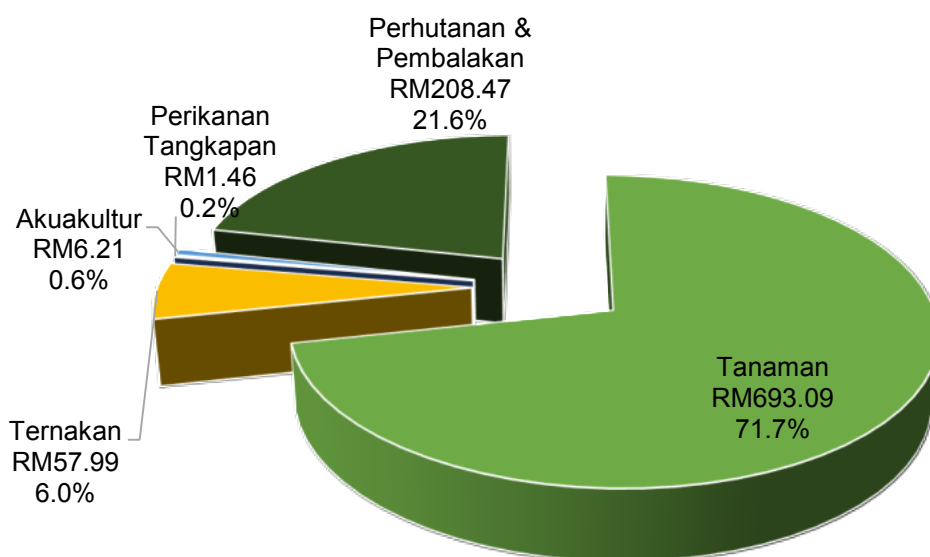
Paparan 46: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Gua Musang, Kelantan, 2023

11.9 KUALA KRAI

Kuala Krai terletak di bahagian tengah negeri Kelantan dan bersempadan dengan Gua Musang, Jeli, Tanah Merah, Machang dan negeri Terengganu serta berkeluasan lebih 2,329 kilometer persegi. Pegangan pertanian di daerah ini berjumlah 11,480 merupakan yang kedua tertinggi berbanding daerah lain yang menyumbang sebanyak 13.1 peratus daripada jumlah pegangan pertanian di Kelantan. Pegangan pertanian individu adalah seramai 11,421 orang (99.5%) dan pertubuhan sebanyak 59 pertubuhan (0.5%). Pegangan pertanian bagi subsektor tanaman merekodkan pegangan pertanian tertinggi bagi daerah ini berjumlah 11,122 pegangan. Kuala Krai merupakan daerah kedua tertinggi di Malaysia mempunyai pegangan pertanian pertubuhan bagi tanaman getah iaitu sebanyak 13 pertubuhan. Manakala subsektor ternakan di daerah ini merekodkan pegangan pertanian kedua tertinggi seramai 334 pegangan (2.9%), diikuti subsektor perikanan tangkapan seramai 64 pegangan (0.6), subsektor akuakultur seramai 62 pegangan (0.5%) dan subsektor perhutanan dan pembalakan seramai 7 pegangan (0.1%). Sementara itu, nilai jualan pertanian Kuala Krai berjumlah RM967.23 juta merupakan yang kedua tertinggi selepas Gua Musang. Komposisi nilai jualan juga didominasi oleh subsektor tanaman dengan nilai RM693.09 (71.7%), diikuti subsektor perhutanan dan pembalakan sebanyak RM208.47 juta (21.6%), subsektor ternakan sebanyak RM57.99 juta (6.0%), subsektor akuakultur sebanyak RM6.21 juta (0.6%) dan subsektor perikanan tangkapan sebanyak RM1.46 juta (0.2%).

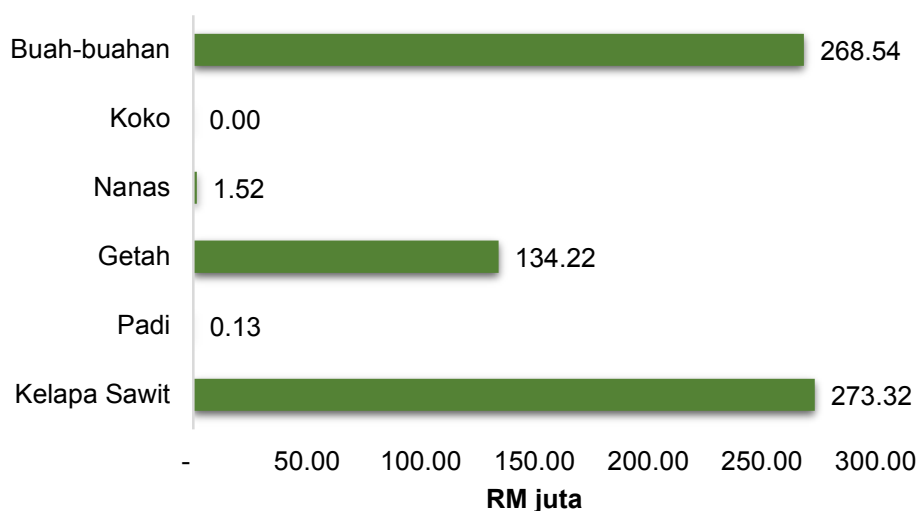
Carta 18: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Kuala Krai, Kelantan, 2023 (RM juta)

11.9.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

Penduduk Kuala Krai memanfaatkan penggunaan tanah dengan tanaman kekal seperti kelapa sawit, getah dan buah-buahan. Tanaman kelapa sawit mencatatkan hasil nilai jualan tertinggi dengan nilai sebanyak RM273.32 juta (39.4%), diikuti tanaman buah-buahan sebanyak RM268.54 juta (38.7%) dan tanaman getah sebanyak RM134.22 juta (19.4%). Ketiga-tiga jenis tanaman telah merangkumi sebanyak 97.5 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan bagi subsektor tanaman. Tanaman getah di Kuala Krai merupakan daerah kedua tertinggi di Malaysia selepas Keningau, Sabah bagi keluasan bertanam dan bertuai dengan nilai seluas 28.9 ribu hektar dan 24.7 ribu hektar. Kuantiti pengeluaran getah daerah ini juga merupakan yang tertinggi bagi perbandingan mengikut daerah di Malaysia. Tanaman durian pula merekodkan nilai jualan tertinggi bagi kategori tanaman buah-buahan sebanyak RM230.50 juta. Selain itu, tanaman pisang, manggis, tembikai dan tembikai susu juga merupakan tanaman buah-buahan yang memberikan hasil lumayan bagi pengusaha. Selain itu, subsektor perhutanan dan pembalakan merupakan penyumbang kedua hasil pertanian kepada ekonomi setempat. Aktiviti pembalakan yang dijalankan oleh pegangan pertanian pertubuhan menyumbang hampir keseluruhan nilai jualan subsektor ini. Pembalakan melibatkan kayu batai menghasilkan nilai jualan terbesar iaitu RM190.97 juta. Selain itu, kayu Malaysia, tualang, kempas dan keruing juga popular bagi aktiviti ini. Bagi subsektor ternakan, nilai jualan bagi ternakan ayam dan lembu adalah yang paling tinggi masing-masing RM55.03 juta dan RM2.10 juta. Manakala ternakan akuakultur yang utama di daerah ini ialah ternakan keli dan patin.

Carta 19: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Kuala Krai, Kelantan, 2023 (RM juta)

Paparan 47: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Kuala Krai, Kelantan, 2023

Tanaman Kelapa Sawit

- Kuantititi
Pengeluaran:
280.2 ribu tan
metrik
- Nilai Jualan:
RM273.32 juta

Tanaman Durian

- Kuantititi
Pengeluaran:
16.3 ribu tan
metrik
- Nilai Jualan:
RM230.50 juta

Aktiviti Pembalakan (Batai)

- Kuantititi
Pengeluaran:
509.3 ribu
meter padu
- Nilai Jualan:
RM190.97 juta

Tanaman Getah

- Kuantiti
Pengeluaran:
21.5 ribu tan
metrik
- Nilai Jualan:
RM134.22 juta

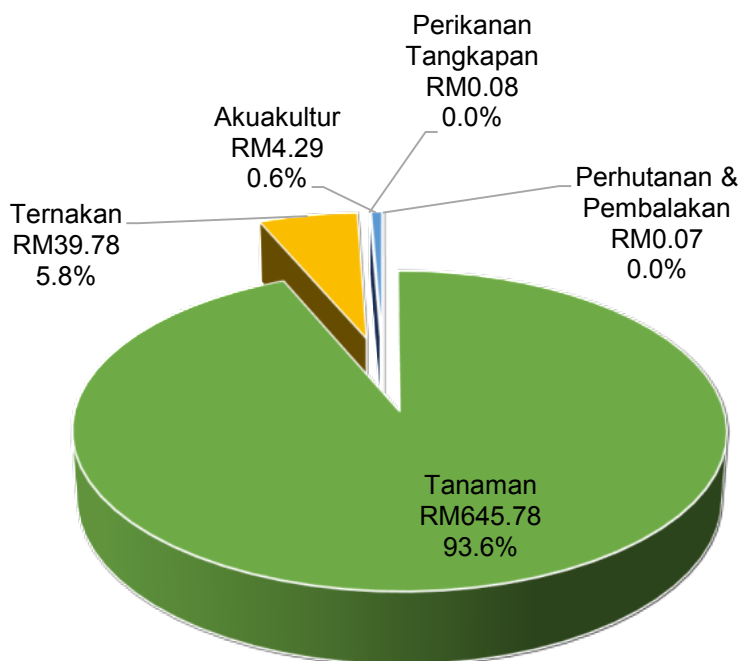
Ternakan Ayam

- Kuantiti
Pengeluaran:
4,505.8 ribu
ekor
- Nilai Jualan:
RM55.03 juta

11.10 JELI

Daerah Jeli yang berkeluasan 1,325.0 kilometer persegi iaitu 8.8% daripada keluasan keseluruhan negeri Kelantan dengan kepadatan penduduk 43 orang per kilometer persegi. Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa sebanyak 5,427 (6.2%) pegangan pertanian direkodkan di daerah ini. Seramai 5,406 (99.6%) merupakan pegangan pertanian individu, manakala baki 21 (0.4%) merupakan pegangan pertanian pertubuhan. Mereka ini mendominasi subsektor tanaman sebanyak 5,157 (95.0%), diikuti subsektor ternakan sebanyak 251 (4.6%), subsektor akuakultur sebanyak 65 (1.2%), subsektor perhutanan dan pembalakan sebanyak 28 (0.5%) dan subsektor perikanan tangkapan sebanyak 3 (0.1%). Jumlah nilai jualan pertanian daerah ini merupakan yang keempat tertinggi di Kelantan yang menyumbang sebanyak 9.7 peratus dengan nilai sebanyak RM689.99 juta. Subsektor tanaman turut menjadi penyumbang terbesar nilai jualan bagi Jeli iaitu sebanyak RM645.78 juta (93.6%). Seterusnya subsektor ternakan menjadi penyumbang kedua terbesar sebanyak RM 39.78 juta (5.8%), diikuti subsektor akuakultur sebanyak RM4.29 juta (0.6%) dan subsector perikanan tangkapan sebanyak RM0.08 juta. Manakala keluasan bertanam dan bertuai bagi daerah Jeli adalah seluas 21.4 ribu hektar dan 18.6 hektar.

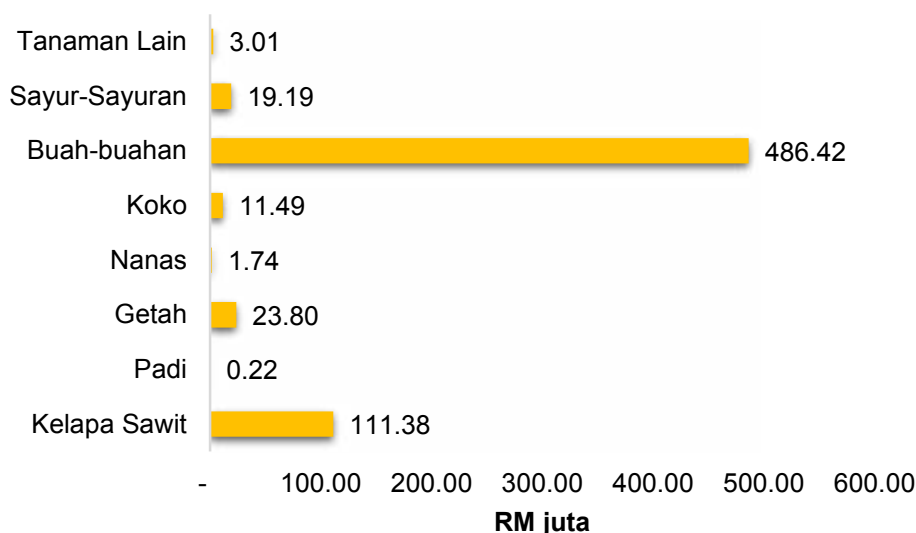
**Carta 20: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Jeli, Kelantan, 2023
(RM juta)**

11.10.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

Komposisi nilai jualan bagi subsektor tanaman di Jeli dimonopoli oleh tanaman buah-buahan sebanyak RM486.42 juta yang menyumbang sebanyak 75.3 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan subsektor tanaman. Keluasan bertanam dan bertuai bagi Jeli adalah seluas 5.4 ribu hektar (2.8%) dan 4.9 ribu hektar (3.1%), merupakan yang kelima tertinggi berbanding daerah lain di Kelantan. Tanaman buah-buahan merupakan tanaman utama di Jeli. Durian yang digelar sebagai Raja Buah yang menghasilkan nilai jualan terbesar iaitu RM454.08 juta (93.4%) dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 23.9 ribu tan metrik. Keluasan bertanam dan bertuai bagi tanaman durian di daerah ini juga merupakan daerah yang keempat tertinggi dengan nilai 3.9 ribu hektar dan 3.6 ribu hektar. Selain itu, tanaman pisang, tembikai, rambutan, dokong dan manggis juga merupakan buah-buahan yang banyak memberikan hasil kepada ekonomi setempat. Jeli merupakan daerah kedua tertinggi di Malaysia selepas Sik, Kedah dalam pengeluaran rambutan dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 3.1 ribu tan metrik dan menghasilkan nilai jualan sebanyak RM5.80 juta yang merupakan daerah keempat tertinggi dalam parameter nilai jualan. Tanaman kelapa sawit juga merekodkan nilai jualan yang besar bagi daerah ini sebagai penyumbang kedua dengan nilai RM111.38 juta (17.2%), diikuti tanaman getah sebanyak RM23.80 juta dan tanaman sayur-sayuran RM19.19 juta (3.0%). Selebihnya adalah tanaman lain (kelapa muda dan jagung manis), nanas, padi dan koko.

**Carta 21: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Jeli, Kelantan, 2023
(RM juta)**

Subsektor ternakan merupakan subsektor kedua terbesar nilai jualan di Jeli. Nilai jualan ternakan ayam adalah RM35.08 juta yang menyumbang sebanyak 88.2 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan bagi subsektor ternakan di Jeli. Selain itu ternakan lembu, kambing dan itik juga menjadi pilihan pengusaha ternakan di Jeli. Bagi subsektor akuakultur, ternakan keli, patin, tilapia merah lebih banyak diusahakan berbanding ikan air payau dan tawar yang lain. Terdapat juga aktiviti pembiakan benih keli dan udang kara dijalankan. Mankala bagi subsektor perhutanan dan pembalakan, aktiviti mencari hasil hutan bukan kayu seperti herba kacip fatimah, rotan dan tiang bumi dijalankan secara kecil-kecilan oleh masyarakat orang asli di Jeli.

Paparan 48: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Jeli, Kelantan, 2023

Tanaman Durian

- Kuantititi Pengeluaran: 23.9 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM454.08 juta

Tanaman Kelapa Sawit

- Kuantititi Pengeluaran: 118.6 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM111.38 juta

Ternakan Ayam

- Kuantititi Pengeluaran: 2,443.0 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM35.08 juta

Tanaman Getah

- Kuantititi Pengeluaran: 5.0 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM23.80 juta

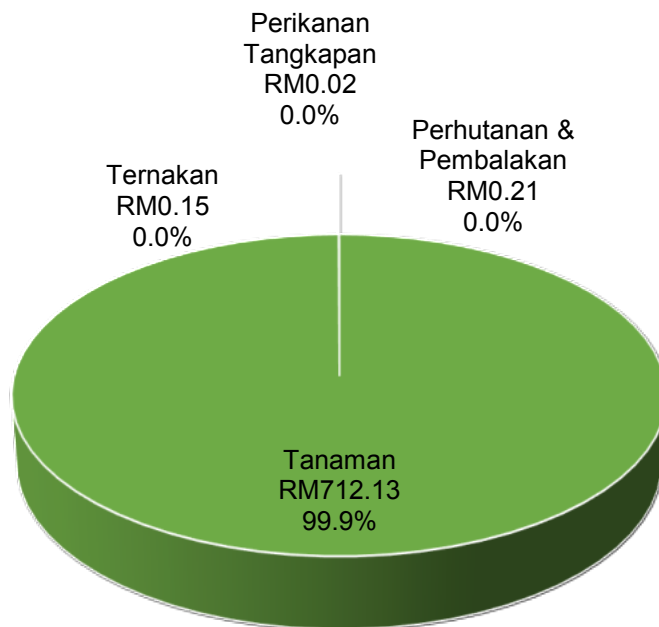
Tanaman Tembikai

- Kuantititi Pengeluaran: 4.8 ribu tan metrik
- Nilai Jualan: RM10.56 juta

11.11 KECIL LOJING

Daerah Kecil Lojing yang berkeluasan 1,813.1 kilometer persegi merupakan daerah terkecil di negeri Kelantan dengan kepadatan penduduk 6 orang per kilometer persegi. Bilangan pegangan pertanian bagi daerah ini adalah yang paling sedikit berbanding daerah lain iaitu 1,229 (1.4%) dengan pecahan pegangan pertanian individu seramai 1,219 orang dan 10 pertubuhan. Hampir keseluruhan pegangan pertanian adalah terlibat dalam subsektor tanaman iaitu sebanyak 1,208 (98.3%), diikuti subsektor perhutanan dan pembalakan sebanyak 72 (5.9%), subsektor ternakan dan perikanan tangkapan hanya merekodkan satu pegangan sahaja bagi setiap subsektor. Walaupun daerah ini mempunyai pegangan pertanian paling sedikit berbanding daerah lain di Kelantan, nilai jualan pertanian yang direkodkan sebanyak RM712.51 juta adalah yang ketiga tertinggi selepas Gua Musang dan Kuala Krai. Seperti pegangan pertanian, nilai jualan pertanian turut didominasi oleh subsektor tanaman bagi daerah ini dengan nilai RM712.13 juta yang memberi sumbangan sebanyak 99.9 pertaus kepada jumlah keseluruhan nilai jualan di daerah ini. Seterusnya subsektor perhutanan dan pembalakan menjadi penyumbang kedua terbesar sebanyak RM0.21 juta (0.0%), diikuti subsektor ternakan RM0.15 juta (0.0%) dan subsektor perikanan tangkapan sebanyak RM0.02 (0.0%). Luas bertanam bagi daerah Kecil Lojing adalah 3.4 ribu hektar, manakala luas bertuai adalah 3.3 ribu hektar.

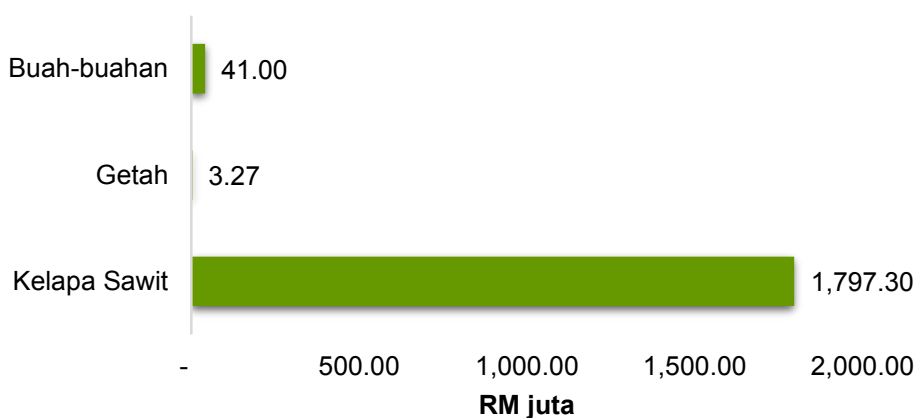
Carta 22: Nilai Jualan Sektor Pertanian Mengikut Subsektor, Kecil Lojing, Kelantan, 2023 (RM juta)

11.10.1 AKTIVITI UTAMA PERTANIAN

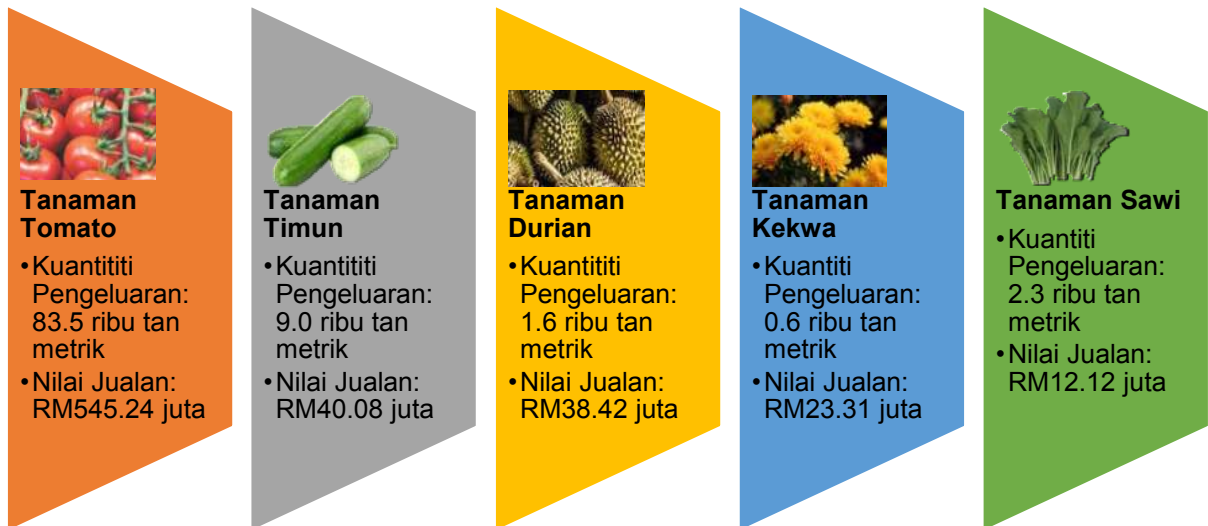
Hampir keseluruhan kegiatan pertanian di daerah ini dikuasai oleh subsektor tanaman. Aktiviti tanaman sayur-sayuran merupakan yang terbesar yang menyumbang kepada subsektor tanaman dengan nilai jualan sebanyak RM640.88 juta (89.9%). Kedudukan daerah Kecil Lojing yang bersebelahan dengan Cameron Highland, Pahang yang terkenal dengan pengeluar utama sayur-sayuran di Malaysia amat menyokong aktiviti tersebut. Selain itu, iklim yang sesuai dan tanah yang subur untuk tanaman amat menggalakan aktiviti ini terus berkembang. Sayur-sayuran utama yang ditanam di daerah ini adalah tomato yang mempunyai keluasan bertanam seluas 1.2 ribu hektar, mengeluarkan sebanyak 83.5 ribu tan metrik dan menghasilkan nilai jualan sebanyak RM545.24 juta yang memberi sumbangan sebanyak 85.1 peratus daripada jumlah nilai jualan bagi tanaman sayur-sayuran. Keluasan bertanam, bertuai, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan dan nilai jualan tomato di daerah Kecil Lojing merupakan daerah yang kedua tertinggi di Malaysia. Selain itu, tanaman timun juga memberikan pulangan yang lumayan kepada pegangan pertanian yang terlibat dalam aktiviti ini. Kuantiti pengeluaran bagi tanaman timun merekodkan sebanyak 9.0 ribu tan metrik dihasilkan dengan nilai jualan sebanyak RM40.08 juta. Keluasan bertanam, bertuai, kuantiti pengeluaran dan jualan bagi tanaman timun di daerah Kecil Lojing merupakan yang tertinggi berbanding daerah-daerah lain di Malaysia. Seterusnya, tanaman sawi menyumbang sebanyak RM12.12 juta dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 2.3 ribu tan metrik. Selain itu, tanaman cili, terung dan kobis aktif diusahakan di daerah ini. Bagi tanaman buah-buahan, tanaman durian (RM38.42 juta) dan tembikai (RM2.12 juta) merupakan yang utama yang dapat meningkatkan hasil penduduk di daerah Kecil Lojing. Sementara itu, bagi kategori tanaman lain, penyumbang utama adalah kekwa (RM23.31 juta) dan bunga-bunga (RM1.44 juta).

Carta 23: Nilai Jualan Mengikut Aktiviti Subsektor Tanaman, Kecil Lojing, Kelantan, 2023 (RM juta)

Selain itu, subsektor perhutanan dan pembalakan turut menyumbang kepada perkembangan ekonomi setempat melalui aktiviti pengutipan hasil hutan adalah seperti rotan, buluh dan herba yang memberikan peluang kepada penduduk untuk meningkatkan pendapatan melalui sumber semulajadi secara lestari. Subsektor ternakan turut memberikan sumbangan kepada ekonomi setempat. Berdasarkan data Banci Pertanian 2024, nilai jualan subsektor RM0.15 juta dan pengeluaran sebanyak 176 ekor yang melibatkan ternakan seperti bebiri, lembu, rusa dan arnab. Kuantiti pengeluaran subsektor perikanan tangkapan adalah sebanyak 1.07 tan metrik dan nilai jualan RM0.02 juta yang melibatkan hasil tangkapan nelayan darat.

Paparan 49: Aktiviti Utama Pertanian Berdasarkan Nilai Jualan, Kecil Lojing, Kelantan, 2023

CABARAN DAN PELUANG DALAM TRANSFORMASI PERTANIAN NEGERI KELANTAN)

(Wan Nur Hasnarizwa Wan Hasan, Mohd Shahrill Abdul Rashid,
Zulkynandy Zainuddin, Mazlin Fazni Mohd Hanapi)

PENGENALAN

Sektor pertanian telah lama menjadi pemacu utama pembangunan ekonomi dan sosial di Negeri Kelantan. Secara tradisional, tumpuan diberikan kepada tanaman getah dan kelapa sawit, sebelum berkembang kepada pelbagai jenis tanaman lain seperti padi, buah-buahan, sayur-sayuran serta akuakultur. Meskipun sumbangan sektor ini kepada Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) negeri menunjukkan sedikit penurunan kepada 20.3 peratus pada tahun 2023 berbanding 20.9 peratus pada tahun 2022, sektor pertanian masih lagi merupakan antara penyumbang utama kepada struktur ekonomi Negeri Kelantan selepas sektor perkhidmatan seperti di Jadual 1. Perkhidmatan kekal menjadi penyumbang utama KDNK negeri dengan merekodkan sumbangan 71.6 peratus pada tahun 2023 berbanding 70.8 peratus pada tahun sebelumnya.

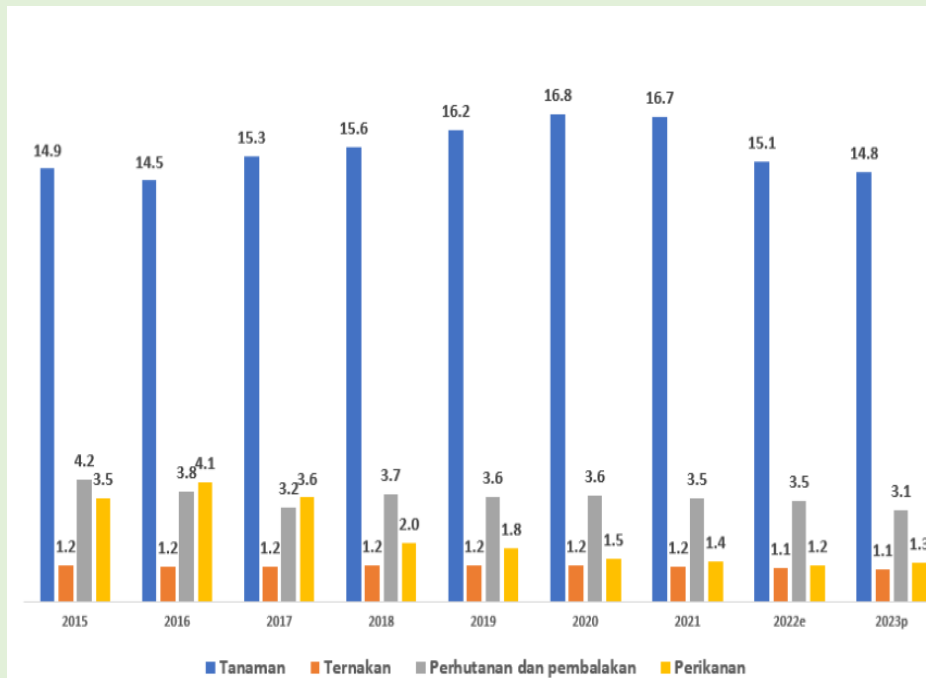
Jadual 1: Peratus sumbangan KDNK mengikut sektor bagi Negeri Kelantan,
2015 - 2023

Sektor	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 ^e	2023 ^p
Pertanian	23.8	23.5	23.3	22.5	22.8	23.1	22.8	20.9	20.3
Perlombongan dan pengkuarian	1.1	1.1	1.3	1.5	1.6	1.4	1.4	1.5	1.5
Pembuatan	5.4	5.2	5.4	5.3	5.1	4.9	4.9	4.8	4.6
Pembinaan	2.1	2.6	2.2	1.3	1.5	1.6	1.6	1.8	1.9
Perkhidmatan	67.5	67.4	67.7	69.3	68.8	69.0	69.3	70.8	71.6

Sumber: Laporan Sosioekonomi, 2023

Berdasarkan empat subsektor pertanian yang direkodkan dalam KDNK negeri, tanaman mencatatkan sumbangan tertinggi iaitu sebanyak 14.8 peratus pada tahun 2023. Perhutanan dan pembalakan merekodkan sumbangan kedua tertinggi (3.1%) diikuti sektor perikanan (1.3%) dan ternakan (1.1%) seperti di paparkan pada carta 1.

Carta 1: Peratus sumbangan KDNK mengikut subsektor pertanian bagi Negeri Kelantan, 2015 - 2023

Sumber: Laporan Sosioekonomi, 2023

CABARAN SEKTOR PERTANIAN

Impak Perubahan iklim

Sektor pertanian di Kelantan menghadapi pelbagai cabaran sukar yang menjejaskan kelangsungan hidup petani dan pengeluaran makanan, khususnya pengeluaran padi. Antara cabaran utama ialah kesan perubahan iklim seperti kemarau dan banjir yang berulang setiap tahun. Sebagai contoh, kemarau yang melanda sejak Mac 2024 telah menyebabkan kerugian besar kepada pesawah di enam daerah di bawah Lembaga Kemajuan Pertanian Kemubu (KADA), dengan kerugian dianggarkan mencecah RM58 juta melibatkan hampir 8,900 hektar sawah padi yang musnah (Ghaffa, 2024). Selain itu, seramai 2,972 petani terjejas akibat kemarau yang memusnahkan lebih 7,467 hektar tanaman, memaksa kerajaan negeri meluluskan bantuan segera termasuk pembinaan telaga tiub dan penyediaan pam air (Sinar Harian, 2024). Perubahan corak taburan hujan yang tidak menentu menyebabkan gangguan bekalan air untuk pengairan tanaman, memaksa petani menghabiskan lebih banyak masa dan kos untuk mengairi tanaman atau menghadapi kerosakan akibat banjir (Rashid, 2024).

Selain kemarau, banjir yang semakin kerap dan meluas juga merupakan faktor perubahan iklim yang menjejaskan pertanian di Kelantan. Pada akhir 2024, banjir telah menyebabkan kerugian sebanyak RM33.2 juta, menjejaskan lebih 10,229 hektar kawasan pertanian termasuk 9,958 hektar sawah padi yang melibatkan 4,207 pesawah (Kamarudin, 2024). Faktor pembalakan dan pembangunan tanpa kawalan telah mengakibatkan berkurangnya kawasan tadahan air semula jadi seterusnya menyumbang kepada peningkatan risiko banjir. Kesemua faktor ini menuntut kepada perancangan dan tindakan segera, termasuk pelaksanaan program bantuan kepada petani, pembangunan infrastruktur pengairan yang cekap, serta penggubalan undang-undang untuk memastikan kelestarian alam sekitar dalam aktiviti pertanian (Ismail, 2024). Selain kerosakan tanaman, infrastruktur pertanian seperti pam air dan sistem saliran turut terjejas, menambahkan lagi beban kepada petani yang sudah sedia terbeban.

Kekurangan tanah pertanian

Di samping itu, kekurangan tanah dan bekalan air juga merupakan cabaran dalam transformasi pertanian di Kelantan (Razali, 2024). Negeri ini menghadapi masalah tanah pertanian yang semakin berkurangan akibat penukaran tanah pertanian kepada tanah pembangunan dan industri oleh kerajaan negeri, sekaligus menghadkan keluasan tanah yang boleh digunakan untuk pertanian komersial (Lembaga Pertubuhan Peladang, 2021). Selain itu, terdapat juga tanah kerajaan yang belum diteroka sepenuhnya untuk tujuan pertanian, namun proses memajukan tanah ini memerlukan perancangan teliti agar tidak menjejaskan sumber air dan alam sekitar (Zaidi, 2024). Kekurangan bekalan air pula menjadi cabaran kritikal kerana pertanian, khususnya tanaman sebagai jelapang makanan negara. Selain itu, masalah bekalan air yang tidak mencukupi juga menjadi isu berpanjangan. Sebagai contoh di kawasan Bachok yang bergantung kepada pam kemubu. Kerosakan pada pam ini menyebabkan gangguan bekalan air, menjejaskan pertumbuhan tanaman dan memaksa petani membuat pinjaman untuk kelangsungan hidup. Keadaan ini menunjukkan keperluan mendesak untuk menambahbaik infrastruktur pengairan dan pengurusan sumber air yang lebih berkesan (Bernama, 2024).

Kekurangan Tenaga Buruh

Seterusnya, kekurangan tenaga buruh dalam sektor pertanian di Kelantan merupakan cabaran yang menjejaskan produktiviti dan kelangsungan industri tersebut. Sektor pertanian, terutamanya dalam aktiviti seperti menuai dan pengurusan tanaman, sangat bergantung kepada tenaga kerja manual. Menurut laporan oleh Kementerian Perusahaan Perladangan dan Komoditi Malaysia, kekurangan tenaga kerja mahir dan separa mahir dalam penanaman sawit dan pertanian menjadi isu kritikal yang perlu ditangani segera kerana sektor ini semakin dimonopoli oleh tenaga kerja asing (Rozlan, 2023). Kebergantungan tinggi kepada pekerja asing ini menimbulkan risiko terutama apabila terdapat sekatan atau kekangan pengambilan pekerja asing.

Faktor demografi turut menyumbang kepada kekurangan tenaga buruh tempatan. Golongan muda di Kelantan kurang berminat untuk menceburi sektor pertanian kerana pekerjaan ini dianggap kurang menarik dan kurang berpendapatan berbanding sektor lain. Menurut Pensyarah Kanan Jabatan Pengurusan Tanah Universiti Putra Malaysia, Dr. Daljit Singh Karam Singh, pembabitan golongan belia dalam pertanian adalah penting untuk memastikan kelestarian bekalan makanan, namun ketiadaan pelapis muda menyebabkan sektor ini berdepan risiko kekurangan tenaga kerja berterusan (Rozlan, 2023). Persepsi negatif terhadap pekerjaan pertanian dan pilihan kerjaya yang lebih fleksibel dalam ekonomi gig turut menyebabkan generasi muda menjauhkan diri daripada sektor ini.

Teknologi dan Kos Pengeluaran

Penggunaan teknologi yang rendah dalam sektor pertanian di Kelantan menjadi kekangan kerana petani masih bergantung kepada kaedah tradisional yang kurang efisien. Hal ini menyebabkan produktiviti pertanian tidak dapat dimaksimumkan namun negeri ini mempunyai potensi besar dalam pengeluaran padi dan hasil tani lain. Misalnya, walaupun terdapat usaha seperti pengeluaran beras jenama Darul Naim yang mampu memproses sehingga 600 tan metrik padi sehari, kebanyakan petani masih menggunakan kaedah tradisional yang membataskan skala operasi mereka (Liyana, 2025).

Selain itu, kos pengeluaran yang tinggi turut menyumbang kepada masalah dalam transformasi pertanian di Kelantan. Kos yang tinggi ini berpunca daripada kekurangan penggunaan teknologi moden yang menyebabkan hasil pengeluaran tidak setimpal dengan perbelanjaan yang dikeluarkan. Model pertanian yang menggunakan konsep '*economies of scale*' telah terbukti dapat

mengurangkan kos melalui skala operasi yang lebih besar, namun petani tradisional di Kelantan masih menghadapi kesukaran untuk beralih ke model ini kerana kekangan modal dan teknologi (Metro, 2024).

Pelaburan dan sokongan dalam teknologi moden juga masih kurang di Kelantan, yang menghalang petani tradisional daripada mengadaptasi teknologi terkini. Walaupun terdapat peruntukan sebanyak RM900,000 untuk projek pertanian bandar, jumlah ini masih belum mencukupi untuk meliputi keperluan teknologi moden secara menyeluruh di seluruh negeri (Bernama, 2020). Kekurangan kemudahan pembiayaan dan pelaburan swasta menyebabkan petani tradisional sukar untuk mendapatkan peralatan dan teknologi baru yang boleh meningkatkan hasil dan efisiensi pertanian mereka.

TRANSFORMASI SEKTOR PERTANIAN DI KELANTAN

Kemajuan teknologi moden telah mempengaruhi hampir setiap aspek kehidupan manusia, termasuk bidang pertanian. Salah satu konsep baharu dalam pengurusan pertanian moden ialah pertanian pintar. Teknologi moden seperti sistem pengairan automatik, teknologi ramalan cuaca, penderia tanah pintar dan dron untuk pemantauan ladang merupakan teknologi moden yang digunakan dalam pertanian pintar. Teknologi ini membolehkan petani memaksimumkan proses kerja dan memperoleh hasil yang lebih baik (Infopertanian, 2024). Peluang ini menjadikan pertanian lebih menjimatkan dengan mengurangkan keperluan tenaga buruh, kos operasi serta meningkatkan jumlah keluaran.

Kajian menunjukkan bahawa penggunaan sensor dalam pertanian padi dapat mengurangkan penggunaan air sebanyak 20 peratus dan meningkatkan pengeluaran sebanyak 30 peratus, petani boleh menerima arahan tentang masa yang sesuai untuk membaja atau menyiram (Md Fauzi Ahmad, 2023). Kerajaan Negeri Kelantan telah memperuntukkan lebih RM26 juta bermula tahun 2006 sehingga 2023 untuk membangunkan kawasan tanah terbiar seluas 3,332.92 hektar bagi tujuan pertanian.

Inisiatif Digitalisasi Pertanian

Kerajaan Negeri Kelantan telah memperkenalkan 12 inisiatif pertanian yang merangkumi pelbagai aspek pemodenan dalam sektor pertanian seperti di Jadual 2.

Jadual 2: 12 Inisiatif Pertanian dalam Pelbagai Aspek Pemodenan.

1	Pendigitalan Internet of Things (IoT)	Inisiatif bagi kaedah IoT ini membolehkan penyambungan peranti kepada rangkaian internet yang mampu mengawal suhu atau kelembapan, pH (Potential of Hydrogen) media tanaman, proses pembajaan dan meracun hanya dikawal melalui smartphone	8	Geographic Information System (GIS)	Dalam sektor akuakultur, Jabatan Perikanan Malaysia sedang membangunkan GIS untuk ladang-ladang ternakan agar pengurusan sistem melalui integrasi data-data lebih bersestematik serta berhubung dengan demi memastikan elemen pengurusan sumber perikanan negara lebih produktif dan mampan.
2	Pendigitalan Geospatial Pertanian	Inisiatif kaedah yang ini pula mampu untuk mengenalpasti bentuk muka bumi, ciri tanah dan kecerunan	9	Sistem E-Ternak	Pelancaran Sistem E-Ternak dengan melibatkan dua fungsi utama iaitu sebagai Sistem Pendaftaran Lembu atau Kerbau dan juga Pelaporan Kemajuan Ternakan Pawah Secara Atas Talian (E-Pawah) untuk memudahkan pengisian, sekali gus memudahkan proses pelaporan kemajuan ternakan pawah yang melibatkan data ternakan seperti pendaftaran Lembu atau Kerbau, maklumat kelahiran termasuk kesihatan. Manfaat sistem ini mampu menyediakan sistem pemantauan dan pelaporan ternakan pawah dengan lebih cepat, mudah dan sistematik serta mesra pengguna.
3	Penggunaan drone	Penggunaan drone juga dapat membantu petani dalam menjalankan aktiviti pertanian seperti pembajaan dan meracun, sekali gus dapat mengurangkan penggunaan tenaga kerja dan penggunaan baja dan racun pada tanaman menjadi lebih berkesan dan lebih menjimatkan kos terutamanya bagi projek pertanian berskala besar	10	Sistem e-Baka	Sistem e-Baka tulen adalah bertujuan untuk memudahkan pendaftaran ternakan baka tulen bagi haiwan seperti lembu, kerbau, kambing, bebiri dan babi. Manfaat yang diperolehi daripada sistem antaranya ternakan baka tulen tempatan mempunyai potensi genetik yang setanding dengan ternakan baka di luar negara di samping menambah nilai ternakan baka yang dihasilkan dalam Negara.
4	Agrimaths	Aplikasi yang menyediakan panduan ringkas menjadi petani moden kepada golongan belia atau usahawantani yang baru mula berjinak dalam sektor pertanian. Dengan aplikasi di hujung jari ini boleh mendapatkan info teknologi pertanian terkini menerusi platform aplikasi telefon pintar.	11	Veterinary Online Map (VENOM)	Sistem Venom merupakan sebuah aplikasi pemetaan maklumat ternakan secara GIS yang dibangunkan bagi memplotkan maklumat industri ternakan. Dengan Lokasi ladang ternakan yang dipaparkan secara GIS beserta maklumat yang telah dilengkapkan, pengguna JPV berupaya mengenalpasti kedudukan dan mengetahui maklumat ladang-ladang ternakan.
5	Kilang Tanaman (Plant Factory)	Selaras dengan perkembangan teknologi evolusi Industri 4.0, Plant Factory mula dibangunkan di mana proses penanaman sayuran di dalam bangunan yang membantu petani untuk mencapai penghasilan sayuran secara berterusan sepanjang tahun tanpa gangguan disebabkan oleh bencana alam seperti banjir.	12	Sistem E-Vetpermit yang juga dikenali sebagai E-Permit2	E-Permit2 diwujudkan bagi urusan sistem pengurusan permit pemindahan ternakan secara elektronik. Pemindahan ternakan dilaksanakan untuk tujuan pembiakan, pemeliharaan dan sembelihan, sementara produk haiwan sana ada sebagai makanan atau bahan mentah kepada proses seterusnya. Tiga aspek penting yang perlu diberi perhatian dalam pemindahan haiwan, status penyakit di lokasi asal dan lokasi yang ingin ditujui serta kebajikan haiwan
6	Automatic Identification System (AIS) dan Mobile Transceiver Unit (MTU)	Inisiatif dalam sektor perikanan di mana Jabatan Perikanan Malaysia telah memperkenalkan dan menguatkuasa peralatan teknologi pengawasan pemantauan di laut iaitu AIS dan MTU pada vesel penangkapan ikan tempatan.			
7	Radio-frequency Identification (RFID) dan kod QR	Jabatan Perikanan Malaysia juga sedang menjalankan program RFID dan kod QR bagi tujuan memudahkan pengenalan dan identifikasi vesel.			

Pertanian pintar memberi manfaat besar kepada pertanian masa kini dengan penambahbaikan dalam hampir setiap aspek operasi. Penggunaan dron dan satelit dengan kamera merupakan alat pertanian pintar yang paling berkesan, digunakan untuk mengemaskini peta dan memantau kawasan yang jauh tanpa perlu melawati lapangan (Md Fauzi Ahmad, 2023). Dengan itu, petani boleh mengambil tindakan segera dan tepat berdasarkan gambar dan data daripada dron, sekaligus dapat meningkatkan kualiti hasil tanaman dan mengurangkan kerugian. Di Kelantan, penggunaan teknologi seperti ini bukan sahaja meningkatkan pengeluaran, tetapi juga menyumbang kepada keselamatan dan kelestarian kawasan pertanian dalam jangka masa panjang.

Bioteknologi dan pertanian merupakan dua bidang yang tidak dapat dipisahkan dalam usaha merancang sistem pertanian yang lebih moden, mampan dan berdaya saing. Di Negeri Kelantan, penerapan bioteknologi dalam sektor pertanian berpotensi meningkatkan hasil tempatan, memperkukuh daya tahan

tanaman terhadap persekitaran ekstrem, serta mengurangkan kebergantungan kepada bahan kimia berbahaya. Salah satu langkah strategik yang boleh diambil ialah melaksanakan pengubahsuaian genetik tanaman dengan kerjasama institusi penyelidikan serta menggunakan teknologi *Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats (CRISPR)*. Genetik padi baharu yang tahan air boleh dihasilkan tanpa menjejaskan kualiti atau hasil tanaman. China telah berjaya menggunakan teknologi CRISPR untuk mengubah gen tanaman padi yang lebih tahan panas (Chiu A., 2025).

Inovasi seperti ini amat relevan bagi Kelantan yang kerap berdepan dengan cuaca ekstrem dan banjir, seterusnya menjamin kestabilan bekalan makanan dan pendapatan petani. Selain itu, integrasi teknologi Kecerdasan Buatan (AI) bersama CRISPR berupaya mempercepat pembangunan tanaman pintar (*smart crops*) dengan mengenal pasti dan memanipulasi ciri genetik unggul secara lebih pantas dan tepat (Doudna J., 2024). Usaha ini berpotensi menjadikan Kelantan sebagai pengeluar tanaman berkualiti tinggi untuk pasaran tempatan dan eksport, sekaligus meningkatkan nilai ekonomi negeri. Justeru, bioteknologi bukan sahaja mampu meningkatkan hasil pertanian secara mampan, malah membuka laluan baharu untuk pembangunan ekonomi negeri selaras dengan Revolusi Industri 4.0.

Majoriti petani mengamalkan kaedah pembajaan secara tradisional pada masa lalu, yang bergantung kepada pengalaman dan anggaran tanpa merujuk kepada penyelidikan terhadap kandungan nutrien yang terdapat dalam tanah atau tanaman. Walaupun pendekatan ini telah wujud sejak sekian lama, ia sering membawa implikasi negatif yang ketara. Ini termasuk pembaziran baja dan kemerosotan kualiti tanah disebabkan oleh pengumpulan nutrien jangka panjang yang berlebihan seperti nitrogen, fosforus dan kalium. Amalan ini turut menyumbang kepada peningkatan kos pengurusan ladang, di samping risiko pencemaran sumber air akibat larutan baja yang memasuki sistem saliran, sekali gus menjejaskan keseimbangan ekosistem akuatik.

Walau bagaimanapun, pengurusan nutrien kini lebih tepat dan berkesan dengan kemunculan pendekatan moden berasaskan data. Sistem *Diagnosis and Recommendation Integrated System (DRIS)* adalah antara contoh terbaik yang membolehkan petani melakukan analisis mendalam tentang kandungan nutrien tanah dan tisu tumbuhan, dan kemudian mencadangkan jenis dan kadar baja yang terbaik (Anago et al., 2020). Dengan menggunakan pendekatan ini, petani boleh menentukan sama ada nutrien kekurangan atau berlebihan, sekali gus menghalang pembaziran dan menjamin bahawa tumbuhan akan mendapat tahap nutrien yang mencukupi.

Agropelancongan dan Usahawan

Bagi menggalakkan penyertaan golongan muda dalam bidang pertanian, Kerajaan telah melaksanakan pelbagai inisiatif untuk menarik minat belia, termasuk Program Agropreneur Muda yang menyediakan geran dan latihan kepada individu berumur 18 hingga 40 tahun. Sehingga kini, lebih 7,000 agropreneur muda telah menerima bantuan melalui program ini. Namun, penglibatan belia masih belum mencukupi untuk menggantikan tenaga kerja berusia yang sedia ada (Bernama, 2023). Kerajaan Kelantan memperuntukkan lebih RM3.6 juta dalam usaha memperhebatkan sektor usahawan tani di negeri ini. Pelaksanaan ini dibuat di bawah program pembangunan meliputi pembangunan tanah terbiar, tanaman padi, komoditi, industri sayur-sayuran, buah-buahan, industri kecil dan sederhana berasaskan pertanian, aktiviti hiliran industri kecil dan sederhana, pembangunan usahawan tani serta pembangunan industri kelapa (Sinar Harian, 2024).

Dibawah program ini, sebanyak RM500,000 diperuntukkan untuk projek pembangunan usahawan tani dengan matlamat untuk meningkatkan pendapatan usahawan kepada RM5,000 sebulan. Keutamaan diberikan kepada belia untuk menceburi bidang pertanian melalui peruntukan program-program pembangunan di bawah Jabatan Pertanian Negeri Kelantan selaras dengan pelan penggantian petani bagi meningkatkan bilangan usahawan tani muda sebagai generasi pelapis kepada golongan usahawan tani yang berumur.

PENUTUP

Secara keseluruhan, transformasi pertanian di Kelantan menghadapi pelbagai cabaran yang kompleks dan saling berkait, termasuk kesan perubahan iklim yang menyebabkan kemarau dan banjir berulang, kekurangan tanah dan bekalan air yang tidak mencukupi, kekurangan tenaga buruh tempatan, serta penggunaan teknologi yang rendah. Untuk memastikan kelangsungan dan kemajuan sektor pertanian negeri ini, usaha bersepadu yang melibatkan penambahbaikan infrastruktur pengairan, penglibatan generasi muda, pelaburan dalam teknologi moden, serta dasar dan program sokongan yang berkesan amat diperlukan.

Dengan pendekatan yang tepat dan komitmen semua pihak, Kelantan berpotensi untuk menjadi jelapang makanan yang mampan dan berdaya saing di masa hadapan. Usaha Kerajaan Negeri Kelantan untuk membangunkan sektor pertanian dapat dilihat melalui pelbagai inisiatif dan perancangan yang dilaksanakan seperti di Jadual 3. Projek ini dijangka dapat merubah lanskap sektor pertanian di Negeri Kelantan.

Jadual 3 : Senarai Projek Pembangunan Pertanian Negeri Kelantan

Projek Pertanian	Lokasi	Matlamat
Rong Chenok Agro Valley	Pasir Mas (~121 ha)	Pusat pertanian & penternakan moden, pelancongan agro
Reban ayam moden	Rong Chenok	Kapasiti 25k ayam/pusingan, produktiviti tinggi
Kilang Padi "Agro Darulnaim"	Meranti, Pasir Mas	Pemprosesan beras jenama tempatan
Ternakan lembu & tenusu	Negeri Kelantan	Peningkatan pengeluaran daging & susu
Hidroponik, tebu & cuka komoditi	Pelbagai lokasi PKPNK	Diversifikasi tanaman & hiliran buah
Tanah terbiar	Seluruh Kelantan	Optimalisasi tanah untuk tanaman padi & komoditi
Kecilkkan pekebun getah (RISDA)	11 jajahan	Penyemak permulaan semula, produktiviti & kesihatan tanaman getah
Teknologi pertanian & IoT	Negeri Kelantan	Pendigitalan & penambahbaikan efisiensi agromakanan

Sektor pertanian di Kelantan bukan sekadar warisan ekonomi, tetapi kini sedang berubah arah menjadi lebih moden, mampan dan berdaya saing. Dengan perancangan strategik serta pelaburan dalam teknologi, pertanian Kelantan dijangka akan terus berkembang sebagai pemangkin keselamatan makanan dan pembangunan luar bandar.

Penafian

Penulisan ini adalah inisiatif penulis berdasarkan pandangan yang diperoleh dari pengumpulan data dan bahan bacaan ilmiah berkaitan aktiviti pertanian yang dikaji. Pandangan yang dikemukakan tidak semestinya mewakili pandangan Jabatan Perangkaan Malaysia.

RUJUKAN

- Anago, Firmin N., Gustave D. Dagbenonbakin, Brice T. C. Oussou, Emile C. Agbangba, Aliou Saidou, and Guillaume L. Amadji. 2020. "Assessment of Nutritional Status of Rainfed Rice in Benin Using Diagnosis and Recommendation Integrated System (DRIS)". *International Journal of Plant & Soil Science* 32 (1):74-83. <https://doi.org/10.9734/ijpss/2020/v32i130236>.
- Bernama. (2020, Ogos 23). RM900,000 bagi projek pertanian bandar di Kelantan - Che Abdullah. <https://www.bernama.com/bm/news.php?id=1872766>
- Bernama. (2023, Februari 25). KPKM fokus penglibatan belia dalam sektor pertanian. *Astro Awani*. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/kpkm-fokus-penglibatan-belia-dalam-sektor-pertanian-408231?com>
- Bernama. (2024, Oktober 10). Belanjawan 2025: Kelantan harap RM1.3 bilion untuk pertanian. *Astro Awani*. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/belanjawan-2025-kelantan-harap-rm13-bilion-untuk-pertanian-491117>
- Chiu, A. (2025, May 29). A gene could be key to growing rice, and feeding billions, in a hotter world. *The Washington Post*. https://www.washingtonpost.com/climate-solutions/2025/05/29/rice-climate-change-heat-gene/?utm_source=chatgpt.com
- Doudna, J. (2024, November 26). Combining AI and CRISPR will be transformational. *WIRED*. https://www.wired.com/story/combining-ai-and-crispr-will-be-transformational/?utm_source=chatgpt.com
- Ghaffa, M. A. (2024, Jun 12). Pesawah terjejas kemarau di Kelantan rugi RM58 juta. *Kosmo Digital*. <https://www.kosmo.com.my/2024/06/12/pesawah-terjejas-kemarau-di-kelantan-rugi-rm58-juta/>
- Infopertanian. (2024, October 11). Pertanian Pintar:Teknologi & Faedah Untuk Pertanian. *INFO PERTANIAN online*. <https://www.infopertanian.com/2024/09/08/pertanian-pintarteknologi-faedah-untuk-pertanian/>

- Ismail, M. A. (2024, Februari 6). Kelantan rangka perancangan hadapi perubahan iklim dunia. *Harakahdaily*. <https://harakahdaily.net/2024/02/kelantan-rangka-perancangan-hadapi-perubahan-iklim-dunia/#>
- Kamarudin, H. L. (2024, Disember 18). Sektor pertanian di Kelantan rugi RM33.2 juta akibat banjir. *Sinar Harian*. <https://www.sinarharian.com.my/article/702810/berita/nasional/sektor-pertanian-di-kelantan-rugi-rm332-juta-akibat-banjir>
- Lembaga pertubuhan Peladang (2021). *Kekurangan Tanah Pertanian Cabaran kepada MAFI*. <https://www.lpp.gov.my/article/view/kekurangan-tanah-pertanian-cabaran-kepada-mafi>
- Liyana. (2025, April 24). Kelantan akan keluarkan beras tempatan sendiri, jenama Darul Naim - mulai ogos ini. *Rnggt*. <https://rnggt.com/202540781/>
- Md Fauzi Ahmad (2023, April 10). AI BANTU PETANI JAMIN SEKURITI MAKANAN NEGARA. *BERNAMA*. *TintaMinda*. <https://www.bernama.com/bm/tintaminda/news.php?id=2224818>
- Metro (2024, Februari 5). 100% hasil tani dijual. <https://www.hmetro.com.my/bisnes/2024/02/1057612/100-hasil-tani-dijual>
- Rashid, J. M.. (2024). *Perubahan Iklim dan Kesan Kepada Masyarakat Tani*. Agrimag. <https://agrimag.my/bm/article-details/perubahan-iklim-dan-kesan-kepada-masyarakat-tani>
- Razali, H. (2024, April 25). Isu kurang tanah, air beri cabaran dalam bidang pertanian. *Harian Metro*. <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2024/04/1083710/isu-kurang-tanah-air-beri-cabaran-dalam-bidang-pertanian>
- Rozlan, N. I. (2023, Ogos 26). *Tiga cabaran awal perlu kerajaan tempuh sebelum perkasa sektor pertanian*. Majoriti.com.my. <https://majoriti.com.my/berita/2023/08/26/tiga-cabaran-awal-perlu-kerajaan-tempuh-sebelum-perkasa-sektor-pertanian>

Sinar Harian (2024, Jun 4). Cuaca panas: Lebih 2,000 petani di Kelantan terjejas. *Sinar Harian*. <https://www.sinarharian.com.my/article/668217/edisi/kelantan/cuaca-panas-lebih-2000-petani-di-kelantan-terjejas>

Zaidi, H. A. (2024, November 17). Tanah belum diteroka di Kelantan, boleh dimajukan bagi industri makanan - Rafizi. *Berita Harian*. <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2024/11/1325204/tanah-belum-diteroka-di-kelantan-boleh-dimajukan-bagi-industri>

Muka surat ini sengaja dibiarkan kosong

JADUAL STATISTIK

Jadual 1.0: Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 1.0: Agriculture Holding by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	1,008,829	97.94	21,191	2.06	1,030,020	100.0
Johor	102,460	96.63	3,578	3.37	106,038	100.0
Kedah	123,194	99.01	1,237	0.99	124,431	100.0
Kelantan	87,203	99.50	442	0.50	87,645	100.0
Melaka	13,022	94.20	802	5.80	13,824	100.0
Negeri Sembilan	44,082	97.03	1,347	2.97	45,429	100.0
Pahang	87,482	97.18	2,543	2.82	90,025	100.0
Perak	104,878	97.58	2,596	2.42	107,474	100.0
Perlis	18,839	99.31	131	0.69	18,970	100.0
Pulau Pinang	15,491	93.07	1,154	6.93	16,645	100.0
Sabah	156,635	98.35	2,624	1.65	159,259	100.0
Sarawak	145,378	98.62	2,036	1.38	147,414	100.0
Selangor	35,474	95.57	1,643	4.43	37,117	100.0
Terengganu	72,367	99.06	684	0.94	73,051	100.0
W.P. Kuala Lumpur	1,426	81.21	330	18.79	1,756	100.0
W.P. Labuan	732	95.56	34	4.44	766	100.0
W.P. Putrajaya	166	94.32	10	5.68	176	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 1.1: Pegangan Pertanian mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 1.1: Agriculture Holding by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	87,203	99.50	442	0.50	87,645	100.0
Bachok	9,935	99.88	12	0.12	9,947	100.0
Kota Bharu	7,686	99.02	76	0.98	7,762	100.0
Machang	7,391	99.69	23	0.31	7,414	100.0
Pasir Mas	16,108	99.91	14	0.09	16,122	100.0
Pasir Puteh	5,793	99.43	33	0.57	5,826	100.0
Tanah Merah	10,887	99.73	29	0.27	10,916	100.0
Tumpat	3,909	99.54	18	0.46	3,927	100.0
Gua Musang	7,448	98.06	147	1.94	7,595	100.0
Kuala Krai	11,421	99.49	59	0.51	11,480	100.0
Jeli	5,406	99.61	21	0.39	5,427	100.0
Jajahan Kecil Lojing	1,219	99.19	10	0.81	1,229	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 2.0: Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 2.0: Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector		Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	236,241	96.01	9,806	3.99	246,047	100.00
	Padi Paddy	125,976	99.87	170	0.13	126,146	100.00
	Getah Rubber	387,124	99.92	309	0.08	387,433	100.00
	Nanas Pineapple	7,752	96.18	308	3.82	8,060	100.00
	Kenaf Kenaf	862	99.54	4	0.46	866	100.00
	Lada Pepper	32,191	99.97	10	0.03	32,201	100.00
	Koko Cocoa	4,147	99.62	16	0.38	4,163	100.00
	Buah-Buahan Fruits	87,731	97.36	2,375	2.64	90,106	100.00
	Sayur-Sayuran Vegetables	44,422	94.35	2,658	5.65	47,080	100.00
	Tanaman Lain Other Crops	38,801	96.65	1,344	3.35	40,145	100.00
Ternakan Livestocks		43,816	93.66	2,965	6.34	46,781	100.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	48,267	99.18	399	0.82	48,666	100.00
	Akuakultur Aquaculture	8,407	81.79	1,872	18.21	10,279	100.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		7,930	93.69	534	6.31	8,464	100.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.1: Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kelantan, 2023
Table 2.1: Agriculture Holding by Subsector, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector		Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	2,282	92.43	187	7.57	2,469	100.00
	Padi Paddy	5,118	99.77	12	0.23	5,130	100.00
	Getah Rubber	58,538	99.96	26	0.04	58,564	100.00
	Nanas Pineapple	222	96.10	9	3.90	231	100.00
	Kenaf Kenaf	72	100.00	-	-	72	100.00
	Lada Pepper	12	100.00	-	-	12	100.00
	Koko Cocoa	130	100.00	-	-	130	100.00
	Buah-Buahan Fruits	5,712	99.51	28	0.49	5,740	100.00
	Sayur-Sayuran Vegetables	4,465	98.54	66	1.46	4,531	100.00
	Tanaman Lain Other Crops	3,287	99.61	13	0.39	3,300	100.00
Ternakan Livestocks		9,010	99.38	56	0.62	9,066	100.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	1,379	99.28	10	0.72	1,389	100.00
	Akuakultur Aquaculture	707	93.03	53	6.97	760	100.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		202	92.66	16	7.34	218	100.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.2: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023
Table 2.2: Individual Agriculture Holding by Subsector and Citizenship, Kelantan, 2023

Subsektor <i>Subsector</i>		Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Tanaman <i>Crops</i>	Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	2,278	99.82	4	0.18
	Padi <i>Paddy</i>	5,116	99.96	2	0.04
	Getah <i>Rubber</i>	58,484	99.91	54	0.09
	Nanas <i>Pineapple</i>	222	100.0	-	-
	Kenaf <i>Kenaf</i>	72	100.0	-	-
	Lada <i>Pepper</i>	12	100.0	-	-
	Koko <i>Cocoa</i>	130	100.0	-	-
	Buah-Buahan <i>Fruits</i>	5,692	99.65	20	0.35
	Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	4,447	99.60	18	0.40
	Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	3,279	99.76	8	0.24
Ternakan <i>Livestocks</i>		9,009	99.99	1	0.01
Perikanan <i>Fisheries</i>	Perikanan Tangkapan <i>Captured Fisheries</i>	1,379	100.0	-	-
	Akuakultur <i>Aquaculture</i>	707	100.0	-	-
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>		202	100.0	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.3: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Jantina, Kelantan, 2023
Table 2.3: Individual Agriculture Holding by Subsector and Sex, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector		Lelaki Male		Perempuan Female	
		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	1,742	76.34	540	23.66
	Padi Paddy	4,538	88.67	580	11.33
	Getah Rubber	33,515	57.25	25,023	42.75
	Nanas Pineapple	198	89.19	24	10.81
	Kenaf Kenaf	57	79.17	15	20.83
	Lada Pepper	10	83.33	2	16.67
	Koko Cocoa	112	86.15	18	13.85
	Buah-Buahan Fruits	4,578	80.15	1,134	19.85
	Sayur-Sayuran Vegetables	3,552	79.55	913	20.45
	Tanaman Lain Other Crops	2,525	76.82	762	23.18
Ternakan Livestocks		7,767	86.20	1,243	13.80
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	1,371	99.42	8	0.58
	Akuakultur Aquaculture	664	93.92	43	6.08
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		193	95.54	9	4.46

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.4: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 2.4: Individual Agriculture Holding by Subsector and Age Group, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	22	0.96	10.34	515	22.57	1,509	66.13
	Padi Paddy	168	3.28	19.95	1,701	33.24	2,228	43.53
	Getah Rubber	1,192	2.04	15.09	18,489	31.58	30,026	51.29
	Nanas Pineapple	4	1.80	16.67	77	34.68	104	46.85
	Kenaf Kenaf	3	4.17	25.00	22	30.56	29	40.28
	Lada Pepper	1	8.33	8.33	6	50.00	4	33.33
	Koko Cocoa	-	-	18.46	66	50.77	40	30.77
	Buah-Buahan Fruits	116	2.03	15.67	1,874	32.81	2,827	49.49
	Sayur-Sayuran Vegetables	368	8.24	21.63	1,683	37.69	1,448	32.43
	Tanaman Lain Other Crops	74	2.25	14.60	1,016	30.91	1,717	52.24
Terbakan Livestocks		343	3.81	19.05	3,129	34.73	3,822	42.42
		44	3.19	24.80	537	38.94	456	33.07
Perikanan Fisheries		80	11.32	34.94	217	30.69	163	23.06
		43	21.29	42.08	46	22.77	28	13.86
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging								

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department/Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.5: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 2.5: Individual Agriculture Holding by Subsector and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	2,232	97.81	39	1.71		2	0.09	9	0.39		
	Padi Paddy	5,035	98.38	9	0.18		-	-	74	1.45		
	Getah Rubber	56,552	96.61	1,559	2.66		116	0.20	311	0.53		
	Nanas Pineapple	217	97.75	3	1.35		-	-	2	0.90		
	Kenaf Kenaf	72	100.00	-	-		-	-	-	-		
	Lada Pepper	12	100.00	-	-		-	-	-	-		
	Koko Cocoa	123	94.62	7	5.38		-	-	-	-		
	Buah-Buahan Fruits	5,475	95.85	165	2.89		3	0.05	69	1.21		
	Sayur-Sayuran Vegetables	3,989	89.34	130	2.91		4	0.09	342	7.66		
	Tanaman Lain Other Crops	3,125	95.07	91	2.77		1	0.03	70	2.13		
Terbakan Livestocks		8,871	98.46	48	0.53		-	-	91	1.01		
	Perikanan Fisheries	1,376	99.78	2	0.15		-	-	1	0.07		
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	701	99.15	4	0.57		-	-	2	0.28		
	Akuakultur Aquaculture	198	98.02	4	1.98		-	-	-	-		
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging												

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.6: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023

Table 2.6: Individual Agriculture Holding by Subsector and Marital Status, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Batu/Duda Widow/Widower			Bercerai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm														
	74	3.24		1,735	76.03		456	19.98		15	0.66		2	0.09	
	Padi Paddy														
	369	7.21		4,154	81.16		560	10.94		24	0.47		11	0.21	
	Getah Rubber														
	6,629	11.32		45,159	77.14		6,320	10.80		343	0.59		87	0.15	
	Nanas Pineapple														
	18	8.11		188	84.68		16	7.21		-	-		-	-	
	Kenaf Kenaf														
	-	-		71	98.61		1	1.39		-	-		-	-	
Ternakan Livestocks	Lada Pepper														
	-	-		11	91.67		-	-		1	8.33		-	-	
	Koko Cocoa														
	4	3.08		114	87.69		9	6.92		3	2.31		-	-	
	Buah-Buahan Fruits														
	253	4.43		4,319	75.61		1,077	18.86		45	0.79		18	0.32	
	Sayur-Sayuran Vegetables														
	181	4.05		3,799	85.08		452	10.12		24	0.54		9	0.20	
	Tanaman Lain Other Crops														
	171	5.20		2,428	73.87		673	20.47		13	0.40		2	0.06	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries														
	95	6.89		1,097	79.55		181	13.13		6	0.44		-	-	
	Akuakultur Aquaculture														
	71	10.04		596	84.30		30	4.24		6	0.85		4	0.57	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Perhutanan & Pembalakan														
	17	8.42		172	85.15		13	6.44		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.7: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 2.7: Individual Agriculture Holding by Subsector and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)			Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters			Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent			Diploma/ Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)			Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm														
	3	0.13	73	3.20	42	1.84	16	0.70	4	0.18					
	3	0.06	93	1.82	68	1.33	18	0.35	16	0.31					
	14	0.02	944	1.61	2,746	4.69	161	0.28	166	0.28					
	-	-	24	10.81	13	5.86	10	4.50	2	0.90					
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	-	-	7	58.33	1	8.33	-	-	-	-					
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	7	0.12	259	4.53	155	2.71	61	1.07	17	0.30					
	2	0.04	93	2.08	90	2.02	33	0.74	16	0.36					
Ternakan Livestocks	1	0.03	150	4.56	82	2.49	35	1.06	16	0.49					
	8	0.09	263	2.92	225	2.50	88	0.98	31	0.34					
	-	-	2	0.15	3	0.22	2	0.15	-	-					
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries														

Jadual 2.7: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 2.7: Individual Agriculture Holding by Subsector and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (SPM)/ SPM (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent				Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard				Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	7	0.31	41	1.80	715	31.33	851	37.29	530	23.23							
	Padi Paddy	20	0.39	117	2.29	2,741	53.56	1,335	26.08	707	13.81							
	Getah Rubber	65	0.11	408	0.70	25,543	43.63	13,644	23.31	14,847	25.36							
	Nanas Pineapple	1	0.45	12	5.41	101	45.50	37	16.67	22	9.91							
	Kenaf Kenaf	-	-	-	-	71	98.61	1	1.39	-	-							
	Lada Pepper	-	-	-	-	4	33.33	-	-	-	-							
	Koko Cocoa	1	0.77	1	0.77	26	20.00	73	56.15	29	22.31							
	Buah-Buahan Fruits	19	0.33	116	2.03	2,256	39.50	1,714	30.01	1,108	19.40							
	Sayur-Sayuran Vegetables	174	3.90	590	13.21	2,298	51.47	697	15.61	472	10.57							
	Tanaman Lain Other Crops	14	0.43	69	2.10	1,562	47.52	774	23.55	584	17.77							
Ternakan Livestocks	54	0.60	214	2.38	4,687	52.02	2,101	23.32	1,339	14.86								
Perikanan Fisheries																		
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	7	0.51	450	32.63	331	24.00	584	42.35							

Jadual 2.7: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 2.7: Individual Agriculture Holding by Subsector and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)			Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters			Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent			Diploma/ Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)			Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Perikanan Fisheries	1	0.14		41	5.80		50	7.07		8	1.13		26	3.68	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-		2	0.99		-	-		-	-		-	-	

Jadual 2.7: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 2.7: Individual Agriculture Holding by Subsector and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)		STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent		SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage
Perikanan Fisheries	7	0.99	21	2.97	433	61.24	77	10.89	43	6.08
Akuakultur Aquaculture										
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	22	10.89	77	38.12	101	50.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 3.0: Pegangan Pertanian bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 3.0: Agriculture Holding for Crop Subsector by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	77,057	99.59	321	0.41	77,378	100.0
Bachok	5,731	99.91	5	0.09	5,736	100.0
Kota Bharu	6,009	99.22	47	0.78	6,056	100.0
Machang	7,149	99.78	16	0.22	7,165	100.0
Pasir Mas	15,490	99.95	7	0.05	15,497	100.0
Pasir Puteh	4,902	99.67	16	0.33	4,918	100.0
Tanah Merah	10,584	99.79	22	0.21	10,606	100.0
Tumpat	2,608	99.62	10	0.38	2,618	100.0
Gua Musang	7,162	98.18	133	1.82	7,295	100.0
Kuala Krai	11,075	99.58	47	0.42	11,122	100.0
Jeli	5,149	99.84	8	0.16	5,157	100.0
Jajahan Kecil Lojing	1,198	99.17	10	0.83	1,208	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023
Table 3.1: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	76,956	99.87	101	0.13
Bachok	5,728	99.95	3	0.05
Kota Bharu	6,007	99.97	2	0.03
Machang	7,145	99.94	4	0.06
Pasir Mas	15,481	99.94	9	0.06
Pasir Puteh	4,900	99.96	2	0.04
Tanah Merah	10,573	99.90	11	0.10
Tumpat	2,599	99.65	9	0.35
Gua Musang	7,150	99.83	12	0.17
Kuala Krai	11,034	99.63	41	0.37
Jeli	5,143	99.88	6	0.12
Jajahan Kecil Lojing	1,196	99.83	2	0.17

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023*Table 3.2: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023*

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	48,520	62.97	28,537	37.03
Bachok	4,190	73.11	1,541	26.89
Kota Bharu	3,907	65.02	2,102	34.98
Machang	3,899	54.54	3,250	45.46
Pasir Mas	8,834	57.03	6,656	42.97
Pasir Puteh	3,194	65.16	1,708	34.84
Tanah Merah	5,942	56.14	4,642	43.86
Tumpat	1,957	75.04	651	24.96
Gua Musang	5,023	70.13	2,139	29.87
Kuala Krai	7,184	64.87	3,891	35.13
Jeli	3,408	66.19	1,741	33.81
Jajahan Kecil Lojing	982	81.97	216	18.03

Sumber: Banci Pertanian 2024*Source: Agriculture Census 2024**** Nota:****1. Analisa pada 28 Mei 2025****2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian***** Notes:****1. Analysis as at 28 May 2025****2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 3.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023
Table 3.3: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	15 – 30 tahun <i>15 – 30 years</i>		31 – 45 tahun <i>31 – 45 years</i>		46 – 59 tahun <i>46 – 59 years</i>		60 tahun dan ke atas <i>60 years and above</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	1,899	2.46	12,112	15.72	24,583	31.90	38,463	49.91
Bachok	208	3.63	1,080	18.84	1,840	32.11	2,603	45.42
Kota Bharu	132	2.20	829	13.80	1,849	30.77	3,199	53.24
Machang	114	1.59	825	11.54	2,072	28.98	4,138	57.88
Pasir Mas	361	2.33	2,265	14.62	5,097	32.91	7,767	50.14
Pasir Puteh	112	2.28	662	13.50	1,601	32.66	2,527	51.55
Tanah Merah	185	1.75	1,482	14.00	3,522	33.28	5,395	50.97
Tumpat	109	4.18	415	15.91	812	31.13	1,272	48.77
Gua Musang	247	3.45	1,342	18.74	2,172	30.33	3,401	47.49
Kuala Krai	185	1.67	1,737	15.68	3,554	32.09	5,599	50.56
Jeli	114	2.21	976	18.96	1,689	32.80	2,370	46.03
Jajahan Kecil Lojing	132	11.02	499	41.65	375	31.30	192	16.03

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 3.4: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	74,179	96.39	1,931	2.51	0.16	126	720	0.94				
Bachok	5,606	97.87	97	1.69	-	0	25	0.44				
Kota Bharu	5,889	98.04	105	1.75	0.02	1	12	0.20				
Machang	6,884	96.35	249	3.48	0.04	3	9	0.13				
Pasir Mas	15,152	97.87	206	1.33	0.03	5	118	0.76				
Pasir Puteh	4,831	98.59	14	0.29	-	0	55	1.12				
Tanah Merah	10,250	96.95	224	2.12	0.02	2	97	0.92				
Tumpat	2,149	82.69	70	2.69	0.12	3	377	14.51				
Gua Musang	6,365	89.02	767	10.73	0.21	15	3	0.04				
Kuala Krai	10,723	97.18	194	1.76	0.87	96	21	0.19				
Jeli	5,134	99.83	5	0.10	0.02	1	3	0.06				
Jajahan Kecil Lojing	1,196	100.0	0	-	-	0	0	-				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 3.5: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	7,598	9.86		59,742	77.53		9,141	11.86		450	0.58		126	0.16	
Bachok	460	8.03		4,529	79.03		709	12.37		19	0.33		14	0.24	
Kota Bharu	720	11.98		4,644	77.28		607	10.10		31	0.52		7	0.12	
Machang	696	9.74		5,282	73.88		1,101	15.40		64	0.90		6	0.08	
Pasir Mas	2,180	14.07		11,717	75.64		1,527	9.86		55	0.36		11	0.07	
Pasir Puteh	767	15.65		3,692	75.32		412	8.40		30	0.61		1	0.02	
Tanah Merah	311	2.94		8,942	84.49		1,258	11.89		54	0.51		19	0.18	
Tumpat	137	5.25		2,063	79.10		393	15.07		11	0.42		4	0.15	
Gua Musang	711	9.93		5,596	78.13		804	11.23		40	0.56		11	0.15	
Kuala Krai	910	8.22		8,415	75.98		1,625	14.67		107	0.97		18	0.16	
Jeli	627	12.18		3,886	75.47		598	11.61		27	0.52		11	0.21	
Jajahan Kecil Lojing	79	6.59		976	81.47		107	8.93		12	1.00		24	2.00	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 3.6: Individual Agriculture Holding for the Crop Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	28	0.04	1,531	1.99	3,142	4.08	310	0.40
Bachok	2	0.03	92	1.61	113	1.97	26	0.45
Kota Bharu	5	0.08	192	3.20	468	7.79	28	0.47
Machang	6	0.08	265	3.71	408	5.71	39	0.55
Pasir Mas	1	0.01	263	1.70	759	4.90	59	0.38
Pasir Puteh	3	0.06	79	1.61	210	4.28	25	0.51
Tanah Merah	7	0.07	307	2.90	464	4.38	58	0.55
Tumpat	3	0.12	90	3.45	81	3.11	10	0.38
Gua Musang	1	0.01	48	0.67	119	1.66	12	0.17
Kuala Krai	-	-	117	1.06	304	2.74	40	0.36
Jeli	-	-	78	1.51	215	4.18	13	0.25
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	1	0.08	-	-

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 3.6: Individual Agriculture Holding for the Crop Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	222	0.29	296	0.38	1,287	1.67	34,336	44.56								
Bachok	14	0.24	88	1.54	280	4.89	3,064	53.46								
Kota Bharu	25	0.42	28	0.47	150	2.50	2,823	46.98								
Machang	17	0.24	25	0.35	104	1.45	3,438	48.09								
Pasir Mas	54	0.35	31	0.20	175	1.13	7,389	47.70								
Pasir Puteh	8	0.16	23	0.47	78	1.59	2,353	48.00								
Tanah Merah	86	0.81	26	0.25	138	1.30	5,024	47.47								
Tumpat	8	0.31	20	0.77	77	2.95	1,161	44.52								
Gua Musang	4	0.06	22	0.31	93	1.30	2,309	32.24								
Kuala Krai	-	-	14	0.13	86	0.78	4,503	40.66								
Jeli	6	0.12	17	0.33	100	1.94	2,149	41.74								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	2	0.17	6	0.50	123	10.27								

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 3.6: Individual Agriculture Holding for the Crop Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	18,272		17,633		22.88
Bachok	1,277	22.28	775		13.52
Kota Bharu	1,280	21.30	1,010		16.81
Machang	1,718	24.03	1,129		15.79
Pasir Mas	3,213	20.74	3,546		22.89
Pasir Puteh	973	19.85	1,150		23.46
Tanah Merah	1,957	18.49	2,517		23.78
Tumpat	656	25.15	502		19.25
Gua Musang	2,435	34.00	2,119		29.59
Kuala Krai	3,256	29.40	2,755		24.88
Jeli	1,093	21.23	1,478		28.70
Jajahan Kecil Lojing	414	34.56	652		54.42

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.0: Pegangan Pertanian bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 4.0: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	9,010	99.38	56	0.62	9,066	100.0
Bachok	3,839	99.84	6	0.16	3,845	100.0
Kota Bharu	1,581	98.75	20	1.25	1,601	100.0
Machang	254	98.83	3	1.17	257	100.0
Pasir Mas	591	99.16	5	0.84	596	100.0
Pasir Puteh	706	99.30	5	0.70	711	100.0
Tanah Merah	287	98.29	5	1.71	292	100.0
Tumpat	944	99.79	2	0.21	946	100.0
Gua Musang	229	98.71	3	1.29	232	100.0
Kuala Krai	331	99.10	3	0.90	334	100.0
Jeli	247	98.41	4	1.59	251	100.0
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-	1	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023
Table 4.1: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	9,009	99.99	1	0.01
Bachok	3,839	100.0	0	-
Kota Bharu	1,580	99.94	1	0.06
Machang	254	100.0	0	-
Pasir Mas	591	100.0	0	-
Pasir Puteh	706	100.0	0	-
Tanah Merah	287	100.0	0	-
Tumpat	944	100.0	0	-
Gua Musang	229	100.0	0	-
Kuala Krai	331	100.0	0	-
Jeli	247	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	0	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023*Table 4.2: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023*

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	7,767	86.20	1,243	13.80
Bachok	3,101	80.78	738	19.22
Kota Bharu	1,440	91.08	141	8.92
Machang	229	90.16	25	9.84
Pasir Mas	541	91.54	50	8.46
Pasir Puteh	629	89.09	77	10.91
Tanah Merah	250	87.11	37	12.89
Tumpat	854	90.47	90	9.53
Gua Musang	214	93.45	15	6.55
Kuala Krai	284	85.80	47	14.20
Jeli	224	90.69	23	9.31
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024*Source: Agriculture Census 2024**** Nota:****1. Analisa pada 28 Mei 2025****2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian***** Notes:****1. Analysis as at 28 May 2025****2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 4.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023
Table 4.3: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	15 – 30 tahun <i>15 – 30 years</i>		31 – 45 tahun <i>31 – 45 years</i>		46 – 59 tahun <i>46 – 59 years</i>		60 tahun dan ke atas <i>60 years and above</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	343	3.81	1,716	19.05	3,129	34.73	3,822	42.42
Bachok	128	3.33	715	18.62	1,291	33.63	1,705	44.41
Kota Bharu	72	4.55	313	19.80	568	35.93	628	39.72
Machang	11	4.33	41	16.14	85	33.46	117	46.06
Pasir Mas	18	3.05	116	19.63	226	38.24	231	39.09
Pasir Puteh	24	3.40	102	14.45	247	34.99	333	47.17
Tanah Merah	9	3.14	62	21.60	106	36.93	110	38.33
Tumpat	33	3.50	172	18.22	339	35.91	400	42.37
Gua Musang	13	5.68	75	32.75	67	29.26	74	32.31
Kuala Krai	17	5.14	62	18.73	111	33.53	141	42.60
Jeli	18	7.29	57	23.08	89	36.03	83	33.60
Jajahan Kecil Lojing	-	-	1	100.00	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 4.4: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number
Kelantan	8,871	98.47	48	0.53	0	0	90	1.00				
Bachok	3,802	99.04	24	0.63	0	0	13	0.34				
Kota Bharu	1,570	99.37	5	0.32	0	0	5	0.32				
Machang	250	98.43	4	1.57	0	0	0	-				
Pasir Mas	588	99.49	3	0.51	0	0	0	-				
Pasir Puteh	701	99.29	0	-	0	0	5	0.71				
Tanah Merah	281	97.91	4	1.39	0	0	2	0.70				
Tumpat	880	93.22	4	0.42	0	0	60	6.36				
Gua Musang	226	98.69	1	0.44	0	0	2	0.87				
Kuala Krai	325	98.19	3	0.91	0	0	3	0.91				
Jeli	247	100.0	0	-	0	0	0	-				
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	0	-	0	0	0	-				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 4.5: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	739	8.20		6,945	77.08		1,266	14.05		44	0.49		16	0.18	
Bachok	276	7.19		2,935	76.45		612	15.94		12	0.31		4	0.10	
Kota Bharu	164	10.37		1,199	75.84		204	12.90		9	0.57		5	0.32	
Machang	17	6.69		205	80.71		30	11.81		2	0.79		-	-	
Pasir Mas	52	8.80		445	75.30		84	14.21		8	1.35		2	0.34	
Pasir Puteh	49	6.94		575	81.44		78	11.05		4	0.57		-	-	
Tanah Merah	28	9.76		225	78.40		31	10.80		1	0.35		2	0.70	
Tumpat	89	9.43		703	74.47		150	15.89		2	0.21		-	-	
Gua Musang	15	6.55		201	87.77		12	5.24		-	-		1	0.44	
Kuala Krai	22	6.65		256	77.34		47	14.20		4	1.21		2	0.60	
Jeli	27	10.93		200	80.97		18	7.29		2	0.81		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		1	100.0		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	8	0.09	263	2.92	225	2.50	88	0.98
Bachok	6	0.16	78	2.03	55	1.43	22	0.57
Kota Bharu	1	0.06	77	4.87	97	6.14	30	1.90
Machang	-	-	17	6.69	7	2.76	4	1.57
Pasir Mas	-	-	22	3.72	17	2.88	3	0.51
Pasir Puteh	-	-	20	2.83	5	0.71	8	1.13
Tanah Merah	-	-	13	4.53	7	2.44	2	0.70
Tumpat	-	-	18	1.91	17	1.80	5	0.53
Gua Musang	1	0.44	9	3.93	5	2.18	6	2.62
Kuala Krai	-	-	3	0.91	9	2.72	4	1.21
Jeli	-	-	6	2.43	6	2.43	4	1.62
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	31	0.34	54	0.60	214	2.38	4,687	52.02								
Bachok	9	0.23	17	0.44	100	2.60	2,093	54.52								
Kota Bharu	13	0.82	12	0.76	39	2.47	845	53.45								
Machang	2	0.79	3	1.18	2	0.79	123	48.43								
Pasir Mas	2	0.34	3	0.51	15	2.54	299	50.59								
Pasir Puteh	1	0.14	7	0.99	18	2.55	400	56.66								
Tanah Merah	-	-	3	1.05	4	1.39	139	48.43								
Tumpat	2	0.21	3	0.32	16	1.69	463	49.05								
Gua Musang	1	0.44	2	0.87	5	2.18	110	48.03								
Kuala Krai	1	0.30	1	0.30	7	2.11	101	30.51								
Jeli	-	-	3	1.21	8	3.24	114	46.15								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-								

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	2,101	23.32	1,339		14.86
Bachok	876	22.82	583		15.19
Kota Bharu	287	18.15	180		11.39
Machang	76	29.92	20		7.87
Pasir Mas	179	30.29	51		8.63
Pasir Puteh	146	20.68	101		14.31
Tanah Merah	58	20.21	61		21.25
Tumpat	253	26.80	167		17.69
Gua Musang	63	27.51	27		11.79
Kuala Krai	118	35.65	87		26.28
Jeli	44	17.81	62		25.10
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-		-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.0: Pegangan Pertanian bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 5.0: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	2,082	97.06	63	2.94	2,145	100.0
Bachok	532	99.63	2	0.37	534	100.0
Kota Bharu	289	95.38	14	4.62	303	100.0
Machang	43	87.76	6	12.24	49	100.0
Pasir Mas	87	97.75	2	2.25	89	100.0
Pasir Puteh	318	96.36	12	3.64	330	100.0
Tanah Merah	75	98.68	1	1.32	76	100.0
Tumpat	463	98.51	7	1.49	470	100.0
Gua Musang	94	94.95	5	5.05	99	100.0
Kuala Krai	123	97.62	3	2.38	126	100.0
Jeli	57	83.82	11	16.18	68	100.0
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-	1	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023
Table 5.1: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	2,082	100.0	0	-
Bachok	532	100.0	0	-
Kota Bharu	289	100.0	0	-
Machang	43	100.0	0	-
Pasir Mas	87	100.0	0	-
Pasir Puteh	318	100.0	0	-
Tanah Merah	75	100.0	0	-
Tumpat	463	100.0	0	-
Gua Musang	94	100.0	0	-
Kuala Krai	123	100.0	0	-
Jeli	57	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	0	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 5.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023
Table 5.2: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	2,031	97.55	51	2.45
Bachok	525	98.68	7	1.32
Kota Bharu	286	98.96	3	1.04
Machang	39	90.70	4	9.30
Pasir Mas	86	98.85	1	1.15
Pasir Puteh	311	97.80	7	2.20
Tanah Merah	69	92.00	6	8.00
Tumpat	449	96.98	14	3.02
Gua Musang	93	98.94	1	1.06
Kuala Krai	120	97.56	3	2.44
Jeli	52	91.23	5	8.77
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023
Table 5.3: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	124	5.96	587	28.19	754	36.22	617	29.63
Bachok	25	4.70	110	20.68	180	33.83	217	40.79
Kota Bharu	19	6.57	73	25.26	118	40.83	79	27.34
Machang	2	4.65	12	27.91	18	41.86	11	25.58
Pasir Mas	8	9.20	38	43.68	24	27.59	17	19.54
Pasir Puteh	17	5.35	94	29.56	124	38.99	83	26.10
Tanah Merah	9	12.00	23	30.67	26	34.67	17	22.67
Tumpat	28	6.05	146	31.53	151	32.61	138	29.81
Gua Musang	1	1.06	30	31.91	37	39.36	26	27.66
Kuala Krai	10	8.13	34	27.64	61	49.59	18	14.63
Jeli	5	8.77	26	45.61	15	26.32	11	19.30
Jajahan Kecil Lojing	-	-	1	100.00	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
 Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 5.4: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	2,073	99.57	6	0.29	0	3	0.14					
Bachok	532	100.0	0	-	0	0	-					
Kota Bharu	288	99.65	1	0.35	0	0	-					
Machang	43	100.0	0	-	0	0	-					
Pasir Mas	87	100.0	0	-	0	0	-					
Pasir Puteh	316	99.37	2	0.63	0	0	-					
Tanah Merah	75	100.0	0	-	0	0	-					
Tumpat	460	99.35	1	0.22	0	2	0.43					
Gua Musang	94	100.0	0	-	0	0	-					
Kuala Krai	120	97.56	2	1.63	0	1	0.81					
Jeli	57	100.0	0	-	0	0	-					
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	0	-	0	0	-					

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 5.5: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	166	7.97		1,689	81.12		211	10.13		12	0.58		4	0.19	
Bachok	57	10.71		444	83.46		29	5.45		2	0.38		-	-	
Kota Bharu	18	6.23		226	78.20		43	14.88		2	0.69		-	-	
Machang	5	11.63		34	79.07		4	9.30		-	-		-	-	
Pasir Mas	8	9.20		79	90.80		-	-		-	-		-	-	
Pasir Puteh	8	2.52		284	89.31		25	7.86		-	-		1	0.31	
Tanah Merah	11	14.67		60	80.00		4	5.33		-	-		-	-	
Tumpat	35	7.56		336	72.57		89	19.22		2	0.43		1	0.22	
Gua Musang	9	9.57		79	84.04		5	5.32		-	-		1	1.06	
Kuala Krai	11	8.94		95	77.24		10	8.13		6	4.88		1	0.81	
Jeli	3	5.26		52	91.23		2	3.51		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0		-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	1	0.05	43	2.07	53	2.55	10	0.48
Bachok	-	-	5	0.94	4	0.75	1	0.19
Kota Bharu	-	-	5	1.73	6	2.08	1	0.35
Machang	-	-	-	-	3	6.98	-	-
Pasir Mas	1	1.15	2	2.30	6	6.90	-	-
Pasir Puteh	-	-	5	1.57	9	2.83	2	0.63
Tanah Merah	-	-	11	14.67	10	13.33	2	2.67
Tumpat	-	-	5	1.08	9	1.94	2	0.43
Gua Musang	-	-	2	2.13	1	1.06	-	-
Kuala Krai	-	-	3	2.44	1	0.81	1	0.81
Jeli	-	-	5	8.77	4	7.02	1	1.75
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	26	1.25	7	0.34	28	1.34	881	42.32								
Bachok	6	1.13	2	0.38	5	0.94	259	48.68								
Kota Bharu	5	1.73	-	-	4	1.38	128	44.29								
Machang	1	2.33	-	-	1	2.33	29	67.44								
Pasir Mas	2	2.30	1	1.15	3	3.45	60	68.97								
Pasir Puteh	5	1.57	1	0.31	5	1.57	109	34.28								
Tanah Merah	-	-	-	-	2	2.67	36	48.00								
Tumpat	6	1.30	-	-	3	0.65	118	25.49								
Gua Musang	-	-	1	1.06	2	2.13	35	37.23								
Kuala Krai	-	-	-	-	1	0.81	80	65.04								
Jeli	1	1.75	2	3.51	2	3.51	27	47.37								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-								

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>		Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	406	19.50	627	30.12
Bachok	109	20.49	141	26.50
Kota Bharu	38	13.15	102	35.29
Machang	8	18.60	1	2.33
Pasir Mas	3	3.45	9	10.34
Pasir Puteh	66	20.75	116	36.48
Tanah Merah	8	10.67	6	8.00
Tumpat	125	27.00	195	42.12
Gua Musang	24	25.53	29	30.85
Kuala Krai	18	14.63	19	15.45
Jeli	6	10.53	9	15.79
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.0: Pegangan Pertanian bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023*Table 6.0: Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District, Kelantan, 2023*

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	1,379	99.28	10	0.72	1,389	100.0
Bachok	455	100.0	-	-	455	100.0
Kota Bharu	200	98.04	4	1.96	204	100.0
Machang	5	100.0	-	-	5	100.0
Pasir Mas	16	100.0	-	-	16	100.0
Pasir Puteh	221	98.22	4	1.78	225	100.0
Tanah Merah	11	100.0	-	-	11	100.0
Tumpat	344	99.42	2	0.58	346	100.0
Gua Musang	59	100.0	-	-	59	100.0
Kuala Krai	64	100.0	-	-	64	100.0
Jeli	3	100.0	-	-	3	100.0
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-	1	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024*Source: Agriculture Census 2024**** Nota:****1. Analisa pada 28 Mei 2025****2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian***** Notes:****1. Analysis as at 28 May 2025****2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 6.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 6.1: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	1,379	100.0	0	-
Bachok	455	100.0	0	-
Kota Bharu	200	100.0	0	-
Machang	5	100.0	0	-
Pasir Mas	16	100.0	0	-
Pasir Puteh	221	100.0	0	-
Tanah Merah	11	100.0	0	-
Tumpat	344	100.0	0	-
Gua Musang	59	100.0	0	-
Kuala Krai	64	100.0	0	-
Jeli	3	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	0	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 6.2: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	1,371	99.42	8	0.58
Bachok	452	99.34	3	0.66
Kota Bharu	199	99.50	1	0.50
Machang	5	100.0	-	-
Pasir Mas	16	100.0	-	-
Pasir Puteh	219	99.10	2	0.90
Tanah Merah	11	100.0	-	-
Tumpat	342	99.42	2	0.58
Gua Musang	59	100.0	-	-
Kuala Krai	64	100.0	-	-
Jeli	3	100.0	-	-
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 6.3: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	44	3.19	342	24.80	537	38.94	456	33.07
Bachok	17	3.74	80	17.58	158	34.73	200	43.96
Kota Bharu	5	2.50	51	25.50	89	44.50	55	27.50
Machang	-	-	-	-	4	80.00	1	20.00
Pasir Mas	-	-	5	31.25	8	50.00	3	18.75
Pasir Puteh	4	1.81	62	28.05	94	42.53	61	27.60
Tanah Merah	-	-	3	27.27	5	45.45	3	27.27
Tumpat	16	4.65	107	31.10	113	32.85	108	31.40
Gua Musang	-	-	16	27.12	30	50.85	13	22.03
Kuala Krai	2	3.13	15	23.44	36	56.25	11	17.19
Jeli	-	-	2	66.67	-	-	1	33.33
Jajahan Kecil Lojing	-	-	1	100.00	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 6.4: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>		Cina <i>Chinese</i>		India <i>Indian</i>		Lain-lain <i>Others</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	1,376	99.78	2	0.15	0	-	1	0.07
Bachok	455	100.0	0	-	0	-	0	-
Kota Bharu	199	99.50	1	0.50	0	-	0	-
Machang	5	100.0	0	-	0	-	0	-
Pasir Mas	16	100.0	0	-	0	-	0	-
Pasir Puteh	221	100.0	0	-	0	-	0	-
Tanah Merah	11	100.0	0	-	0	-	0	-
Tumpat	343	99.71	0	-	0	-	1	0.29
Gua Musang	59	100.0	0	-	0	-	0	-
Kuala Krai	63	98.44	1	1.56	0	-	0	-
Jeli	3	100.0	0	-	0	-	0	-
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	0	-	0	-	0	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 6.5: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Berceraai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	95	6.89		1,097	79.55		181	13.13		6	0.44		-	-	
Bachok	43	9.45		387	85.05		24	5.27		1	0.22		-	-	
Kota Bharu	13	6.50		147	73.50		39	19.50		1	0.50		-	-	
Machang	1	20.00		4	80.00		-	-		-	-		-	-	
Pasir Mas	-	-		16	100.0		-	-		-	-		-	-	
Pasir Puteh	1	0.45		196	88.69		24	10.86		-	-		-	-	
Tanah Merah	4	36.36		6	54.55		1	9.09		-	-		-	-	
Tumpat	20	5.81		240	69.77		84	24.42		-	-		-	-	
Gua Musang	6	10.17		48	81.36		5	8.47		-	-		-	-	
Kuala Krai	6	9.38		50	78.13		4	6.25		4	6.25		-	-	
Jeli	-	-		3	100.0		-	-		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0		-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	2	0.15	3	0.22	2	0.15
Bachok	-	-	1	0.22	2	0.44	1	0.22
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	1	0.50
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	1	0.45	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	1	0.29	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Kelantan	-	-	-	-	-	-	7	0.51	-	450	32.63	-
Bachok	-	-	-	-	-	-	2	0.44	-	214	47.03	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	1	0.50	-	71	35.50	-
Machang	-	-	-	-	-	-	1	20.00	-	3	60.00	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	1	6.25	-	4	25.00	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	1	0.45	-	49	22.17	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	54.55	-
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	13.66	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	1	1.69	-	20	33.90	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	54.69	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33.33	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>		
Kelantan	331	24.00	584		42.35
Bachok	98	21.54	137		30.11
Kota Bharu	29	14.50	98		49.00
Machang	1	20.00	-		-
Pasir Mas	3	18.75	8		50.00
Pasir Puteh	57	25.79	113		51.13
Tanah Merah	3	27.27	2		18.18
Tumpat	111	32.27	185		53.78
Gua Musang	15	25.42	23		38.98
Kuala Krai	13	20.31	16		25.00
Jeli	-	-	2		66.67
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-		-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.0: Pegangan Pertanian bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 7.0: Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	707	93.03	53	6.97	760	100.0
Bachok	77	97.47	2	2.53	79	100.0
Kota Bharu	90	90.00	10	10.00	100	100.0
Machang	38	86.36	6	13.64	44	100.0
Pasir Mas	71	97.26	2	2.74	73	100.0
Pasir Puteh	98	92.45	8	7.55	106	100.0
Tanah Merah	64	98.46	1	1.54	65	100.0
Tumpat	121	96.03	5	3.97	126	100.0
Gua Musang	35	87.50	5	12.50	40	100.0
Kuala Krai	59	95.16	3	4.84	62	100.0
Jeli	54	83.08	11	16.92	65	100.0
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 7.1: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activity by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	707	100.0	0	-
Bachok	77	100.0	0	-
Kota Bharu	90	100.0	0	-
Machang	38	100.0	0	-
Pasir Mas	71	100.0	0	-
Pasir Puteh	98	100.0	0	-
Tanah Merah	64	100.0	0	-
Tumpat	121	100.0	0	-
Gua Musang	35	100.0	0	-
Kuala Krai	59	100.0	0	-
Jeli	54	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 7.2: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	664	93.92	43	6.08
Bachok	73	94.81	4	5.19
Kota Bharu	88	97.78	2	2.22
Machang	34	89.47	4	10.53
Pasir Mas	70	98.59	1	1.41
Pasir Puteh	93	94.90	5	5.10
Tanah Merah	58	90.63	6	9.38
Tumpat	109	90.08	12	9.92
Gua Musang	34	97.14	1	2.86
Kuala Krai	56	94.92	3	5.08
Jeli	49	90.74	5	9.26
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023
Table 7.3: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	80	11.32	247	34.94	217	30.69	163	23.06
Bachok	8	10.39	30	38.96	22	28.57	17	22.08
Kota Bharu	14	15.56	22	24.44	29	32.22	25	27.78
Machang	2	5.26	12	31.58	14	36.84	10	26.32
Pasir Mas	8	11.27	33	46.48	16	22.54	14	19.72
Pasir Puteh	13	13.27	33	33.67	30	30.61	22	22.45
Tanah Merah	9	14.06	20	31.25	21	32.81	14	21.88
Tumpat	12	9.92	40	33.06	38	31.40	31	25.62
Gua Musang	1	2.86	14	40.00	7	20.00	13	37.14
Kuala Krai	8	13.56	19	32.20	25	42.37	7	11.86
Jeli	5	9.26	24	44.44	15	27.78	10	18.52
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 7.4: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	701	99.15	4	0.57	0	2	0.28					
Bachok	77	100.0	0	-	0	0	-					
Kota Bharu	90	100.0	0	-	0	0	-					
Machang	38	100.0	0	-	0	0	-					
Pasir Mas	71	100.0	0	-	0	0	-					
Pasir Puteh	96	97.96	2	2.04	0	0	-					
Tanah Merah	64	100.0	0	-	0	0	-					
Tumpat	119	98.35	1	0.83	0	1	0.83					
Gua Musang	35	100.0	0	-	0	0	-					
Kuala Krai	57	96.61	1	1.69	0	1	1.69					
Jeli	54	100.0	0	-	0	0	-					
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-					

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 7.5: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	71	10.04		596	84.30		30	4.24		6	0.85		4	0.57	
Bachok	14	18.18		57	74.03		5	6.49		1	1.30		-	-	
Kota Bharu	5	5.56		80	88.89		4	4.44		1	1.11		-	-	
Machang	4	10.53		30	78.95		4	10.53		-	-		-	-	
Pasir Mas	8	11.27		63	88.73		-	-		-	-		-	-	
Pasir Puteh	7	7.14		89	90.82		1	1.02		-	-		1	1.02	
Tanah Merah	7	10.94		54	84.38		3	4.69		-	-		-	-	
Tumpat	15	12.40		98	80.99		5	4.13		2	1.65		1	0.83	
Gua Musang	3	8.57		31	88.57		-	-		-	-		1	2.86	
Kuala Krai	5	8.47		45	76.27		6	10.17		2	3.39		1	1.69	
Jeli	3	5.56		49	90.74		2	3.70		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	1	0.14	41	5.80	50	7.07	8	1.13
Bachok	-	-	4	5.19	2	2.60	-	-
Kota Bharu	-	-	5	5.56	6	6.67	-	-
Machang	-	-	-	-	3	7.89	-	-
Pasir Mas	1	1.41	2	2.82	6	8.45	-	-
Pasir Puteh	-	-	4	4.08	9	9.18	2	2.04
Tanah Merah	-	-	11	17.19	10	15.63	2	3.13
Tumpat	-	-	5	4.13	8	6.61	2	1.65
Gua Musang	-	-	2	5.71	1	2.86	-	-
Kuala Krai	-	-	3	5.08	1	1.69	1	1.69
Jeli	-	-	5	9.26	4	7.41	1	1.85
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	26	3.68	7	0.99	21	2.97	433	61.24								
Bachok	6	7.79	2	2.60	3	3.90	45	58.44								
Kota Bharu	5	5.56	-	-	3	3.33	58	64.44								
Machang	1	2.63	-	-	-	-	26	68.42								
Pasir Mas	2	2.82	1	1.41	2	2.82	56	78.87								
Pasir Puteh	5	5.10	1	1.02	4	4.08	61	62.24								
Tanah Merah	-	-	-	-	2	3.13	30	46.88								
Tumpat	6	4.96	-	-	3	2.48	71	58.68								
Gua Musang	-	-	1	2.86	1	2.86	15	42.86								
Kuala Krai	-	-	-	-	1	1.69	45	76.27								
Jeli	1	1.85	2	3.70	2	3.70	26	48.15								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-								

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard			Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Kelantan	77	10.89	43	6.08	
Bachok	11	14.29	4	5.19	
Kota Bharu	9	10.00	4	4.44	
Machang	7	18.42	1	2.63	
Pasir Mas	-	-	1	1.41	
Pasir Puteh	9	9.18	3	3.06	
Tanah Merah	5	7.81	4	6.25	
Tumpat	16	13.22	10	8.26	
Gua Musang	9	25.71	6	17.14	
Kuala Krai	5	8.47	3	5.08	
Jeli	6	11.11	7	12.96	
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 8.0: Pegangan Pertanian bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 8.0: Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	202	92.66	16	7.34	218	100.0
Bachok	7	100.0	-	-	7	100.0
Kota Bharu	-	-	2	100.0	2	100.0
Machang	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	3	100.0	-	-	3	100.0
Tanah Merah	-	-	2	100.0	2	100.0
Tumpat	2	100.0	-	-	2	100.0
Gua Musang	89	93.68	6	6.32	95	100.0
Kuala Krai	1	14.29	6	85.71	7	100.0
Jeli	28	100.0	-	-	28	100.0
Jajahan Kecil Lojing	72	100.0	-	-	72	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 8.1: Individual Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	202	100.0	0	-
Bachok	7	100.0	0	-
Kota Bharu	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-
Pasir Puteh	3	100.0	0	-
Tanah Merah	-	-	-	-
Tumpat	2	100.0	0	-
Gua Musang	89	100.0	0	-
Kuala Krai	1	100.0	0	-
Jeli	28	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	72	100.0	0	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 8.2: Individual Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	193	95.54	9	4.46
Bachok	7	100.0	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-
Pasir Puteh	2	66.67	1	33.33
Tanah Merah	-	-	-	-
Tumpat	2	100.0	-	-
Gua Musang	87	97.75	2	2.25
Kuala Krai	1	100.0	-	-
Jeli	23	82.14	5	17.86
Jajahan Kecil Lojing	71	98.61	1	1.39

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023
Table 8.3: Individual Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	43	21.29	85	42.08	46	22.77	28	13.86
Bachok	-	-	2	28.57	2	28.57	3	42.86
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	1	33.33	-	-	2	66.67
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	-	-	2	100.00
Gua Musang	21	23.60	43	48.31	18	20.22	7	7.87
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	1	100.00
Jeli	4	14.29	12	42.86	7	25.00	5	17.86
Jajahan Kecil Lojing	18	25.00	27	37.50	19	26.39	8	11.11

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisis pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023

Table 8.4: Individual Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	198	98.02	4	1.98	0	-	0	-	0	-	-	-
Bachok	3	42.86	4	57.14	0	-	0	-	0	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	3	100.0	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	2	100.0	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Gua Musang	89	100.0	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Kuala Krai	1	100.0	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Jeli	28	100.0	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	72	100.0	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023

Table 8.5: Individual Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Berceraai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number
Kelantan	17	8.42	172	85.15	13	6.44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bachok	1	14.29	6	85.71	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	1	33.33	2	66.67	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	2	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	4	4.49	81	91.01	4	4.49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	1	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	1	3.57	22	78.57	5	17.86	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	11	15.28	59	81.94	2	2.78	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	2	0.99	-	-	-	-
Bachok	-	-	2	28.57	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(N) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (N) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	10.89	-	-	-	-
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	71.43	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33.33	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	13.48	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100.0	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7.14	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.39	-	-	-	-

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan & Pembalakan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging & Forestry Subsector by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard			Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Kelantan	77	38.12	101	50.00	
Bachok	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	2	66.67	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-
Tumpat	1	50.00	1	50.00	-
Gua Musang	43	48.31	34	38.20	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-
Jeli	3	10.71	23	82.14	-
Jajahan Kecil Lojing	30	41.67	41	56.94	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 9.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 9.0: Agriculture Holding for Oil Palm Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	236,241	96.01	9,806	3.99	246,047	100.0
Johor	50,812	96.99	1,578	3.01	52,390	100.0
Kedah	6,696	93.55	462	6.45	7,158	100.0
Kelantan	2,282	92.43	187	7.57	2,469	100.0
Melaka	2,174	84.36	403	15.64	2,577	100.0
Negeri Sembilan	9,454	95.61	434	4.39	9,888	100.0
Pahang	27,978	97.10	835	2.90	28,813	100.0
Perak	30,880	96.96	968	3.04	31,848	100.0
Perlis	67	95.71	3	4.29	70	100.0
Pulau Pinang	2,271	87.68	319	12.32	2,590	100.0
Sabah	32,309	93.40	2,283	6.60	34,592	100.0
Sarawak	47,940	97.06	1,454	2.94	49,394	100.0
Selangor	15,861	96.71	540	3.29	16,401	100.0
Terengganu	6,771	97.05	206	2.95	6,977	100.0
W.P. Kuala Lumpur	687	83.68	134	16.32	821	100.0
W.P. Labuan	9	100.0	-	0.00	9	100.0
W.P. Putrajaya	50	100.0	-	0.00	50	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 9.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023*Table 9.1: Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District, Kelantan, 2023*

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	2,282	92.43	187	7.57	2,469	100.0
Bachok	101	100.0	-	-	101	100.0
Kota Bharu	31	73.81	11	26.19	42	100.0
Machang	40	88.89	5	11.11	45	100.0
Pasir Mas	88	96.70	3	3.30	91	100.0
Pasir Puteh	67	94.37	4	5.63	71	100.0
Tanah Merah	581	97.81	13	2.19	594	100.0
Tumpat	10	100.0	-	-	10	100.0
Gua Musang	1,156	90.52	121	9.48	1,277	100.0
Kuala Krai	85	75.89	27	24.11	112	100.0
Jeli	122	97.60	3	2.40	125	100.0
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-	1	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024*Source: Agriculture Census 2024**** Nota:****1. Analisa pada 28 Mei 2025****2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian***** Notes:****1. Analysis as at 28 May 2025****2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 9.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 9.1.1: Individual Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	2,278	99.82	4	0.18
Bachok	101	100.0	0	-
Kota Bharu	31	100.0	0	-
Machang	40	100.0	0	-
Pasir Mas	88	100.0	0	-
Pasir Puteh	67	100.0	0	-
Tanah Merah	580	99.83	1	0.17
Tumpat	10	100.0	0	-
Gua Musang	1,154	99.83	2	0.17
Kuala Krai	84	98.82	1	1.18
Jeli	122	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	0	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 9.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023*Table 9.1.2: Individual Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023*

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	1,742	76.34	540	23.66
Bachok	85	84.16	16	15.84
Kota Bharu	28	90.32	3	9.68
Machang	32	80.00	8	20.00
Pasir Mas	75	85.23	13	14.77
Pasir Puteh	58	86.57	9	13.43
Tanah Merah	407	70.05	174	29.95
Tumpat	6	60.00	4	40.00
Gua Musang	879	76.04	277	23.96
Kuala Krai	71	83.53	14	16.47
Jeli	100	81.97	22	18.03
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024*Source: Agriculture Census 2024**** Nota:****1. Analisa pada 28 Mei 2025****2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian***** Notes:****1. Analysis as at 28 May 2025****2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 9.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 9.1.3: Individual Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	22	0.96	236	10.34	515	22.57	1,509	66.13
Bachok	1	0.99	9	8.91	31	30.69	60	59.41
Kota Bharu	1	3.23	2	6.45	10	32.26	18	58.06
Machang	1	2.50	5	12.50	11	27.50	23	57.50
Pasir Mas	-	-	14	15.91	22	25.00	52	59.09
Pasir Puteh	3	4.48	14	20.90	18	26.87	32	47.76
Tanah Merah	3	0.52	45	7.75	133	22.89	400	68.85
Tumpat	1	10.00	1	10.00	3	30.00	5	50.00
Gua Musang	9	0.78	118	10.21	215	18.60	814	70.42
Kuala Krai	2	2.35	14	16.47	33	38.82	36	42.35
Jeli	1	0.82	14	11.48	38	31.15	69	56.56
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	1	100.00	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 9.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 9.1.4: Individual Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	2,232	97.98	39	1.71	0.09	2	5	0.22				
Bachok	100	99.01	1	0.99	-	0	0	-				
Kota Bharu	27	87.10	4	12.90	-	0	0	-				
Machang	35	87.50	5	12.50	-	0	0	-				
Pasir Mas	86	97.73	1	1.14	-	0	1	1.14				
Pasir Puteh	64	95.52	0	-	-	0	3	4.48				
Tanah Merah	576	99.31	4	0.69	-	0	0	-				
Tumpat	7	70.00	2	20.00	-	0	1	10.00				
Gua Musang	1,140	98.79	13	1.13	0.09	1	0	-				
Kuala Krai	74	88.10	9	10.71	1.19	1	0	-				
Jeli	122	100.0	0	-	-	0	0	-				
Jajahan Kecil Lojing	1	100.0	0	-	-	0	0	-				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 9.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 9.1.5: Individual Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	74	3.24		1,735	76.03		456	19.98		15	0.66		2	0.09	
Bachok	7	6.93		85	84.16		9	8.91		-	-		-	-	
Kota Bharu	2	6.45		26	83.87		2	6.45		1	3.23		-	-	
Machang	2	5.00		38	95.00		-	-		-	-		-	-	
Pasir Mas	3	3.41		66	75.00		18	20.45		-	-		1	1.14	
Pasir Puteh	3	4.48		63	94.03		1	1.49		-	-		-	-	
Tanah Merah	10	1.72		437	75.22		131	22.55		3	0.52		-	-	
Tumpat	2	20.00		6	60.00		2	20.00		-	-		-	-	
Gua Musang	38	3.29		837	72.40		272	23.53		9	0.78		-	-	
Kuala Krai	5	5.88		73	85.88		6	7.06		1	1.18		-	-	
Jeli	2	1.64		103	84.43		15	12.30		1	0.82		1	0.82	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		1	100.0		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 9.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 9.1.6: Individual Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	3	0.13	73	3.20	42	1.84	16	0.70
Bachok	-	-	4	3.96	1	0.99	-	-
Kota Bharu	1	3.23	6	19.35	1	3.23	-	-
Machang	-	-	3	7.50	2	5.00	-	-
Pasir Mas	-	-	12	13.64	5	5.68	3	3.41
Pasir Puteh	-	-	8	11.94	2	2.99	2	2.99
Tanah Merah	2	0.34	19	3.27	12	2.07	7	1.20
Tumpat	-	-	1	10.00	1	10.00	-	-
Gua Musang	-	-	12	1.04	9	0.78	2	0.17
Kuala Krai	-	-	3	3.53	5	5.88	1	1.18
Jeli	-	-	5	4.10	4	3.28	1	0.82
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 9.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 9.1.6: Individual Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	4	0.18	7	0.31	41	1.80	715	31.33								
Bachok	1	0.99	-	-	5	4.95	55	54.46								
Kota Bharu	-	-	-	-	1	3.23	15	48.39								
Machang	-	-	1	2.50	4	10.00	21	52.50								
Pasir Mas	-	-	1	1.14	7	7.95	32	36.36								
Pasir Puteh	1	1.49	-	-	1	1.49	34	50.75								
Tanah Merah	1	0.17	1	0.17	7	1.20	187	32.19								
Tumpat	-	-	-	-	-	-	4	40.00								
Gua Musang	-	-	4	0.35	9	0.78	296	25.61								
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	28	32.94								
Jeli	1	0.82	-	-	7	5.74	43	35.25								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-								

Jadual 9.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 9.1.6: Individual Agriculture Holding for Oil Palm Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	851		37.29	530	23.23
Bachok	19		18.81	16	15.84
Kota Bharu	6		19.35	1	3.23
Machang	7		17.50	2	5.00
Pasir Mas	9		10.23	19	21.59
Pasir Puteh	12		17.91	7	10.45
Tanah Merah	224		38.55	121	20.83
Tumpat	2		20.00	2	20.00
Gua Musang	519		44.90	305	26.38
Kuala Krai	32		37.65	16	18.82
Jeli	21		17.21	40	32.79
Jajahan Kecil Lojing	-		-	1	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Getah mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 10.0: Agriculture Holding for Rubber Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	387,124	99.92	309	0.08	387,433	100.0
Johor	17,219	99.79	36	0.21	17,255	100.0
Kedah	58,275	99.88	69	0.12	58,344	100.0
Kelantan	58,538	99.96	26	0.04	58,564	100.0
Melaka	6,591	99.68	21	0.32	6,612	100.0
Negeri Sembilan	28,753	99.89	31	0.11	28,784	100.0
Pahang	38,722	99.90	40	0.10	38,762	100.0
Pulau Pinang	623	98.58	9	1.42	632	100.0
Perak	29,532	99.90	30	0.10	29,562	100.0
Perlis	4,371	99.98	1	0.02	4,372	100.0
Selangor	4,280	99.79	9	0.21	4,289	100.0
Terengganu	15,334	99.94	9	0.06	15,343	100.0
Sabah	81,237	99.98	13	0.02	81,250	100.0
Sarawak	42,891	99.98	10	0.02	42,901	100.0
W.P. Kuala Lumpur	675	99.26	5	0.74	680	100.0
W.P. Labuan	18	100.0	-	0.00	18	100.0
W.P. Putrajaya	65	100.0	-	0.00	65	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 10.1: Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	58,538	99.96	26	0.04	58,564	100.0
Bachok	1,049	100.0	-	-	1,049	100.0
Kota Bharu	3,680	99.97	1	0.03	3,681	100.0
Machang	6,146	99.95	3	0.05	6,149	100.0
Pasir Mas	13,815	100.0	-	-	13,815	100.0
Pasir Puteh	2,784	100.0	-	-	2,784	100.0
Tanah Merah	9,400	99.98	2	0.02	9,402	100.0
Tumpat	685	100.0	-	-	685	100.0
Gua Musang	5,752	99.91	5	0.09	5,757	100.0
Kuala Krai	9,865	99.87	13	0.13	9,878	100.0
Jeli	4,277	99.95	2	0.05	4,279	100.0
Jajahan Kecil Lojing	1,085	100.0	-	-	1,085	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 10.1.1: Individual Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	58,484	99.91	54	0.09
Bachok	1,049	100.0	0	-
Kota Bharu	3,680	100.0	0	-
Machang	6,145	99.98	1	0.02
Pasir Mas	13,810	99.96	5	0.04
Pasir Puteh	2,784	100.0	0	-
Tanah Merah	9,390	99.89	10	0.11
Tumpat	685	100.0	0	-
Gua Musang	5,744	99.86	8	0.14
Kuala Krai	9,837	99.72	28	0.28
Jeli	4,276	99.98	1	0.02
Jajahan Kecil Lojing	1,084	99.91	1	0.09

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 10.1.2: Individual Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	33,515	57.25	25,023	42.75
Bachok	565	53.86	484	46.14
Kota Bharu	1,916	52.07	1,764	47.93
Machang	3,150	51.25	2,996	48.75
Pasir Mas	7,420	53.71	6,395	46.29
Pasir Puteh	1,367	49.10	1,417	50.90
Tanah Merah	5,035	53.56	4,365	46.44
Tumpat	348	50.80	337	49.20
Gua Musang	3,910	67.98	1,842	32.02
Kuala Krai	6,224	63.09	3,641	36.91
Jeli	2,692	62.94	1,585	37.06
Jajahan Kecil Lojing	888	81.84	197	18.16

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023
Table 10.1.3: Individual Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	15 – 30 tahun <i>15 – 30 years</i>		31 – 45 tahun <i>31 – 45 years</i>		46 – 59 tahun <i>46 – 59 years</i>		60 tahun dan ke atas <i>60 years and above</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	1,192	2.04	8,831	15.09	18,489	31.58	30,026	51.29
Bachok	15	0.03	124	0.21	298	0.51	612	1.05
Kota Bharu	53	0.09	432	0.74	1,036	1.77	2,159	3.69
Machang	76	0.13	667	1.14	1,761	3.01	3,642	6.22
Pasir Mas	298	0.51	1,996	3.41	4,526	7.73	6,995	11.95
Pasir Puteh	28	0.05	290	0.50	851	1.45	1,615	2.76
Tanah Merah	147	0.25	1,304	2.23	3,181	5.43	4,768	8.15
Tumpat	13	0.02	86	0.15	181	0.31	405	0.69
Gua Musang	198	0.34	1,153	1.97	1,782	3.04	2,619	4.47
Kuala Krai	156	0.27	1,497	2.56	3,175	5.42	5,037	8.60
Jeli	84	0.14	815	1.39	1,382	2.36	1,996	3.41
Jajahan Kecil Lojing	124	0.21	467	0.80	316	0.54	178	0.30

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 10.1.4: Individual Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	56,539	96.67	1,559	2.67	0.20	116	270	0.46				
Bachok	1,044	99.52	4	0.38	-	0	1	0.10				
Kota Bharu	3,605	97.96	69	1.88	0.03	1	5	0.14				
Machang	5,924	96.40	213	3.47	0.03	2	6	0.10				
Pasir Mas	13,553	98.14	146	1.06	0.04	5	106	0.77				
Pasir Puteh	2,763	99.25	9	0.32	-	0	12	0.43				
Tanah Merah	9,105	96.96	192	2.04	0.02	2	91	0.97				
Tumpat	628	91.68	23	3.36	0.15	1	33	4.82				
Gua Musang	4,990	86.87	739	12.87	0.23	13	2	0.03				
Kuala Krai	9,570	97.29	163	1.66	0.93	91	13	0.13				
Jeli	4,273	99.93	1	0.02	0.02	1	1	0.02				
Jajahan Kecil Lojing	1,084	100.0	0	-	-	0	0	-				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 10.1.5: Individual Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Bercerai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Kelantan	6,629	11.32		45,159	77.14		6,320	10.80		343	0.59		87	0.15	
Bachok	195	18.59		757	72.16		91	8.67		5	0.48		1	0.10	
Kota Bharu	571	15.52		2,792	75.87		292	7.93		21	0.57		4	0.11	
Machang	650	10.58		4,527	73.66		914	14.87		50	0.81		5	0.08	
Pasir Mas	2,097	15.18		10,425	75.46		1,242	8.99		45	0.33		6	0.04	
Pasir Puteh	638	22.92		1,930	69.32		200	7.18		16	0.57		-	-	
Tanah Merah	269	2.86		8,003	85.14		1,061	11.29		49	0.52		18	0.19	
Tumpat	31	4.53		578	84.38		74	10.80		1	0.15		1	0.15	
Gua Musang	661	11.49		4,499	78.22		549	9.54		32	0.56		11	0.19	
Kuala Krai	854	8.66		7,557	76.60		1,349	13.67		91	0.92		14	0.14	
Jeli	587	13.72		3,208	75.01		453	10.59		23	0.54		6	0.14	
Jajahan Kecil Lojing	76	7.00		883	81.38		95	8.76		10	0.92		21	1.94	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 10.1.6: Individual Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	14	0.02	944	1.61	2,746	4.69	161	0.28
Bachok	1	0.10	17	1.62	53	5.05	3	0.29
Kota Bharu	2	0.05	54	1.47	328	8.91	3	0.08
Machang	4	0.07	236	3.84	384	6.25	31	0.50
Pasir Mas	-	-	198	1.43	742	5.37	39	0.28
Pasir Puteh	1	0.04	17	0.61	174	6.25	6	0.22
Tanah Merah	4	0.04	247	2.63	418	4.45	46	0.49
Tumpat	1	0.15	13	1.90	51	7.45	2	0.29
Gua Musang	1	0.02	28	0.49	107	1.86	6	0.10
Kuala Krai	-	-	82	0.83	285	2.89	20	0.20
Jeli	-	-	52	1.22	203	4.75	5	0.12
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	1	0.09	-	-

Jadual 10.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 10.1.6: Individual Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	166	0.28	65	0.11	408	0.70	25,543	43.63								
Bachok	2	0.19	1	0.10	5	0.48	495	47.19								
Kota Bharu	6	0.16	5	0.14	28	0.76	1,674	45.49								
Machang	8	0.13	13	0.21	66	1.07	2,961	48.18								
Pasir Mas	50	0.36	14	0.10	94	0.68	6,462	46.78								
Pasir Puteh	5	0.18	1	0.04	7	0.25	1,250	44.90								
Tanah Merah	84	0.89	7	0.07	74	0.79	4,561	48.52								
Tumpat	2	0.29	-	-	8	1.17	272	39.71								
Gua Musang	4	0.07	6	0.10	25	0.43	1,897	32.98								
Kuala Krai	-	-	8	0.08	51	0.52	4,092	41.48								
Jeli	5	0.12	10	0.23	50	1.17	1,791	41.88								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	88	8.11								

Jadual 10.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Getah mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 10.1.6: Individual Agriculture Holding for Rubber Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	13,644		23.31	14,847	25.36
Bachok	218		20.78	254	24.21
Kota Bharu	819		22.26	761	20.68
Machang	1,386		22.55	1,057	17.20
Pasir Mas	2,891		20.93	3,325	24.07
Pasir Puteh	440		15.80	883	31.72
Tanah Merah	1,648		17.53	2,311	24.59
Tumpat	140		20.44	196	28.61
Gua Musang	1,881		32.70	1,797	31.24
Kuala Krai	2,897		29.37	2,430	24.63
Jeli	917		21.44	1,244	29.09
Jajahan Kecil Lojing	407		37.51	589	54.29

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 11.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Padi mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 11.0: Agriculture Holding for Paddy Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	125,976	99.87	170	0.13	126,146	100.0
Johor	1,114	99.64	4	0.36	1,118	100.0
Kedah	48,859	99.87	62	0.13	48,921	100.0
Kelantan	5,118	99.77	12	0.23	5,130	100.0
Melaka	538	99.63	2	0.37	540	100.0
Negeri Sembilan	185	98.93	2	1.07	187	100.0
Pahang	3,709	99.89	4	0.11	3,713	100.0
Pulau Pinang	7,946	99.87	10	0.13	7,956	100.0
Perak	13,883	99.87	18	0.13	13,901	100.0
Perlis	11,231	99.80	22	0.20	11,253	100.0
Selangor	7,129	99.86	10	0.14	7,139	100.0
Terengganu	5,181	99.83	9	0.17	5,190	100.0
Sabah	6,689	99.88	8	0.12	6,697	100.0
Sarawak	14,388	99.96	6	0.04	14,394	100.0
W.P. Kuala Lumpur	4	80.00	1	20.00	5	100.0
W.P. Labuan	-	-	-	-	-	-
W.P. Putrajaya	2	100.0	-	0.00	2	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 11.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Jadual 11.1: Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	5,118	99.77	12	0.23	5,130	100.0
Bachok	1,580	100.0	-	-	1,580	100.0
Kota Bharu	853	99.30	6	0.70	859	100.0
Machang	221	100.0	-	-	221	100.0
Pasir Mas	833	100.0	-	-	833	100.0
Pasir Puteh	1,056	99.81	2	0.19	1,058	100.0
Tanah Merah	82	100.0	-	-	82	100.0
Tumpat	471	99.16	4	0.84	475	100.0
Gua Musang	1	100.0	-	-	1	100.0
Kuala Krai	7	100.0	-	-	7	100.0
Jeli	14	100.0	-	-	14	100.0
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 11.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 11.1.1: Individual Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	5,116	99.96	2	0.04
Bachok	1,580	100.0	0	-
Kota Bharu	852	99.88	1	0.12
Machang	221	100.0	0	-
Pasir Mas	833	100.0	0	-
Pasir Puteh	1,056	100.0	0	-
Tanah Merah	82	100.0	0	-
Tumpat	470	99.79	1	0.21
Gua Musang	1	100.0	0	-
Kuala Krai	7	100.0	0	-
Jeli	14	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 11.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 11.1.2: Individual Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	4,538	88.67	580	11.33
Bachok	1,307	82.72	273	17.28
Kota Bharu	800	93.79	53	6.21
Machang	201	90.95	20	9.05
Pasir Mas	705	84.63	128	15.37
Pasir Puteh	984	93.18	72	6.82
Tanah Merah	71	86.59	11	13.41
Tumpat	451	95.75	20	4.25
Gua Musang	1	100.0	-	-
Kuala Krai	6	85.71	1	14.29
Jeli	12	85.71	2	14.29
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 11.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 11.1.3: Individual Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	168	3.28	1,021	19.95	1,701	33.24	2,228	43.53
Bachok	68	1.33	364	7.11	475	9.28	673	13.15
Kota Bharu	25	0.49	167	3.26	291	5.69	370	7.23
Machang	5	0.10	45	0.88	76	1.48	95	1.86
Pasir Mas	10	0.20	131	2.56	276	5.39	416	8.13
Pasir Puteh	36	0.70	215	4.20	371	7.25	434	8.48
Tanah Merah	2	0.04	17	0.33	30	0.59	33	0.64
Tumpat	22	0.43	79	1.54	171	3.34	199	3.89
Gua Musang	-	-	-	-	1	0.02	-	-
Kuala Krai	-	-	1	0.02	3	0.06	3	0.06
Jeli	-	-	2	0.04	7	0.14	5	0.10
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 11.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023

Table 11.1.4: Individual Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	5,035	98.42	9	0.18	0	-	72	1.41				
Bachok	1,573	99.56	5	0.32	0	-	2	0.13				
Kota Bharu	851	99.88	1	0.12	0	-	0	-				
Machang	220	99.55	0	-	0	-	1	0.45				
Pasir Mas	830	99.64	3	0.36	0	-	0	-				
Pasir Puteh	1,042	98.67	0	-	0	-	14	1.33				
Tanah Merah	82	100.0	0	-	0	-	0	-				
Tumpat	415	88.30	0	-	0	-	55	11.70				
Gua Musang	1	100.0	0	-	0	-	0	-				
Kuala Krai	7	100.0	0	-	0	-	0	-				
Jeli	14	100.0	0	-	0	-	0	-				
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian
- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 11.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 11.1.5: Individual Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Berceraai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	369	7.21		4,154	81.16		560	10.94		24	0.47		11	0.21	
Bachok	134	8.48		1,247	78.92		188	11.90		6	0.38		5	0.32	
Kota Bharu	71	8.32		706	82.77		70	8.21		5	0.59		1	0.12	
Machang	11	4.98		190	85.97		19	8.60		1	0.45		-	-	
Pasir Mas	36	4.32		645	77.43		148	17.77		2	0.24		2	0.24	
Pasir Puteh	78	7.39		895	84.75		76	7.20		6	0.57		1	0.09	
Tanah Merah	4	4.88		68	82.93		10	12.20		-	-		-	-	
Tumpat	35	7.43		384	81.53		47	9.98		3	0.64		2	0.42	
Gua Musang	-	-		1	100.0		-	-		-	-		-	-	
Kuala Krai	-	-		6	85.71		1	14.29		-	-		-	-	
Jeli	-	-		12	85.71		1	7.14		1	7.14		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 11.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 11.1.6: Individual Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daeah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan		3	0.06		93	1.82		68	1.33		18	0.35
Bachok	-	-	-	19	1.20	15	0.95	4	0.25			
Kota Bharu	-	-	-	16	1.88	25	2.93	3	0.35			
Machang	-	-	-	1	0.45	2	0.90	-	-			
Pasir Mas	1	0.12	27	3.24	6	0.72	14	1.33	3.66	6	0.72	0.38
Pasir Puteh	2	0.19	19	1.80	4	4.88	3	0.64	1	0.21		
Tanah Merah	-	-	-	6	1.27	-	-	-	-			
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Jeli	-	-	-	1	7.14	-	-	-	-			
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

Jadual 11.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 11.1.6: Individual Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	16	0.31	20	0.39	117	2.29	2,741	53.56								
Bachok	6	0.38	5	0.32	30	1.90	933	59.05								
Kota Bharu	2	0.23	3	0.35	22	2.58	470	55.10								
Machang	6	2.71	-	-	7	3.17	115	52.04								
Pasir Mas	1	0.12	4	0.48	23	2.76	401	48.14								
Pasir Puteh	-	-	7	0.66	28	2.65	575	54.45								
Tanah Merah	-	-	-	-	1	1.22	34	41.46								
Tumpat	1	0.21	1	0.21	4	0.85	202	42.89								
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	1	100.0								
Kuala Krai	-	-	-	-	1	14.29	4	57.14								
Jeli	-	-	-	-	1	7.14	6	42.86								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-								

Jadual 11.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Padi mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 11.1.6: Individual Agriculture Holding for Paddy Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard			Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Kelantan	1,335	26.08	707		13.81
Bachok	364	23.04	204		12.91
Kota Bharu	211	24.74	101		11.84
Machang	73	33.03	17		7.69
Pasir Mas	233	27.97	131		15.73
Pasir Puteh	249	23.58	158		14.96
Tanah Merah	25	30.49	15		18.29
Tumpat	173	36.73	80		16.99
Gua Musang	-	-	-		-
Kuala Krai	2	28.57	-		-
Jeli	5	35.71	1		7.14
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-		-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 12.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Nanas mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 12.0: Agriculture Holding for Pineapple Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	7,752	96.18	308	3.82	8,060	100.0
Johor	1,698	96.04	70	3.96	1,768	100.0
Kedah	353	96.71	12	3.29	365	100.0
Kelantan	222	96.10	9	3.90	231	100.0
Melaka	103	91.96	9	8.04	112	100.0
Negeri Sembilan	177	95.16	9	4.84	186	100.0
Pahang	325	92.33	27	7.67	352	100.0
Pulau Pinang	44	57.89	32	42.11	76	100.0
Perak	447	91.41	42	8.59	489	100.0
Perlis	3	42.86	4	57.14	7	100.0
Selangor	140	75.68	45	24.32	185	100.0
Terengganu	422	98.37	7	1.63	429	100.0
Sabah	1,473	99.59	6	0.41	1,479	100.0
Sarawak	2,331	99.02	23	0.98	2,354	100.0
W.P. Kuala Lumpur	-	0.00	11	100.0	11	100.0
W.P. Labuan	12	92.31	1	7.69	13	100.0
W.P. Putrajaya	2	66.67	1	33.33	3	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 12.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 12.1: Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	222	96.10	9	3.90	231	100.0
Bachok	15	100.0	-	-	15	100.0
Kota Bharu	51	98.08	1	1.92	52	100.0
Machang	17	89.47	2	10.53	19	100.0
Pasir Mas	25	96.15	1	3.85	26	100.0
Pasir Puteh	34	91.89	3	8.11	37	100.0
Tanah Merah	19	95.00	1	5.00	20	100.0
Tumpat	24	100.0	-	-	24	100.0
Gua Musang	4	100.0	-	-	4	100.0
Kuala Krai	24	100.0	-	-	24	100.0
Jeli	9	90.00	1	10.00	10	100.0
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 12.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023
Table 12.1.1: Individual Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	222	100.0	0	-
Bachok	15	100.0	0	-
Kota Bharu	51	100.0	0	-
Machang	17	100.0	0	-
Pasir Mas	25	100.0	0	-
Pasir Puteh	34	100.0	0	-
Tanah Merah	19	100.0	0	-
Tumpat	24	100.0	0	-
Gua Musang	4	100.0	0	-
Kuala Krai	24	100.0	0	-
Jeli	9	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 12.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 12.1.2: Individual Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	198	89.19	24	10.81
Bachok	11	73.33	4	26.67
Kota Bharu	45	88.24	6	11.76
Machang	15	88.24	2	11.76
Pasir Mas	24	96.00	1	4.00
Pasir Puteh	33	97.06	1	2.94
Tanah Merah	15	78.95	4	21.05
Tumpat	20	83.33	4	16.67
Gua Musang	4	100.0	-	-
Kuala Krai	23	95.83	1	4.17
Jeli	8	88.89	1	11.11
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 12.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 12.1.3: Individual Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	4	1.80	37	16.67	77	34.68	104	46.85
Bachok	-	-	4	26.67	3	20.00	8	53.33
Kota Bharu	-	-	7	13.73	18	35.29	26	50.98
Machang	-	-	3	17.65	4	23.53	10	58.82
Pasir Mas	-	-	1	4.00	12	48.00	12	48.00
Pasir Puteh	3	8.82	3	8.82	8	23.53	20	58.82
Tanah Merah	-	-	5	26.32	10	52.63	4	21.05
Tumpat	-	-	3	12.50	8	33.33	13	54.17
Gua Musang	-	-	1	25.00	2	50.00	1	25.00
Kuala Krai	1	4.17	9	37.50	8	33.33	6	25.00
Jeli	-	-	1	11.11	4	44.44	4	44.44
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 12.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 12.1.4: Individual Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	217	97.75	3	1.35	0	2	0.90					
Bachok	14	93.33	1	6.67	0	0	-					
Kota Bharu	51	100.0	0	-	0	0	-					
Machang	16	94.12	1	5.88	0	0	-					
Pasir Mas	24	96.00	1	4.00	0	0	-					
Pasir Puteh	33	97.06	0	-	0	1	2.94					
Tanah Merah	19	100.0	0	-	0	0	-					
Tumpat	23	95.83	0	-	0	1	4.17					
Gua Musang	4	100.0	0	-	0	0	-					
Kuala Krai	24	100.0	0	-	0	0	-					
Jeli	9	100.0	0	-	0	0	-					
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-					

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 12.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 12.1.5: Individual Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	18	8.11		188	84.68		16	7.21		-	-		-	-	
Bachok	1	6.67		12	80.00		2	13.33		-	-		-	-	
Kota Bharu	2	3.92		46	90.20		3	5.88		-	-		-	-	
Machang	3	17.65		11	64.71		3	17.65		-	-		-	-	
Pasir Mas	-	-		23	92.00		2	8.00		-	-		-	-	
Pasir Puteh	5	14.71		28	82.35		1	2.94		-	-		-	-	
Tanah Merah	1	5.26		17	89.47		1	5.26		-	-		-	-	
Tumpat	3	12.50		19	79.17		2	8.33		-	-		-	-	
Gua Musang	-	-		4	100.0		-	-		-	-		-	-	
Kuala Krai	2	8.33		22	91.67		-	-		-	-		-	-	
Jeli	1	11.11		6	66.67		2	22.22		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 12.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 12.1.6: Individual Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daeah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	-	24	10.81	13	5.86	10	4.50			
Bachok	-	-	-	-	-	1	6.67	1	6.67			
Kota Bharu	-	-	-	10	19.61	4	7.84	1	1.96			
Machang	-	-	-	-	-	1	5.88	2	11.76			
Pasir Mas	-	-	-	2	8.00	1	4.00	1	4.00			
Pasir Puteh	-	-	-	6	17.65	3	8.82	1	2.94			
Tanah Merah	-	-	-	-	-	2	10.53	1	5.26			
Tumpat	-	-	-	5	20.83	-	-	1	4.17			
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Kuala Krai	-	-	-	1	4.17	1	4.17	1	4.17			
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	1	11.11			
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

Jadual 12.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 12.1.6: Individual Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	2	0.90	1	0.45	12	5.41	101	45.50								
Bachok	-	-	-	-	-	-	8	53.33								
Kota Bharu	1	1.96	-	-	3	5.88	23	45.10								
Machang	1	5.88	-	-	1	5.88	6	35.29								
Pasir Mas	-	-	-	-	2	8.00	15	60.00								
Pasir Puteh	-	-	-	-	1	2.94	12	35.29								
Tanah Merah	-	-	-	-	1	5.26	10	52.63								
Tumpat	-	-	-	-	2	8.33	7	29.17								
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	2	50.00								
Kuala Krai	-	-	1	4.17	1	4.17	13	54.17								
Jeli	-	-	-	-	1	11.11	5	55.56								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-								

Jadual 12.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Nanas mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 12.1.6: Individual Agriculture Holding for Pineapple Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	37	16.67	22	9.91	
Bachok	5	33.33	-	-	
Kota Bharu	7	13.73	2	3.92	
Machang	4	23.53	2	11.76	
Pasir Mas	1	4.00	3	12.00	
Pasir Puteh	6	17.65	5	14.71	
Tanah Merah	2	10.53	3	15.79	
Tumpat	5	20.83	4	16.67	
Gua Musang	2	50.00	-	-	
Kuala Krai	5	20.83	1	4.17	
Jeli	-	-	2	22.22	
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kenaf mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 13.0: Agriculture Holding for Kenaf Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	862	99.54	4	0.46	866	100.0
Johor	3	100.0	-	0.00	3	100.0
Kedah	80	98.77	1	1.23	81	100.0
Kelantan	72	100.0	-	0.00	72	100.0
Melaka	4	100.0	-	0.00	4	100.0
Negeri Sembilan	-	-	-	-	-	-
Pahang	478	99.58	2	0.42	480	100.0
Pulau Pinang	-	-	-	-	-	-
Perak	17	100.0	-	0.00	17	100.0
Perlis	82	98.80	1	1.20	83	100.0
Selangor	-	-	-	-	-	-
Terengganu	126	100.0	-	0.00	126	100.0
Sabah	-	-	-	-	-	-
Sarawak	-	-	-	-	-	-
W.P. Kuala Lumpur	-	-	-	-	-	-
W.P. Labuan	-	-	-	-	-	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 13.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 13.1: Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	72	100.0	-	-	72	100.0
Bachok	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	10	100.0	-	-	10	100.0
Machang	8	100.0	-	-	8	100.0
Pasir Mas	25	100.0	-	-	25	100.0
Pasir Puteh	24	100.0	-	-	24	100.0
Tanah Merah	5	100.0	-	-	5	100.0
Tumpat	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023
Table 13.1.1: Individual Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	72	100.0	0	-
Bachok	-	-	-	-
Kota Bharu	10	100.0	0	-
Machang	8	100.0	0	-
Pasir Mas	25	100.0	0	-
Pasir Puteh	24	100.0	0	-
Tanah Merah	5	100.0	0	-
Tumpat	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023
Table 13.1.2: Individual Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	57	79.17	15	20.83
Bachok	-	-	-	-
Kota Bharu	6	60.00	4	40.00
Machang	8	100.0	-	-
Pasir Mas	20	80.00	5	20.00
Pasir Puteh	20	83.33	4	16.67
Tanah Merah	3	60.00	2	40.00
Tumpat	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 13.1.3: Individual Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	3	4.17	18	25.00	22	30.56	29	40.28
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	4	40.00	3	30.00	3	30.00
Machang	-	-	3	37.50	2	25.00	3	37.50
Pasir Mas	2	8.00	4	16.00	3	12.00	16	64.00
Pasir Puteh	1	4.17	4	16.67	13	54.17	6	25.00
Tanah Merah	-	-	3	60.00	1	20.00	1	20.00
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 13.1.4: Individual Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	72	100.0		0	-		0	-		0	-	
Bachok	-	-		-	-		-	-		-	-	
Kota Bharu	10	100.0		0	-		0	-		0	-	
Machang	8	100.0		0	-		0	-		0	-	
Pasir Mas	25	100.0		0	-		0	-		0	-	
Pasir Puteh	24	100.0		0	-		0	-		0	-	
Tanah Merah	5	100.0		0	-		0	-		0	-	
Tumpat	-	-		-	-		-	-		-	-	
Gua Musang	-	-		-	-		-	-		-	-	
Kuala Krai	-	-		-	-		-	-		-	-	
Jeli	-	-		-	-		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 13.1.5: Individual Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	-	-		71	98.61		1	1.39		-	-		-	-	
Bachok	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Kota Bharu	-	-		10	100.0		-	-		-	-		-	-	
Machang	-	-		8	100.0		-	-		-	-		-	-	
Pasir Mas	-	-		24	96.00		1	4.00		-	-		-	-	
Pasir Puteh	-	-		24	100.0		-	-		-	-		-	-	
Tanah Merah	-	-		5	100.0		-	-		-	-		-	-	
Tumpat	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Gua Musang	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Kuala Krai	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Jeli	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 13.1.6: Individual Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	-	-	-	-	-	-
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 13.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 13.1.6: Individual Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Kelantan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71	98.61	
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	100.0	
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	100.0	
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	100.0	
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	95.83	
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	100.0	
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 13.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Kenaf mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 13.1.6: Individual Agriculture Holding for Kenaf Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	1	1.39	-	-	-
Bachok	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	1	4.17	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 14.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lada mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 14.0: Agriculture Holding for Pepper Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	32,191	99.97	10	0.03	32,201	100.0
Johor	91	96.81	3	3.19	94	100.0
Kedah	9	90.00	1	10.00	10	100.0
Kelantan	12	100.0	-	0.00	12	100.0
Melaka	4	100.0	-	0.00	4	100.0
Negeri Sembilan	2	100.0	-	0.00	2	100.0
Pahang	4	80.00	1	20.00	5	100.0
Pulau Pinang	2	100.0	-	0.00	2	100.0
Perak	6	85.71	1	14.29	7	100.0
Perlis	1	100.0	-	0.00	1	100.0
Selangor	3	100.0	-	0.00	3	100.0
Terengganu	21	87.50	3	12.50	24	100.0
Sabah	321	100.0	-	0.00	321	100.0
Sarawak	31,715	100.0	1	0.00	31,716	100.0
W.P. Kuala Lumpur	-	-	-	-	-	-
W.P. Labuan	-	-	-	-	-	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 14.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 14.1: Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	12	100.0	-	-	12	100.0
Bachok	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	4	100.0	-	-	4	100.0
Machang	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	1	100.0	-	-	1	100.0
Pasir Puteh	3	100.0	-	-	3	100.0
Tanah Merah	2	100.0	-	-	2	100.0
Tumpat	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	1	100.0	-	-	1	100.0
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-
Jeli	1	100.0	-	-	1	100.0
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 14.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023
Table 14.1.1: Individual Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	12	100.0	0	-
Bachok	-	-	-	-
Kota Bharu	4	100.0	0	-
Machang	-	-	-	-
Pasir Mas	1	100.0	0	-
Pasir Puteh	3	100.0	0	-
Tanah Merah	2	100.0	0	-
Tumpat	-	-	-	-
Gua Musang	1	100.0	0	-
Kuala Krai	-	-	-	-
Jeli	1	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 14.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 14.1.2: Individual Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	10	83.33	2	16.67
Bachok	-	-	-	-
Kota Bharu	2	50.00	2	50.00
Machang	-	-	-	-
Pasir Mas	1	100.0	-	-
Pasir Puteh	3	100.0	-	-
Tanah Merah	2	100.0	-	-
Tumpat	-	-	-	-
Gua Musang	1	100.0	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-
Jeli	1	100.0	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 14.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 14.1.3: Individual Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	1	8.33	1	8.33	6	50.00	4	33.33
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	1	25.00	1	25.00	1	25.00	1	25.00
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	1	100.00	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	2	66.67	1	33.33
Tanah Merah	-	-	-	-	1	50.00	1	50.00
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	1	100.00	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	1	100.00
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 14.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 14.1.4: Individual Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	12	100.0		0	-		0	-		0	-	
Bachok	-	-		-	-		-	-		-	-	
Kota Bharu	4	100.0		0	-		0	-		0	-	
Machang	-	-		-	-		-	-		-	-	
Pasir Mas	1	100.0		0	-		0	-		0	-	
Pasir Puteh	3	100.0		0	-		0	-		0	-	
Tanah Merah	2	100.0		0	-		0	-		0	-	
Tumpat	-	-		-	-		-	-		-	-	
Gua Musang	1	100.0		0	-		0	-		0	-	
Kuala Krai	-	-		-	-		-	-		-	-	
Jeli	1	100.0		0	-		0	-		0	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 14.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 14.1.5: Individual Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	-	-		11	91.67		-	-		1	8.33		-	-	
Bachok	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Kota Bharu	-	-		3	75.00		-	-		1	25.00		-	-	
Machang	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Pasir Mas	-	-		1	100.0		-	-		-	-		-	-	
Pasir Puteh	-	-		3	100.0		-	-		-	-		-	-	
Tanah Merah	-	-		2	100.0		-	-		-	-		-	-	
Tumpat	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Gua Musang	-	-		1	100.0		-	-		-	-		-	-	
Kuala Krai	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Jeli	-	-		1	100.0		-	-		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 14.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 14.1.6: Individual Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Doktor Falsafah (PhD) <i>Doctor of Philosophy (PhD)</i>	Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana <i>Degree/ Advanced Diploma/ Masters</i>	Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf <i>Polytechnic/ University Diploma or equivalent</i>	Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) <i>Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)</i>
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	-	58.33	1	8.33
Bachok	-	-	-	-
Kota Bharu	-	75.00	1	25.00
Machang	-	-	-	-
Pasir Mas	-	100.0	-	-
Pasir Puteh	-	33.33	-	-
Tanah Merah	-	100.0	-	-
Tumpat	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Jadual 14.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 14.1.6: Individual Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	33.33	-	-	-	-
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	66.67	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100.0	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100.0	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 14.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lada mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 14.1.6: Individual Agriculture Holding for Pepper Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	-	-	-	-	-
Bachok	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 15.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Koko mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 15.0: Agriculture Holding for Cocoa Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	4,147	99.62	16	0.38	4,163	100.0
Johor	52	96.30	2	3.70	54	100.0
Kedah	29	100.0	-	0.00	29	100.0
Kelantan	130	100.0	-	0.00	130	100.0
Melaka	6	100.0	-	0.00	6	100.0
Negeri Sembilan	14	100.0	-	0.00	14	100.0
Pahang	116	97.48	3	2.52	119	100.0
Pulau Pinang	1	100.0	-	0.00	1	100.0
Perak	385	99.48	2	0.52	387	100.0
Perlis	9	100.0	-	0.00	9	100.0
Selangor	42	97.67	1	2.33	43	100.0
Terengganu	5	83.33	1	16.67	6	100.0
Sabah	2,217	99.86	3	0.14	2,220	100.0
Sarawak	1,141	99.65	4	0.35	1,145	100.0
W.P. Kuala Lumpur	-	-	-	-	-	-
W.P. Labuan	-	-	-	-	-	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 15.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 15.1: Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	130	100.0	-	-	130	100.0
Bachok	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-
Machang	6	100.0	-	-	6	100.0
Pasir Mas	4	100.0	-	-	4	100.0
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-
Tanah Merah	8	100.0	-	-	8	100.0
Tumpat	1	100.0	-	-	1	100.0
Gua Musang	92	100.0	-	-	92	100.0
Kuala Krai	4	100.0	-	-	4	100.0
Jeli	15	100.0	-	-	15	100.0
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 15.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023
Table 15.1.1: Individual Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	130	100.0	0	-
Bachok	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-
Machang	6	100.0	0	-
Pasir Mas	4	100.0	0	-
Pasir Puteh	-	-	-	-
Tanah Merah	8	100.0	0	-
Tumpat	1	100.0	0	-
Gua Musang	92	100.0	0	-
Kuala Krai	4	100.0	0	-
Jeli	15	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 15.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 15.1.2: Individual Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	112	86.15	18	13.85
Bachok	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-
Machang	6	100.0	-	-
Pasir Mas	3	75.00	1	25.00
Pasir Puteh	-	-	-	-
Tanah Merah	5	62.50	3	37.50
Tumpat	1	100.0	-	-
Gua Musang	81	88.04	11	11.96
Kuala Krai	2	50.00	2	50.00
Jeli	14	93.33	1	6.67
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 15.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 15.1.3: Individual Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	24	18.46	66	50.77	40	30.77
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	6	100.00
Pasir Mas	-	-	-	-	2	50.00	2	50.00
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	2	25.00	6	75.00
Tumpat	-	-	-	-	-	-	1	100.00
Gua Musang	-	-	23	25.00	57	61.96	12	13.04
Kuala Krai	-	-	-	-	2	50.00	2	50.00
Jeli	-	-	1	6.67	3	20.00	11	73.33
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 15.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 15.1.4: Individual Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	123	94.62	7	5.38	0	0	0	-	0	-	-	-
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	1	16.67	5	83.33	0	0	0	-	0	-	-	-
Pasir Mas	3	75.00	1	25.00	0	0	0	-	0	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanah Merah	8	100.0	0	-	0	0	0	-	0	-	-	-
Tumpat	1	100.0	0	-	0	0	0	-	0	-	-	-
Gua Musang	91	98.91	1	1.09	0	0	0	-	0	-	-	-
Kuala Krai	4	100.0	0	-	0	0	0	-	0	-	-	-
Jeli	15	100.0	0	-	0	0	0	-	0	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 15.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 15.1.5: Individual Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Berceraai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	4	3.08		114	87.69		9	6.92		3	2.31		-	-	
Bachok	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Kota Bharu	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Machang	2	33.33		4	66.67		-	-		-	-		-	-	
Pasir Mas	1	25.00		3	75.00		-	-		-	-		-	-	
Pasir Puteh	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Tanah Merah	1	12.50		4	50.00		-	-		3	37.50		-	-	
Tumpat	-	-		1	100.0		-	-		-	-		-	-	
Gua Musang	-	-		85	92.39		7	7.61		-	-		-	-	
Kuala Krai	-	-		4	100.0		-	-		-	-		-	-	
Jeli	-	-		13	86.67		2	13.33		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 15.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 15.1.6: Individual Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	-	-	-	-	-	-
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeli	-	-	-	-	-	-	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 15.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 15.1.6: Individual Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	-	-	1	0.77	1	0.77	1	0.77	26	20.00						
Bachok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Machang	-	-	-	-	-	-	-	-	4	66.67						
Pasir Mas	-	-	-	-	-	-	-	-	3	75.00						
Pasir Puteh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanah Merah	-	-	-	-	-	-	-	-	1	12.50						
Tumpat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gua Musang	-	-	1	1.09	-	-	-	-	14	15.22						
Kuala Krai	-	-	-	-	-	-	-	-	1	25.00						
Jeli	-	-	-	-	1	6.67	3	20.00								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 15.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Koko mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 15.1.6: Individual Agriculture Holding for Cocoa Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	73	56.15	29		22.31
Bachok	-	-	-	-	-
Kota Bharu	-	-	-	-	-
Machang	2	33.33	-	-	-
Pasir Mas	1	25.00	-	-	-
Pasir Puteh	-	-	-	-	-
Tanah Merah	5	62.50	2	-	25.00
Tumpat	1	100.0	-	-	-
Gua Musang	57	61.96	20	-	21.74
Kuala Krai	3	75.00	-	-	-
Jeli	4	26.67	7	-	46.67
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 16.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 16.0: Agriculture Holding for Fruits Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	87,731	97.36	2,375	2.64	90,106	100.0
Johor	12,320	95.91	526	4.09	12,846	100.0
Kedah	2,799	96.12	113	3.88	2,912	100.0
Kelantan	5,712	99.51	28	0.49	5,740	100.0
Melaka	1,114	89.48	131	10.52	1,245	100.0
Negeri Sembilan	2,844	93.49	198	6.51	3,042	100.0
Pahang	3,918	90.05	433	9.95	4,351	100.0
Perak	12,176	97.92	259	2.08	12,435	100.0
Perlis	2,914	98.78	36	1.22	2,950	100.0
Pulau Pinang	934	88.95	116	11.05	1,050	100.0
Sabah	13,802	99.80	27	0.20	13,829	100.0
Sarawak	9,484	99.10	86	0.90	9,570	100.0
Selangor	1,847	87.99	252	12.01	2,099	100.0
Terengganu	17,610	99.54	81	0.46	17,691	100.0
W.P. Kuala Lumpur	19	19.00	81	81.00	100	100.0
W.P. Labuan	221	97.79	5	2.21	226	100.0
W.P. Putrajaya	17	85.00	3	15.00	20	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 16.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 16.1: Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	5,712	99.51	28	0.49	5,740	100.0
Bachok	826	99.64	3	0.36	829	100.0
Kota Bharu	658	99.55	3	0.45	661	100.0
Machang	477	99.38	3	0.63	480	100.0
Pasir Mas	259	99.23	2	0.77	261	100.0
Pasir Puteh	457	99.56	2	0.44	459	100.0
Tanah Merah	300	99.34	2	0.66	302	100.0
Tumpat	531	99.81	1	0.19	532	100.0
Gua Musang	384	98.21	7	1.79	391	100.0
Kuala Krai	1,025	99.90	1	0.10	1,026	100.0
Jeli	643	99.69	2	0.31	645	100.0
Jajahan Kecil Lojing	152	98.70	2	1.30	154	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 16.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 16.1.1: Individual Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	5,692	99.65	20	0.35
Bachok	824	99.76	2	0.24
Kota Bharu	658	100.0	0	-
Machang	475	99.58	2	0.42
Pasir Mas	258	99.61	1	0.39
Pasir Puteh	456	99.78	1	0.22
Tanah Merah	299	99.67	1	0.33
Tumpat	528	99.44	3	0.56
Gua Musang	381	99.22	3	0.78
Kuala Krai	1,018	99.32	7	0.68
Jeli	643	100.0	0	-
Jajahan Kecil Lojing	152	100.0	0	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 16.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023
Table 16.1.2: Individual Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	4,578	80.15	1,134	19.85
Bachok	616	74.58	210	25.42
Kota Bharu	529	80.40	129	19.60
Machang	328	68.76	149	31.24
Pasir Mas	225	86.87	34	13.13
Pasir Puteh	370	80.96	87	19.04
Tanah Merah	233	77.67	67	22.33
Tumpat	419	78.91	112	21.09
Gua Musang	336	87.50	48	12.50
Kuala Krai	848	82.73	177	17.27
Jeli	542	84.29	101	15.71
Jajahan Kecil Lojing	132	86.84	20	13.16

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 16.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 16.1.3: Individual Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	116	0.13	895	1.02	1,874	2.14	2,827	3.22
Bachok	16	0.02	155	0.18	287	0.33	368	0.42
Kota Bharu	6	0.01	80	0.09	211	0.24	361	0.41
Machang	10	0.01	52	0.06	135	0.15	280	0.32
Pasir Mas	7	0.01	30	0.03	100	0.11	122	0.14
Pasir Puteh	9	0.01	58	0.07	161	0.18	229	0.26
Tanah Merah	5	0.01	35	0.04	91	0.10	169	0.19
Tumpat	10	0.01	77	0.09	164	0.19	280	0.32
Gua Musang	19	0.02	83	0.09	126	0.14	156	0.18
Kuala Krai	15	0.02	156	0.18	337	0.38	517	0.59
Jeli	12	0.01	112	0.13	204	0.23	315	0.36
Jajahan Kecil Lojing	7	0.01	57	0.06	58	0.07	30	0.03

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk kepada lokasi tempat kediaman pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refers to agriculture holding's location of living quarters

Jadual 16.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 16.1.4: Individual Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>
Kelantan	5,473	96.15	165	2.90	0.05	3	51	0.90				
Bachok	811	98.42	8	0.97	-	0	5	0.61				
Kota Bharu	638	96.96	19	2.89	-	0	1	0.15				
Machang	445	93.68	30	6.32	-	0	0	-				
Pasir Mas	239	92.64	17	6.59	-	0	2	0.78				
Pasir Puteh	453	99.34	0	-	-	0	3	0.66				
Tanah Merah	281	93.98	16	5.35	-	0	2	0.67				
Tumpat	472	89.39	24	4.55	-	0	32	6.06				
Gua Musang	349	91.60	31	8.14	0.26	1	0	-				
Kuala Krai	992	97.45	20	1.96	0.20	2	4	0.39				
Jeli	641	99.69	0	-	-	0	2	0.31				
Jajahan Kecil Lojing	152	100.0	0	-	-	0	0	-				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 16.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 16.1.5: Individual Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	253	4.43		4,319	75.61		1,077	18.86		45	0.79		18	0.32	
Bachok	39	4.72		667	80.75		115	13.92		2	0.24		3	0.36	
Kota Bharu	33	5.02		484	73.56		137	20.82		2	0.30		2	0.30	
Machang	17	3.56		329	68.97		121	25.37		9	1.89		1	0.21	
Pasir Mas	16	6.18		195	75.29		43	16.60		3	1.16		2	0.77	
Pasir Puteh	20	4.38		365	79.87		68	14.88		4	0.88		-	-	
Tanah Merah	11	3.67		242	80.67		46	15.33		1	0.33		-	-	
Tumpat	23	4.33		372	70.06		133	25.05		2	0.38		1	0.19	
Gua Musang	15	3.91		314	81.77		52	13.54		3	0.78		-	-	
Kuala Krai	42	4.10		736	71.80		233	22.73		11	1.07		3	0.29	
Jeli	31	4.82		496	77.14		108	16.80		5	0.78		3	0.47	
Jajahan Kecil Lojing	6	3.95		119	78.29		21	13.82		3	1.97		3	1.97	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 16.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 15.1.6: Individual Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Doktor Falsafah (PhD) <i>Doctor of Philosophy (PhD)</i>		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana <i>Degree/ Advanced Diploma/ Masters</i>		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf <i>Polytechnic/ University Diploma or equivalent</i>		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) <i>Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	7	0.12	259	4.53	155	2.71	61	1.07
Bachok	1	0.12	21	2.54	13	1.57	7	0.85
Kota Bharu	2	0.30	49	7.45	58	8.81	10	1.52
Machang	2	0.42	18	3.77	12	2.52	6	1.26
Pasir Mas	-	-	13	5.02	5	1.93	5	1.93
Pasir Puteh	-	-	18	3.94	9	1.97	4	0.88
Tanah Merah	-	-	33	11.00	20	6.67	6	2.00
Tumpat	2	0.38	45	8.47	10	1.88	6	1.13
Gua Musang	-	-	7	1.82	2	0.52	5	1.30
Kuala Krai	-	-	30	2.93	16	1.56	7	0.68
Jeli	-	-	25	3.89	10	1.56	5	0.78
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 16.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 15.1.6: Individual Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	17	0.30	19	0.33	116	2.03	2,256	39.50								
Bachok	2	0.24	-	-	11	1.33	391	47.34								
Kota Bharu	13	1.98	3	0.46	18	2.74	277	42.10								
Machang	-	-	2	0.42	8	1.68	205	42.98								
Pasir Mas	-	-	1	0.39	1	0.39	162	62.55								
Pasir Puteh	-	-	3	0.66	8	1.75	222	48.58								
Tanah Merah	2	0.67	3	1.00	9	3.00	100	33.33								
Tumpat	-	-	3	0.56	13	2.45	247	46.52								
Gua Musang	-	-	-	-	9	2.34	78	20.31								
Kuala Krai	-	-	1	0.10	22	2.15	328	32.00								
Jeli	-	-	3	0.47	17	2.64	234	36.39								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	12	7.89								

Jadual 16.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 15.1.6: Individual Agriculture Holding for Fruits Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Di bawah taraf kelulusan SPM/SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	1,714	30.01	1,108	19.40
Bachok	325	39.35	55	6.66
Kota Bharu	154	23.40	74	11.25
Machang	179	37.53	45	9.43
Pasir Mas	48	18.53	24	9.27
Pasir Puteh	134	29.32	59	12.91
Tanah Merah	66	22.00	61	20.33
Tumpat	139	26.18	66	12.43
Gua Musang	146	38.02	137	35.68
Kuala Krai	346	33.76	275	26.83
Jeli	153	23.79	196	30.48
Jajahan Kecil Lojing	24	15.79	116	76.32

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 17.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 17.0: Agriculture Holding for Vegetables Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	44,422	94.35	2,658	5.65	47,080	100.0
Johor	8,137	94.75	451	5.25	8,588	100.0
Kedah	814	91.77	73	8.23	887	100.0
Kelantan	4,465	98.54	66	1.46	4,531	100.0
Melaka	521	88.91	65	11.09	586	100.0
Negeri Sembilan	1,015	84.02	193	15.98	1,208	100.0
Pahang	2,865	81.44	653	18.56	3,518	100.0
Perak	2,617	90.06	289	9.94	2,906	100.0
Perlis	207	94.95	11	5.05	218	100.0
Pulau Pinang	518	76.63	158	23.37	676	100.0
Sabah	8,085	99.48	42	0.52	8,127	100.0
Sarawak	6,848	98.26	121	1.74	6,969	100.0
Selangor	1,388	79.86	350	20.14	1,738	100.0
Terengganu	6,684	98.11	129	1.89	6,813	100.0
W.P. Kuala Lumpur	31	42.47	42	57.53	73	100.0
W.P. Labuan	191	94.55	11	5.45	202	100.0
W.P. Putrajaya	36	90.00	4	10.00	40	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 17.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023

Table 17.1: Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Individu <i>Individual</i>		Pertubuhan <i>Establishment</i>		Pegangan Pertanian <i>Agriculture Holding</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	4,465	98.54	66	1.46	4,531	100.0
Bachok	1,504	99.80	3	0.20	1,507	100.0
Kota Bharu	438	95.63	20	4.37	458	100.0
Machang	208	97.65	5	2.35	213	100.0
Pasir Mas	293	99.66	1	0.34	294	100.0
Pasir Puteh	473	98.75	6	1.25	479	100.0
Tanah Merah	247	97.63	6	2.37	253	100.0
Tumpat	618	99.52	3	0.48	621	100.0
Gua Musang	237	97.93	5	2.07	242	100.0
Kuala Krai	207	96.73	7	3.27	214	100.0
Jeli	194	98.98	2	1.02	196	100.0
Jajahan Kecil Lojing	46	85.19	8	14.81	54	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 17.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 17.1.1: Individual Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	4,447	99.60	18	0.40
Bachok	1,503	99.93	1	0.07
Kota Bharu	438	100.0	0	-
Machang	207	99.52	1	0.48
Pasir Mas	292	99.66	1	0.34
Pasir Puteh	472	99.79	1	0.21
Tanah Merah	247	100.0	0	-
Tumpat	614	99.35	4	0.65
Gua Musang	236	99.58	1	0.42
Kuala Krai	203	98.07	4	1.93
Jeli	190	97.94	4	2.06
Jajahan Kecil Lojing	45	97.83	1	2.17

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 17.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023
Table 17.1.2: Individual Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	3,552	79.55	913	20.45
Bachok	1,164	77.39	340	22.61
Kota Bharu	365	83.33	73	16.67
Machang	147	70.67	61	29.33
Pasir Mas	260	88.74	33	11.26
Pasir Puteh	376	79.49	97	20.51
Tanah Merah	203	82.19	44	17.81
Tumpat	490	79.29	128	20.71
Gua Musang	197	83.12	40	16.88
Kuala Krai	152	73.43	55	26.57
Jeli	157	80.93	37	19.07
Jajahan Kecil Lojing	41	89.13	5	10.87

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 17.1.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023
Table 17.1.3: Individual Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	15 – 30 tahun <i>15 – 30 years</i>		31 – 45 tahun <i>31 – 45 years</i>		46 – 59 tahun <i>46 – 59 years</i>		60 tahun dan ke atas <i>60 years and above</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	368	8.24	966	21.63	1,683	37.69	1,448	32.43
Bachok	92	6.12	325	21.61	582	38.70	505	33.58
Kota Bharu	39	8.90	86	19.63	177	40.41	136	31.05
Machang	21	10.10	41	19.71	66	31.73	80	38.46
Pasir Mas	39	13.31	71	24.23	103	35.15	80	27.30
Pasir Puteh	32	6.77	89	18.82	173	36.58	179	37.84
Tanah Merah	28	11.34	68	27.53	90	36.44	61	24.70
Tumpat	51	8.25	132	21.36	196	31.72	239	38.67
Gua Musang	37	15.61	45	18.99	123	51.90	32	13.50
Kuala Krai	9	4.35	57	27.54	56	27.05	85	41.06
Jeli	16	8.25	42	21.65	89	45.88	47	24.23
Jajahan Kecil Lojing	4	8.70	10	21.74	28	60.87	4	8.70

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 17.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-Sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 17.1.4: Individual Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	3,987	89.66	130	2.92	0.09	4	326	7.33				
Bachok	1,443	96.01	50	3.33	-	0	10	0.67				
Kota Bharu	421	96.12	12	2.74	-	0	5	1.14				
Machang	201	97.10	3	1.45	0.48	1	2	0.97				
Pasir Mas	260	89.04	27	9.25	-	0	5	1.71				
Pasir Puteh	438	92.80	4	0.85	-	0	30	6.36				
Tanah Merah	233	94.33	8	3.24	-	0	6	2.43				
Tumpat	338	55.05	11	1.79	0.33	2	263	42.83				
Gua Musang	230	97.46	5	2.12	-	0	1	0.42				
Kuala Krai	192	94.58	6	2.96	0.49	1	4	1.97				
Jeli	186	97.89	4	2.11	-	0	0	-				
Jajahan Kecil Lojing	45	100.0	0	-	-	0	0	-				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 17.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-Sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023

Table 17.1.5: Individual Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Bercerai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	4.05	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	85.08	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	10.12	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	0.54	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	0.20
Kelantan	181			3,799			452			24			9		
Bachok	49	3.26		1,307		86.90	138		9.18	4		0.27	6		0.40
Kota Bharu	25	5.71		377		86.07	35		7.99	1		0.23	-		-
Machang	10	4.81		168		80.77	28		13.46	2		0.96	-		-
Pasir Mas	14	4.78		257		87.71	20		6.83	2		0.68	-		-
Pasir Puteh	26	5.50		383		80.97	59		12.47	5		1.06	-		-
Tanah Merah	8	3.24		220		89.07	19		7.69	-		-	-		-
Tumpat	24	3.88		503		81.39	87		14.08	4		0.65	-		-
Gua Musang	8	3.38		226		95.36	1		0.42	2		0.84	-		-
Kuala Krai	10	4.83		154		74.40	39		18.84	3		1.45	1		0.48
Jeli	7	3.61		162		83.51	24		12.37	-		-	1		0.52
Jajahan Kecil Lojing	-	-		42		91.30	2		4.35	1		2.17	1		2.17

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 17.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 17.1.6: Individual Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	2	0.04	93	2.08	90	2.02	33	0.74
Bachok	-	-	12	0.80	23	1.53	7	0.47
Kota Bharu	-	-	23	5.25	30	6.85	5	1.14
Machang	-	-	7	3.37	5	2.40	2	0.96
Pasir Mas	-	-	8	2.73	3	1.02	4	1.37
Pasir Puteh	1	0.21	7	1.48	6	1.27	7	1.48
Tanah Merah	1	0.40	11	4.45	10	4.05	1	0.40
Tumpat	-	-	11	1.78	9	1.46	2	0.32
Gua Musang	-	-	7	2.95	2	0.84	2	0.84
Kuala Krai	-	-	4	1.93	1	0.48	3	1.45
Jeli	-	-	3	1.55	1	0.52	-	-
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 17.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 17.1.6: Individual Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Kelantan	16	0.36		174	3.90		590	13.21		2,298	51.47	
Bachok	1	0.07		81	5.39		215	14.30		849	56.45	
Kota Bharu	6	1.37		16	3.65		68	15.53		231	52.74	
Machang	1	0.48		8	3.85		20	9.62		102	49.04	
Pasir Mas	3	1.02		8	2.73		49	16.72		161	54.95	
Pasir Puteh	1	0.21		10	2.11		36	7.61		216	45.67	
Tanah Merah	1	0.40		15	6.07		49	19.84		124	50.20	
Tumpat	3	0.49		13	2.10		42	6.80		307	49.68	
Gua Musang	-	-		12	5.06		58	24.47		112	47.26	
Kuala Krai	-	-		5	2.42		16	7.73		82	39.61	
Jeli	-	-		4	2.06		31	15.98		85	43.81	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		2	4.35		6	13.04		29	63.04	

Jadual 17.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 17.1.6: Individual Agriculture Holding for Vegetables Crop by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	697	15.61	472		10.57
Bachok	216	14.36	100		6.65
Kota Bharu	36	8.22	23		5.25
Machang	50	24.04	13		6.25
Pasir Mas	27	9.22	30		10.24
Pasir Puteh	132	27.91	57		12.05
Tanah Merah	19	7.69	16		6.48
Tumpat	120	19.42	111		17.96
Gua Musang	31	13.08	13		5.49
Kuala Krai	42	20.29	54		26.09
Jeli	22	11.34	48		24.74
Jajahan Kecil Lojing	2	4.35	7		15.22

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 18.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lain mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 18.0: Agriculture Holding for Other Crops by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	38,801	96.65	1,344	3.35	40,145	100.0
Johor	5,329	93.41	376	6.59	5,705	100.0
Kedah	1,215	94.92	65	5.08	1,280	100.0
Kelantan	3,287	99.61	13	0.39	3,300	100.0
Melaka	757	95.58	35	4.42	792	100.0
Negeri Sembilan	579	85.78	96	14.22	675	100.0
Pahang	1,249	84.16	235	15.84	1,484	100.0
Pulau Pinang	298	83.24	60	16.76	358	100.0
Perak	4,974	97.30	138	2.70	5,112	100.0
Perlis	215	98.17	4	1.83	219	100.0
Selangor	1,900	91.79	170	8.21	2,070	100.0
Terengganu	8,909	99.59	37	0.41	8,946	100.0
Sabah	4,117	99.35	27	0.65	4,144	100.0
Sarawak	5,847	99.14	51	0.86	5,898	100.0
W.P. Kuala Lumpur	21	38.89	33	61.11	54	100.0
W.P. Labuan	98	98.00	2	2.00	100	100.0
W.P. Putrajaya	6	75.00	2	25.00	8	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 18.1.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Kewarganegaraan, Kelantan, 2023

Table 18.1.1: Individual Agriculture Holding for Other Crops by Administrative District and Citizenship, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	3,279	99.76	8	0.24
Bachok	872	100.0	0	-
Kota Bharu	538	99.81	1	0.19
Machang	204	100.0	0	-
Pasir Mas	285	99.30	2	0.70
Pasir Puteh	282	100.0	0	-
Tanah Merah	147	100.0	0	-
Tumpat	502	99.80	1	0.20
Gua Musang	65	98.48	1	1.52
Kuala Krai	233	99.57	1	0.43
Jeli	143	98.62	2	1.38
Jajahan Kecil Lojing	8	100.0	0	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 18.1.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Jantina, Kelantan, 2023

Table 18.1.2: Individual Agriculture Holding for Other Crops by Administrative District and Sex, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	2,525	76.82	762	23.18
Bachok	623	71.44	249	28.56
Kota Bharu	435	80.71	104	19.29
Machang	139	68.14	65	31.86
Pasir Mas	223	77.70	64	22.30
Pasir Puteh	226	80.14	56	19.86
Tanah Merah	116	78.91	31	21.09
Tumpat	409	81.31	94	18.69
Gua Musang	56	84.85	10	15.15
Kuala Krai	176	75.21	58	24.79
Jeli	115	79.31	30	20.69
Jajahan Kecil Lojing	7	87.50	1	12.50

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 18.1.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Umur, Kelantan, 2023

Table 18.1.3: Individual Agriculture Holding for Other Crops by Administrative District and Age Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	74	2.25	480	14.60	1,016	30.91	1,717	52.24
Bachok	22	2.52	142	16.28	237	27.18	471	54.01
Kota Bharu	8	1.48	70	12.99	177	32.84	284	52.69
Machang	3	1.47	28	13.73	66	32.35	107	52.45
Pasir Mas	5	1.74	30	10.45	99	34.49	153	53.31
Pasir Puteh	8	2.84	36	12.77	93	32.98	145	51.42
Tanah Merah	1	0.68	22	14.97	51	34.69	73	49.66
Tumpat	14	2.78	63	12.52	161	32.01	265	52.68
Gua Musang	2	3.03	9	13.64	23	34.85	32	48.48
Kuala Krai	4	1.71	52	22.22	66	28.21	112	47.86
Jeli	6	4.14	26	17.93	38	26.21	75	51.72
Jajahan Kecil Lojing	1	12.50	2	25.00	5	62.50	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 18.1.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Kumpulan Etnik, Kelantan, 2023
Table 18.1.4: Individual Agriculture Holding for Other Crops by Administrative District and Ethnic Group, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Bumiputera <i>Bumiputera</i>			Cina <i>Chinese</i>			India <i>Indian</i>			Lain-lain <i>Others</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Kelantan	3,122	95.21	90	2.74	0.03	1	66	2.01				
Bachok	836	95.87	29	3.33	-	0	7	0.80				
Kota Bharu	523	97.21	13	2.42	-	0	2	0.37				
Machang	203	99.51	1	0.49	-	0	0	-				
Pasir Mas	265	92.98	16	5.61	-	0	4	1.40				
Pasir Puteh	274	97.16	1	0.35	-	0	7	2.48				
Tanah Merah	139	94.56	7	4.76	-	0	1	0.68				
Tumpat	446	88.84	12	2.39	-	0	44	8.76				
Gua Musang	62	95.38	3	4.62	-	0	0	-				
Kuala Krai	223	95.71	8	3.43	0.43	1	1	0.43				
Jeli	143	100.0	0	-	-	0	0	-				
Jajahan Kecil Lojing	8	100.0	0	-	-	0	0	-				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 18.1.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Taraf Perkahwinan, Kelantan, 2023
Table 18.1.5: Individual Agriculture Holding for Other Crops by Administrative District and Marital Status, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Tidak pernah berkahwin <i>Never married</i>			Berkahwin <i>Married</i>			Balu/Duda <i>Widow/Widower</i>			Bercerai <i>Divorced</i>			Berpisah <i>Separated</i>		
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	171	5.20		2,428	73.87		673	20.47		13	0.40		2	0.06	
Bachok	47	5.39		631	72.36		191	21.90		2	0.23		1	0.11	
Kota Bharu	28	5.19		414	76.81		97	18.00		-	-		-	-	
Machang	11	5.39		147	72.06		44	21.57		2	0.98		-	-	
Pasir Mas	18	6.27		196	68.29		70	24.39		3	1.05		-	-	
Pasir Puteh	9	3.19		232	82.27		40	14.18		1	0.35		-	-	
Tanah Merah	9	6.12		107	72.79		30	20.41		-	-		1	0.68	
Tumpat	28	5.57		377	74.95		97	19.28		1	0.20		-	-	
Gua Musang	4	6.06		56	84.85		6	9.09		-	-		-	-	
Kuala Krai	9	3.85		158	67.52		63	26.92		4	1.71		-	-	
Jeli	8	5.52		102	70.34		35	24.14		-	-		-	-	
Jajahan Kecil Lojing	-	-		8	100.0		-	-		-	-		-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 18.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 18.1.6: Individual Agriculture Holding for Other Crops by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daeah Pentadbiran Administrative District	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	1	0.03	150	4.56	82	2.49	35	1.06
Bachok	-	-	26	2.98	12	1.38	6	0.69
Kota Bharu	-	-	51	9.46	37	6.86	7	1.30
Machang	-	-	5	2.45	5	2.45	-	-
Pasir Mas	-	-	10	3.48	1	0.35	1	0.35
Pasir Puteh	-	-	12	4.26	4	1.42	6	2.13
Tanah Merah	-	-	10	6.80	7	4.76	2	1.36
Tumpat	1	0.20	21	4.17	10	1.99	2	0.40
Gua Musang	-	-	2	3.03	2	3.03	-	-
Kuala Krai	-	-	9	3.85	3	1.28	9	3.85
Jeli	-	-	4	2.76	1	0.69	2	1.38
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 18.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023

Table 18.1.6: Individual Agriculture Holding for Other Crops by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Kelantan	16	0.49	14	0.43	69	2.10	1,562	47.52								
Bachok	2	0.23	1	0.11	16	1.83	456	52.29								
Kota Bharu	6	1.11	1	0.19	14	2.60	232	43.04								
Machang	2	0.98	2	0.98	6	2.94	98	48.04								
Pasir Mas	1	0.35	3	1.05	2	0.70	197	68.64								
Pasir Puteh	2	0.71	4	1.42	5	1.77	147	52.13								
Tanah Merah	-	-	-	-	3	2.04	67	45.58								
Tumpat	3	0.60	3	0.60	12	2.39	214	42.54								
Gua Musang	-	-	-	-	2	3.03	20	30.30								
Kuala Krai	-	-	-	-	3	1.28	75	32.05								
Jeli	-	-	-	-	6	4.14	54	37.24								
Jajahan Kecil Lojing	-	-	-	-	-	-	2	25.00								

Jadual 18.1.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Tanaman Lain mengikut Daerah Pentadbiran dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Kelantan, 2023
Table 18.1.6: Individual Agriculture Holding for Other Crops by Administrative District and Highest Certificate Attained, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran <i>Administrative District</i>	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) <i>Below the SPM/SPM (V) passing standard</i>			Tiada sijil <i>No Certificate</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	
Kelantan	774	23.55	584		17.77
Bachok	185	21.22	168		19.27
Kota Bharu	106	19.67	85		15.77
Machang	67	32.84	19		9.31
Pasir Mas	34	11.85	38		13.24
Pasir Puteh	72	25.53	30		10.64
Tanah Merah	34	23.13	24		16.33
Tumpat	150	29.82	87		17.30
Gua Musang	24	36.36	16		24.24
Kuala Krai	75	32.05	60		25.64
Jeli	26	17.93	52		35.86
Jajahan Kecil Lojing	1	12.50	5		62.50

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 19.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 19.0: Key Parameters for Agriculture Holding by State, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Malaysia	7,501,255.81	6,629,004.10	24,078.16	42,582,677.15	104,899,383.37	14,895,578,843.62	7,961,476,084.00	47,457,706.33	6,567,463.43
Johor	837,845.26	750,879.92	2,188.64	250,143.42	15,108,414.45	2,986,814,604.10	648,993,584.00	8,021,236.67	96,114.38
Kedah	388,916.02	356,284.31	884.11	143,647.56	2,879,730.09	351,127,335.00	221,482,664.00	831,015.67	427,618.33
Kelantan	361,931.62	316,115.04	184.39	95,172.93	3,518,671.98	2,300,689.00	27,905,849.00	615,396.00	679,084.90
Melaka	77,946.09	70,448.91	504.18	346,139.75	1,213,983.39	3,167,552,825.00	91,047,123.00	1,954,501.00	-
Negeri Sembilan	266,173.87	241,787.77	834.63	122,863.66	4,030,838.84	1,382,114,491.00	363,168,588.00	3,141,778.00	57,586.50
Pahang	983,013.94	872,005.46	1,816.31	1,144,915.56	16,759,408.40	496,011,598.00	4,446,996,484.00	9,046,036.00	954,229.54
Pulau Pinang	44,249.53	38,994.94	1,470.27	8,334.59	496,871.78	255,842,016.00	321,740,463.00	292,083.00	-
Perak	497,029.56	452,538.45	6,619.67	2,401,097.72	7,736,796.49	1,017,004,969.00	867,481,870.00	7,791,787.67	1,313,118.24
Perlis	58,532.75	52,042.49	11.37	1,976.35	229,293.58	65,023.00	8,039,506.00	5,398.00	80,294.00
Selangor	172,843.89	159,666.02	1,333.42	1,336,366.57	2,967,635.66	3,623,851,354.00	465,711,469.00	5,071,723.00	-
Terengganu	226,968.07	195,258.51	649.78	90,513.34	3,704,001.22	5,019,745.00	107,609,947.00	703,620.33	390,263.64
Sabah	1,782,044.19	1,574,410.44	7,271.71	508,410.31	23,241,002.02	1,213,831,036.52	262,705,937.00	8,907,043.00	804,550.22
Sarawak	1,803,408.55	1,548,247.31	305.75	36,128,933.38	22,986,935.50	392,239,765.00	42,921,481.00	1,023,537.00	1,764,603.69
W.P. Kuala Lumpur	23.07	22.29	3.82	2,980.00	3,141.00	16,341.00	85,429,083.00	200.00	-
W.P. Labuan	317.24	290.51	0.12	789.00	22,485.00	1,787,052.00	242,036.00	52,351.00	-
W.P. Putrajaya	12.17	11.73	-	393.00	173.96	-	-	-	-

Jadual 19.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 19.0: Key Parameters for Agriculture Holding by State, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Malaysia	36,381,394.05	103,825,101.05	14,086,481,164.82	2,991,653,346.00	46,540,175.33	5,981,612.71	161,690,934,636.51
Johor	184,734.96	14,881,236.11	2,556,819,395.10	616,704,260.00	7,738,569.67	82,840.38	27,262,523,100.88
Kedah	122,589.19	2,635,127.37	348,259,842.00	207,079,149.00	786,875.67	427,618.33	7,875,818,641.26
Kelantan	92,522.19	3,448,564.41	1,891,842.00	26,386,576.00	549,062.00	679,084.90	7,133,469,985.84
Melaka	129,347.45	1,208,198.77	3,150,411,690.00	80,402,744.00	1,949,633.00	-	3,623,615,303.58
Negeri Sembilan	121,413.44	4,007,492.53	1,174,231,040.00	349,291,260.00	3,057,418.00	57,386.50	7,858,673,152.58
Pahang	1,140,240.75	16,708,800.33	462,395,985.00	156,833,076.00	8,999,820.00	954,229.54	25,122,588,011.86
Pulau Pinang	7,056.21	367,303.87	248,160,250.00	237,957,001.00	285,129.00	-	3,514,729,603.86
Perak	1,981,401.46	7,659,874.65	998,931,923.00	505,535,326.00	7,719,855.67	763,532.51	15,983,535,482.36
Perlis	1,122.35	162,957.77	60,073.00	7,895,589.00	5,215.00	80,294.00	584,820,944.93
Selangor	1,310,092.29	2,946,188.82	3,545,254,257.20	347,798,614.00	4,975,559.00	-	8,394,273,696.02
Terengganu	81,885.71	3,661,212.82	4,018,434.00	99,768,229.00	687,666.33	390,163.64	5,390,972,022.10
Sabah	425,518.50	23,168,658.91	1,204,077,799.52	245,293,514.00	8,894,561.00	804,550.22	25,059,410,784.36
Sarawak	30,780,719.55	22,944,105.78	390,394,215.00	26,982,920.00	843,515.00	1,741,912.69	23,567,229,044.22
W.P. Kuala Lumpur	1,664.00	2,967.67	15,363.00	83,664,496.00	180.00	-	29,117,977.91
W.P. Labuan	703.00	22,247.71	1,559,056.00	60,592.00	47,116.00	-	288,753,234.35
W.P. Putrajaya	383.00	163.54	-	-	-	-	1,403,650.40

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk kepada lokasi aktiviti pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refers to agriculture activities' location

Jadual 19.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 19.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	5,822,495.72	5,123,113.03	-	-	95,080,707.14	-	-	-	-
Padi Paddy	506,376.84	477,544.50	-	-	2,253,665.94	-	-	-	-
Getah Rubber	717,282.33	622,108.39	-	-	423,715.11	-	-	-	-
Nanas Pineapple	18,135.19	13,412.95	-	-	586,132.90	-	-	-	-
Kenaf Kenaf	1,496.92	1,472.40	-	-	9,916.04	-	-	-	-
Lada Pepper	8,362.61	6,814.23	-	35,942,221.44	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	4,901.77	3,496.43	-	303,167.40	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	188,025.36	156,916.03	-	-	1,791,089.93	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	95,416.77	92,021.94	-	-	1,681,596.14	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	138,762.30	132,104.19	-	-	1,488,654.82	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	940,356.03	-	14,895,578,843.62	1,520,847,362.00	47,457,706.33	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	1,099,571.71	-	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	484,333.64	-	6,440,628,722.00	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	24,078.16	-	-	-	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	5,396,932.28	-	-	-	-	6,567,463.43

Jadual 19.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 19.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Sales Quantity	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kuantiti Jualan							
	Sales Quantity							
	Kelapa Sawit Oil Palm	-	95,080,707.14	-	-	-	-	83,300,348,870.17
	Padi Paddy	-	1,706,374.04	-	-	-	-	2,446,948,182.74
	Getah Rubber	-	423,715.11	-	-	-	-	2,693,567,594.75
	Nanas Pineapple	-	574,339.96	-	-	-	-	1,675,662,296.44
	Kenaf Kenaf	-	6,000.02	-	-	-	-	4,867,902.22
	Lada Pepper	30,741,954.12	-	-	-	-	-	738,010,464.87
	Koko Cocoa	269,198.00	-	-	-	-	-	2,667,426.90
	Buah-Buahan Fruits	-	1,436,216.94	-	-	-	-	14,137,415,207.73
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	1,646,704.02	-	-	-	-	10,007,777,273.64
	Tanaman Lain Other Crops	-	1,430,932.16	-	-	-	-	2,870,670,381.71
		496,954.07	-	14,086,481,164.82	1,414,079,425.00	46,540,175.33	-	24,813,861,293.12
Teranakan Livestocks	Perikanan Tangkapan							
	Captured Fisheries							
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan							
	Captured Fisheries							
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur							
	Aquaculture							
		4,873,287.86	-	-	-	-	5,981,612.71	3,834,361,714.76

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 19.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 19.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Luas			Kuantiti Pengeluaran		
	Bertanam Planted Area	Luas Bertuai Harvested Area	Keluasan Area	(biji)	(ekor)	(liter)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(tan metrik)	(meter padu)	
Tanaman <i>Crops</i>						
Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	907,511.39	875,559.53	-	13,378,023.58	-	-
Padi <i>Paddy</i>	497,413.83	468,555.75	-	2,190,854.89	-	-
Getah <i>Rubber</i>	604,013.66	534,236.03	-	344,661.46	-	-
Nanas <i>Pineapple</i>	8,943.58	6,901.95	-	262,565.17	-	-
Kenaf <i>Kenaf</i>	1,299.34	1,274.82	-	9,696.52	-	-
Lada <i>Pepper</i>	7,675.04	6,706.98	-	35,833,658.44	-	-
Koko <i>Cocoa</i>	3,988.62	2,774.17	-	157,035.40	-	-
Buah-Buahan <i>Fruits</i>	145,690.22	116,228.59	-	1,259,092.99	-	-
Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	61,191.30	58,554.45	-	945,046.69	-	-
Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	60,354.67	59,600.16	-	749,653.58	-	-
Ternakan <i>Livestocks</i>	-	-	-	105,027.28	18,954,825.00	5,879,150.00
Perikanan <i>Fisheries</i>	-	-	-	910,057.80	-	-
Perikanan Tangkapan <i>Captured Fisheries</i>	-	-	-	245,205.19	83,869,693.00	-
Akuakultur <i>Aquaculture</i>	-	-	11,155.42	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>	-	-	-	4,211,643.47	-	18,247.78

Jadual 19.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 19.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	4,914,984.33	4,247,553.50	-	-	81,702,683.56	-	-	-	-
Padi Paddy	8,963.01	8,988.75	-	-	62,811.05	-	-	-	-
Getah Rubber	113,268.67	87,872.36	-	-	79,053.65	-	-	-	-
Nanas Pineapple	9,191.61	6,511.00	-	-	323,567.73	-	-	-	-
Kenaf Kenaf	197.58	197.58	-	-	219.52	-	-	-	-
Lada Pepper	687.57	107.25	-	108,563.00	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	913.15	722.26	-	146,132.00	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	42,335.14	40,687.45	-	-	531,996.93	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	34,225.47	33,467.48	-	-	736,549.45	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	78,407.63	72,504.04	-	-	739,001.24	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	835,328.75	-	14,251,475,119.62	1,501,892,537.00	41,578,556.33	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	189,513.91	-	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	189,513.91	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	12,922.73	-	239,128.46	-	6,356,759,029.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	1,185,288.81	-	-	-	-	6,549,215.65

Jadual 19.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 19.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(kg)	(tan metrik)	(bijil)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	81,702,683.56	-	-	-
	Padi Paddy	-	54,839.26	-	-	-
	Getah Rubber	-	79,053.65	-	-	-
	Nanas Pineapple	-	317,461.61	-	-	-
	Kenaf Kenaf	-	215.52	-	-	-
	Lada Pepper	94,092.00	-	-	-	-
	Koko Cocoa	142,025.00	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	-	529,003.20	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	722,616.47	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	-	723,787.11	-	-	-
Ternakan Livestocks		399,281.33	-	13,446,825,035.82	41,077,099.33	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	188,966.17	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	226,903.42	-	1,502,686,778.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		811,752.31	-	-	-	5,964,657.93

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Daerah Pentadbiran, Kelantan, 2023
Table 20.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Administrative District, Kelantan, 2023

Daerah Pentadbiran Administrative District	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)
Kelantan	361,931.62	316,115.04	184.39	95,172.93	3,518,671.98	2,300,689.00	27,905,849.00	615,396.00	679,084.90
Bachok	22,166.45	19,757.01	14.50	9,867.87	178,098.78	317,459.00	1,392,068.00	1,122.00	-
Kota Bharu	19,296.24	16,243.83	20.19	4,750.62	99,844.71	406,701.00	2,344,543.00	376,030.00	22,205.00
Machang	13,774.84	11,925.02	10.91	1,329.80	67,550.09	6,127.00	1,950,595.00	3,824.00	-
Pasir Mas	27,586.79	24,007.74	9.36	1,356.41	80,734.56	638,280.00	33,697.00	55,842.00	-
Pasir Puteh	20,005.89	16,676.49	46.37	15,855.45	105,100.58	245,456.00	385,989.00	153,038.67	1,167.00
Tanah Merah	30,764.30	27,187.81	11.71	4,256.22	261,684.74	59,514.00	2,649,106.00	1.00	7,601.91
Tumpat	12,553.05	10,304.15	8.81	4,841.70	77,921.83	113,054.00	2,520,512.00	9,643.33	-
Gua Musang	142,051.48	122,909.97	11.42	23,527.56	2,026,858.43	33,238.00	2,706,923.00	15,895.00	120,886.99
Kuala Krai	48,976.30	45,192.79	30.20	838.20	340,943.02	458,360.00	10,423,646.00	-	527,224.00
Jeli	21,383.53	18,601.14	20.91	9,278.10	173,995.24	22,500.00	3,498,594.00	-	-
Jajahan Kecil Lojing	3,372.77	3,309.11	-	19,271.00	105,940.01	-	176.00	-	-

Daerah Pentadbiran Administrative District	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Kelantan	92,522.19	3,448,564.41	1,891,842.00	26,386,576.00	549,062.00	679,084.90	7,133,469,985.84
Bachok	9,843.87	165,579.86	254,211.00	1,318,749.00	1,018.00	-	645,955,130.54
Kota Bharu	3,570.79	82,864.75	338,053.00	2,311,887.00	357,550.00	22,205.00	339,955,135.86
Machang	1,176.10	62,689.03	5,610.00	1,627,313.00	3,819.00	-	234,925,369.68
Pasir Mas	1,314.76	75,333.11	535,331.00	32,144.00	27,539.00	-	222,556,412.26
Pasir Puteh	15,583.85	100,486.33	178,836.00	379,326.00	133,606.67	1,167.00	363,435,694.85
Tanah Merah	4,075.36	260,181.19	51,450.00	2,599,246.00	1.00	7,601.91	359,093,427.07
Tumpat	4,665.10	71,750.00	102,706.00	2,509,335.00	9,643.33	-	298,439,834.27
Gua Musang	23,256.98	2,023,222.65	18,925.00	2,691,007.00	15,885.00	120,886.99	2,299,385,026.41
Kuala Krai	827.60	334,697.39	384,680.00	9,595,061.00	-	527,224.00	967,225,552.56
Jeli	8,936.77	168,183.65	22,040.00	3,322,349.00	-	-	689,991,834.52
Jajahan Kecil Lojing	19,271.00	103,576.44	-	159.00	-	-	712,506,567.82

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kelantan, 2023
Table 20.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	163,622.42	142,410.95	-	-	2,656,061.37	-	-	-	-
Padi Paddy	72,063.69	57,882.66	-	-	259,612.75	-	-	-	-
Getah Rubber	89,237.73	81,192.27	-	-	62,891.46	-	-	-	-
Nanas Pineapple	164.85	133.68	-	-	5,241.97	-	-	-	-
Kenaf Kenaf	122.28	122.28	-	-	1,211.20	-	-	-	-
Lada Pepper	1.22	1.01	-	4,093.30	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	49.32	44.42	-	3,394.80	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	16,409.06	14,899.96	-	-	199,766.94	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	8,032.40	7,482.63	-	-	191,541.25	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	12,228.65	11,945.18	-	-	95,288.91	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	16,060.40	-	2,300,689.00	13,559,372.00	615,396.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	40,046.51	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	184.39	-	7,009.62	-	14,346,477.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	71,624.43	-	-	-	-	679,084.90

Jadual 20.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kelantan, 2023
Table 20.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	2,656,061.37	-	-	-	2,542,891,889.14
	Padi Paddy	-	232,866.77	-	-	-	287,105,701.72
	Getah Rubber	-	62,891.46	-	-	-	343,558,530.87
	Nanas Pineapple	-	5,128.44	-	-	-	15,706,238.16
	Kenaf Kenaf	-	286.49	-	-	-	100,271.79
	Lada Pepper	3,671.06	-	-	-	-	84,434.41
	Koko Cocoa	3,325.60	-	-	-	-	33,514.00
	Buah-Buahan Fruits	-	165,066.53	-	-	-	1,433,863,697.09
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	187,534.45	-	-	-	1,174,440,590.29
	Tanaman Lain Other Crops	-	92,938.42	-	-	-	189,247,293.39
Ternakan Livestocks	14,419.40	-	1,891,842.00	13,014,739.00	549,062.00	-	278,413,759.96
Perikanan Fisheries	-	39,615.73	-	-	-	-	502,087,172.35
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	6,174.74	13,371,837.00	-	-	64,794,209.70
		71,106.13	-	-	-	679,084.90	301,142,682.97

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kelantan, 2023
Table 20.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity					
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	7,204.70	6,948.87	-	-	-	84,813.83	-	-	-	-	
	Padi Paddy	71,712.01	57,533.01	-	-	-	249,030.14	-	-	-	-	
	Getah Rubber	69,995.80	64,928.24	-	-	-	49,277.65	-	-	-	-	
	Nanas Pineapple	136.37	112.36	-	-	-	4,277.70	-	-	-	-	
	Kenaf Kenaf	122.28	122.28	-	-	-	1,211.20	-	-	-	-	
	Lada Pepper	1.22	1.01	-	-	4,093.30	-	-	-	-	-	
	Koko Cocoa	49.32	44.42	-	-	3,394.80	-	-	-	-	-	
	Buah-Buahan Fruits	14,142.62	12,878.92	-	-	-	171,332.19	-	-	-	-	
	Sayur-Sayuran Vegetables	5,996.12	5,460.04	-	-	-	99,208.59	-	-	-	-	
	Tanaman Lain Other Crops	11,303.19	11,289.91	-	-	-	88,804.25	-	-	-	-	
Ternakan Livestocks	-	-	-	-	-	12,306.40	-	2,089,849.00	2,178,291.00	510,056.00	-	
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	-	112.44	-	-	6,236.97	-	6,714,494.00	-	-	-
		-	-	-	-	71,624.43	-	-	-	-	1,167.00	

Jadual 20.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kelantan, 2023
Table 20.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	84,813.83	-	-	-	76,475,912.02
	Padi Paddy	-	223,479.17	-	-	-	275,730,294.52
	Getah Rubber	-	49,277.65	-	-	-	225,807,890.73
	Nanas Pineapple	-	4,180.13	-	-	-	12,593,959.86
	Kenaf Kenaf	-	286.49	-	-	-	100,271.79
	Lada Pepper	3,671.06	-	-	-	-	84,434.41
	Koko Cocoa	3,325.60	-	-	-	-	33,514.00
	Buah-Buahan Fruits	-	137,818.74	-	-	-	1,058,828,726.27
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	97,087.94	-	-	-	592,484,226.43
	Tanaman Lain Other Crops	-	86,476.82	-	-	-	144,466,054.61
Ternakan Livestocks	10,753.40	-	1,696,859.00	1,926,386.00	444,154.00	-	129,075,529.95
Perikanan Fisheries	-	36,001.64	-	-	-	-	450,285,827.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	5,457.92	-	6,642,543.00	-	52,102,261.70
	71,106.13	-	-	-	-	1,167.00	1,274,597.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kelantan, 2023
Table 20.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	156,417.71	135,462.08	-	-	2,571,247.54	-	-	-	-
	Padi Paddy	351.68	349.66	-	-	10,582.61	-	-	-	-
	Getah Rubber	19,241.93	16,264.03	-	-	13,613.81	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	28.48	21.32	-	-	964.27	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	2,266.44	2,021.04	-	-	28,434.75	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	2,036.28	2,022.59	-	-	92,332.66	-	-	-	-
Teranakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	925.46	655.27	-	-	6,484.65	-	-	-	-
		-	-	-	3,754.00	-	210,840.00	11,381,081.00	105,340.00	-
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	3,917.29	-	-	-	-
Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture	-	-	71.94	-	772.65	-	7,631,983.00	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	677,917.90
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging										

Jadual 20.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kelantan, 2023
Table 20.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kelantan, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
				(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	2,571,247.54	-	-	-	2,466,415,977.12	
	Padi Paddy	-	9,387.60	-	-	-	11,375,407.20	
	Getah Rubber	-	13,613.81	-	-	-	117,750,640.14	
	Nanas Pineapple	-	948.31	-	-	-	3,112,278.31	
	Buah-Buahan Fruits	-	27,247.79	-	-	-	375,034,970.81	
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	-	90,446.51	-	-	-	581,956,363.87	
	Tanaman Lain Other Crops	-	6,461.60	-	-	-	44,781,238.78	
		3,666.00	-	194,983.00	11,088,353.00	104,908.00	149,338,230.01	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	3,614.09	-	-	-	51,801,345.35	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	716.82	-	6,729,294.00	-	12,691,948.00	
		-	-	-	-	677,917.90	299,868,085.97	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Bachok, 2023

Table 21.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Bachok, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)			Luas Bertuai Harvested Area (Ha)		Keluasan Area (Ha)		(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)		(liter)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	277.97		267.15		-	-	-	3,541.72	-	-	-	-
	Padi Paddy	11,194.36		8,982.62		-	-	-	39,163.05	-	-	-	-
	Getah Rubber	724.05		693.74		-	-	-	532.75	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	5.71		5.35		-	-	-	195.13	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	1,228.64		1,184.90		-	-	-	36,753.21	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	2,517.12		2,410.58		-	-	-	40,437.18	-	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	6,218.60		6,212.67		-	-	-	44,286.92	-	-	-	-
Ternakan Livestocks		-		-		-	-	1,167.00	-	317,459.00	1,142,223.00	1,122.00	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-		-		-	-	-	12,147.84	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-		-		14.50	-	-	1,040.99	-	249,845.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-		-		-	-	8,700.87	-	-	-	-	-

Jadual 21.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Bachok, 2023
Table 21.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Bachok, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	3,541.72	-	-	3,210,334.51
	Padi Paddy	-	33,694.28	-	-	43,938,639.39
	Getah Rubber	-	532.75	-	-	2,453,810.38
	Nanas Pineapple	-	190.02	-	-	560,557.65
	Buah-Buahan Fruits	-	31,991.36	-	-	92,077,117.26
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	39,546.28	-	-	225,074,550.11
	Tanaman Lain Other Crops	-	43,257.31	-	-	70,323,747.40
Ternakan Livestocks	1,148.00	-	254,211.00	1,117,608.00	1,018.00	45,948,478.65
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	12,066.50	-	-	156,138,343.00
	Akuakultur Aquaculture	-	759.64	201,141.00	-	6,150,897.20
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	8,695.87	-	-	-	-	78,655.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Bachok, 2023
Table 21.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Bachok, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	234.52	226.54	-	-	2,770.32	-	-	-	-	2,770.32	-	-	-	2,508,316.07	
	Padi Paddy	11,194.36	8,982.62	-	-	39,163.05	-	-	-	-	33,694.28	-	-	-	43,938,639.39	
	Getah Rubber	724.05	693.74	-	-	532.75	-	-	-	-	532.75	-	-	-	2,453,810.38	
	Nanas Pineapple	5.71	5.35	-	-	195.13	-	-	-	-	190.02	-	-	-	560,557.65	
	Buah-Buahan Fruits	1,183.48	1,139.74	-	-	35,523.36	-	-	-	-	30,821.20	-	-	-	89,700,788.01	
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	2,492.45	2,386.16	-	-	39,780.23	-	-	-	-	38,889.67	-	-	-	221,615,628.64	
	Tanaman Lain Other Crops	6,214.35	6,208.42	-	-	44,236.30	-	-	-	-	43,206.69	-	-	-	70,285,488.83	
Perikanan Fisheries		-	-	-	1,155.00	-	317,459.00	120,611.00	1,122.00	1,136.00	-	254,211.00	98,299.00	1,018.00	31,987,303.65	
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	12,147.84	-	-	-	-	12,066.50	-	-	-	156,138,343.00	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	-	13.18	-	1,021.13	-	249,845.00	-	-	743.21	-	201,141.00	-	6,040,393.20	
		-	-	-	8,700.87	-	-	-	-	8,695.87	-	-	-	-	78,655.00	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Bachok, 2023

Table 21.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Bachok, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	43.44	40.61	-	-	771.39	-	-	771.39	-	702,018.43
	Buah-Buahan Fruits	45.17	45.17	-	-	1,229.85	-	-	1,170.16	-	2,376,329.25
	Sayur-Sayuran Vegetables	24.67	24.41	-	-	656.95	-	-	656.61	-	3,458,921.47
	Tanaman Lain Other Crops	4.25	4.25	-	-	50.62	-	-	50.62	-	38,258.57
Ternakan Livestocks		-	-	-	12.00	-	1,021,612.00	12.00	-	1,019,309.00	13,961,175.00
Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture	-	-	1.32	-	19.86	-	-	16.43	-	110,504.00

Sumber: Bansi Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Nota:

I. Analisa pada 28 Mei 2025

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Bharu, 2023
Table 22.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kota Bharu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Beranam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	39.07	37.71	-	-	461.80	-	-	-	-
Padi Paddy	14,850.59	11,954.96	-	-	58,880.77	-	-	-	-
Getah Rubber	1,422.16	1,343.26	-	-	1,034.78	-	-	-	-
Nanas Pineapple	27.71	24.02	-	-	884.24	-	-	-	-
Kenaf Kenaf	5.00	5.00	-	-	50.00	-	-	-	-
Lada Pepper	0.14	0.11	-	501.62	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	908.00	853.78	-	-	12,737.34	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	339.21	321.01	-	-	5,785.93	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	1,704.36	1,703.98	-	-	11,869.74	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	4,249.00	-	406,701.00	1,142,753.00	376,030.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	6,985.20	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	20.19	-	1,154.90	-	1,201,790.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	-	-	-	-	22,205.00

Jadual 22.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Bharu, 2023
Table 22.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kota Bharu, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	461.80	-	-	-	422,860.10
	Padi Paddy	-	45,388.19	-	-	-	55,431,689.56
	Getah Rubber	-	1,034.78	-	-	-	4,747,929.83
	Nanas Pineapple	-	867.11	-	-	-	2,715,369.03
	Kenaf Kenaf	-	11.82	-	-	-	4,135.37
	Lada Pepper	441.79	-	-	-	-	10,161.20
	Buah-Buahan Fruits	-	9,988.12	-	-	-	82,040,761.17
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	5,636.49	-	-	-	33,694,462.58
	Tanaman Lain Other Crops	-	11,471.04	-	-	-	14,708,945.22
		3,129.00	-	338,053.00	1,110,132.00	357,550.00	32,959,846.50
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	6,974.01	-	-	-	94,690,909.29
	Akuakultur Aquaculture	-	1,031.39	-	1,201,755.00	-	8,819,266.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	22,205.00	9,708,800.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jarar/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 22.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kota Bharu, 2023

Table 22.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kota Bharu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)		(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm		39.07	37.71	-	-	461.80	-	-	-	-	461.80	-	-	-	422,860.10
	Padi Paddy		14,744.15	11,848.53	-	-	58,320.66	-	-	-	-	44,993.09	-	-	-	54,917,482.36
	Getah Rubber		1,422.16	1,343.26	-	-	1,034.78	-	-	-	-	1,034.78	-	-	-	4,747,929.83
	Nanas Pineapple		27.43	23.74	-	-	874.69	-	-	-	-	857.66	-	-	-	2,678,318.25
	Kenaf Kenaf		5.00	5.00	-	-	50.00	-	-	-	-	11.82	-	-	-	4,135.37
Teranakan Livestocks	Lada Pepper		0.14	0.11	-	501.62	-	-	-	-	441.79	-	-	-	-	10,161.20
	Buah-Buahan Fruits		908.00	853.78	-	-	12,737.34	-	-	-	-	9,988.12	-	-	-	82,040,761.17
	Sayur-Sayuran Vegetables		297.19	282.30	-	-	4,803.29	-	-	-	-	4,680.57	-	-	-	28,393,652.21
	Tanaman Lain Other Crops		1,670.77	1,670.46	-	-	9,986.56	-	-	-	-	9,588.30	-	-	-	14,316,944.03
			-	-	-	4,223.00	-	388,701.00	54,864.00	376,030.00	3,104.00	-	322,573.00	33,728.00	357,550.00	14,776,468.50
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries		-	-	-	-	4,999.08	-	-	-	-	4,987.89	-	-	-	64,858,378.00
	Akuakultur Aquaculture		-	-	19.05	-	1,039.88	-	9,762.00	-	-	933.06	-	9,727.00	-	6,882,688.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Bharu, 2023
Table 22.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kota Bharu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops								
Padi Paddy	106.43	106.43	-	-	560.11	-	-	-
Nanas Pineapple	0.28	0.28	-	-	9.55	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	42.02	38.71	-	-	982.64	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	33.59	33.52	-	-	1,883.18	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	26.00	-	18,000.00	1,087,889.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	1,986.12	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	1.14	-	115.02	-	1,192,028.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	-	-	-	22,205.00

Jadual 22.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Bharu, 2023
Table 22.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kota Bharu, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	-	395.10	-	-	-	514,207.20
	-	9.45	-	-	-	37,050.77
	-	955.92	-	-	-	5,300,810.37
	-	1,882.74	-	-	-	392,001.19
Ternakan Livestocks	25.00	-	15,480.00	1,076,404.00	-	18,183,378.00
Perikanan Fisheries	-	1,986.12	-	-	-	29,832,531.29
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	98.33	-	1,192,028.00	-	1,936,578.00
	-	-	-	-	22,205.00	9,708,800.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Machang, 2023
Table 23.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Machang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm															
	1,475.47		1,389.85		-	-	25,095.10	-	-	-	-	25,095.10	-	-	-	23,630,904.05
	Padi Paddy															
	4,925.21		3,940.17		-	-	19,142.90	-	-	-	-	17,898.85	-	-	-	22,083,730.76
	Getah Rubber															
	5,838.86		5,158.51		-	-	3,971.21	-	-	-	-	3,971.21	-	-	-	20,695,425.09
	Nanas Pineapple															
	12.23		10.43		-	-	419.11	-	-	-	-	412.73	-	-	-	1,217,561.93
	Kenaf Kenaf															
	21.24		21.24		-	-	200.73	-	-	-	-	47.71	-	-	-	16,698.50
Teranakan Livestocks	Koko Cocoa															
	4.07		4.07		-	439.80	-	-	-	439.10	-	-	-	-	-	4,422.60
	Buah-Buahan Fruits															
	1,085.16		996.83		-	-	12,549.04	-	-	-	-	9,245.16	-	-	-	120,359,941.37
	Sayur-Sayuran Vegetables															
	217.71		209.04		-	-	3,482.53	-	-	-	-	3,425.73	-	-	-	18,002,954.66
	Tanaman Lain Other Crops															
	194.88		194.88		-	-	2,426.17	-	-	-	-	2,373.78	-	-	-	4,318,668.17
	-		-		-	890.00	-	6,127.00	1,686,695.00	3,824.00	737.00	-	5,610.00	1,623,813.00	3,819.00	22,792,396.55
	Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries														
-			-		-	-	11.69	-	-	-	-	11.69	-	-	-	87,738.00
Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture															
	-		-		10.91	-	251.60	-	263,900.00	-	-	207.06	-	3,500.00	-	1,714,928.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 23.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Machang, 2023
Table 23.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Machang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm		87.49	84.22	-	-	-	1,020.10	-	-	-	1,020.10	-	-	-	918,407.37
	Padi Paddy		4,925.21	3,940.17	-	-	-	19,142.90	-	-	-	17,898.85	-	-	-	22,083,730.76
	Getah Rubber		5,144.79	4,658.52	-	-	-	3,539.49	-	-	-	3,539.49	-	-	-	16,378,215.09
	Nanas Pineapple		8.52	7.60	-	-	-	288.07	-	-	-	283.00	-	-	-	834,859.61
	Kenaf Kenaf		21.24	21.24	-	-	-	200.73	-	-	-	47.71	-	-	-	16,698.50
	Koko Cocoa		4.07	4.07	-	-	439.80	-	-	-	439.10	-	-	-	-	4,422.60
	Buah-Buahan Fruits		1,080.08	991.75	-	-	-	12,495.88	-	-	-	9,192.00	-	-	-	119,246,543.04
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables		202.64	194.10	-	-	-	3,110.96	-	-	-	3,054.57	-	-	-	16,403,241.66
	Tanaman Lain Other Crops		194.67	194.67	-	-	-	2,426.07	-	-	-	2,373.68	-	-	-	4,315,800.75
			-	-	-	-	890.00	-	6,127.00	22,311.00	3,824.00	737.00	-	5,610.00	19,438.00	3,562,890.55
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries		-	-	-	-	-	11.69	-	-	-	11.69	-	-	-	87,738.00
	Akuakultur Aquaculture		-	-	-	5.56	-	217.60	-	3,500.00	-	173.12	-	3,500.00	-	1,384,178.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 24.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Pasir Mas, 2023

Table 24.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Pasir Mas, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity					Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value		
	(Ha)		(Ha)			(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	317.19	302.32	-	-	-	4,596.29	-	-	-	-	4,596.29	-	-	-	4,286,870.04
		14,409.68	11,556.22	-	-	-	48,934.50	-	-	-	-	46,423.52	-	-	-	56,362,179.51
	Getah Rubber	11,378.25	10,783.63	-	-	-	8,228.79	-	-	-	-	8,228.79	-	-	-	37,342,772.53
		25.23	18.95	-	-	-	754.95	-	-	-	-	735.41	-	-	-	2,248,978.52
	Kenaf Kenaf	43.40	43.40	-	-	-	434.05	-	-	-	-	102.57	-	-	-	35,898.91
		0.03	0.02	-	167.21	-	-	-	-	-	147.26	-	-	-	-	3,387.07
	Koko Cocoa	1.40	1.40	-	78.20	-	-	-	-	-	75.50	-	-	-	-	761.60
		Buah-Buahan Fruits	965.15	870.87	-	-	-	11,054.60	-	-	-	-	8,804.87	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables		150.09	139.64	-	-	-	2,998.67	-	-	-	-	2,929.66	-	-	-
		Tanaman Lain Other Crops	296.36	291.28	-	-	-	3,155.94	-	-	-	-	2,950.67	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	1,111.00	-	638,280.00	33,322.00	55,842.00	1,092.00	-	535,331.00	31,769.00	27,539.00	6,487,582.26		
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	14.45	-	-	-	-	14.45	-	-	-	189,777.00
		Akuakultur Aquaculture	-	-	9.36	-	562.33	375.00	-	-	-	546.88	-	375.00	-	4,000,840.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 24.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Pasir Mas, 2023
Table 24.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Pasir Mas, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity						Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm		170.38	164.90	-	-	2,009.16	-	-	-	2,009.16	-	-	-	-	1,814,336.32	
	Padi Paddy		14,409.68	11,556.22	-	-	48,934.50	-	-	-	46,423.52	-	-	-	-	56,362,179.51	
	Getah Rubber		11,378.25	10,783.63	-	-	8,228.79	-	-	-	8,228.79	-	-	-	-	37,342,772.53	
	Nanas Pineapple		21.11	15.72	-	-	605.19	-	-	-	587.15	-	-	-	-	1,811,604.44	
	Kenaf Kenaf		43.40	43.40	-	-	434.05	-	-	-	102.57	-	-	-	-	35,898.91	
	Lada Pepper		0.03	0.02	-	167.21	-	-	-	147.26	-	-	-	-	-	3,387.07	
	Koko Cocoa		1.40	1.40	-	78.20	-	-	-	75.50	-	-	-	-	-	761.60	
	Buah-Buahan Fruits		849.13	754.84	-	-	10,064.42	-	-	-	7,814.70	-	-	-	-	63,114,723.48	
	Sayur-Sayuran Vegetables		143.49	133.04	-	-	2,875.97	-	-	-	2,806.96	-	-	-	-	20,591,098.22	
	Tanaman Lain Other Crops		296.36	291.28	-	-	3,155.94	-	-	-	2,950.67	-	-	-	-	6,827,820.97	
Ternakan Livestocks	-	-	-	811.00	-	446,280.00	32,458.00	55,842.00	792.00	-	356,538.00	31,003.00	27,539.00	6,266,852.15			
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries		-	-	-	14.45	-	-	-	14.45	-	-	-	-	189,777.00		
	Akuakultur Aquaculture		-	-	8.80	-	543.58	-	375.00	-	530.14	-	375.00	-	3,877,680.00		

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 24.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Pasir Mas, 2023
Table 24.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Pasir Mas, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value (RM)	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)		(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)		(biji)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	146.81	137.42	-	-	2,587.13	-	-	-	2,587.13	-	-	2,472,533.71
	Nanas Pineapple	4.11	3.24	-	-	149.76	-	-	-	148.26	-	-	437,374.08
	Buah-Buahan Fruits	116.03	116.03	-	-	990.17	-	-	-	990.17	-	-	19,734,165.44
	Sayur-Sayuran Vegetables	6.60	6.60	-	-	122.70	-	-	-	122.70	-	-	1,329,556.71
Ternakan Livestocks	-	-	-	-	300.00	-	192,000.00	864.00	300.00	-	178,793.00	766.00	220,730.11
Perikanan Fisheries	-	-	-	0.56	-	18.75	-	-	-	16.74	-	-	123,160.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 25.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Pasir Puteh, 2023
Table 25.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Pasir Puteh, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		(meter padu)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	459.19	388.48	-	-	6,845.50	-	-	-
	Padi Paddy	15,712.15	12,609.57	-	-	56,187.08	-	-	-
	Getah Rubber	1,885.16	1,787.70	-	-	1,394.00	-	-	-
	Nanas Pineapple	32.56	26.19	-	-	1,083.63	-	-	-
	Kenaf Kenaf	44.14	44.14	-	-	441.42	-	-	-
	Lada Pepper	0.52	0.39	-	1,170.45	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	633.04	590.74	-	-	13,394.16	-	-	-
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	657.23	647.36	-	-	9,585.15	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	581.91	581.91	-	-	4,309.20	-	-	-
		-	-	-	2,109.00	-	245,456.00	109,370.00	153,038.67
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	10,627.54	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	46.37	-	1,232.89	-	276,619.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	12,576.00	-	-	-	1,167.00

Jadual 25.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Pasir Puteh, 2023
Table 25.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Pasir Puteh, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	6,845.50	-	-	-	6,518,226.38
	Padi Paddy	-	54,465.65	-	-	-	66,482,064.45
	Getah Rubber	-	1,394.00	-	-	-	6,327,849.67
	Nanas Pineapple	-	1,052.23	-	-	-	3,113,457.34
	Kenaf Kenaf	-	104.31	-	-	-	36,508.87
	Lada Pepper	1,030.85	-	-	-	-	23,709.47
	Buah-Buahan Fruits	-	11,176.98	-	-	-	38,312,523.43
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	9,403.69	-	-	-	72,340,349.58
	Tanaman Lain Other Crops	-	4,213.63	-	-	-	6,883,024.43
		1,977.00	-	178,836.00	102,707.00	133,606.67	8,134,653.00
Teranakan Livestocks							
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	10,625.54	-	-	-	139,440,463.23
	Akuakultur Aquaculture	-	1,204.81	-	276,619.00	-	15,653,705.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		12,576.00	-	-	-	1,167.00	169,160.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 25.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Pasir Puteh, 2023
Table 25.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Pasir Puteh, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		(meter padu)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	73.96	71.05	-	-	869.02	-	-	-
	Padi Paddy	15,649.42	12,546.85	-	-	56,016.58	-	-	-
	Getah Rubber	1,885.16	1,787.70	-	-	1,394.00	-	-	-
	Nanas Pineapple	22.29	18.50	-	-	727.95	-	-	-
	Kenaf Kenaf	44.14	44.14	-	-	441.42	-	-	-
	Lada Pepper	0.52	0.39	-	-	1,170.45	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	615.49	574.09	-	-	13,155.80	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	654.73	644.86	-	-	9,537.22	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	581.10	581.10	-	-	4,309.20	-	-	-
		-	-	-	-	1,079.00	-	245,456.00	55,542.00
Teranakan Livestocks									
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	9,559.55	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	6.24	-	885.47	-	192,619.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging									
		-	-	-	-	12,576.00	-	-	1,167.00

Jadual 25.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Pasir Puteh, 2023
Table 25.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Pasir Puteh, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity						Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm						
	-	869.02	-	-	-	-	788,269.07
	Padi Paddy						
	-	54,305.15	-	-	-	-	66,219,264.45
	Getah Rubber						
	-	1,394.00	-	-	-	-	6,327,849.67
	Nanas Pineapple						
	-	706.43	-	-	-	-	2,093,332.00
	Kenaf Kenaf						
	-	104.31	-	-	-	-	36,508.87
Ternakan Livestocks	Lada Pepper						
	1,030.85	-	-	-	-	-	23,709.47
	Buah-Buahan Fruits						
	-	10,938.63	-	-	-	-	36,436,107.65
	Sayur-Sayuran Vegetables						
	-	9,357.04	-	-	-	-	71,878,247.37
	Tanaman Lain Other Crops						
	-	4,213.62	-	-	-	-	6,883,008.77
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries						
	947.00	-	178,836.00	8,605.00	36,542.00	-	6,516,895.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries						
	-	9,557.55	-	-	-	-	125,170,346.00
	Akuakultur Aquaculture						
	-	871.13	-	192,619.00	-	-	9,610,335.00
	Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging						
	12,576.00	-	-	-	-	1,167.00	169,160.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 25.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Pasir Puteh, 2023
Table 25.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Pasir Puteh, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)		(Ha)		(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm		385.23	317.43	-	-	5,976.48	-	-	-	5,976.48	-	-	5,729,957.30
	Padi Paddy		62.73	62.73	-	-	170.50	-	-	-	160.50	-	-	262,800.00
	Nanas Pineapple		10.26	7.69	-	-	355.68	-	-	-	345.81	-	-	1,020,125.34
	Buah-Buahan Fruits		17.56	16.65	-	-	238.35	-	-	-	238.35	-	-	1,876,415.78
	Sayur-Sayuran Vegetables		2.50	2.50	-	-	47.93	-	-	-	46.65	-	-	462,102.21
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops		0.81	0.81	-	-	0.01	-	-	-	0.01	-	-	15.66
			-	-	-	1,030.00	-	96,022.00	97,496.67	1,030.00	-	94,102.00	97,064.67	1,617,758.00
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries		-	-	-	-	1,067.98	-	-	-	1,067.98	-	-	14,270,117.23
Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture		-	-	40.13	-	347.43	84,000.00	-	-	333.68	84,000.00	-	6,043,370.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 26.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tanah Merah, 2023
Table 26.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tanah Merah, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	14,865.53	12,857.55	-	-	232,103.92	-	-	-	-
Padi Paddy	968.13	774.51	-	-	1,517.07	-	-	-	-
Getah Rubber	12,323.75	11,312.48	-	-	8,550.97	-	-	-	-
Nanas Pineapple	16.23	13.60	-	-	523.85	-	-	-	-
Kenaf Kenaf	8.50	8.50	-	-	85.00	-	-	-	-
Lada Pepper	0.15	0.11	-	418.02	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	3.73	3.73	-	337.80	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	1,464.40	1,136.73	-	-	8,025.17	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	241.86	208.58	-	-	4,056.93	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	872.02	872.02	-	-	6,304.90	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	3,500.40	-	59,514.00	98,694.00	1.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	20.48	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	11.71	-	496.45	-	2,550,412.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	-	-	-	-	7,601.91

Jadual 26.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tanah Merah, 2023
Table 26.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tanah Merah, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	232,103.92	-	-	-	219,986,037.70
	Padi Paddy	-	1,343.11	-	-	-	1,745,079.75
	Getah Rubber	-	8,550.97	-	-	-	46,233,092.04
	Nanas Pineapple	-	515.39	-	-	-	1,587,058.05
	Kenaf Kenaf	-	20.09	-	-	-	7,030.13
	Lada Pepper	368.16	-	-	-	-	8,467.67
	Koko Cocoa	332.80	-	-	-	-	3,352.60
	Buah-Buahan Fruits	-	7,055.41	-	-	-	40,954,582.68
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	3,992.77	-	-	-	22,928,007.03
	Tanaman Lain Other Crops	-	6,144.54	-	-	-	10,103,404.47
Ternakan Livestocks		3,374.40	-	51,450.00	61,354.00	1.00	6,656,837.80
Perikanan Fisheries		-	19.25	-	-	-	416,568.00
		-	435.75	-	2,537,892.00	-	5,755,105.50
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	7,601.91	2,708,803.64

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 26.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tanah Merah, 2023
Table 26.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Tanah Merah, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity						Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)		(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm																
	1,819.50		1,753.56		-	-	21,436.42	-	-	-	-	21,436.42	-	-	-	19,322,110.46	
	Padi Paddy																
	968.13		774.51		-	-	1,517.07	-	-	-	-	1,343.11	-	-	-	1,745,079.75	
	Getah Rubber																
	10,898.19		9,954.70		-	-	7,396.26	-	-	-	-	7,396.26	-	-	-	34,686,020.04	
	Nanas Pineapple																
	14.20		11.98		-	-	467.69	-	-	-	-	459.79	-	-	-	1,369,112.32	
	Kenaf Kenaf																
	8.50		8.50		-	-	85.00	-	-	-	-	20.09	-	-	-	7,030.13	
Terbaki Livestocks	Lada Pepper																
	0.15		0.11		-	418.02	-	-	-	-	368.16	-	-	-	-	8,467.67	
	Koko Cocoa																
	3.73		3.73		-	337.80	-	-	-	-	332.80	-	-	-	-	3,352.60	
	Buah-Buahan Fruits																
	1,420.37		1,092.70		-	-	7,303.03	-	-	-	-	6,333.26	-	-	-	39,979,692.04	
	Sayur-Sayuran Vegetables																
	214.77		181.74		-	-	3,400.06	-	-	-	-	3,336.42	-	-	-	19,637,022.13	
	Tanaman Lain Other Crops																
	871.21		871.21		-	-	6,304.88	-	-	-	-	6,144.52	-	-	-	10,091,964.47	
Perikanan Fisheries	Terbaki Livestocks																
	-		-		-	1,980.40	-	59,514.00	98,337.00	1.00	1,934.40	-	51,450.00	61,023.00	1.00	5,026,502.80	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries																
	-		-		-	-	20.48	-	-	-	-	19.25	-	-	-	416,568.00	
Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture																
	-		-		11.56	-	466.45	-	2,550,412.00	-	-	413.25	-	2,537,892.00	-	5,696,105.50	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jarrah/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 26.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tanah Merah, 2023
Table 26.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Tanah Merah, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(meter padu)	(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(meter padu)	(RM)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	13,046.03	11,103.98	-	-	-	210,667.50	-	-	-	210,667.50	-	-	-	200,663,927.24	
	Getah Rubber	1,425.56	1,357.78	-	-	-	1,154.71	-	-	-	1,154.71	-	-	-	11,547,072.00	
	Nanas Pineapple	2.02	1.62	-	-	-	56.16	-	-	-	55.60	-	-	-	217,945.73	
	Buah-Buahan Fruits	44.03	44.03	-	-	-	722.14	-	-	-	722.14	-	-	-	974,890.65	
	Sayur-Sayuran Vegetables	27.09	26.84	-	-	-	656.86	-	-	-	656.36	-	-	-	3,290,984.90	
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	0.81	0.81	-	-	-	0.01	-	-	-	0.01	-	-	-	11,440.00	
		-	-	-	-	1,520.00	-	-	-	1,440.00	-	-	331.00	-	1,630,335.00	
Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	0.15	-	30.00	-	-	-	22.50	-	-	-	59,000.00	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	-	-	-	-	7,601.91	-	-	-	7,601.91	2,708,803.64	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (FSR) areas and/or outside the FSR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 27.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tumpat, 2023
Table 27.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tumpat, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area			Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	6.94	6.66	-	-	78.75	-	-	-
	Padi Paddy	9,884.71	7,969.51	-	-	35,491.11	-	-	-
	Getah Rubber	251.85	244.16	-	-	190.66	-	-	-
	Nanas Pineapple	10.15	8.90	-	-	310.76	-	-	-
	Lada Pepper	0.38	0.38	-	1,836.00	-	-	-	-
	Koko Cocoa	0.30	0.30	-	16.70	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	399.90	372.99	-	-	6,429.46	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	802.46	505.42	-	-	9,470.37	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	1,196.37	1,195.82	-	-	15,062.76	-	-	-
		-	-	-	198.00	-	113,054.00	113,424.00	9,643.33
Teranakan Livestocks		-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	9,966.40	-	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	8.81	-	921.54	-	2,407,088.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	2,791.00	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 27.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tumpat, 2023
Table 27.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tumpat, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	78.75	-	-	69,833.07
	Padi Paddy	-	33,363.94	-	-	40,704,942.59
	Getah Rubber	-	190.66	-	-	853,896.13
	Nanas Pineapple	-	305.18	-	-	900,275.23
	Lada Pepper	1,683.00	-	-	-	38,709.00
	Koko Cocoa	16.10	-	-	-	162.70
	Buah-Buahan Fruits	-	3,396.59	-	-	24,956,526.73
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	9,292.03	-	-	67,355,616.85
	Tanaman Lain Other Crops	-	14,765.77	-	-	24,535,771.54
		190.00	-	102,706.00	102,739.00	9,643.33
Teranakan Livestocks						
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	9,636.18	-	-	107,030,257.82
	Akuakultur Aquaculture	-	720.91	-	2,406,596.00	7,704,219.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		2,776.00	-	-	-	15,080.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 27.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tumpat, 2023
Table 27.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Tumpat, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm		6.94	6.66	-	-	78.75	-	-	-	-	78.75	-	-	-	69,833.07
	Padi Paddy		9,702.19	7,789.02	-	-	25,639.11	-	-	-	-	24,531.94	-	-	-	30,106,542.59
	Getah Rubber		251.04	244.16	-	-	190.66	-	-	-	-	190.66	-	-	-	853,896.13
	Nanas Pineapple		10.15	8.90	-	-	310.76	-	-	-	-	305.18	-	-	-	900,275.23
	Lada Pepper		0.38	0.38	-	1,836.00	-	-	-	-	1,683.00	-	-	-	-	38,709.00
	Koko Cocoa		0.30	0.30	-	16.70	-	-	-	-	16.10	-	-	-	-	162.70
Teranakan Livestocks	Buah-Buahan Fruits		399.73	372.82	-	-	6,428.61	-	-	-	-	3,395.74	-	-	-	24,940,657.87
	Sayur-Sayuran Vegetables		789.81	492.78	-	-	9,314.75	-	-	-	-	9,137.88	-	-	-	65,554,123.08
	Tanaman Lain Other Crops		1,193.31	1,193.14	-	-	15,051.87	-	-	-	-	14,755.02	-	-	-	24,513,280.71
Perikanan Fisheries	Teranakan Livestocks		-	-	-	171.00	-	113,054.00	113,407.00	1,800.00	165.00	-	102,706.00	102,722.00	1,800.00	24,173,501.60
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries		-	-	-	-	9,103.21	-	-	-	-	9,076.19	-	-	-	99,331,561.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture		-	-	8.39	-	906.75	-	2,251,088.00	-	-	709.01	-	2,250,596.00	-	7,547,718.00
	Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	2,791.00	-	-	-	-	2,776.00	-	-	-	-	15,080.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 27.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tumpat, 2023
Table 27.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Tumpat, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value			
	(Ha)		(Ha)		(Ha)		(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops	Padi Paddy	182.52		180.49	-	-	-	-	9,852.00	-	-	-	8,832.00	-	-	10,598,400.00
	Getah Rubber	0.81		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	0.17		0.17	-	-	-	-	0.85	-	-	-	0.85	-	-	15,868.86
	Sayur-Sayuran Vegetables	12.65		12.64	-	-	-	-	155.62	-	-	-	154.15	-	-	1,801,493.78
	Tanaman Lain Other Crops	3.06		2.68	-	-	-	-	10.88	-	-	-	10.75	-	-	22,490.83
Ternakan Livestocks		-		-	-	27.00	-	-	-	17.00	7,843.33	25.00	-	17.00	7,843.33	101,042.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-		-	-	-	-	-	863.19	-	-	-	559.99	-	-	7,698,696.82
	Akuakultur Aquaculture	-		-	-	0.42	-	-	14.79	156,000.00	-	-	11.89	156,000.00	-	156,501.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 28.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Gua Musang, 2023
Table 28.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Gua Musang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	121,753.72	105,972.34	-	-	1,982,596.05	-	-	-
	Padi Paddy	2.02	1.62	-	-	7.45	-	-	-
	Getah Rubber	18,167.50	15,018.29	-	-	11,767.45	-	-	-
	Nanas Pineapple	1.20	1.13	-	-	38.26	-	-	-
	Koko Cocoa	22.25	20.25	-	1,318.00	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	1,528.93	1,360.27	-	-	19,936.30	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	465.86	453.61	-	-	8,209.29	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	109.99	82.46	-	-	3,918.27	-	-	-
		-	-	-	1,015.00	-	33,238.00	2,280,473.00	15,895.00
		-	-	-	-	156.96	-	-	-
Ternakan Livestocks	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	11.42	-	228.41	-	426,450.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	21,194.56	-	-	-	120,886.99

Jadual 28.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Gua Musang, 2023
Table 28.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Gua Musang, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	1,982,596.05	-	-	-	1,898,263,222.31
	Padi Paddy	-	6.35	-	-	-	7,621.85
	Getah Rubber	-	11,767.45	-	-	-	63,616,144.31
	Nanas Pineapple	-	37.66	-	-	-	111,097.14
	Koko Cocoa	1,273.30	-	-	-	-	12,838.00
	Buah-Buahan Fruits	-	16,402.96	-	-	-	156,352,406.22
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	8,142.61	-	-	-	41,200,040.74
	Tanaman Lain Other Crops	-	3,898.31	-	-	-	19,840,750.76
		996.00	-	18,925.00	2,274,757.00	15,885.00	33,245,538.75
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	152.17	-	-	-	2,526,285.00
Terernakan Livestocks	Akuakultur Aquaculture	-	219.10	-	416,250.00	-	4,493,757.00
	Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	20,987.68	-	-	-	120,886.99	79,715,324.33

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 28.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Gua Musang, 2023
Table 28.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Gua Musang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity					Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	4,237.34	4,088.52	-	-	-	49,741.10	-	-	-	-	49,741.10	-	-	-	44,856,638.72
	Padi Paddy	2.02	1.62	-	-	-	7.45	-	-	-	-	6.35	-	-	-	7,621.85
	Getah Rubber	10,885.93	10,162.55	-	-	-	7,703.82	-	-	-	-	7,703.82	-	-	-	35,394,403.90
	Nanas Pineapple	1.20	1.13	-	-	-	38.26	-	-	-	-	37.66	-	-	-	111,097.14
	Koko Cocoa	22.25	20.25	-	-	1,318.00	-	-	-	-	1,273.30	-	-	-	-	12,838.00
	Buah-Buahan Fruits	575.08	532.23	-	-	-	8,946.05	-	-	-	-	5,432.18	-	-	-	28,769,290.60
	Sayur-Sayuran Vegetables	194.38	185.31	-	-	-	3,070.54	-	-	-	-	3,038.20	-	-	-	15,439,710.19
Tanaman Lain Other Crops	19.85	19.24	-	-	-	430.21	-	-	-	-	428.71	-	-	-	528,905.29	
Ternakan Livestocks	-	-	-	-	349.00	-	33,238.00	6,523.00	15,895.00	330.00	-	18,925.00	5,137.00	15,885.00	4,495,607.75	
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	-	156.96	-	-	-	-	152.17	-	-	-	-	2,526,285.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	-	8.87	-	201.89	-	426,450.00	-	-	194.58	-	416,250.00	-	-	2,741,847.00
		-	-	-	21,194.56	-	-	-	-	20,987.68	-	-	-	-	-	731,842.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 28.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Gua Musang, 2023

Table 28.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Gua Musang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops							
Kelapa Sawit Oil Palm	117,516.38	101,883.83	-	-	1,932,854.94	-	-
Getah Rubber	7,281.57	4,855.74	-	-	4,063.63	-	-
Buah-Buahan Fruits	953.85	828.04	-	-	10,990.25	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	271.48	268.30	-	-	5,138.75	-	-
Tanaman Lain Other Crops	90.15	63.22	-	-	3,488.06	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	666.00	-	2,273,950.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	2.55	-	26.52	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	-	-	120,886.99

Jadual 28.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Gua Musang, 2023
Table 28.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Gua Musang, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(meter padu)	
Tanaman Crops					
	Kelapa Sawit Oil Palm	-	1,932,854.94	-	1,853,406,583.59
	Getah Rubber	-	4,063.63	-	28,221,740.41
	Buah-Buahan Fruits	-	10,970.78	-	127,583,115.62
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	5,104.40	-	25,760,330.55
Terernakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	-	3,469.60	-	19,311,845.47
		666.00	-	2,269,620.00	28,749,931.00
Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture	-	24.53	-	1,751,910.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	120,886.99	78,983,482.33

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 29.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kuala Krai, 2023

Table 29.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kuala Krai, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	16,367.76	14,595.48	-	-	280,178.23	-	-
	Padi Paddy	61.78	49.42	-	-	105.99	-	-
	Getah Rubber	28,874.18	27,350.34	-	-	21,475.33	-	-
	Nanas Pineapple	16.97	13.12	-	-	516.41	-	-
	Koko Cocoa	3.80	0.90	-	50.20	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	2,666.01	2,448.05	-	-	34,185.39	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	152.45	145.81	-	-	2,163.37	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	833.35	589.67	-	-	1,568.74	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	538.00	-	458,360.00	4,507,591.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	108.17	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	-	30.20	-	641.38	5,916,055.00	-
		-	-	-	250.00	-	-	527,224.00

Jadual 29.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kuala Krai, 2023
Table 29.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kuala Krai, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	280,178.23	-	-	273,322,705.89
	Padi Paddy	-	105.99	-	-	127,192.30
	Getah Rubber	-	21,475.33	-	-	134,215,051.99
	Nanas Pineapple	-	509.26	-	-	1,515,056.14
	Koko Cocoa	48.60	-	-	-	489.50
	Buah-Buahan Fruits	-	28,057.89	-	-	268,540,209.98
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	2,096.80	-	-	11,852,901.23
	Tanaman Lain Other Crops	-	1,551.07	-	-	3,517,356.37
		529.00	-	384,680.00	4,282,895.00	57,990,071.15
		-		-	-	1,463,265.00
Terbangan & Pembalakan Forestry & Logging	Perikanan Fisheries	-	108.17	-	-	6,212,853.00
		-	614.64	-	5,312,166.00	
		250.00	-	-	527,224.00	208,468,400.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 29.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kuala Krai, 2023
Table 29.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kuala Krai, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	262.95	253.49	-	-	-	-	3,187.81	-	-	-	3,187.81	-	-	2,862,638.47
	Padi Paddy	61.78	49.42	-	-	-	-	105.99	-	-	-	105.99	-	-	127,192.30
	Getah Rubber	19,231.26	17,991.82	-	-	-	-	13,667.10	-	-	-	13,667.10	-	-	62,105,634.26
	Nanas Pineapple	16.97	13.12	-	-	-	-	516.41	-	-	-	509.26	-	-	1,515,056.14
	Koko Cocoa	3.80	0.90	-	-	50.20	-	-	-	-	48.60	-	-	-	489.50
	Buah-Buahan Fruits	1,772.29	1,665.78	-	-	-	-	22,534.77	-	-	-	17,300.42	-	-	88,039,870.51
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	151.04	144.40	-	-	-	-	2,145.90	-	-	-	2,082.34	-	-	11,726,538.44
	Tanaman Lain Other Crops	97.63	96.77	-	-	-	-	1,560.02	-	-	-	1,542.35	-	-	3,433,016.94
		-	-	-	502.00	-	-	457,520.00	-	28,648.00	493.00	-	383,970.00	15,759.00	3,143,618.25
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	108.17	-	-	-	108.17	-	-	1,463,265.00
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	15.57	-	-	614.67	-	300,000.00	-	589.23	-	300,000.00	5,458,810.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	250.00	-	-	-	-	250.00	-	-	-	-	1,400.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 29.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kuala Krai, 2023

Table 29.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kuala Krai, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	16,104.81	14,341.99	-	-	276,990.42	-	-	-
Getah Rubber	9,642.92	9,358.52	-	-	7,808.23	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	893.72	782.27	-	-	11,650.62	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	1.41	1.41	-	-	17.47	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	735.71	492.90	-	-	8.72	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	36.00	-	840.00	4,478,943.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	14.63	-	26.71	-	5,616,055.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	-	-	-	527,224.00

Jadual 29.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kuala Krai, 2023
Table 29.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kuala Krai, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(RM)	
Tanaman Crops							
	Kelapa Sawit Oil Palm	-	276,990.42	-	-	-	270,460,067.42
	Getah Rubber	-	7,808.23	-	-	-	72,109,417.73
	Buah-Buahan Fruits	-	10,757.47	-	-	-	180,500,339.47
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	14.46	-	-	-	126,362.79
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	-	8.72	-	-	-	84,339.43
		36.00	-	710.00	4,267,136.00	-	54,846,452.90
	Perikanan Fisheries	-	25.40	-	5,012,166.00	-	754,043.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	527,224.00	-	208,467,000.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 30.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Jeli, 2023
Table 30.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Jeli, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(tan metrik) (kg)	(ekor) (biji)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	7,950.57	6,490.18	-	-	-	118,617.50	-	118,617.50	-	111,383,598.85
	Padi Paddy	55.07	44.06	-	-	-	182.83	-	176.90	-	222,561.55
	Getah Rubber	7,393.03	6,549.10	-	-	-	5,049.56	-	5,049.56	-	23,797,577.53
	Nanas Pineapple	16.88	11.99	-	-	-	515.63	-	503.44	-	1,736,827.14
	Koko Cocoa	13.78	13.78	-	1,154.10	-	-	-	1,140.20	-	11,487.00
	Buah-Buahan Fruits	5,351.96	4,916.08	-	-	-	42,256.90	-	36,766.31	-	486,422,662.08
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	447.82	421.85	-	-	-	5,614.13	-	5,421.76	-	19,192,379.27
	Tanaman Lain Other Crops	154.42	154.11	-	-	-	1,272.88	-	1,206.91	-	3,011,400.41
		-	-	-	1,283.00	-	22,500.00	2,444,651.00	1,247.00	22,040.00	2,306,806.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	6.70	-	6.70	-	80,730.00
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	20.91	-	479.11	-	1,053,943.00	-	4,288,639.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	6,841.00	-	-	6,549.57	-	68,770.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 30.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Jeli, 2023
Table 30.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Jeli, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value (RM)	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)		(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)		(ekor)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	270.12	259.86	-	-	3,208.94	-	-	-	3,208.94	-	-	2,885,443.40
	Padi Paddy	55.07	44.06	-	-	182.83	-	-	-	176.90	-	-	222,561.55
	Getah Rubber	7,196.03	6,357.10	-	-	4,894.04	-	-	-	4,894.04	-	-	22,242,377.53
	Nanas Pineapple	8.78	6.32	-	-	253.55	-	-	-	243.98	-	-	719,747.07
	Koko Cocoa	13.78	13.78	-	1,154.10	-	-	-	1,140.20	-	-	-	11,487.00
	Buah-Buahan Fruits	5,316.50	4,880.62	-	-	41,885.01	-	-	-	36,394.62	-	-	484,167,366.28
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	438.58	412.61	-	-	5,402.93	-	-	-	5,210.86	-	-	18,114,173.60
	Tanaman Lain Other Crops	154.42	154.11	-	-	1,272.88	-	-	-	1,206.91	-	-	3,011,400.41
		-	-	-	1,146.00	-	22,500.00	1,687,608.00	1,115.00	-	22,040.00	1,550,513.00	28,977,279.70
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	6.70	-	-	-	6.70	-	-	80,730.00
	Akuakultur Aquaculture	-	-	15.22	-	339.54	-	730,443.00	-	301.19	-	730,443.00	2,862,507.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	6,841.00	-	-	-	6,549.57	-	-	-	68,770.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 30.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Jeli, 2023
Table 30.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Jeli, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik) (kg)	(ekor) (kg)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik) (ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops							
Kelapa Sawit Oil Palm	7,680.45	6,230.31	-	-	-	115,408.56	108,498,155.45
Getah Rubber	197.00	192.00	-	-	-	155.52	1,555,200.00
Nanas Pineapple	8.09	5.67	-	-	-	259.46	1,017,080.06
Buah-Buahan Fruits	35.45	35.45	-	-	-	371.70	2,255,295.80
Sayur-Sayuran Vegetables	9.24	9.24	-	-	-	210.90	1,078,205.67
Ternakan Livestocks	-	-	-	137.00	132.00	-	10,797,922.00
Perikanan Fisheries	-	-	5.69	-	-	133.38	1,426,132.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 31.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Jajahan Kecil Lojing, 2023
Table 31.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Jajahan Kecil Lojing, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(Ha)		(Ha)		(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm		109.00	103.23	-	1,946.51	-	1,946.51	-	1,797,296.25
	Getah Rubber		978.94	951.06	-	695.96	-	695.96	-	3,274,981.37
	Buah-Buahan Fruits		177.87	168.71	-	2,445.37	-	2,180.89	-	40,998,077.24
	Sayur-Sayuran Vegetables		2,040.58	2,019.74	-	99,737.70	-	97,646.63	-	640,878,673.31
	Tanaman Lain Other Crops		66.37	66.37	-	1,113.39	-	1,105.39	-	25,176,403.65
Ternakan Livestocks			-	-	-	-	176.00	-	159.00	148,610.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries		-	-	-	1.07	-	-	1.07	22,836.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging			-	-	19,271.00	-	-	19,271.00	-	209,690.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025
- 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
- 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- 1. Analysis as at 28 May 2025
- 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 31.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Jajahan Kecil Lojing, 2023
Table 31.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Jajahan Kecil Lojing, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)	
	(Ha)		(Ha)		(kg)	(tan metrik)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)		(ekor)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm		2.43	2.35	-	30.40	-	-	30.40	-	27,058.96
	Getah Rubber		978.94	951.06	-	695.96	-	-	695.96	-	3,274,981.37
	Buah-Buahan Fruits		22.49	20.57	-	257.91	-	-	207.88	-	2,392,925.62
	Sayur-Sayuran Vegetables		417.03	402.72	-	15,766.74	-	-	15,493.42	-	103,130,790.89
	Tanaman Lain Other Crops		9.51	9.51	-	70.32	-	-	66.34	-	258,423.44
Ternakan Livestocks			-	-	-	-	176.00	-	-	159.00	148,610.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries		-	-	-	1.07	-	-	1.07	-	22,836.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging			-	-	19,271.00	-	-	19,271.00	-	-	209,690.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025
- 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- 1. Analysis as at 28 May 2025
- 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 31.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Jajahan Kecil Lojing, 2023
Table 31.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Jajahan Kecil Lojing, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	106.58	100.87	1,916.12	1,916.12	1,770,237.30
	Buah-Buahan Fruits	155.38	148.14	2,187.46	1,973.01	38,605,151.62
	Sayur-Sayuran Vegetables	1,623.55	1,617.02	83,970.96	82,153.21	537,747,882.41
	Tanaman Lain Other Crops	56.86	56.86	1,043.07	1,039.05	24,917,980.21

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

NOTA TEKNIKAL

1. PENDAHULUAN

Banci Pertanian 2024 adalah banci keempat dilaksanakan bagi Malaysia. Banci Pertanian telah dilaksanakan pertama kalinya pada tahun 1960 melibatkan negeri-negeri Persekutuan Tanah Melayu dan Sarawak dan diperluaskan ke Sabah pada tahun 1961. Manakala, Banci Pertanian kedua pula telah dilaksanakan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) pada tahun 1977. DOSM dengan kerjasama Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani dan Kementerian Perlindungan dan Komoditi telah melaksanakan banci ketiga pada tahun 2005. Selepas itu, banci tidak dilaksanakan dan penyusunan statistik pertanian dilaksanakan oleh agensi yang berkaitan untuk kegunaan masing-masing. DOSM telah diberi mandat untuk melaksanakan banci pertanian pada tahun 2023 dengan kerjasama agensi Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.

Objektif pelaksanaan Banci Pertanian 2024 adalah untuk mendapatkan stok dan profil sektor pertanian yang komprehensif dan terperinci sehingga ke peringkat geografi terkecil sebagai penanda aras bagi ciri-ciri demografi dan ekonomi dalam penyediaan indikator sektor pertanian. Data banci ini boleh dijadikan sebagai input utama untuk merangka polisi sektor pertanian oleh pelbagai pihak berkepentingan dan sebagai persediaan rangka pensampelan pegangan pertanian untuk survei pertanian pada masa hadapan.

Kerajaan Persekutuan bertanggungjawab untuk melaksanakan banci dan dijalankan mengikut peruntukan yang terkandung dalam Akta Banci 1960 (Disemak-1989). DOSM telah dipertanggungjawabkan untuk menjalankan Banci Pertanian 2024 dengan kerjasama agensi Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri. Tujuan laporan ini ialah untuk membekalkan maklumat utama berkaitan sektor pertanian di peringkat negeri dan daerah pentadbiran di Malaysia.

Operasi pengumpulan data Banci Pertanian 2024 telah dilaksanakan bermula 7 Julai 2024 dan berakhir pada 10 Oktober 2024. Di samping itu, *mopping up* dilaksanakan sehingga 30 Oktober 2024. Banci Pertanian 2024 merupakan satu projek pengumpulan data yang kompleks. Oleh itu, kemungkinan berlakunya ralat liputan dan ralat kandungan tidak dapat dielakkan. Dari segi ralat liputan, sebilangan pegangan pertanian mungkin tertinggal, tersalah hitung atau berlaku duplikasi penghitungan. Ralat kandungan pula berasaskan salah lapor jantina, umur, warganegara, taraf perkahwinan dan kumpulan etnik, serta parameter keluasan bertanam, keluasan bertuai, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan dan nilai jualan. Bagi menganggarkan kedua-dua ralat tersebut, gerak kerja operasi Semakan Kualiti (QC) dan Penilaian Liputan Banci (PLB) dilaksanakan selepas selesai pembancian bermula pada 1 November 2024 sehingga 31 Januari 2025.

2. KAWASAN GEOGRAFI

Banci Pertanian 2024 meliputi semua negeri di Malaysia. Setiap negeri dibahagikan mengikut daerah pentadbiran (DP) masing-masing. Bagi tujuan operasi banci, pegangan pertanian dibahagikan kepada individu dan pertubuhan. Pegangan pertanian individu adalah berasaskan tempat kediaman. Unit pembancian kecil iaitu blok penghitungan (BP) dibentuk yang mengandungi secara puratanya 80 hingga 120 tempat kediaman (TK) dan lebih kurang 80 hingga 120 BP membentuk satu daerah banci (DB). Pembanci bertanggungjawab melaksanakan pembancian ke atas TK yang telah dikenal pasti sebagai TK pertanian. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat TK pertanian yang tidak disenaraikan dalam BP tersebut, pembanci perlu membuat pembancian bagi TK berkenaan. Manakala bagi pegangan pertanian pertubuhan, bancian dijalankan mengikut alamat pertubuhan.

Setiap negeri mempunyai beberapa Daerah Pentadbiran (DP) yang diketuai oleh seorang Timbalan Pesuruhjaya (TP). Penolong Pesuruhjaya (PP) Banci bertanggungjawab menguruskan dan menyelaras kerja operasi banci di DP masing-masing serta dibantu oleh Penguasa Daerah (PD) yang bertanggungjawab memantau di peringkat Daerah Banci (DB). Satu DB dipertanggungjawabkan kepada seorang PD. Walau bagaimanapun, seorang PD boleh dipertanggungjawabkan lebih daripada satu DB. Secara umumnya, seorang penyelia bertanggungjawab menyelia lima pembanci.

Organisasi banci di peringkat negeri dan kawasan geografi untuk tujuan banci adalah seperti berikut:

Jawatan	Kawasan Dipertanggungjawabkan
Timbalan Pesuruhjaya	Negeri
Penolong Pesuruhjaya	Daerah Pentadbiran
Penguasa Daerah	Daerah Banci
Penyelia	Blok Penghitungan
Pembanci	Blok Penghitungan

3. PENDEKATAN BANCİ

3.1 Secara bersemuka - *Paper and Pen Interview (PAPI)*

Pembanci akan melawat TK untuk melakukan proses temu ramah secara bersemuka kepada responden dan mencatatkan maklumat yang diperolehi di dalam borang soal selidik.

3.2 Pendekatan bagi Pegangan Pertanian

- i. Pegangan Pertanian Individu - mengikut tempat tinggal biasa responden; dan
- ii. Pegangan Pertanian Pertubuhan - menggunakan alamat lokasi pertubuhan berada.

3.3 Parameter Banci

Maklumat aktiviti pertanian dikumpul berdasarkan alamat lokasi aktiviti dijalankan bagi tujuan pengeluaran pertanian/ hasil pertanian. Maklumat yang dikumpul adalah merujuk kepada tahun rujukan 2023 iaitu daripada 1 Januari sehingga 31 Disember 2023. Walau bagaimanapun, bagi tujuan pengiraan stok ternakan di bawah subsektor ternakan, bilangan ternakan merujuk kepada Hari Banci iaitu 7 Julai 2024.

4. LIPUTAN BANCİ

Banci ini meliputi individu dan pertubuhan pertanian **merangkumi empat subsektor seperti Tanaman, Ternakan, Perikanan Tangkapan & Akuakultur dan Perhutanan & Pembalakan** yang menjalankan aktiviti pertanian bagi tujuan pengeluaran seperti berikut:

- i. Keseluruhan pengeluaran untuk jualan;
- ii. Tujuan utama pengeluaran untuk jualan dan sampingan untuk kegunaan sendiri; atau
- iii. Tujuan utama pengeluaran untuk kegunaan sendiri dan sampingan untuk jualan.

Pertubuhan pertanian termasuklah yang berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM – ROB & ROC), Pihak Berkuasa Tempatan (PBT), *Registrar of Societies* (ROS) dan Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM).

Manakala pegangan pertanian yang **TIDAK DİLIPUTI** dalam Banci Pertanian 2024 adalah:

- i. Keseluruhan pengeluaran untuk sara diri (kegunaan sendiri);
- ii. Aktiviti pertanian sebagai hobi (contoh: memancing);
- iii. Rekreasi dalam sektor pertanian;
- iv. Pekerja sektor pertanian; dan
- v. Individu yang memiliki tanah pertanian tetapi tidak mengusahakannya atau disewa/ dipajak kepada pihak lain.

5. LIPUTAN INDUSTRI

Banci Pertanian ini menggunakan Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia (MSIC) 2008, *Version 1.0* (Seksyen A) selaras dengan *International Standard Industrial Classification* (ISIC) *Version 4* yang dikeluarkan oleh United Nations Statistics Division (UNSD). Liputan MSIC 2008 ini telah dikemaskini bagi menyesuaikan liputan seperti berikut:

Jadual 1: Bilangan Industri Mengikut Subsektor Pertanian

SUBSEKTOR/ AKTIVITI	BILANGAN INDUSTRI
PERTANIAN	189
Tanaman	76
Ternakan	27
Perhutanan & Pembalakan	28
Perikanan Tangkapan & Akuakultur	37
Pertanian Campuran	4
Aktiviti Perkhidmatan Pertanian	17
PERKHIDMATAN	8
Aktiviti Ibu Pejabat	8

Kumpulan industri (017) pemburuan, penjeratan dan aktiviti perkhidmatan berkaitan tidak diliputi dalam Banci Pertanian 2024.

6. SUMBER RANGKA

Sumber maklumat utama statistik isi rumah adalah daripada *Malaysia Statistical Address Register* (MSAR), manakala senarai pertubuhan pula daripada *Malaysia Statistical Business Register* (MSBR). MSAR adalah senarai tempat kediaman (TK) di Malaysia, manakala MSBR adalah senarai pertubuhan/ perusahaan yang beroperasi di Malaysia yang merangkumi Daftar Syarikat (ROC), Daftar Perniagaan (ROS) dan Perkongsian Liabiliti Terhad (LLP) yang berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) serta pertubuhan yang berdaftar dengan pihak berkuasa tempatan dan badan profesional. Senarai di MSAR dan MSBR dikemaskini secara berkala berdasarkan survei dan bancian yang dijalankan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) dan sumber data pentadbiran daripada agensi lain.

Sumber utama data pentadbiran adalah daripada SSM. Selain itu, DOSM juga bekerjasama untuk mendapatkan maklumat terkini daripada agensi lain seperti Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), Jabatan Kastam Diraja Malaysia, Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN), Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO),

Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM), Kementerian Perlindungan dan Komoditi (KPK), Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah, Jabatan Hutan Sarawak, pihak berkuasa tempatan dan badan profesional. Senarai dikemaskini untuk mengambil kira pertubuhan baharu dan merekod sebarang perubahan yang berlaku kepada pertubuhan tersebut seperti tutup, tidak beroperasi, perubahan jenis aktiviti dan lokasi/ alamat pos bagi memastikan maklumat yang terdapat dalam rangka adalah yang terkini.

7. KONSEP DAN DEFINISI

Konsep dan definisi dalam pelaksanaan Banci Pertanian 2024 berasaskan syor *International Recommendations for Industrial Statistics, United Nations Statistical Division, Statistical Papers, Series M No. 90, United Nations, New York, 2009* dan *Food and Agriculture Organization (FAO)*. Konsep dan definisi yang seragam membolehkan perbandingan data dibuat di peringkat antarabangsa.

7.1 Takrif Pertanian

Pertanian merangkumi aktiviti penanaman, pemeliharaan dan penternakan haiwan dan pengeluaran produk haiwan, penebangan kayu balak dan tanaman lain, serta perikanan tangkapan dan akuakultur termasuk penggunaan sumber semulajadi tumbuh-tumbuhan dan haiwan (MSIC 2008, kemaskini 2024). Terdapat empat subsektor iaitu tanaman, ternakan, perhutanan & pembalakan dan perikanan.

7.1.1 **Tanaman** merujuk kepada penanaman dan pengeluaran produk tanaman termasuk pertanian organik. Tanaman juga meliputi penanaman tanaman tidak kekal dan kekal merangkumi penanaman tumbuh- tumbuhan untuk tujuan pengeluaran benih.

7.1.2 **Ternakan** merujuk kepada binatang atau unggas yang dipelihara untuk tujuan komersil dan pembiakbakaan. Pengeluaran ternakan termasuk penternakan (ladang) dan pembiakan semua haiwan serta pengeluaran daripada hasil ternakan seperti telur, susu, madu dan sebagainya;

7.1.3 **Perikanan tangkapan** merujuk kepada aktiviti penangkapan, pemungutan dan pengumpulan organisma hidupan akuatik liar seperti ikan, moluska dan krustasia, termasuk tumbuhan yang terdapat di perairan air tawar atau air masin bagi tujuan komersial;

7.1.4 **Akuakultur** merujuk kepada proses pengeluaran yang melibatkan pengkulturan (termasuk tuaian) organisma akuatik (ikan, moluska, krustasia, tumbuhan, buaya, aligator dan amfibia) menggunakan teknik

yang direka bentuk untuk meningkatkan pengeluaran organisma tersebut melebihi kapasiti persekitaran semulajadi (contoh: stok biasa, pemberian makanan dan perlindungan dari pemangsa). Ia terdiri daripada empat jenis iaitu air payau, air tawar, ikan hiasan dan baka & benih; dan

7.1.5 **Perhutanan dan pembalakan** termasuk pengeluaran kayu balak untuk industri berasaskan kayu, meliputi pengestrakan dan pengumpulan produk hutan bukan kayu yang tumbuh liar. Selain pengeluaran kayu balak, aktiviti perhutanan yang menghasilkan produk melalui proses minima seperti kayu api, kayu arang, reja kayu dan kayu balak yang digunakan dalam bentuk yang belum diproses. Aktiviti ini boleh dijalankan dalam hutan asli dan ladang hutan. Ia juga termasuk sebahagian daripada aktiviti operasi perhutanan berdasarkan bayaran atau secara kontrak.

7.2 Pegangan Pertanian

Pegangan Pertanian secara ideal ditakrifkan sebagai satu unit ekonomi yang bergiat di bawah satu hak milik atau penguasaan tunggal untuk tujuan pengeluaran pertanian tanpa mengambil kira hak milik, taraf sah atau saiz tanah. Pegangan Pertanian terdiri daripada **dua kategori** iaitu **individu** dan **pertubuhan perniagaan**. Maklumat untuk profil pegangan pertanian merujuk kepada lokasi tempat kediaman atau lokasi pertubuhan perniagaan.

7.3 **Pegangan Pertanian Individu** adalah seseorang yang menjalankan aktiviti sebagai pengusaha bagi tujuan pengeluaran tanaman, ternakan, perikanan, akuakultur dan/ atau pembalakan & perhutanan. Contoh, pengusaha yang menjalankan aktiviti pertanian adalah seperti berikut:

- i. Petani/ Peladang/ Pesawah - individu yang mengusahakan tanaman padi, buah-buahan, sayur-sayuran, tanaman ladang (kelapa sawit, getah, koko, kelapa, nanas dan lada) dan tanaman lain.
- ii. Nelayan - individu yang mendapat pendapatan melalui aktiviti menangkap ikan di laut, tasik atau di sungai. Nelayan terdiri daripada tekong dan pemilik (tidak termasuk awak-awak).
- iii. Penternak akuakultur - individu yang mengusahakan aktiviti akuakultur untuk tujuan komersial. Aktiviti akuakultur merujuk kepada proses pengeluaran yang melibatkan pengkulturan termasuk tuaian organisma akuatik (ikan, moluska, krustasia, tumbuhan, buaya, aligator dan amfibia) menggunakan teknik yang direkabentuk untuk meningkatkan pengeluaran organisma tersebut melebihi kapasiti persekitaran semulajadi (sebagai

contoh, stok biasa, pemberian makanan dan perlindungan daripada pemangsa).

- iv. Penternak - individu yang memiliki, memelihara dan/ atau membiak ternakan untuk tujuan komersial seperti unggas, lembu termasuk hasil ternakan seperti telur, susu, madu dan sebagainya.

7.4 Pertubuhan Perniagaan ditakrifkan sebagai:

“Satu unit ekonomi yang bergiat di bawah satu hak milik atau penguasaan tunggal, iaitu di bawah satu entiti yang sah yang menjalankan satu atau beberapa aktiviti di suatu tempat/ lokasi fizikal”. Setiap pertubuhan dikelaskan mengikut industri berdasarkan aktiviti utama dan bukannya mengikut aktiviti syarikat induk.

Setiap cawangan organisasi yang mempunyai beberapa cawangan di lokasi berlainan dari segi konsep dianggap sebagai pertubuhan yang berlainan. Pertubuhan berkenaan diminta memberikan penyata yang berasingan bagi setiap kegiatannya dari segi nilai. Walau bagaimanapun, dari segi praktis akaun biasanya disediakan secara berpusat kerana kesukaran untuk memperoleh data yang berasingan bagi setiap unit atau cawangan. Entiti atau ‘enterprise’ ini akan dianggap sebagai satu unit pelapor dan dibenarkan mengemukakan soal selidik yang menggabungkan semua unit atau cawangannya.

Dalam penyusunan parameter pertanian, pertubuhan pertanian dirujuk sebagai pegangan pertanian pertubuhan dan boleh terdiri daripada syarikat; badan bukan kerajaan (NGO); institusi seperti masjid, sekolah dan penjara; persatuan yang menjalankan aktiviti pertanian bagi tujuan jualan.

8. TAHUN BANCİ

Tahun banci adalah merujuk kepada tahun pelaksanaan banci. Banci Pertanian dilaksanakan pada **tahun 2024**.

9. TAHUN RUJUKAN

Tahun rujukan bagi maklumat yang dikumpul dalam banci ini merujuk kepada tahun rujukan aktiviti pertanian mengikut tahun takwim iaitu **tahun 2023**. Pertubuhan yang mempunyai tahun kewangan yang berbeza daripada tahun takwim perlu menyediakan laporan mengikut tahun perakaunan atau kewangan yang meliputi sekurang-kurangnya enam bulan dalam tahun rujukan.

10. UNIT PELAPOR

Unit pelapor bagi Banci Pertanian 2024 adalah **pegangan pertanian individu** dan **pegangan pertanian pertubuhan** yang menjalankan aktiviti pertanian.

11. LOKASI PEGANGAN PERTANIAN

Lokasi pegangan pertanian merujuk kepada lokasi tempat kediaman pegangan pertanian individu berdasarkan kepada tempat kediaman biasa, manakala bagi pegangan pertanian pertubuhan berdasarkan alamat pertubuhan berada berdasarkan pendaftaran syarikat.

12. LOKASI AKTIVITI

Lokasi aktiviti merujuk kepada lokasi aktiviti pertanian dijalankan. Satu pegangan pertanian individu atau pegangan pertanian pertubuhan boleh menjalankan satu/ lebih aktiviti pertanian di lokasi yang sama atau di lokasi yang berlainan.

13. KELUASAN BERTANAM

Luas Bertanam sesuatu tanaman adalah berasaskan kepada Luas Bertanam Tanaman Setara (CHE). Luas Bertanam Tanaman Setara untuk tanaman kekal diperolehi melalui pengiraan jumlah bilangan pokok di dalam sesuatu lot dibahagikan dengan bilangan pokok yang disyorkan sehektar bagi tanaman tersebut. Bagi tanaman jangka pendek, Luas Bertanam Tanaman Setara ialah jumlah luas bertanam yang ditanam beberapa kali setahun di atas kawasan yang sama. Luas Bertanam tanaman merangkumi semua kawasan pertanian di Malaysia termasuk di sektor pekebun kecil (individu dan kelompok), estet seperti FELDA, FELCRA, RISDA, Rancangan Negeri, Jabatan/ Agensi Kerajaan dan lain-lain skim pembangunan pertanian.

14. KELUASAN BERTUAI

Keluasan bertuai menggunakan konsep yang sama dengan Luas Berhasil Tanaman Setara (CHE). Luas Berhasil Tanaman Setara untuk tanaman kekal diperolehi melalui pengiraan jumlah bilangan pokok yang di tuai di dalam sesuatu lot dibahagikan dengan bilangan pokok yang disyorkan sehektar bagi tanaman tersebut. Bagi tanaman jangka pendek, Luas Berhasil Tanaman Setara ialah jumlah luas berhasil yang dituai beberapa kali setahun di atas kawasan yang sama. Luas berhasil tanaman merangkumi semua kawasan pertanian di Malaysia termasuk di sektor pekebun kecil (individu dan kelompok), estet seperti FELDA, FELCRA, RISDA, Rancangan Negeri, Jabatan/ Agensi Kerajaan dan lain-lain skim pembangunan pertanian.

15. KELUASAN TERNAKAN AKUAKULTUR

Keluasan ternakan akuakultur merujuk kepada luas kawasan yang digunakan untuk ternakan (*effective area*) mengikut jenis sistem ternakan bagi hidupan akuatik seperti ikan, udang dan moluska. Di Malaysia, jenis sistem ternakan akuakultur boleh dilakukan dalam pelbagai bentuk seperti kolam tanah, kolam konkrit, tangki, sangkar, kandang, hatcheri/ nurseri, rumpai laut, tumbuhan akuatik, kerang-kerangan dan lain-lain.

16. KUANTITI PENGELUARAN

Kuantiti pengeluaran merujuk kepada jumlah pengeluaran aktiviti pertanian yang boleh dikeluarkan untuk tujuan jualan. Kuantiti pengeluaran juga merujuk kepada kuantiti yang rosak selepas dikeluarkan tetapi belum dijual/ diproses/ diguna sendiri, digunakan untuk proses menjadi hasil pertanian dan kegunaan sendiri individu/ pertubuhan.

15.1 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Tanaman

Merujuk kepada jumlah pengeluaran aktiviti tanaman kekal dan tidak kekal. Tanaman kekal merujuk kepada aktiviti tanaman yang melibatkan tempoh masa yang lebih panjang dan boleh menghasilkan hasil sepanjang tahun atau untuk beberapa tahun. Jenis tanaman adalah dalam bentuk komoditi, seperti kelapa sawit, getah, koko, lada dan kelapa. Tanaman tidak kekal merujuk kepada aktiviti tanaman yang melibatkan tempoh masa yang pendek dan hanya satu atau dua musim sahaja. Jenis tanaman adalah seperti sayur sayuran dan aktiviti tanaman industri.

15.2 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan

Merujuk kepada bilangan yang dikeluarkan daripada aktiviti ternakan termasuk kuantiti ternakan atau hasil ternakan yang rugi, kuantiti untuk diproses, kuantiti untuk kegunaan sendiri dan kuantiti yang dijual. Kuantiti pengeluaran meliputi binatang yang digunakan untuk tujuan sembelihan, baka dan ternakan belum matang seperti anak ayam/ kambing/ lembu untuk peliharaan; kuantiti hasil ternakan seperti telur, susu segar, madu dan sarang burung.

15.3 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perikanan Tangkapan

Merujuk kepada kuantiti bagi jumlah tangkapan/ pendaratan ikan.

15.4 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur

Merujuk kepada jumlah pengeluaran akuakultur.

15.5 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perhutanan dan Pembalakan

Merujuk kepada kuantiti pengeluaran aktiviti pengusaha hasil hutan yang diukur dalam unit kilogram bagi pengeluaran hasil hutan bukan kayu yang tumbuh liar seperti pengumpulan rotan, buluh; pemungutan sarang burung; pengumpulan pokok sagu liar; dan pengumpulan produk hutan bukan kayu seperti damar, buah

berangan, buah kerdas, buah keranji, petai, daun bertam, daun nipah, daun kajang, minyak keruing, lilin lebah dan madu, nira, pucuk midin, rebung dan lain-lain. Manakala bagi pengeluaran aktiviti berasaskan kayu merujuk kepada pengeluaran kayu balak; pengeluaran arang kayu dalam hutan yang menggunakan kaedah tradisional; pembalakan kayu getah; dan ladang hutan/ nurseri yang diukur dalam unit meter padu.

17. KUANTITI JUALAN

Kuantiti jualan adalah kuantiti pengeluaran daripada aktiviti pertanian yang digunakan untuk tujuan jualan dan nilainya kurang atau sama dengan kuantiti pengeluaran.

18. NILAI JUALAN

Nilai jualan merujuk kepada jumlah pendapatan yang diperoleh daripada jualan aktiviti pertanian berdasarkan kuantiti dan harga semasa penjualan tersebut dilaksanakan:

Nilai Jualan = Kuantiti Jualan x Harga Semasa.

19. KLASIFIKASI PENJADUALAN

Bagi subsektor Ternakan, kategori penjadualan dikelaskan seperti berikut:

18.1 Lembu/ Kerbau

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan lembu dan ternakan kerbau;

18.2 Kambing/ Bebiri

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan kambing dan ternakan bebiri;

18.3 Babi

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan babi;

18.4 Ayam/ Itik

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan ayam dan ternakan itik;

18.5 Lain-lain Ternakan

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan alpaca, anak ayam, angsa, anjing, arnab, ayam belanda, ayam hiasan, ayam mutiara, ayam selasih, biawak, black soldier fly larva, buaya, burung, burung, cacing, capybara, cengkerik, dhab, gecko, hamster, iguana, kala jengking, kancil, kera, koloni kelulut, kucing, kuda, kura-

kura, landak, lipas, monyet, pelanduk, puyuh, rusa, tikus, tupai, ular, ulat, unta dan wallaby;

18.6 Telur Ayam/ Itik

Melibatkan aktiviti penjualan hasil ternakan telur ayam dan telur itik;

18.7 Susu Segar

Melibatkan aktiviti penjualan hasil ternakan susu lembu, susu kambing dan susu kerbau; dan

18.8 Lain-lain Hasil Ternakan

Melibatkan aktiviti penjualan hasil ternakan telur angsa, telur puyuh, telur burung, sarang burung walet dan madu/ kelulut.

20. KEWARGANEGARAAN

Maklumat berkaitan kewarganegaraan adalah berdasar kepada pengenalan diri atau jawapan yang diberi oleh responden.

Maklumat kewarganegaraan harus digunakan dengan berhati-hati kerana ianya tertakluk kepada ralat kandungan dan liputan terutamanya bagi bukan warganegara.

21. KUMPULAN ETNIK

Untuk tujuan penjadualan dan analisis, klasifikasi kumpulan etnik adalah berasaskan klasifikasi seperti berikut:

Warganegara Malaysia

Bumiputera

Cina

India

Lain-lain

Maklumat kumpulan etnik termasuk kewarganegaraan yang dikutip semasa banci adalah berdasarkan kepada perakuan responden dan tidak merujuk kepada sebarang dokumen rasmi.

22. KUMPULAN UMUR

Umur adalah berdasarkan hari lahir terakhir pada hari lawatan. Untuk tujuan penjadualan dan analisis, klasifikasi kumpulan umur adalah seperti berikut:

- i. 15 – 30 tahun;
- ii. 31 – 45 tahun;
- iii. 46 – 59 tahun; dan
- iv. 60 tahun dan ke atas.

23. SIJIL TERTINGGI DIPEROLEH

Individu dikategorikan mengikut tahap kelayakan tertinggi kepada empat peringkat iaitu Tertiar, Menengah, Rendah dan Tiada Sijil. Tahap Tertiar melibatkan pemegang ijazah kedoktoran (PhD), ijazah, diploma lanjutan, serta sijil kemahiran teknikal (TVET) dari institusi diiktiraf. Tahap Menengah merangkumi mereka yang memiliki STPM atau SPM/ SPM(V) atau setaraf. Tahap Rendah pula terdiri daripada individu dengan kelulusan di bawah SPM, manakala Tiada Sijil merujuk kepada mereka tanpa sebarang kelulusan rasmi. Sijil tertinggi diperoleh merujuk kepada sijil pendidikan tertinggi diperoleh seperti berikut:

i. Doktor Falsafah (PhD)

Merujuk kepada ijazah kedoktoran yang diperoleh daripada institusi pengajian tinggi awam (IPTA) dan swasta (IPTS) di dalam dan luar negara yang diiktiraf.

ii. Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana

Merujuk kepada Ijazah Sarjana Muda, Diploma Lanjutan, Diploma/ Sijil Pasca Ijazah, Diploma/ Sijil daripada badan profesional atau yang setaraf dengannya yang diperoleh dari IPTA dan IPTS di dalam dan luar negara yang diiktiraf. Contoh, Diploma lanjutan, Diploma Sebaran Am dan kelulusan setaraf dengan ijazah seperti:

- a. Diploma/ sijil pasca ijazah; dan
- b. Diploma/ sijil dari badan professional.

iii. Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf

Merujuk kepada diploma yang diperoleh dari politeknik, universiti, kolej atau yang setaraf. Contoh, Diploma Kejururawatan, Diploma Perguruan, Diploma Kesihatan Bersekutu, Diploma Perancang Bandar dan Ukur, Diploma Senibina, Diploma Sains Komputer & Teknologi Maklumat dan Diploma Pengajian Perniagaan.

iv. Diploma/ Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET)

Merujuk kepada Diploma atau Diploma Lanjutan atau *Higher National Diploma* (HND) bagi kemahiran khusus dan teknikal yang diperoleh daripada institusi latihan yang diiktiraf oleh badan-badan tertentu seperti Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan/ Jabatan Pembangunan Kemahiran (Diploma Kemahiran Malaysia, Diploma Lanjutan Kemahiran Malaysia), Majlis Latihan Pertanian Kebangsaan (NATC), Majlis Amanah Rakyat (MARA) dan LCCI (Tahap 3 dan 4). Contoh, Diploma atau Diploma Lanjutan atau HND bagi kemahiran khusus dan teknikal yang diperoleh daripada Kolej Kemahiran Tinggi MARA (KKTM), Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara (IKTBN), Advanced Technology Training Centre (ADTEC), State Skill Development Centre (TATI, PSDC, NSSDC, KISMEC, PUSPATRI dan lain-lain) dan kolej swasta yang berkenaan.

v. Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-Badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf

Merujuk kepada sijil yang diperoleh daripada politeknik, universiti, kolej, badan yang memberi pengiktirafan contoh, *Construction Industry Development Board* (CIDB) atau yang setaraf. Contoh sijil, Sijil Kejururawatan, Sijil Perguruan, Sijil Kesihatan Bersekutu, Sijil Perancang Bandar dan Ukur, Sijil Senibina, Sijil Sains Komputer & Teknologi Maklumat dan Sijil Pengajian Perniagaan.

vi. Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET)

Merujuk kepada sijil kemahiran khusus dan teknikal yang diperoleh dari institusi latihan yang diiktiraf oleh badan-badan tertentu seperti Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan (MLVK)/Jabatan Pembangunan Kemahiran (Sijil Kemahiran Malaysia (SKM) Tahap 1 hingga 3), Majlis Latihan Pertanian Kebangsaan (NATC), Institut Pertanian, Majlis Amanah Rakyat (MARA) dan LCCI (Tahap 2). Contoh, sijil kemahiran khusus dan teknikal yang diperoleh dari Institut Kemahiran Mara (IKM), Institut Pertanian, Institut Kemahiran Belia Negara (IKBN), Institut Latihan Perindustrian (ILP), Kolej Komuniti, *State Skill Development Centre* contoh, TATI, PSDC, NSSDC, KISMEC, PUSPATRI dan lain-lain atau kolej swasta yang berkenaan. Kategori ini tidak termasuk sijil yang diperoleh daripada GIAT MARA, politeknik, universiti atau yang setaraf.

vii. Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia (STPM) atau yang setaraf

Merujuk kepada sijil yang dikeluarkan oleh Kolej Komuniti, Politeknik, Institut Latihan Perindustrian, Institut Kemahiran Belia Negara, Kolej Swasta serta agensi lain yang mengkhusus kepada Pendidikan dan TVET.

viii. Sijil Pelajaran Malaysia (SPM)/ SPM (V) atau yang setaraf

Merujuk kepada kelayakan SPM/ SPM(V)/ MCE atau peperiksaan setaraf dengannya seperti GCE 'O' Level.

ix. Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V)

Merujuk kepada kelayakan seperti PMR/ SRP/ LCE, tamat sekolah rendah atau di bawah taraf kelulusan yang dinyatakan.

x. Tiada sijil

Tiada sijil yang diperoleh.

24. PRODUKTIVITI TANAMAN

Produktiviti tanaman ditakrifkan sebagai hasil tuaian tanaman bagi setiap unit keluasan tanah yang diusahakan.

25. SIMBOL DAN SINGKATAN

-	: tiada data
0	: nilai kurang daripada 0.5
0.0	: nilai kurang daripada 0.05
≠	: tidak sama dengan
n.a.	: tidak berkenaan
&	: dan
%	: peratus
dll	: dan lain-lain
RM	: Ringgit Malaysia
t.t.t.l	: tidak terkelas di tempat lain
W.P.	: Wilayah Persekutuan
ha	: hektar
kg	: kilogram
mm	: milimeter
cm	: sentimeter
m ²	: meter persegi
m ³	: meter padu
mt	: tan metrik
samb.	: sambungan
NGO	: Badan Bukan Kerajaan
BP	: Blok Penghitungan
CIDB	: <i>Construction Industry Development Board</i>
DB	: Daerah Banci

DP	: Daerah Pentadbiran
ROS	: Daftar Perniagaan
ROC	: Daftar Syarikat
TVET	: Diploma/ Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal
PhD	: Doktor Falsafah
FELDA	: <i>The Federal Land Development Authority</i>
FELCRA	: Lembaga Pemulihan dan Penyatuan Tanah Persekutuan
FAO	: <i>Food and Agriculture Organization</i>
HND	: <i>Higher National Diploma</i>
IPTA	: Institusi Pengajian Tinggi Awam
IPTS	: Institusi Pengajian Tinggi Swasta
IKTBN	: Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara
DOSM	: Jabatan Perangkaan Malaysia
KPM	: Kementerian Pendidikan Malaysia
KPK	: Kementerian Perladangan dan Komoditi
KPKM	: Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan
KKTM	: Kolej Kemahiran Tinggi MARA
KWSP	: Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
LHDN	: Lembaga Hasil Dalam Negeri
CHE	: Luas Bertanam Tanaman Setara
MARA	: Majlis Amanah Rakyat
MSAR	: <i>Malaysia Statistical Address Register</i>
MSBR	: <i>Malaysia Statistical Business Register</i>
PAPI	: <i>Paper and Pen Interview</i>
PD	: Penguasa Daerah
PLB	: Penilaian Liputan Banci
PP	: Penolong Pesuruhjaya
LLP	: Perkongsian Liabiliti Terhad
PERKESO	: Pertubuhan Keselamatan Sosial
MSIC	: Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia
PBT	: Pihak Berkuasa Tempatan
PMR	: Penilaian Menengah Rendah
ROS	: <i>Registrar of Societies</i>
RISDA	: <i>Rubber Industry Smallholders Development Authority</i>
QC	: Semakan Kualiti
SPM	: Sijil Pelajaran Malaysia
STPM	: Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia
SKM	: Suruhanjaya Koperasi Malaysia
SSM	: Suruhanjaya Syarikat Malaysia
TK	: Tempat Kediaman
TP	: Timbalan Pesuruhjaya
UNSD	: United Nations Statistics Division

PENGHARGAAN

**KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA
NEGERI KELANTAN**

Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Kelantan merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan jutaan terima kasih kepada semua Agensi dan individu yang terlibat dalam melaksana dan menjayakan Banci Pertanian 2024 bagi Negeri Kelantan

Setiausaha Kerajaan Negeri Kelantan

Unit Perancang Ekonomi Negeri Kelantan

Jabatan Pertanian Negeri Kelantan

Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Kelantan

Jabatan Perikanan Negeri Kelantan

Jabatan Kemajuan Orang Asli Negeri Kelantan

Pejabat Tanah Dan Galian Negeri Kelantan

KADA Negeri Kelantan

FELDA Negeri Kelantan

RISDA Negeri Kelantan

MARDI Negeri Kelantan

Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA) Negeri Kelantan

Lembaga Pertubuhan Peladang Negeri Kelantan

Lembaga Minyak Sawit Malaysia (MPOB) Cawangan Machang

Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia Negeri Kelantan

Lembaga Kenaf & Tembakau Negara (LKTN) Negeri Kelantan

IADA Kemasin Semerak

Majlis Perbandaran Kota Bharu

Majlis Perbandaran, Pejabat Daerah & Pejabat Tanah Daerah

Warga DOSM Kelantan

Semua yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam menjayakan Banci Pertanian Negeri Kelantan 2024

LAMPIRAN

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
01221	Penanaman pisang		01221
01222	Penanaman mangga		01222
01223	Penanaman durian		01223
01224	Penanaman rambutan		01224
01225	Penanaman belimbing		01225
01226	Penanaman betik		01226
01227	Penanaman nanas		01227
01228	Penanaman buah naga		01228
01229	Penanaman buah-buahan tropika dan subtropika lain t.t.t.l. ⁽²⁾		01229
01231	Penanaman limau bali		01231
01232	Penanaman lemon		01232
01233	Penanaman limau manis (buah)		01233
01234	Penanaman limau (rempah)		-
01239	Penanaman buah-buahan sitrus lain t.t.t.l.		01239
01241	Penanaman jambu batu		01241
01249	Penanaman buah-buahan delima dan berbiji lain t.t.t.l.		01249
01251	Penanaman buah strawberi		01251
01252	Penanaman buah beri lain ⁽²⁾		01252
01253	Penanaman kekacang yang boleh dimakan ⁽³⁾		01253
01254	Penanaman biji benih buah-buahan		01254
01261	Penanaman kelapa sawit (estet)		01261
01262	Penanaman kelapa sawit (kebun kecil)		01262
01263	Penanaman kelapa (estet dan kebun kecil)		01263
01269	Penanaman buah-buah lain untuk minyak t.t.t.l.		01269
01271	Penanaman kopi		01271
01272	Penanaman teh		01272
01273	Penanaman koko		01273
01279	Penanaman tanaman minuman lain t.t.t.l		01279
01281	Penanaman lada hitam (piper nigrum)		01281

Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia, 2024 - Sektor Pertanian

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
011	Penanaman tanaman tidak kekal		
	01111	Penanaman jagung manis ⁽¹⁾	01111
	01112	Penanaman tanaman kekacang ⁽²⁾	01112
	01113	Penanaman kacang tanah	01113
	01119	Penanaman bijian berminyak dan bijirin lain t.t.t.l ⁽³⁾	01113
	01120	Penanaman padi	01120
	01131	Penanaman sawit	01131
	01132	Penanaman bayam	01132
	01133	Penanaman tembikai ⁽⁶⁾	01133
	01134	Penanaman cendawan dan truffles	01134
	01135	Penanaman timun	01135
	01136	Penanaman terung	01136
	01137	Penanaman kobis	01137
	01138	Penanaman tomato	01138
	01139	Penanaman sayur-sayuran dan ubi lain t.t.t.l ⁽¹⁾	-
	01140	Penanaman tebu	01140
	01150	Penanaman tembakau	01150
	01161	Penanaman kenaf	-
	01169	Penanaman tanaman berserat lain t.t.t.l	-
	01191	Penanaman bunga	01191
	01192	Penanaman biji benih bunga	01192
	01193	Penanaman sagu (rumbia)	01193
	01194	Penanaman tumbuhan untuk makanan ternakan	-
	01195	Penanaman pengeluaran keratan bunga dan kudup bunga	-
	01199	Penanaman tanaman bukan kekal lain t.t.t.l..	01199
012	Penanaman tanaman kekal		
		Penanaman anggur ⁽¹⁾	
	01210		01210

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	01282	Penanaman cili dan lada (lada benggala spp.)	01282
	01283	Penanaman pokok serai ⁽¹⁾	01283
	01284	Penanaman halia	01284
	01285	Penanaman tanaman yang digunakan terutamanya untuk penghasilan minyak wangi, untuk farmasi atau untuk racun serangga, kulat atau untuk tujuan yang seumpamanya. ⁽²⁾	01285
	01286	Penanaman pokok petai	-
	01287	Penanaman sacha inchi	-
	01288	Penanaman ketum ⁽³⁾	-
	01289	Penanaman tanaman rempah ratus dan aromatik lain t.t.t.l. ⁽⁴⁾	01289
	01291	Penanaman pokok getah (estet)	01291
	01292	Penanaman pokok getah (kebun kecil)	01292
	01293	Penanaman pokok untuk pengekstrakan sap ⁽⁵⁾	01293
	01294	Penanaman pokok nipah	01294
	01295	Penanaman pokok pinang	01295
	01296	Penanaman pokok roselle	01296
	01299	Penanaman tanaman kekal lain t.t.t.l. ⁽⁶⁾	01299
013	Pembiakan tumbuhan		
	01301	Penanaman tumbuhan sebagai tanaman	01301
	01302	Penanaman tumbuhan untuk tujuan hiasan ⁽²⁾	01302
	01303	Penanaman tumbuhan untuk bebawang, ubi dan akar; keratan dan slips; cendawan	01303
	01304	Operasi tapak semaian pokok (nurseries) ⁽³⁾	01304
014	Pengeluaran ternakan		
	01411	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran lembu	01411
	01412	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran kerbau	01412
	01413	Pengeluaran susu segar daripada lembu atau kerbau	01413
	01420	Penternakan dan pembiakan kuda, keldai, baghal atau <i>hinnes</i>	01420
	01430	Penternakan dan pembiakan unta (<i>dromedary</i>) dan camelid	01430
	01441	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran kambing	01441

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	01442	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran biri-biri	01442
	01443	Pengeluaran susu segar kambing atau biri-biri	01443
	01444	Pengeluaran bulu belum proses	01443
	01450	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran babi	01450
	01461	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran ayam pedaging	01461
	01462	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran ayam penelur	01462
	01463	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran itik	01463
	01464	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran burung puyuh ⁽¹⁾	01464
	01465	Penternakan dan pembiakan unggas lain t.t.t.l. ⁽²⁾	01465
	01466	Pengeluaran telur ayam	01466
	01467	Pengeluaran telur itik	01467
	01468	Pengeluaran telur unggas lain t.t.t.l. ⁽³⁾	01468
	01469	Operasi penetasan unggas	01469
	01491	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran arnab	01491
	01492	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran burung	01492
	01493	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran siput, ulat dan cacing	01493
	01494	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran serangga ⁽⁶⁾	01494
	01495	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran hasil madu (Apikultur dan Meliponikultur)	01495
	01496	Penternakan dan pembiakan haiwan peliharaan ⁽⁷⁾	01496
	01497	Penternakan dan pembiakan burung walet	01497
	01498	Pengeluaran kulit berbulu, kulit burung atau reptilia dari operasi ladang ternakan ⁽⁹⁾	01492
	01499	Penternakan pelbagai/haiwan lain t.t.t.l. ⁽¹⁰⁾	01499
015	Pertanian campuran		
	01501	Pertanian campuran (tanaman, ternakan dan perikanan)	-
	01502	Pertanian campuran (tanaman dan ternakan) ⁽¹⁾	-
	01503	Pertanian campuran (tanaman dan perikanan) ⁽²⁾	-
	01504	Pertanian campuran (ternakan dan perikanan) ⁽²⁾	-
016	Aktiviti sokongan pertanian dan aktiviti tanaman selepas tuaian		

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	01611	Aktiviti perkhidmatan penjagaan dan penyelenggaraan landskap nurseri	-
	01612	Aktiviti perkhidmatan penanaman dan penuaian	-
	01613	Aktiviti perkhidmatan merumput dan kawalan Lalang	-
	01614	Aktiviti perkhidmatan menebang dan membersihkan tanah	-
	01615	Aktiviti perkhidmatan merawat dan mengawal penyakit	-
	01616	Aktiviti perkhidmatan menyelenggara infrastruktur	-
	01617	Aktiviti perkhidmatan menyelenggara tempat/ peralatan jentera dan kelengkapan untuk penanaman	-
	01621	Aktiviti merawat dan mengawal penyakit	-
	01622	Penyelenggaraan infrastruktur	-
	01623	Penyelenggaraan kawasan dan peralatan ternakan	-
	01629	Aktiviti sokongan ternakan lain t.t.t.l.	-
	01631	Penyediaan tanaman untuk pasaran utama ⁽²⁾	01631
	01632	Penyediaan daun tembakau ⁽³⁾	01632
	01633	Penyediaan biji koko	01633
	01634	Menjemur sayur-sayuran dan buah-buahan	01634
	01639	Aktiviti tanaman selepas tuaian lain t.t.t.l.	-
	01640	Pemprosesan benih untuk pembiakan	01640
017	Pemburuan, penjeratan dan aktiviti perkhidmatan berkaitan		
	01701	Pemburuan dan penjeratan haiwan secara komersial	01701
	01702	Penangkapan haiwan (hidup atau mati) ⁽²⁾	01702
021	Silvikultur dan aktiviti perhutanan lain		
	02101	Silvikultur, restorasi dan pemuliharaan hutan darat.	02101
	02102	Silvikultur, restorasi dan pemuliharaan hutan paya bakau serta persisiran pantai	02102
	02103	Silvikultur, restorasi dan pemuliharaan hutan paya gambut	02103
	02104	Bekalan sumber bahan tanaman perhutanan	02104
	02105	Operasi tapak semaian pokok hutan dan pokok ladang hutan ⁽²⁾	02105
	02106	Pengumpulan maklumat bagi kawasan pemeliharaan hutan asli	-
	02107	Ladang hutan	02105
	02109	Silvikultur, restorasi, pemuliharaan hutan dan aktiviti perhutanan lain t.t.t.l	-

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
022	Pembalakan		
	02201	Pengusahasihan hutan darat asli secara berkekalan (<i>selective management system</i>)	02201
	02202	Pengusahasihan hutan paya laut	02202
	02203	Pengusahasihan hutan paya gambut	02203
	02204	Pengusahasihan hutan bagi tujuan pembangunan	02204
	02205	Penjarangan dan pengusahasihan akhir bagi ladang hutan	-
	02206	Pengusahasihan dan pemindahan kayu dari luar kawasan hutan simpan kekal	-
	02209	Pengusahasihan lain t.t.t.l	-
023	Pengumpulan produk hutan bukan kayu		
	02301	Pengusahasihan dan pengeluaran rotan dan buluh	02301
	02302	Pengusahasihan dan pengeluaran sarang burung	02302
	02303	Pengusahasihan dan pengeluaran pokok sagu liar	02303
	02304	Pengusahasihan dan pengeluaran gaharu	-
	02305	Pengusahasihan dan pengeluaran buah-buahan hutan	-
	02306	Pengusahasihan dan pengeluaran herba dan tumbuhan ubatan	-
	02307	Pengusahasihan dan pengeluaran madu lebah	-
	02309	Pengusahasihan, pengumpulan dan pengeluaran hutan bukan kayu lain t.t.t.l ⁽²⁾	02309
024	Perkhidmatan sokongan perhutanan		
	02401	Menjalankan aktiviti perkhidmatan penyediaan dokumen yang berkaitan dalam operasi perhutanan dan ladang hutan	02401
	02402	Binaan dan penyelenggaraan infrastruktur dalam hutan simpanan kekal (jambatan, jalan sementara dll.)	02402
	02403	Operasi bancian pokok (sebelum/selepas tebangan, penandaan pokok)	-
	02404	Perkhidmatan jentera, peralatan dan kelengkapan pengusahasihan dalam kawasan hutan	-
	02409	Lain-lain perkhidmatan sokongan perhutanan t.t.t.l	-
031	Perikanan		
	03111	Perikanan komersil di laut dan perairan pantai ⁽²⁾	03111
	03112	Pemungutan ketam di laut	03112
	03113	Pemungutan sotong di laut	03113
	03114	Pemungutan udang di laut	03114

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	03115	Pemungutan kerang-kerangan di laut	03115
	03116	Pemungutan haiwan dan organisma akuatik di laut	-
	03117	Pemungutan ikan hiasan di laut	-
	03119	Perikanan laut lain t.t.t.l	03119
	03121	Perikanan komersil di darat	03121
	03122	Pemungutan ketam air tawar	03122
	03123	Pemungutan udang air tawar	03123
	03124	Pemungutan kerang-kerangan air tawar	03124
	03125	Pemungutan haiwan dan organisma akuatik air tawar	-
	03126	Pemungutan ikan hiasan air tawar	-
	03129	Perikanan air tawar lain t.t.t.l	03129
032	Akuakultur		
	03211	Ternakan ikan di laut	03211
	03212	Ternakan ketam laut	03212
	03213	Ternakan udang laut	03213
	03214	Ternakan kerang-kerangan laut	03214
	03215	Ternakan haiwan dan organisma akuatik laut	03215
	03216	Ternakan ikan hiasan	03216
	03217	Operasi penetasan anak benih (laut)	03217
	03218	Ternakan rumpai laut	03218
	03219	Ternakan akuakultur laut lain t.t.t.l	03219
	03221	Ternakan ikan air tawar	03221
	03222	Ternakan udang air tawar	03222
	03223	Ternakan kerang-kerangan air tawar	03223
	03224	Ternakan ikan hiasan air tawar	03224
	03225	Ternakan reptilia dan amfibia	03225
	03226	Operasi penetasan anak benih (air tawar)	03224
	03229	Akuakultur air tawar lain t.t.t.l	03229
033	TBA		

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	03301	Aktiviti atas vessel yang melibatkan penangkapan, pemprosesan dan pengawetan	-
	03302	Penyelenggaraan vesel perikanan, kapal	-
	03309	Menjalankan sebahagian aktiviti sokongan perikanan lain t.t.t.l	-
	03311	Penyelenggaraan tempat dan peralatan akuakultur	-
	03312	Operasi kolam ikan	-
	03319	Menjalankan sebahagian aktiviti sokongan akuakultur lain t.t.t.l	-
701	Aktiviti ibu pejabat		
	70101	Aktiviti ibu pejabat tanaman	70100
	70102	Aktiviti pengurusan ladang (tanaman)	70100
	70103	Aktiviti ibu pejabat ternakan	70100
	70104	Aktiviti pengurusan ladang (ternakan)	70100
	70105	Aktiviti ibu pejabat pembalakan dan perhutanan	70100
	70106	Aktiviti pengurusan ladang (pembalakan dan perhutanan)	70100
	70107	Aktiviti ibu pejabat perikanan	70100
	70108	Aktiviti pengurusan ladang (perikanan)	70100

Sektor Pertanian

Istilah	Definisi
Sektor Pertanian	Merangkumi semua aktiviti ekonomi berkaitan tanaman, penternakan, perikanan dan perhutanan & pembalakan bagi pengeluaran makanan, bahan mentah dan produk lain.
Pegangan Pertanian	Pegangan Pertanian secara ideal ditakrifkan sebagai satu unit ekonomi yang bergiat di bawah satu hak milik atau penguasaan tunggal untuk tujuan pengeluaran pertanian tanpa mengambil kira hak milik, taraf sah atau saiz tanah. Pegangan Pertanian terdiri daripada dua (2) kategori iaitu Individu dan Pertubuhan Perniagaan. Maklumat untuk profil pegangan pertanian merujuk kepada lokasi tempat kediaman atau lokasi pertubuhan perniagaan.
Hasil Pertanian	Output daripada aktiviti sektor pertanian termasuk tanaman, ternakan, hasil perikanan dan hutan.
Input Pertanian	Sumber yang digunakan dalam proses pengeluaran pertanian seperti benih, baja, racun perosak, air, dan tenaga kerja.

Subsektor: Tanaman

Istilah	Definisi
Tanaman Agromakanan	Tanaman yang dihasilkan untuk tujuan pemakanan seperti padi, jagung, sayur-sayuran dan buah-buahan.
Tanaman Agrokomoditi	Tanaman yang ditanam untuk tujuan komersial seperti kelapa sawit, getah, koko dan teh.
Kawasan Bertanam	Luas kawasan yang digunakan untuk penanaman sesuatu jenis tanaman.
Hasil Tanaman	Jumlah pengeluaran tanaman dalam satu musim atau tahun tertentu.
Mekanisasi Pertanian	Penggunaan mesin dalam pelbagai operasi penanaman seperti membajak, menuai dan menyembur racun.
Pertanian Bandar	Aktiviti penanaman yang dijalankan di kawasan bandar seperti tanaman sayur dalam pasu atau sistem hidroponik.

Tanaman Getah

Istilah	Definisi
Pekebun Kecil Getah	Akta RISDA Perusahaan Getah 1972 (sebagaimana pada 1 Nov. 2016) merujuk pemunya atau penduduk sah mana-mana tanah yang jumlah keluasanya kurang daripada 40 hektar, wakil sah pemunya atau wakil sah penduduk; dan seseorang yang memiliki atau mengendalikan satu ladang getah atau lebih dalam suatu negeri yang jumlah keseluruhannya tidak melebihi 40 hektar. Lembaga Getah Malaysia merujuk mana-mana pekebun kecil yang menjual getah perlu memiliki PAT-G yang dikeluarkan di bawah Peraturan-Peraturan LGM (Pelesenan dan Permit) 2014.
Estet Getah	Akta RISDA Perusahaan Getah 1972 (sebagaimana pada 1 Nov. 2016) merujuk mana-mana tanah yang jumlah keluasanya tidak kurang daripada 40 hektar yang dimasukkan dalam suatu Skim yang ditetapkan dan yang berhubungan dengannya pemunya tanah itu berterusan menyertai Skim itu sepanjang tempohnya. Lembaga Getah Malaysia merujuk satu ladang getah keluasanya melebihi 40 hektar selaras dengan Garis Panduan Permohonan Lesen dan Permit LGM yang berkuatkuasa. Pertimbangan boleh diberikan kepada mana-mana estet yang mempunyai keluasan ladang tidak melebihi 40 hektar dan tidak layak memiliki Permit Autoriti Transaksi Getah (PAT-G).
Getah	Akta RISDA Perusahaan Getah 1972 (sebagaimana pada 1 Nov. 2016) merujuk segala getah asli dalam bentuk cecair, pepejal atau adunan yang didapati daripada tumbuhan getah dan termasuklah segala elastomer yang didapati daripada getah asli. Akta 551 LGM merujuk segala getah asli dalam bentuk cecair, pepejal atau adunan yang diterbitkan

	daripada apa-apa tumbuhan yang menghasilkan lateks dan getah tiruan dalam bentuk cecair, pepejal atau adunan yang diterbitkan daripada keluaran petrokimia dan termasuklah segala elastomer yang diterbitkan daripada getah asli atau getah tiruan atau kedua-duanya.
Getah Bekuan Ladang	Getah Bekuan Ladang merupakan bekuan getah asli yang diperolehi daripada penggumpalan susu getah (lateks) menggunakan asid atau secara semula jadi di dalam cawan getah atau bekas lain yang sesuai. Ia juga dikenali sebagai getah sekerap atau cuplump.
Lateks	Lateks merujuk kepada cecair berwarna putih yang terhasil daripada torehan pada batang pokok getah (<i>Hevea Brasiliensis</i>), yang dikenali sebagai susu getah. Susu getah mengandungi partikel getah yang terampai di dalam serum. Komposisi utama susu getah terdiri daripada partikel getah (30 - 40% KGK) serta serum yang mengandungi air, protein, lipid, karbohidrat, bahan berdarah, dan bahan bukan organik.
Getah Kepingan (<i>Ribbed Smoked Sheet/RSS</i>), <i>Unsmoked Sheet/USS</i>), <i>Air Dried Sheet/ADS</i> atau campuran)	Getah Kepingan adalah getah asli yang dihasilkan dengan menggumpal lateks getah asli, diikuti dengan proses penghasilan lembaran getah beku yang kemudiannya melalui proses pengeluaran air menggunakan mesin giling berbunga atau tidak berbunga dan dikeringkan sama ada secara diasap (<i>Ribbed Smoked Sheet/RSS</i>) atau tidak diasap (<i>Unsmoked Sheet/USS</i>).
Getah Mutu Malaysia / Standard Malaysian Rubber (SMR)	SMR ialah gred khusus getah asli bongkah Malaysia yang memenuhi spesifikasi teknikal yang ditetapkan di bawah Skim SMR sebagai jaminan kualiti.
Kandungan Getah Kering (KGK)	Kandungan Getah Kering (KGK) atau dalam Bahasa Inggeris, <i>Dry Rubber Content (DRC)</i> adalah peratusan sebenar kandungan getah dalam susu

	getah atau getah bekuan ladang, selepas semua kandungan air dan bahan bukan getah dibuang.
--	--

Tanaman Kenaf & Tembakau

Istilah	Definisi
Kenaf	Nama saintifiknya <i>hibiscus cannabinus</i> L. ialah sejenis tanaman jangka pendek musim panas yang berserat, bukan berkayu dan berasal dari Afrika.
Serat/ fiber	Serat semula jadi yang diperoleh daripada kulit batang pokok kenaf.
Core	Bahagian teras batang tumbuhan kenaf yang merupakan bahagian dalam batang.
Bast	Merujuk kepada serat dari kulit luar batang tumbuhan kenaf.
Kultivar	Merujuk kepada varieti atau jenis spesifik tanaman kenaf yang telah dibangunkan melalui proses pemilihan atau pembiakbakaan untuk memenuhi keperluan tertentu dalam industri pertanian dan pembuatan.
Foraj	Tanaman kenaf yang digunakan sebagai makanan ternakan.
Lignin	Bahan semula jadi yang terdapat dalam batang pokok tumbuhan kenaf, yang berfungsi untuk menguatkan batang pokok kenaf.
Proses Retting	Proses merendam batang kenaf untuk melonggarkan dan memisahkan serat dari bahagian batang yang lain, seperti kulit dan teras (core).
Mikroorganisma	Bakteria, kulat (fungi) atau protozoa menyerang atau menjangkiti sesuatu bahan atau organisma dan menyebabkan perubahan, kerosakan atau pereputan.
Nectar	Bahan semula jadi yang dihasilkan oleh kebanyakan tumbuhan berbunga yang mengandungi gula, terutamanya sukrosa, glukosa

Istilah	Definisi
	dan fruktosa. Nektar kenaf merujuk kepada cecair manis yang dihasilkan oleh bunga kenaf biasanya untuk menarik serangga pendebunga seperti lebah.

Subsektor: Ternakan

Istilah	Definisi
Ternakan	Haiwan yang ditenak untuk tujuan pengeluaran daging, susu, telur, bulu dan kulit. Ternakan melibatkan amalan pembiakan, pemeliharaan dan penjagaan kesihatan haiwan bagi memastikan produktiviti dan kesejahteraan haiwan terjamin.
Penternak	Individu atau entiti yang menjalankan aktiviti penternakan.
Sistem Penternakan	Kaedah penternakan seperti intensif (dalam kandang), separa intensif, dan ekstensif (meragut bebas).
Makanan Ternakan	Bahan yang diberi kepada haiwan termasuk rumput, dedak, silaj dan suplemen nutrien.
Keluaran Ternakan	Produk seperti daging, susu dan telur yang diperolehi daripada haiwan ternakan.

Subsektor: Akuakultur

Istilah	Definisi
Akuakultur	Aktiviti pembiakan dan pemeliharaan hidupan akuatik seperti ikan, udang dan kerang dalam persekitaran terkawal.
Kolam Ternakan	Struktur atau kawasan air seperti kolam tanah atau tangki yang digunakan untuk penternakan hidupan akuatik.
Sistem Tertutup	Sistem pengurusan air akuakultur yang terkawal sepenuhnya seperti sistem resirkulasi (RAS).
Benih Ikan	Ikan muda yang digunakan untuk ditenak dalam sistem akuakultur.
Makanan Akuakultur	Bahan makanan yang digunakan untuk memberi nutrisi kepada hidupan akuatik yang ditenak.
Hasil Akuakultur	Jumlah pengeluaran hasil akuakultur dalam satu musim atau tahun.

Subsektor: Perikanan Tangkapan

Istilah	Definisi
Perikanan Tangkapan	Aktiviti menangkap ikan dan hasil laut dari perairan semula jadi.
Nelayan	Orang yang terlibat dalam penangkapan ikan di laut, sungai atau tasik.
Bot Perikanan	Bot yang digunakan untuk menangkap ikan, diklasifikasikan mengikut saiz dan jenis operasi.
Alat Tangkapan	Peralatan yang digunakan seperti pukat, rawai, jaring dan pancing.
Pendaratan Ikan	Proses membawa hasil tangkapan ke darat untuk dijual atau diproses.
Zon Perikanan	Kawasan laut yang ditetapkan untuk aktiviti perikanan seperti Zon A hingga Zon C2.
Zon A	
Zon B	
Zon C	

Subsektor: Perhutanan & Pembalakan

Istilah	Definisi
Hutan simpanan kekal	Menurut Seksyen 2, Akta Perhutanan Negara 1984 (Akta 313), Hutan Simpanan Kekal (HSK) ertinya mana-mana tanah yang dijadikan atau disifatkan telah dijadikan HSK di bawah Akta ini. Kawasan tersebut ditadbir sepenuhnya oleh Jabatan Perhutanan Negeri dan semua hasil hutan dalam kawasan ini adalah milik Kerajaan Negeri.
Hutan tanah bermilik (milikan swasta)	Hutan tanah milikan swasta adalah hutan yang dimiliki oleh individu, syarikat, atau entiti swasta lain. Ini bermaksud bahawa sebidang tanah yang ditutupi oleh hutan tersebut adalah milik peribadi dan bukan milik kerajaan atau masyarakat umum. Hutan tanah milikan swasta boleh diurus dan dimanfaatkan mengikut kepentingan pemiliknya yang mungkin merangkumi eksploitasi kayu, pengeluaran bahan bukan kayu, pemuliharaan atau matlamat lain.
Hutan tanah kerajaan	Hutan tanah kerajaan menurut seksyen 5, Kanun Tanah Negara 1965 (Akta 56/1965) ialah semua tanah di dalam negeri itu (termasuk sebanyak mana dasar mana-mana sungai dan tepi pantai laut, seperti yang termasuk di dalam wilayah negeri itu atau batas perairan wilayah) selain daripada: a. Tanah bermilik;

Istilah	Definisi
	b.Tanah rizab; c.Tanah lombong; dan d.Mana-mana tanah yang di bawah peruntukan mana-mana undang-undang yang berkaitan dengan hutan (sama ada diluluskan sebelum atau permulaan Akta ini), pada masa itu adalah hutan simpanan.
Hasil Utama Hutan	Hasil hutan yang dinyatakan dalam Bahagian A Jadual Kedua Akta Perhutanan Negara 1984 iaitu hasil hutan utama hendaklah terdiri daripada yang berikut: (a) Kayu bulat (b) Kayu jaras (c) Kayu api (d) Arang (e) Semua jenis rotan
Hasil Kecil Hutan	Hasil hutan yang dinyatakan dalam Bahagian B Jadual Kedua Akta Perhutanan Negara 1984 iaitu hasil hutan kecil hendaklah terdiri daripada hasil hutan lain yang tidak termasuk sebagai hasil utama hutan.
Hasil Hutan Bukan Kayu	Semua produk hutan kecuali kayu-kayan, termasuk bahan-bahan lain yang diperolehi daripada pokok seperti resin dan daun serta produk-produk lain daripada tumbuhan dan haiwan.
Kayu Balak	Pokok besar yang ditebang untuk diproses menjadi kayu gergaji atau produk lain.
Kayu Jaras	Mana-mana bahagian yang dipotong daripada pokok dan mempunyai diameter kurang daripada 30cm pada sebelah hujungnya yang besar.
Kayu Keras Berat	Kayu yang berat dan mempunyai ketumpatan melebihi 880kg/m ³
Kayu Keras Sederhana	Kayu yang sederhana berat ke berat dan mempunyai ketumpatan melebihi 720kg/m ³ ke 880kg/m ³ .
Kayu Keras Ringan	Kayu dalam kumpulan ini adalah lebih ringan dan termasuk kayu yang ketumpatan kurang daripada 720kg/m ³ .
Ladang hutan kekal	Kawasan yang ditanam dengan pokok atau tumbuh-tumbuhan hutan, sama ada daripada spesies tempatan atau dagang, dengan kaedah tanaman secara terbuka yang luasnya tidak kurang daripada 50 hektar
Penanaman Semula Hutan	Usaha menanam semula pokok selepas aktiviti pembalakan untuk memastikan kelestarian hutan.
Pembalakan	Penebangan pokok bagi mendapatkan kayu balak untuk kegunaan industri.
Perhutanan	Pengurusan dan pemuliharaan hutan untuk pengeluaran kayu dan hasil hutan bukan kayu.
Silvikultur	Cara penghasilan dan penjagaan hutan melalui

Istilah	Definisi
	manipulasi penubuhan, komposisi dan pertumbuhan hutan untuk memenuhi objektif pemilik hutan tersebut. Ianya boleh merangkumi atau tidak merangkumi pengeluaran kayu-kayan.

ISBN 978-967-253-941-4

9 789672 539414

BANI 2024 PERTANIAN

KUNCI KEMAJUAN PERTANIAN

@StatsMalaysia

